

Stjórnartíðindi

1930 - A-deild

Útgáfa 1.1 af rafræna skjalinu

Þetta PDF skjal er hluti afraksturs skönnunar á prentuðum eintökum af Stjórnartíðindum. Markmið þessarar útgáfu er að veita almenningi færi á að eignast sitt eigið eintak af prentuðum Stjórnartíðindum án endurgjalds. Hvorki dómsmálaráðuneytið né önnur stjórnvöld standa að gerð skjals þessa umfram það að hafa útvegað höfundu skjalsins prentteintök af ritinu.

Skjalið er upprunalega birt á vefnum <https://urlausnir.is>. Þar má finna rafrænar útgáfur hinna bindanna og verða nýrri útgáfur af skjölunum í boði þar.

Takmörkun ábyrgðar

Höfundur skjals þessa afsalar sér allri ábyrgð, að því marki sem lög heimila, vegna beinnar og/eða óbeinnar notkunar skjalsins sjálfs eða afurða sem af því leiðir. Þó stefnt hafi verið að því markmiði að skjalið endurspegli sem best innihald upprunalegu bindanna er hvorki hægt að tryggja né ábyrgjast að það hafi tekist. Framangreint á einnig við um efnislegt innihald prentuðu eintakanna sem skönnuð voru.

Höfundaréttur

Samkvæmt 9. gr. núverandi höfundalaga, nr. 73/1972, njóta landslög og önnur áþekk gögn gerð af opinberri hálfu, ekki verndar höfundalaga.

Hvers kyns höfundarréttur sem höfundur skjalsins gæti hafa skapað sér til handa með skönnuninni sjálfri eða öðru framlagi sínu til sköpunar þess, skal vera meðhöndlaður í samræmi við Creative Commons Zero höfundaleyfið (CC0 1.0 Universal eða síðari útgáfa þess).

Ábendingar

Séu ábendingar um mögulegar úrbætur á skjalinu er hægt að koma þeim á framfæri við höfund þess.

Athugasemdir um þessa útgáfu

Gallar á bls. 119, 155, 162, 172, og 273.

Höfundur skjalsins: Svavar Kjarrval (svavar@kjarrval.is)

STJÓRNARTÍÐINDI

FYRIR

ÍSLAND

ÁRIÐ 1930

A-DEILD

REYKJAVÍK 1930
RÍKISPRENTSMÍÐJAN GUTENBERG

Efnisyfirlit

við

Stjórnartíðindi fyrir Ísland árið 1930.

A.

Nr.	Dagsetning	Fyrirsögn	Blaðsíðutal
1	1. febr.	Opið bréf, um að hans konunglega tign Haraldur, Íslands prinz og Danmerkur, sé settur ríkisstjóri	1
2	27. febr.	Lög um lántöku fyrir ríkissjóð	2
3	28. febr.	Konungleg auglýsing um að konungur sé kominn heim aftur og tekinn við ríkisstjórn	3
4	4. marz	Auglýsing um samkomulag milli Íslands og Stórabretlands um gagnkvæma undanþágu frá tekjuskatti af hagnaði af skipaútgærd	4
5	6. marz	Lög um breyting á lögum nr. 28 frá 1915, um kosningar til Alþingis (Landskjör 1930)	6
6	10. marz	Opið bréf um kosning landskjörinna alþingismanna ..	7
7	11. marz	Lög um Útvegsbanka Íslands h/f og um Íslandsbanka Samþykkt fyrir Útvegsbanka Íslands h/f	8—12
8	5. apríl	Reglugerð fyrir Útvegsbanka Íslands h/f	13—20
9	S. d.	Reglugerð fyrir Útvegsbanka Íslands h/f	21—29
10	11. apríl	Opið bréf um að hans konunglega tign Haraldur, prinz Íslands og Danmerkur, sé settur ríkisstjóri	30
11	13. apríl	Konungleg auglýsing um að konungur sé kominn heim aftur og tekinn við ríkisstjórn	31
12	15. apríl	Konungsbréf um frestun á fundum Alþingis	32
13	S. d.	Tilskipun um viðauka við tilskipun nr. 56, 1. desember 1924, um lyf og læknisáhöld í íslenskum skipum ..	33
65	30. apríl	Almenn fyrirmæli um Búnaðarbanka Íslands	233—236
66	S. d.	Fyrirmæli um sparisjóðs- og rekstrarlánadeild Búnaðarbanka Íslands	236—240
67	S. d.	Fyrirmæli um sparisjóðs- og rekstrarlánadeild Búnaðflokk bankavaxtabréfa hennar	241—249
68	S. d.	Fyrirmæli um bústofnslánadeild Búnaðarbanka Íslands og fyrsta flokk bankavaxtabréfa hennar	249—256

IV

Nr.	Dagsetning	Fyrirsögn	Blaðsiðutal
69	30. apríl	Fyrirmæli um lánadeild Búnaðarbanka Íslands handa smábýlum við kaupstaði og kaupþún	257—260
70	14. maí	Auglýsing um breyting á prófreglugerð fyrir gagnfræðadeild hins almenna Menntaskóla í Reykjavík frá 18. apríl 1907	261
71	S. d.	Auglýsing um breyting á prófreglugerð fyrir lærdómsdeild hins almenna Menntaskóla í Reykjavík frá 20. maí 1910	261—262
14	19. maí	Lög um heimild fyrir ríkisstjórnina til að ábyrgjast rekstrarlán til útgerðar	34
15	S. d.	Lög um heimild fyrir ríkisstjórnina til nokkurra ráðstafana vegna alþingishátíðarinnar 1930	35—37
16	S. d.	Lög um breyting á 1. gr. laga nr. 16, 7. maí 1928 (Laun embættismanna)	37
17	S. d.	Lög um stofnun flugmálasjóðs Íslands	38—39
18	S. d.	Lög um sölu lands undan prestssetrinu Borg á Mýrum	39
19	S. d.	Lög um sölu jarðarhluta Neskirkju og ríkissjóðs úr jörðinni Nesi í Norðfirði	40
20	S. d.	Lög um löggilding verzlunarstaða	42
21	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 75, 28. nóv. 1919, um skipun barnakennara og laun þeirra	43
22	S. d.	Lög um viðauka við lög nr. 36, 27. júní 1921, um samvinnufélög	44
23	S. d.	Lög um rafmagnsdeild við vélstjóráskólann í Reykjavík	45—47
24	S. d.	Lög um háskólakennara	47
25	S. d.	Lög um veiting ríkisborgararéttar	48—49
26	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 36, 7. maí 1928 (Gengisviðauki)	49
27	S. d.	Lög um heimild handa ríkisstjórninni til að veita lögfræðikandidat Jóni Emil Ólafssyni embætti á Íslandi	50
28	S. d.	Lög um greiðslu verkkaups	51—52
29	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 86, 14. nóv. 1917, um fiskiveiðasamþykktir og lendingarsjóði	53
30	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 73, frá 7. maí 1928, um slysatryggingar	54
31	S. d.	Lög um sveitabanka	55—59
32	S. d.	Lög um Menntaskóla á Akureyri	60—64
33	S. d.	Lög um löggilding verzlunarstaðar í Selárvík í Árskógshreppi	64—65
34	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 73, 22. nóv. 1907, um útflutning hrossa	65
35	S. d.	Lög um fræðslumálastjórn	66—68
36	S. d.	Lög um vigt á síld	68—69
37	S. d.	Lög um skráning skipa	70—78
38	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 76, 28. nóv. 1919, um breyting á yfisetukvennalögum, nr. 14, 22. okt. 1912	79—80

Nr.	Dagsetning	Fyrirsögn	Blaðsíðutal
39	19. maí	Lög um framlenging á gildi laga um verðtoll	80
40	S. d.	Lög um breyting á siglingalögum nr. 56, 30. nóv. 1914	81—82
41	S. d.	Sjómannalög	83—104
42	S. d.	Lög um mat á kjöti til útflutnings	105—108
43	S. d.	Lög um greiðslu kostnaðar af Skeiðaáveitunni o. fl. ..	109—111
44	S. d.	Lög um refaveiðar og refarækt	112—115
45	S. d.	Lög um aukna landhelgisgæzlu	116
46	S. d.	Lög um Fiskveiðasjóð Íslands	117—120
47	S. d.	Lög um fiskveiðasjóðsgjald	121—123
48	S. d.	Lög um gagnfræðaskóla	123—127
49	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 37, 14. júní 1929 um hér- aðsskóla	128
50	S. d.	Lög um viðauka og breyting á lögum nr. 31, 7. maí 1928, um heimild handa ríkisstjórninni til ríkisrekstrar á útvarpi	129—132
51	S. d.	Lög um bændaskóla	133—136
52	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 40, 7. maí 1928, um breyt- ing á jarðræktarlögum nr. 43, 20. júní 1923	137
53	S. d.	Lög um lögskráning sjómanna	138—143
54	S. d.	Fjárukalög fyrir árið 1928	144—150
55	S. d.	Lög um samþykkt á landsreikningnum 1928	151—153
56	S. d.	Fjárukalög fyrir árið 1929	154—157
57	S. d.	Lög um breyting á vegalögum, nr. 41, 4. júní 1924	157—158
58	S. d.	Lög um viðauka við hafnarlög fyrir Vestmannaeyjar, nr. 60, 10. nóv. 1913	159
59	S. d.	Lög um skurðgröfur ríkisins og rekstur þeirra	160—161
60	S. d.	Lög um breyting á áfengislögum, nr. 64, 7. maí 1928	161—163
61	S. d.	Fjárukalög fyrir árið 1931	164—213
62	S. d.	Lög um heimild handa ríkisstjórninni til ríkisrekstrar á útvarpi	213—217
63	S. d.	Yfisetukvennalög	218—220
64	S. d.	Áfengislög	221—231
72	25. júní	Konungsbréf um að Alþingi skuli koma saman á Þing- völlum	263
73	S. d.	Konungsbréf um þingsuppsögn	264
74	26. júní	Konungsbréf um heiðursmerki alþingishátíðarinnar 1930	265
78	4. ágúst	Auglýsing um samning um sátt, dóms- og gerðaskipun milli Íslands og Spánar	278—285
75	21. sept.	Bráðabirgðalög um breyting á lögum nr. 18, 19. júní 1922 um fiskimat	266
76	2. okt.	Tilskipun um manntal á Íslandi	267
77	1. nóv.	Reglugerð fyrir útibú Landsbanka Íslands	268—277
79	8. des.	Auglýsing um samkomulag sem konungsríkið Ísland og konungsríkið Svíaríki hafa gert með sér til að tryggja ríkisborgurunum rétt til bóta fyrir slys við vinnu ..	286—287

Yfirlit

Eftir stafrofsröð.

Nr.	Dagsetning	Fyrirsögn	Blaðsíðutal
Áfengislög.			
60	19. maí	Lög um breyting á áfengislögum, nr. 64, 7. maí 1928 ..	161—163
64	S. d.	Áfengislög	221—231
Alþingi.			
12	15. apríl	Konungsbréf um frestun á fundum Alþingis	32
72	25. júní	Konungsbréf um að Alþingi skuli koma saman á Þingvöllum	263
73	S. d.	Konungsbréf um þingsuppsögn	264
Alþingishátíðin 1930.			
15	19. maí	Lög um heimild fyrir ríkisstjórnina til nokkurra ráðstafana vegna alþingishátíðarinnar 1930	35—37
72	25. júní	Konungsbréf um að Alþingi skuli koma saman á Þingvöllum	263
74	26. júní	Konungsbréf um heiðursmerki alþingishátíðarinnar 1930	265
Alþingiskosningar.			
5	6. marz	Lög um breyting á lögum nr. 28 frá 1915, um kosningar til Alþingis (Landskjör 1930)	6
6	10. marz	Opið bréf um kosning landskjörinna alþingismanna ..	7
Bankamál.			
7	11. marz	Lög um Útvegsbanka Íslands h/f og um Íslandsbanka	8—12
8	5. apríl	Samþykkt fyrir Útvegsbanka Íslands h/f	13—20
9	S. d.	Reglugerð fyrir Útvegsbanda Íslands h/f	21—29
65	30. apríl	Almenn fyrirmæli um Búnaðarbanka Íslands	233—236
66	S. d.	Fyrirmæli um sparisjóðs og rekstrarlánadeild Búnaðarbanka Íslands	236—240
67	S. d.	Fyrirmæli um veðdeild Búnaðarbanka Íslands og fyrsta flokk bankavaxtabréfa hennar	241—249
68	S. d.	Fyrirmæli um bústofnslánadeild Búnaðarbanka Íslands og fyrsta flokk bankavaxtabréfa hennar	249—256
69	S. d.	Fyrirmæli um lánadeild Búnaðarbanka Íslands handa smábýlum við kaupstaði og kauptún	257—260

VII

Nr.	Dagsetning	Fyrirsögn	Blaðsíðutal
31	19. maí	Lög um sveitabanka	55—59
77	1. nóv.	Reglugerð fyrir útibú Landsbanka Íslands	268—277
Barnakennarar.			
21	19. maí	Lög um breyting á lögum nr. 75, 28. nóv. 1919, um skipun barnakennara og laun þeirra	43
Embætti.			
27	S. d.	Lög um heimild handa ríkisstjórninni til að veita lögfræðikandidat Jóni Emil Ólafssyni embætti á Íslandi	50
Fiskiveiðar og fiskimat.			
14	S. d.	Lög um heimild fyrir ríkisstjórnina til að ábyrgjast rekstrarlán til útgerðar	34
29	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 86, 14. nóv. 1917, um fiskiveiðasamþykktir og lendingasjóði	53
46	S. d.	Lög um Fiskveiðasjóð Íslands	117—120
47	S. d.	Lög um fiskveiðasjóðsgjald	121—123
75	21. sept.	Bráðabirgðalög um breyting á lögum nr. 18, 19. júní 1929 um fiskimat	266
Fjárlög, fjáráukalög.			
54	19. maí	Fjáráukalög fyrir árið 1928	144—150
56	S. d.	Fjáráukalög fyrir árið 1929	154—157
61	S. d.	Fjárlög fyrir árið 1930	164—213
Flugferðir.			
17	S. d.	Lög um stofnun flugmálasjóðs Íslands	38—39
Fræðslumál.			
21	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 75, 28. nóv. 1929, um skipun barnakennara og laun þeirra	43
35	S. d.	Lög um fræðslumálastjórn	66—68
48	S. d.	Lög um gagnfræðaskóla	123—127
49	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 37, 14. júní 1929, um héraðsskóla	128
Gagnfræðaskólar, sjá fræðslumál.			
Hafnir og lendingabætur.			
29	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 86, 14. nóv. 1917, um fiskiveiðasamþykktir og lendingasjóði	53
58	S. d.	Lög um viðauka við hafnarlög fyrir Vestmannaeyjar nr. 60, 10. nóv. 1913	159
Háskólinn.			
24	S. d.	Lög um háskólakennara	47

VIII

Nr.	Dagsetning	Fyrirsögn	Blaðsíðatal
		Heiðursmerki.	
74	26. júní	Konungsbréf um heiðursmerki alþingishátíðarinnar 1930	265
		Heilbrigðismál.	
13	15. apríl	Tilskipun um viðauka við tilskipun nr. 56, 1. desember 1924, um lyf og læknisáhöld í íslenskum skipum ..	33
		Héraðsskólar.	
49	19. maí	Lög um breyting á lögum nr. 37, 14. júní 1929, um héraðsskóla	128
		Hrossaútflutningur.	
34	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 73, 22. nóv. 1907, um útflutning hrossa	65
		Jarðræktarlög.	
52	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 40, 7. maí 1928, um breyting á jarðræktarlögum nr. 43, 20. júní 1923	137
		Kirkjujarðasala.	
18	S. d.	Lög um sölu lands undan prestssetrinu Borg á Mýrum	39
19	S. d.	Lög um sölu jarðarhluta Neskirkju og ríkissjðs úr jörðinni Nesi í Norðfirði	40
		Kjötmat, sjá landbúnaður.	
		Landbúnaður.	
42	S. d.	Lög um mat á kjöti til útflutnings	105—108
43	S. d.	Lög um greiðslu kostnaðar af Skeiðaáveitunni o. fl. ..	109—111
44	S. d.	Lög um refaveiðar og refarækt	112—115
52	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 40, 7. maí 1928, um breyting á jarðræktarlögum nr. 43, 20. júní 1923	137
59	S. d.	Lög um skurðgröfur ríkisins og rekstur þeirra	160—161
		Landhelgisgæzla.	
45	S. d.	Lög um aukna landhelgisgæzlu	116
		Landskjör, sjá alþingiskosningar.	
		Landsreikningur.	
55	S. d.	Lög um samþykkt á landsreikningnum 1928	151—153
		Lántaka.	
2	27. febr.	Lög um lántöku fyrir ríkissjóð	2

Nr.	Dagsetning	Fyrirsögn	Blaðsíðutal
Launamál.			
16	19. maí	Lög um breyting á 1. gr. laga nr. 16, 7. maí 1928 (Laun embættismanna)	37
21	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 75, 28. nóv. 1919, um skipun barnakennara og laun þeirra	43
Manntal.			
76	2. okt.	Tilskipun um manntal á Íslandi	267
Menntaskólar.			
70	14. maí	Auglýsing um breyting á prófreglugerð fyrir gagnfræðadeild hins almenna Menntaskóla í Reykjavík frá 18. apríl 1907	261
71	S. d.	Auglýsing um breyting á prófreglugerð fyrir lærdómsdeild hins almenna Menntaskóla í Reykjavík frá 20. maí 1910	261—262
32	19. maí	Lög um Menntaskóla á Akureyri	60—64
Milliríkjasamningar.			
4	4. marz	Auglýsing um samkomulag milli Íslands og Stórabretlands um gagnkvæma undanþágu frá tekjuskatti af hagnaði af skipaútgerð	4
78	4. ágúst	Auglýsing um samning um sátt, dóms og gerðaskipun milli Íslands og Spánar	278—285
79	8. des.	Auglýsing um samkomulag sem konungsríkið Ísland og konungsríkið Svíaríki hafa gert með sér til að tryggja ríkisborgurunum rétt til bóta fyrir slys við vinnu	286—287
Refaveiðar og refarækt, sjá landbúnaður.			
Ríkisábyrgð.			
14	19. maí	Lög um heimild fyrir ríkisstjórnina til að ábyrgjast rekstrarlán til útgerðar	34
Ríkisborgararéttur.			
25	S. d.	Lög um veiting ríkisborgararéttar	48—49
Ríkisstjórn.			
1	1. febr.	Opíð bréf um að hans konunglega tign Haraldur, Íslands prinz og Danmerkur, sé settur ríkisstjóri	1
3	28. febr.	Konungleg auglýsing um að konungur sé kominn heim aftur og tekinn við ríkisstjórn	3
10	11. apríl	Opíð bréf um að hans konunglega tign Haraldur, prinz Íslands og Danmerkur, sé settur ríkisstjóri	30
11	13. apríl	Konungleg auglýsing um að konungur sé kominn heim aftur og tekinn við ríkisstjórn	31

Nr.	Dagsetning	Fyrirsögn	Blaðsíðutal
Samvinnufélög.			
22	19. maí	Lög um viðauka við lög nr. 36, 27. júní 1921, um samvinnufélög	44
Siglingar, skip.			
13	15. apríl	Tilskipun um viðauka við tilskipun nr. 56, 1. desember 1924, um lyf og læknisáhöld í íslenskum skipum ..	33
29	19. maí	Lög um breyting á lögum nr. 86, 14. nóv. 1917, um fiskiveiðasamþykktir og lendingarsjóði	53
37	S. d.	Lög um skráning skipa	70—78
40	S. d.	Lög um breyting á siglingalögum nr. 56, 30. nóv. 1914	81—82
41	S. d.	Sjómannalög	83—104
53	S. d.	Lög um lögskráning sjómanna	138—143
Sild.			
36	S. d.	Lög um vigt á sild	68—69
Skattar, tollar.			
4	4. marz	Auglýsing um samkomulag milli Íslands og Stórabretlands um gagnkvæma undanþágu frá tekjuskatti af hagnaði af skipaútgerð	4
26	19. maí	Lög um breyting á lögum nr. 36, 7. maí 1928 (Gengisviðauki)	49
39	S. d.	Lög um framlengingu um gildi laga um verðtoll	80
Skeiðaáveitan.			
43	S. d.	Lög um greiðslu kostnaðar af Skeiðaáveitunni o. fl. ..	109—111
Skólamál.			
70	14. maí	Auglýsing um breyting á prófreglugerð fyrir gagnfræðadeild hins almenna Menntaskóla í Reykjavík frá 18. apríl 1907	261
71	S. d.	Auglýsing á breyting á prófreglugerð fyrir lærdómsdeild hins almenna Menntaskóla í Reykjavík frá 20. maí 1910	261—262
23	19. maí	Lög um rafmagnsdeild við vélstjóraskólann í Reykjavík	45—47
48	S. d.	Lög um gagnfræðaskóla	123—127
49	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 37, 14. júní 1929 um héraðsskóla	128
51	S. d.	Lög um bændaskóla	133—136
Skurðgröfur.			
59	S. d.	Lög um skurðgröfur ríkisins og rekstur þeirra	160—161
Slysatryggingar.			
30	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 73, frá 7. maí 1928, um slysatryggingar	54

XI

Nr.	Dagsetning	Fyrirsögn	Blaðsíðutal
79	8. des.	Auglýsing um samkomulag sem konungsríkið Ísland og konungsríkið Svíaríki hafa gert með sér til að tryggja ríkisborgurunum rétt til bóta fyrir slys við vinnu ..	286—287
		Útanríkismál.	
4	4. marz	Auglýsing um samkomulag milli Íslands og Stórabretlands um gagnkvæma undanþágu frá tekjuskatti af hagnaði af skipaútgerð	4
78	4. ágúst	Auglýsing um samning um sátt, dóms og gerðaskipun milli Íslands og Spánar	278—285
79	8. des.	Auglýsing um samkomulag sem konungsríkið Ísland og konungsríkið Svíaríki hafa gert með sér til að tryggja ríkisborgurunum rétt til bóta fyrir slys við vinnu	286—287
		Útflutningur.	
34	19. maí	Lög um breyting á lögum nr. 73, 22. nóv. 1907, um útflutning hrossa	65
42	S. d.	Lög um mat á kjöti til útflutnings	105—108
		Útvarp.	
50	S. d.	Lög um viðauka og breyting á lögum nr. 31, 7. maí 1928, um heimild handa ríkisstjórninni til ríkisrekstrar á útvarpi	129—132
62	S. d.	Lög um heimild handa ríkisstjórninni til ríkisrekstrar á útvarpi	213—217
		Vegamál.	
57	S. d.	Lög um breyting á vegalögum nr. 41, 4. júní 1924	157—158
		Vélstjóraskólinn.	
23	S. d.	Lög um rafmagnsdeild við vélstjóraskólann í Reykjavík	45—47
		Verkkaup.	
28	S. d.	Lög um greiðslu verkkaups	51—52
		Verzlun, verzlunarstaðir.	
20	S. d.	Lög um löggilding verzlunarstaða	42
33	S. d.	Lög um löggilding verzlunarstaðar í Selárvík í Árskógshreppi	64—65
34	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 73, 22. nóv. 1907, um útflutning hrossa	65

XII

Nr.	Dagsetning	Fyrirsögn	Blaðsiðutal
		Vestmannaeyjar.	
58	19. maí	Lög um viðauka við hafnarlög fyrir Vestmannaeyjar nr. 60, 10. nóv. 1913	159
		Yfirsetukonur.	
38	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 76, 28. nóv. 1919, um breyt- ing á yfirsetukvennalögum nr. 14, 22. okt. 1912	79—80
63	S. d.	Yfirsetukvennalög	218—220

OPIÐ BRÉF**1**
1. febr.

um

að hans konunglega tign **H a r a l d u r**, Íslands prinz og Danmerkur,
sé settur ríkisstjóri.

Vér Christian hinn Tiundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski,
Láenborg og Aldinborg,

G j ö r u m k u n n u g t: Þareð Vér höfum í hyggju að ferðast til útlanda og með því að hans konunglega tign ríkisarfi þá um leið dvelur erlendis, setjum Vér ríkisstjóra, samkvæmt 1. gr. í lögum 11. febrúar 1871, um ríkisstjórn, er svo stendur á, að konungur er ekki orðinn fulltíða, eða er sjúkur eða fjarverandi, sbr. 3. gr. dansk-íslenzkra sambandslaga, bróður Vorn elskulegan, hans konunglegu tign prinz **H a r a l d** Christian Frederik, og hefir hann ríkisstjórn á hendi í Voru nafni frá þessum degi, þangað til Vér komum heim aftur.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur að sér að hegða.

Gjört á Amaliuborg, 1. febrúar 1930.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Tryggvi Þórhallsson.

2
27. febr.

L Ö G

um

lántöku fyrir ríkissjóð.

Vér Christian hinn Tiundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski,
Låenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau
með samþykki Voru:

1. gr.

Ríkisstjórninni er heimilt að taka handa ríkissjóði lán, allt að 12 milljón-
um króna eða jafngildi þeirrar upphæðar í erlendri mynt.

2. gr.

Lán það, er ríkisstjórnin tók með lánssamningi við Barclays Bank, Limi-
ted, London, dags. 27. september 1929, að upphæð 250000 sterlingspund, skal
teljast hluti af láni því, sem heimilað er með 1. gr., og staðfestist umræddur láns-
samningur með lögum þessum.

3. gr.

Lög nr. 39, 14. júní 1929, um lánsheimild fyrir ríkissjóð, eru úr gildi
numin.

4. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Amaliuborg, 27. febrúar 1930.

Í nafni konungs

Harald

Íslands prinz og Danmerkur, ríkisstjóri.

Einar Arnason.

KONUNGLEG AUGLÝSING**3**
28. febr.

um

að konungur sé kominn heim aftur og tekinn við ríkisstjórn.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Pétterski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Eftir að Vér erum aftur heim kominn úr ferð Vorri til útlanda, kunngjörum Vér hérmeð Vorum kæru og trúu þegnum, að Vér höfum sjálfur í dag tekið við ríkisstjórninni, sem Vér 1. þ. m., samkvæmt 1. gr. í lögum 11. febrúar 1871, sbr. 3. gr. dansk-íslenskra sambandslaga, höfðum falið bróður Vorum elskulegum, hans konunglegu tign prins Harald Christian Frederik að hafa á hendi í fjarvist Vorri.

Gjört á Amaliuborg, 28. febrúar 1930.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Tryggvi Þórhallsson.

AUGLÝSING

um

samkomulag milli Íslands og Stórabretlands um gagnkvæma undanþágu frá tekjuskatti af hagnaði af skipaútgerð.

Ríkisstjórnir Íslands og Stórabretlands hafa þann 27. apríl 1928 gert með sér samkomulag til þess að tryggja gagnkvæma undanþágu frá tekjuskatti í vissum tilfellum, er um arð af skipaútgerð er að ræða, svohljóðandi:

Konungleg ríkisstjórn Íslands og stjórn Hans Hátignar Bretakonungs á Stóra-Bretlandi óska að tryggja gagnkvæmar undanþágur frá tekjuskatti í vissum tilfellum, er um arð af skipaútgerð er að ræða, og hefir því orðið samkomulag um eftirfarandi samning:

His Britannic Majesty's Government in Great Britain and the Royal Icelandic Government, being desirous of ensuring the reciprocal exemption from income tax in certain cases of profits accruing from the business of shipping, the following agreement has been concluded:

1. grein.

Stjórn Hans Hátignar Bretakonungs á Stóra-Bretlandi fellst á að gera nauðsynlegar ráðstafanir samkvæmt 18. grein laga hins sameinaða konungsríkis, sem ganga undir nafninu „the Finance Act, 1923“, til þess að undanþiggja tekjuskatti (aukaskattur innifalinn) sem greiða ber á Stóra-Bretlandi og Norður-Írlandi skattárið 1923—24, er byrjar 6. apríl 1923, og öll skattár þar á eftir, allan arð sem stafar frá skipaútgerð sem rekinn er af einstaklingi búsettum á Íslandi eða af félagi sem rekur slíka atvinnu og stjórnar henni á Íslandi. Samkomulagið sem fellst í þessari grein fellur úr gildi ef og þegar er íslensk lög hættu að veita þau hlunnindi sem um ræðir í 2. grein.

Article 1.

His Britannic Majesty's Government in Great Britain agree to take the necessary steps under Section 18 of the Act of Parliament of the United Kingdom known as the Finance Act, 1923, for exempting from income tax (including supertax) chargeable in Great Britain and Northern Ireland for the year of assessment 1923—24 commencing on the 6th day of April, 1923, and for every subsequent year of assessment, any profits which accrue from the business of shipping carried on by an individual resident in Iceland or by a company managing and controlling such business in Iceland. The arrangements made in accordance with this Article shall cease to have effect if and so soon as the laws of Iceland cease to give the relief indicated in Article 2.

2. grein.

Konunglega íslenska ríkisstjórnin hefir lýst því yfir, að samkvæmt lögum konungsríkisins Íslands um tekju- og eignarskatt, sé ekki hægt að leggja skatt á arð, sem stafar frá skipaútgærð sem rekin er af einstaklingi búsettum á Stóra-Bretlandi eða Norður-Írlandi eða af félagi, sem rekur slíka atvinnu og stjórnar henni á Stóra-Bretlandi eða Norður-Írlandi.

3. grein.

Orðið „skipaútgærð“ merkir atvinnu rekna af eiganda skips, og þessu til frekari skýringar tekur orðið „eigandi“ einnig til leigutaka skips.

Þessu til staðfestu hafa undirritaðir undirskrifað samning þenna og sett við innsigli sín.

Gert í tveim eintökum í London þann tuttugasta og sjöunda dag aprílmánaðar 1928.

Fyrir Ísland

P. A. Ahlefeldt-Laurvig.

(L. S.)

Þetta er hérmeð gert almenningi kunnugt.

Forsætisráðherrann, 4. marz 1930.

Tryggvi Þórhallsson.

Article 2.

4

4. marz

The Royal Icelandic Government have declared that under the laws of the Kingdom of Iceland regarding income tax and property tax, tax is not chargeable in respect of profits which accrue from the business of shipping carried on by an individual resident in Great Britain or Northern Ireland or by a company managing and controlling such business in Great Britain or Northern Ireland.

Article 3.

The expression “the business of shipping” means the business carried on by an owner of ships, and for the purposes of this definition the expression “owner” includes any charterer.

In witness whereof the undersigned have signed the present agreement and have affixed thereto their seals.

Done in duplicate at London this twenty-seventh day of April 1928.

Austen Chamberlain.

(L. S.)

5
6. marz

L Ö G

um

um breyting á lögum nr. 28 frá 1915, um kosningar til Alþingis
(Landskjör 1930).

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski,
Läenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau
með samþykki Voru:

1. gr.

Kjördagur við kosning landskjörinna þingmanna árið 1930 skal vera
sunnudagur 15. júní.

2. gr.

Kjörskrár og aukakjörskrár við kosningu þessa skulu samdar þannig,
að í gildi komi 10. júní þ. á.

3. gr.

Við undirbúning kosningar þessarar breytast tímaákvarðanir og frestir
kosningalaganna sem hér segir:

Kjörskrár skulu lagðar fram 1. apríl, en aukakjörskrár 10. maí.

Auglýsingarfrestur samkvæmt 12. gr. kosningalaganna skal vera
ein vika.

Kærufrestur samkvæmt 13. gr. laganna skal vera 14 dagar frá því
að kjörskrá var lögð fram.

Úrskurðarfrestur á kærum samkvæmt 14. gr. skal vera ein vika
frá lokum kærufrests. Frestur til fundarboðs samkvæmt sömu grein skal
vera 3 dagar.

Um kærur við aukakjörskrár og úrskurði þeirra gilda venju-
legir frestir.

4. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Amaliuborg, 6. marz 1930.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Jónas Jónsson.

OPIÐ BRÉF

um

kosning landskjörinna alþingismanna.

6

10. marz

Vér Christian hinn Tiundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Í ár falla niður umboð þeirra landskjörinna þingmanna, er kosnir voru 1922, en svo er um þá alþingismennina Jónas Jónsson, Ingibjörgu H. Bjarnason og Jónas Kristjánsson. En varaþingmenn voru með nefndum alþingismönnum kosnir 1922 þeir Hallgrímur Kristinsson, sem nú er látinn, Inga Lára Lárusdóttir og Einar Helgason, og fara þeir einnig frá.

Þar sem þetta er svo, verður kosning nýrra landskjörinna þingmanna að fara fram á þessu ári, og er það allramildilegast vilji Vor, að landskosningar fari fram sunnudaginn 15. júní á þremur aðalþingmönnum og þremur varaþingmönnum.

Fyrir því bjóðum Vér og skipum fyrir allramildilegast að hinar umgetnu landskosningar skuli fara fram nefndan dag.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Christiansborg, 10. marz 1930.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Jónas Jónsson.

7

11. marz

L Ö G

um

Útvegsbanka Íslands h/f og um Íslandsbanka.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski,
Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau
með samþykki Voru:

I. KAFLI.

Um Útvegsbanka Íslands h/f.

1. gr.

Stofna skal hlutafélag, er heita skal Útvegsbanki Íslands h/f og hafa skal það verkefni að starfrækja banka, er sérstaklega skal styðja sjávarútveg, iðnað og verzlun landsmanna.

2. gr.

Hlutafé félagsins skal nema allt að 2½ milljón króna. Af þeirri upphæð skal rikissjóður leggja fram 1½ milljón króna, en viðbótarinnar skal aflað með hlutafjársofnun innanlands samkvæmt opinberu útboði, þegar fulltrúaráð bankans ákveður, að fengnu samþykki fjármálaráðherra. Fé það, er rikissjóður leggur fram samkvæmt grein þessari, er rikisstjórninni heimilt að taka að láni.

3. gr.

Heimili bankans, aðalskrifstofa og varnarþing skal vera í Reykjavík. Auk þess getur bankinn haft útibú og umboðsskrifstofur á þeim stöðum, er bankastjórar og fulltrúaráð telja þörf á.

4. gr.

Bankanum skal heimilt að taka við peningum sem innláni eða með sparisjóðskjörum eða á hlaupareikning, að kaupa og selja víxla og ávísanir, að veita lán gegn tryggingum og að annast öll önnur venjuleg bankastörf.

5. gr.

Bankinn skal eiga a. m. k. sem svarar 10% af innlánsfé með sparisjóðskjörum í tryggjum og auðseldum verðbréfum, svo sem rikisskuldabréfum,

verðbréfum Landsbanka Íslands, Búnaðarbanka Íslands og öðrum jafntryggum 7
verðbréfum. Verðbréfaeign þessa skal hækka upp í allt að 20%, ef fjármála- 11. marz
ráðherra, að fengnum tillögum fulltrúaráðs bankans, telur þess þörf.

6. gr.

Aðalfundur hluthafa félagsins kýs fimm manna fulltrúaráð með hlutfallskosningu, en fulltrúaráðið ræður bankastjóra, ákveður tölu þeirra, laun og ráðningarkjör. Í reglugerð bankans skulu settar reglur um skyldur og störf fulltrúaráðs, en fulltrúaráðið setur bankastjórunum erindisbréf. Fjármálaráðherra kallar saman fyrsta aðalfund hlutafélagsins jafnskjótt og fullnægt er skilyrðum þeim, er ræðir um í 12. gr., sbr. 14 gr., eða liðinn er sá tími, sem fjármálaráðherra hefir ákveðið samkvæmt 16. gr. til uppfyllingar þeim skilyrðum.

7. gr.

Á hluthafafundum félagsins skulu engar takmarkanir vera á atkvæðisrétti að því er hlutafé rikissjóðs snertir.

8. gr.

Á fyrsta aðalfundi félagsins skal setja því samþykktir. Þá skal og setja reglugerð um starfsemi bankans. Samþykktir félagsins og reglugerð bankans skulu liggja undir samþykki fjármálaráðherra. Í samþykktum og í reglugerð má setja nánari ákvæði um félagið og um bankann, og skulu þar á meðal vera ákvæði um endurskoðun á reikningum bankans.

9. gr.

Hlutafélagið skal njóta sömu sérréttinda og Landsbankanum eru veitt í 50., 52. og 55.—58. gr. laga nr. 10, 15. apríl 1928.

II. KAFLI.

Um Fiskiveiðasjóð.

10. gr.

Atvinnumálaráðherra skal heimilt að gera samning við Utveggsbanka Íslands h/f um það, að bankinn taki að sér stjórn og starfrækslu Fiskiveiðasjóðs Íslands, þannig að sjóðurinn verði sérstök deild í bankanum með aðskildum fjárhag og sérstakri bókfærslu, og fari að öðru leyti um sjóðinn eftir þeim reglum, er um hann eru settar í lögum þeim og reglugerðum, er um hann gilda.

7

11. marz

III. KAFLI.

Um Íslandsbanka.

11. gr.

Ríkissjóður leggur Íslandsbanka 3 milljónir króna sem forgangshlutfé, og greiðist fé þetta af núverandi skuld Íslandsbanka við ríkissjóð (enska láninu).

12. gr.

Hlutfjárframlag ríkissjóðs, það er ræðir um í 11. gr., er bundið eftirfarandi skilyrðum:

- a. að lagt verði fram að minnsta kosti $1\frac{1}{2}$ millj. króna forgangshlutfé með hlutfjársoöfnun innanlands af öðrum en aðallánardrottnum bankans. Samþykki fjármálaráðherra þarf til þess, að þetta forgangshlutfé megi fara fram úr 2 millj. kr.
- b. að hagkvæmir samningar fáið við aðallánardrottna Íslandsbanka erlendis um greiðslu núverandi skulda bankans til þeirra, þannig að eigi minna en $4\frac{1}{2}$ millj. af þeim skuldum verði annaðhvort forgangshlutfé í bankanum eða gangi næst forgangshlutfénu um áhættu. Af þessari upphæð fari þó forgangshlutfé ekki fram úr $1\frac{1}{4}$ millj. kr.

13. gr.

Núverandi hlutfé Íslandsbanka skal afskrifað sem tapað og hlutabréf fyrir því felld úr gildi.

14. gr.

Pegar skilyrðum þeim, sem nefnd eru í 12. gr., hefir, að dómi fjármálaráðherra, verið fullnægt, skal Íslandsbanki renna inn í Útvegsbanka Íslands h/f og hætta að vera til sem sjálfstæð stofnun. Tekur þá Útvegsbanki Íslands h/f við öllum eignum, skuldum og ábyrgðum Íslandsbanka og kemur að þessu leyti í hans stað.

15. gr.

Pegar ákvæði 14. gr. koma til framkvæmdar, bætist forgangshlutfé í Íslandsbanka, sem getið er um í 11. og 12. gr., við hlutféð í Útvegsbanka Íslands h/f sem almennt hlutfé samkv. 2. gr.

Sedla Íslandsbanka, sem í umferð eru, skal þá og draga inn.

Um ráðstafanir á gullforða bankans og um endurkaup Landsbankans á viðskiptavíxlum Íslandsbanka fer eftir þeim reglum, sem hingað til hafa gilt. Fjármálaráðherra setur nánari reglur um innköllun sedlanna.

IV. KAFLI.

7

11. marz

Akvæði til vara.

16. gr.

Verði skilyrðum þeim, er getið er í 12. gr., eigi fullnægt innan þess tíma, sem fjármálaráðherra ákveður, skal bú Íslandsbanka tekið til skipta-meðferðar.

Skiptin framkvæmir skilanefnd þriggja manna, er fjármálaráðherra skipar, og taka þau til meðferðar á bankabúinu frá lokunardegi bankans 3. febrúar 1930.

17. gr.

Meðan skiptin standa yfir, má hvorki taka til greina neina kröfu um gjaldprotaskipti í bú bankans né leggja löghald eða löggeymslu á eignir hans, eða gera í þeim fjárnám eða aðra fullnustugerð.

18. gr.

Við skiptin skal farið eftir reglum þeim, er gilda við gjaldprotaskipti um skuldajöfnuð, um ógildingu gerninga, fjárnáms eða löggeymslu og um skuldaröð. Öðrum ákvæðum skiptalaganna og laganna um gjaldprotaskipti, þeim er eigi lúta að sjálfri skiptaaðferðinni, skal og beitt, eftir því sem unnt er.

19. gr.

Skilanefnd skal heimilt að taka lán til að greiða með afborganir til skuldheimtumanna bankans, enda verði þeir, er lán þessi veita, forgangs-kröfuhafar í búinu, samkv. 82. gr. skiptalaganna.

20. gr.

Ríkissjóður tekur ábyrgð á seðlum bankans, þeim er í umferð eru við upphaf skiptameðferðarinnar. Frá þeim tíma má bankinn eigi gefa út nýja seðla. Ákvæði þetta haggar í engu ábyrgð bankans á seðlunum gagnvart handhöfum þeirra og ríkissjóði.

21. gr.

Fjármálaráðherra skal heimilt að setja í reglugerð nánari ákvæði um skiptameðferðina, m. a. um reikningsskil, endurskoðun, innlausn seðla og hluthafafundi. Endurskoðunina framkvæma tveir endurskoðendur, er fjármálaráðherra skipar.

Í reglugerð þessari er fjármálaráðherra heimilt að vikja frá lagafyrirmælum um bankann, sem eldri eru en lög þessi, að svo miklu leyti, sem þörf krefur.

Reglugerð bankans gildir eigi meðan á skiptunum stendur.

7

22. gr.

11. marz

Kostnaður allur við skiptin, þar á meðal laun skilaneðndarmanna og endurskoðenda, greiðist sem forgangsskuld, samkv. 82. gr. skiptalaganna, af eignum búsin.

23. gr.

Fjármálaráðherra getur leyft, að skjöl, sem gefin eru út um lán gegn tryggingu í kröfum á hendur bankanum, séu stimpilfrjáls að meira eða minna leyti.

24. gr.

Lög þessi öðlast gildi þegar í stað.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Amaliuborg, 11. marz 1930.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Einar Arnason.

SAMÞYKKT**8**

5. apríl

fyrir

ÚTVEGSBANKA ÍSLANDS h.f.**I. KAFLI.****Um nafn félagsins, heimili þess og tilgang.****1. gr.**

Nafn félagsins er Útvegsbanki Íslands h.f.

2. gr.

Heimili félagsins, aðalskrifstofa þess og varnarþing skal vera í Reykjavík. Útbú og umboðsskrifstofur getur félagið haft á þeim stöðum, er framkvæmdarstjórar þess og fulltrúaráð telja þörf á.

Til þess að samþykkt um stofnun útbús eða umboðsskrifstofu sé gild, þurfa að minnsta kosti atkvæði 2 framkvæmdarstjóra og 3 fulltrúaráðsmanna að vera greidd með henni.

3. gr.

Tilgangur félagsins er að starfrækja banka, er sérstaklega skal styðja sjávarútveg, iðnað og verzlun landsmanna. Bankinn skal nefndur nafni félagsins og fæst hann við öll venjuleg bankastörf eftir því sem nánar er mælt fyrir í reglugjörð hans.

II. KAFLI.**Um hlutaféð í félaginu.****4. gr.**

Hlutafé félagsins er framlag rikissjóðs til Útvegsbanka Íslands h.f. 1½ milljón króna, samkv. 2. gr. laga nr. 7, 11. marz 1930 og forgangshlutafé í Íslandsbanka samkvæmt 12. gr. sömu laga 5.986.325,00 krónur.

Hlutafé þetta er allt innborgað.

Hlutaféð er allt jafn rétthátt í félaginu.

Fulltrúaráð félagsins getur að fengnu samþykki fjármálaráðherra ákveðið að hlutafé í félaginu sé aukið um allt að einni milljón króna. Hlutaafjárauka þessa skal aflað með hlutafjársöfnun innanlands samkvæmt opinberu útboði. Skulu þá núverandi hluthafar látnir sitja fyrir að skrifa sig fyrir nýjum hlutabréfum eftir ákvæðisverði.

8

5. apríl

5. gr.

Fyrir hlutafénu skulu gefin út hlutabréf að nafnverði 25, 50, 100, 200, 1000, 5000 og 50000 krónur í framhaldandi töluröð. Þau skulu hljóða á handhafa og vera undirskrifuð af fulltrúaráði félagsins. Eigandi hlutabréfs getur látið skrásetja það á nafn sitt í bókum bankans.

Halda skal skrá yfir hlutabréf í félaginu og skal þar greina:

1. Útgáfudag hvers hlutabréfs.
2. Nafnverð bréfs, flokk þess og númer.
3. Eigendaskipti að bréfinu, er tilkynnt hafa verið.

6. gr.

Aldrei má félagið kaupa hlutabréf sjálfs sín eða taka þau að veði eða annari tryggingu.

7. gr.

Hlutabréfi hverju fylgir arðmiðar og stofn. Hluthafi getur fengið fleiri arðmiða afhenta eftir þörfum gegn því að skila stofninum.

8. gr.

Nú glatast hlutabréf og arðmiði eða stofn er því heyrir til, og má þá fulltrúaráð félagsins gefa hluthafa út nýtt hlutabréf, arðmiða eða stofn, á hans kostnað, er hann hefir fengið ógildingardóm á hinu glataða.

Fulltrúaráðinu skal heimilt að gefa út til hluthafa nýtt hlutabréf eða arðmiða, án þess að ógildingardóms sé aflað, ef fulltrúaráðið telur nægar sönnur færðar á það, að bréfið eða miðinn hafi eyðilagst, enda nemi nafnverð bréfsins eða upphæð arðmiðans eigi meiru en 200 krónum.

Ef hlutabréf, arðmiði eða stofn skemmist, en þó verður eigi villst um tölu skjalsins eða efni, getur fulltrúaráðið gefið hluthafa út nýtt skjal í staðinn, á hans kostnað, enda skili hann aftur hinu skemmda.

9. gr.

Enginn hluthafi ábyrgist skuldbindingar félagsins fram yfir nafnverð hlutabréfa þeirra, er hann er eigandi að. Þessu ákvæði verður eigi breytt né það fellt niður með neinum ályktunum hluthafafundar.

III. KAFLI.

Um stjórn félagsins.

10. gr.

Stjórn félagsins annast:

a. Fulltrúaráð,

- b. framkvæmdarstjórn (bankastjórnar),
- c. hluthafar á hluthafafundum.

8
5 apríl

A. Um fulltrúaráðið.

11. gr.

Í fulltrúaráði félagsins eru 5 menn, er kosnir skulu á aðalfundi hluthafa með hlutfallskosningu. Fulltrúar skulu vera búsettir í Reykjavík eða svo nálægt Reykjavík að þeim sé auðvelt að sækja fulltrúaráðsfundi hvenær sem er. Eigi þurfa fulltrúar að vera hluthafar í félaginu.

12. gr.

Kjörtími fulltrúa er 4 ár. Af fulltrúum þeim, sem kosnir verða á fyrsta aðalfundi hluthafa skulu ganga úr fulltrúaráðinu, að tveim árum liðnum frá kosningu, þeir 3 fulltrúar, er eftir rétttri hlutfallstölu síðast voru kosnir af hverjum lista, eða af hvorum lista, ef þeir voru tveir. Hinir fulltrúarnir tveir ganga þá úr ráðinu tveim árum síðar. Endurkjósa má fulltrúa.

Nú verður autt sæti í fulltrúaráðinu á milli aðalfunda hluthafa og kýs þá fulltrúaráðið sjálft mann í hið auða sæti. Sá er kosningu hlýtur, gegnir ekki lengur fulltrúastörfum en til þess að kosning fer fram á næsta aðalfundi hluthafa. Sá, er þá verður kosinn fulltrúi í hið auða sæti, gengur, að því er lengd kjörtímans snertir, alveg í stað þess, er sæti hafði orðið autt eftir.

13. gr.

Fulltrúaráðið kýs sér formann og varaformann úr sínum hóp. Kjörtími þeirra á þessum stöðum er sá tími sem eftir er af kjörtíma þeirra í fulltrúaráðinu þegar þeir eru kosnir. Varaformaður fulltrúaráðs gegnir störfum formanns í forföllum hans.

Formaður fulltrúaráðsins stjórnar fundum þessum. Reglulega fundi skal fulltrúaráðið halda tvisvar í hverjum mánuði, 1. og 15. dag mánaðarins eða næsta virkan dag á eftir, ef 1. eða 15. ber upp á helgidag. Aukafundi skal fulltrúaráðið halda svo oft sem formaður þess telur nauðsynlegt eða meiri hluti ráðsins krefst þess eða framkvæmdarstjórn félagsins óskar þess.

Fundir fulltrúaráðsins skulu haldnir í Reykjavík. Eru þeir lögmatir ef 3 fulltrúar eru á fundi. Afl atkvæða ræður úrslitum mála á fundum, nema þar sem öðruvísi er ákveðið í samþykktum þessum eða í reglugerð bankans. Til þess að gild ályktun verði gerð á fulltrúaráðsfundi verða 3 fulltrúar að minnsta kosti að taka þátt í atkvæðagreiðslunni. Þegar jöfn eru atkvæði sker atkvæði formanns úr. Þeir fulltrúar, sem eigi geta komið sjálfir á fund, geta falið öðrum fulltrúa, sem á fundinn kemur, að greiða atkvæði fyrir sína hönd eða sent fundinum atkvæði sin skriflega.

8

14. gr.

5. apríl

Fulltrúaráðið hefir hina æðstu forstöðu félagsins og allra mála þess á hendi og gerir ályktanir fyrir þess hönd, nema þar sem vald til þess er áskilið hlut-hafafundi eða framkvæmdarstjórn í samþykktum þessum eða í reglugerð bankans.

Fulltrúaráðið kemur fram fyrir félagsins hönd gagnvart dómstólunum, yfirvöldunum og gagnvart þriðja manni.

Allt það sem fulltrúaráðið gefur út frá sér skal undirskrifað af formanni ráðsins og einum hinna fulltrúanna. Félagið ábyrgist allar þær skuldbindingar er fulltrúaráðið gengst undir fyrir þess hönd.

Hver einstakur fulltrúi í fulltrúaráði hefir aðgang að bókum og skjölum bankans til eftirlits, enda hvílir á honum fullkomin þagnarskylda.

Nánari ákvæði um afskipti fulltrúaráðsins af atvinnureksti félagsins skulu sett í reglugerð bankans.

15. gr.

Formaður fulltrúaráðsins hefir 2500.00 krónur í ársþóknun, en hinir fulltrúarnir 1200.00 krónur hver. Auk þess fá allir fulltrúarnir dýrtíðaruppbót af allri launaupphæðinni og reiknast dýrtíðaruppbótin með sömu visitölu og dýrtíðaruppbót starfsmanna ríkisins, enda hafi aðalfundur eigi ákveðið þeim dýrtíðaruppbót eftir öðrum reglum.

B. Um framkvæmdarstjórnina.

16. gr.

Fulltrúaráðið skipar framkvæmdarstjórn félagsins (bankastjóra), ákveður tölu þeirra, laun og ráðningarkjör, og skiptir verkum milli þeirra.

17. gr.

Framkvæmdarstjórnin hefir á hendi hina daglegu stjórn málefna félagsins, eftir því sem nánara er fyrirmælt í reglugerð bankans, og eftir ákvörðunum fulltrúaráðsins.

Framkvæmdarstjórnin ræður útibússtjóra, aðalbókara og aðalgjaldkera, bæði við aðalbankann og í útibúunum, með samþykki fulltrúaráðsins, og vikur þeim frá. Ennfremur ákveður framkvæmdarstjórnin laun starfsmanna bankans, að fengnu samþykki fulltrúaráðs.

18. gr.

Eigi mega framkvæmdarstjórar félagsins hafa embættisstörf á hendi, ekki reka sjálfir atvinnu og ekki vera í stjórn atvinnufyrirtækja.

Eigi mega framkvæmdarstjórnir vera skuldskeyttir félaginu, hvorki skuldunautar né ábyrgðarmenn annara.

C. Um hluthafafundi.

8

5. apríl

19. gr.

Aðalfundur hluthafa skal haldinn í júlímánuði ár hvers, þó fyrst í júlímánuði 1931.

Aukafundir verða haldnir samkvæmt ályktun um það, annaðhvort á aðalfundi eða af fulltrúaráðinu.

Hluthafafundir skulu haldnir í Reykjavík.

20. gr.

Til hluthafafundar skal boðað með eigi minna en 4 vikna fyrirvara, talið frá síðari auglýsingu. Til aukafundar má þó boða með viku fyrirvara, ef fulltrúaráðinu virðist brýn nauðsyn til bera. Fulltrúaráðið boðar til funda.

Fundarboðanir og aðrar slíkar auglýsingar frá félaginu til hluthafa skal birta tvisvar sinnum í blaði því, er löggilt er til að birta stjórnarvaldaauglýsingar á Íslandi, annars eru þær ekki gildar. Svo má og birta þær í öðrum blöðum eftir því sem fulltrúaráðinu þykir henta.

21. gr.

Í auglýsingum um fundarboð skal tilgreina dagskrá fundarins, og má eigi greiða atkvæði á fundinum um önnur efni en þau, er tekin hafa verið upp í hina auglýstu dagskrá, og breytingartillögu við þau.

Tillögur frá hluthöfum er fulltrúaráðinu skylt að taka á dagskrá á hluthafafundi þeim, er boðað er til næst á eftir að þær bárust því í hendur, enda séu þær bornar fram skriflega af hluthöfum eða umboðsmönnum hluthafa að 100000 króna hlutafjárins eða þaðan af meira.

22. gr.

Á aðalfundi hluthafa skal þetta tekið fyrir:

1. Skýrsla fulltrúaráðsins um starfsemi félagsins.
2. Framlögð endurskoðuð reikningsuppgjörð með tillögu um hvernig verja skuli ársarðinum.
3. Tillaga um kvittun til framkvæmdarstjórnarinnar fyrir reikningsskil.
4. Kosning fulltrúa í fulltrúaráð, enda þurfi kosning fram að fara samkvæmt 12. gr. samþykktar þessarar.
5. Kosning endurskoðunarmanna.
6. Umræður um önnur mál, er á dagskrá standa, og úrlausn þeirra.

23. gr.

Hluthafafundum stýrir fundarstjóri, er fundurinn sjálfur kýs. Fundararstjóri sker úr öllum formlegum atriðum, er snerta umræður eða atkvæðagreiðslur á fundum.

8 Bóka skal fundargerðir hluthafafundar og skal formaður fulltrúaráðs og 5. apríl fundarstjóri ásamt fundarritlara undirskrifa fundarbókina.

24. gr.

Á hluthafafundum hefir hver fundarmaður atkvæði í hlutfalli við þá hlutaupphæð, er hann á eða sýnir umboð fyrir, — 1 atkvæði fyrir hverjar 25 kr.

25. gr.

Hver hluthafi, sem ætlar að neyta atkvæðisréttar síns á hluthafafundi verður í síðasta lagi daginn fyrir fundinn að gera grein fyrir atkvæðisrétti sínum á þeim stað, er fulltrúarráðið hefir tilgreint í fundarboðinu, og fær hann þar aðgöngumiða að fundinum. Skal tilgreint á aðgöngumiðunum hve mörg atkvæði hann hafi. Heimilt er hluthafa að gefa öðrum umboð til að mæta á fundinum fyrir sína hönd og fara þar með atkvæði sín.

Aðrar heimildir til að vera fyrir hönd einhvers hluthafa á hluthafafundi verður að sanna er aðgöngumiða að fundinum er vitjað.

IV. KAFLI.

Um reikningsuppgjörð, endurskoðun reikninga, skipting ágóða og varasjóð.

26. gr.

Starfsár félagsins er frá 1. janúar til 31. desember.

Fyrsta starfsár og reikningsár félagsins er frá stofnun þess til 31. des. 1930.

27. gr.

Ársreikningur félagsins skal fullgerður eigi síðar en í marz mánaðarlok. Yfirlit yfir hag þess skal gert um hver mánaðamót og birt í Lögbirtingablaðinu.

28. gr.

Á aðalfundi hluthafa skulu kosnir 2 endurskoðendur með hlutfallskosningu til eins árs í senn. Þeir skulu vera bókhaldsfróðir menn og hafa æfingu í endurskoðun reikninga. Að sjálfsögðu mega þeir ekki eiga sæti í fulltrúaráði eða framkvæmdarstjórn félagsins, en að öðru leyti má velja þá jafnt úr hópi hluthafa sem utan. Endurskoðendur skulu rannsaka reikninga félagsins og alla reikningsfærslu á árinu og gera athugasemdir þar að lútandi eftir því sem ástæða er til. Skal endurskoðendum heimill aðgangur að öllum bókum og skjölum félagsins, hvenær sem er á árinu.

Félagsstjórnin skal hafa sent endurskoðendum ársreikning sinn í síðasta lagi 31. marz ár hvert, og ber þeim að skila stjórninni honum aftur ásamt athugasemdum sínum innan mánaðar frá því hann kom þeim í hendur.

Í síðasta lagi tveim vikum fyrir aðalfund skal stjórnin hafa samið svör við

athugasemidum endurskoðendanna og skulu þau liggja hluthöfum til sýnis ásamt ársreikningi.

8
5. apríl

Endurskoðendur fá í laun 2000.00 kr. á ári og auk þess dýrtíðaruppbót eins og starfsmenn bankans.

29. gr.

Áður en ársreikningur er uppgerður, skal stjórn bankans eftir föngum gera sér grein fyrir, hve mikið ætla megi að tapist af skuldum, sem þó þykir eigi ástæða til að afskrifa samtímis. Skal hún gera tillögur til aðalfundar um, hve háa upphæð skuli leggja til hliðar fyrir þessum væntanlegu töpum og dregst sú upphæð frá tekjuafgangi ársins.

30. gr.

Arðinum eftir ársreikningnum, að fráðreginni þeirri upphæð, sem ætluð er til afskrifta af eignum félagsins og því sem lagt er til hliðar fyrir væntanlega töpuðum skuldum, skal varið svo sem hér segir:

Ef nettóarður nemur 4% eða minna af hlutafjárupphæð félagsins rennur hann óskiptur í varasjóð. Þegar varasjóður hefir náð þeirri upphæð að hann nemur 50% af hlutafjárupphæð, er þó eigi skylt að leggja í hann meira en 2% af hlutafjárupphæð.

Ágóða fram yfir 4% af hlutafjárupphæð og allt upp í 8%, skal úthlutað til hluthafa í réttu hlutfalli við hlutafjáreign þeirra, þó þannig að hundraðshluti sá, sem greiddur er í arð af hlutabréfum, standi á heilum eða hálfum.

Hagnaði, sem verða kynni fram yfir 8% af hlutafjárupphæð, skal ráðstafað af aðalfundi, að fengnum tillögum fulltrúaráðs.

31. gr.

Fari svo að ársarður hrökkvi eigi fyrir töpuðum skuldum og afskriftum af öðrum eignum, skal það, sem á kynni að vanta, tekið af varasjóði félagsins.

V. KAFLI.

Um breytingar á samþykktum félagsins.

32. gr.

Samþykktum félagsins má breyta á löglegum aðalfundi félagsins, þar sem staddir eru hluthafar, er umráð hafi yfir að minnsta kosti $\frac{2}{3}$ atkvæða, og sé breytingin samþykkt með $\frac{2}{3}$ atkvæða að minnsta kosti. Hafi eigi verið á fundinum svo margir hluthafar en lagabreytingin samþykkt með $\frac{2}{3}$ atkvæða, skal halda fund aftur innan mánaðar. Skal til hans boðað á venjulegan hátt og það tekið fram, að til fundarins sé boðað af því, að eigi hafi verið nægjanlega

8 margir á hinum fyrri. Séu á þeim fundi greiddir $\frac{2}{3}$ atkvæða með breytingunni
5. apríl öðlast hún gildi, hvort sem margir eða fáir hafa sótt fundinn.

VI. KAFLI.

Um félagsslit.

33. gr.

Nú þykir ráðlegt eða nauðsynlegt að slíta félaginu og fer þá um tillögur þar að lútandi, sem um lagabreytingar.

Fundur sá, sem samþykkir á lögmætan hátt að slíta félaginu, kveður og á um, hvernig ráðstafa skuli eignum þess og um greiðslu skulda.

Þannig samþykkt á fyrsta aðalfundi Útvegsbanka Íslands h.f. 4. apríl 1930.

Fulltrúaráð Útvegsbanka Íslands h.f.

Svafar Guðmundsson.

Lárus Fjeldsted.

Stefán Jóh. Stefánsson.

Magnús Torfason.

Eggert Claessen.

Framanskráð samþykkt staðfestist hérmeð.

Fjármálaráðuneytið, 5. apríl 1930.

Einar Árnason.

Gisli Ísleifsson.

REGLUGJÖRÐ**9**

5. apríl

fyrir

Útvegsbanka Íslands h.f.**I. KAFLI.****Um stofnun bankans og skipulag hans.****1. gr.**

Útvegsbanki Íslands h.f. er stofnaður með lögum nr. 7 1930. Bankinn er hlutafélag og er hlutafjárupphæðin ákveðin að minnsta kosti 7.400.000,00 kr., en heimilt er að auka hana um allt að 1 milljón kr.

2. gr.

Yfirstjórn bankans er í höndum 5 manna fulltrúaráðs, sem kosið er á aðalfundi hlutafélagsins. Fulltrúaráðið skipar bankastjóra og ákveður tölu þeirra og laun og ráðningarkjör.

II. KAFLI.**Störf bankans.****A. Um ávöxtun fjár.****3. gr.**

Bankinn tekur fé til ávöxtunar svo sem hér segir:

Í hlaupareikning,
í innlánsbók,
gegn viðtökuskirteini.

4. gr.

Sá, er hefja vill hlaupareikningsviðskipti við bankann, skal um það semja við framkvæmdarstjórn hans.

5. gr.

Viðskiptamaður fær lausa kvittun fyrir innborgunum á hlaupareikning, tvíritaða, ef krafizt er.

9

5. apríl

Viðskiptamaður, er fé vill taka út úr hlaupareikningi, skal að jafnaði gefa út tékkávisun á bankann, á eyðublöð er bankinn sjálfur hefur til sölu. Gerð eyðublaða ákveður fulltrúaráðið. Tékkinn skal undirskrifaður af viðskiptamanni sjálfum, af prókúrista hans eða öðrum, er hann hefir gefið lögfyllt umboð til að ávísu á reikninginn, enda skal þá umboðið jafnframt afhent bankanum, ef það er eigi opinberlega tilkynnt.

Bankanum er og skylt að greiða út fé úr hlaupareikningi eftir skriflegum fyrirmælum viðskiptamanns, eða eftir símskeyti frá honum, enda sé þá undirskrift hans undir símskeytið staðfest, eða á annan hátt þannig frá gengið, að útborgun sé áhættulaus fyrir bankann.

7. gr.

Enginn má gefa út ávisun á meira fé, en hann á inni í hlaupareikningi, nema sérstaklega sé svo um samið við framkvæmdarstjórn bankans.

8. gr.

Um leið og hlaupareikningsviðskipti eru stofnuð, skal viðskiptamaður afhenda bankanum sýnishorn af undirskrift sinni. Komi það fyrir, að fólks ávisun sé greidd af bankanum og sú ávisun er útgefin á eyðublað úr tékkhefti, sem viðskiptamaður hefir sjálfur fengið, ber sá skaðann, sem féð á, nema augljósu gáleysi bankans sé um að kenna.

9. gr.

Í tékkávisun, sem gefin er út á innstæðu í hlaupareikningi, verður upphæðin að vera tilgreind með tölustöfum og bókstöfum. Sé þess ekki gætt, þá er bankinn eigi skyldur að útborga ávisunarupphæðina. Sé fjárhæðin tilgreind öðruvísi með tölustöfum en bókstöfum, þá gildir minni upphæðin.

10. gr.

Framkvæmdarstjórnin ákveður hvort taka skuli við ákveðnu fé í hlaupareikning, og hvort greiða skuli vexti af því fé, sem tekið er við.

11. gr.

Heimilt er hverjum að sjá hlaupareikning sinn í bókum bankans, og einnig umboðsmanni hans, en varast verður, að hann sjái reikning annara manna.

12. gr.

Ef ekki er öðruvísi um samið skulu vextir af hlaupareikningsfé vera 2% lægri en bankinn greiðir á sama tíma af fé í innlánsbókum.

13. gr.

Bankinn tekur á móti innlánsfé til ávöxtunar með sparisjóðskjörum,

minnst 5 kr. í hvert sinn. Þó er bankinn eigi skyldur til að taka á móti mjög stórum upphæðum til ávöxtunar, ef framkvæmdarstjórnin telur það óhaganlegt fyrir bankann. 9
5. apríl

14. gr.

Þegar innstæðan nemur minnst 5 kr., reiknast vextir af heilum krónum frá og með næsta degi eftir að féð er lagt inn, þó eigi í minni hlutum en heilum aurum.

Vextir reiknast 1. júlí og 31. desember ár hvert og leggjast þá þegar við höfuðstólinn. Af upphæðum, er nema 1000 krónum eða þar yfir, er bankinn eigi skyldur að greiða vexti, þegar upphæðir þessar standa skemur en tvo mánuði í bankanum.

15. gr.

Af fé, sem bankinn ávaxtar með sparisjóðskjörum, verður greitt það, er menn óska, án uppsagnarfrests, þegar framkvæmdarstjórnin sér það fært en heimta má, að upphæðum frá 1000—3000 kr. sé með viku fyrirvara sagt upp, og upphæðum þar yfir með tveggja mánaða fresti.

Án tveggja mánaða uppsagnarfrests er bankinn eigi skyldur að borga meira en 5000 kr. á mánuði hverjum úr sömu viðskiptabók.

16. gr.

Þeim, er í fyrsta sinn leggur inn fé með sparisjóðskjörum, er fengin viðskiptabók, er hann greiðir 50 aura fyrir. Framkvæmdarstjórnin ákveður hvort sú borgun er tekin fyrirfram eða þegar bókin er útskrifuð eða ónýtt.

Í hvert skipti, sem fé er lagt inn eða tekið út úr sparisjóði, skal það um leið vera ritað í viðskiptabókina. Þó má í sérstökum tilfellum taka við fé án þess bókin sé sýnd, gegn kvittun bókara og féhirðis.

Heimilt er að stofna sérstaka deild við sparisjóðinn þar sem taka má við innlögum og ávisa á innstæðuna, án þess viðskiptabókin sé sýnd. Skulu slík innlög og útborganir færast í viðskiptabókina þegar hún er næst sýnd í bankanum. Viðskiptabækur við þá deild skulu greinilega bera með sér, að gefa megí út ávísanir á innstæðuna.

Fyrir innlögum og útborgunum kvittar bókari og féhirðir í viðskiptabókina, og er það full sönnun fyrir greiðslunni.

Það er eigi á ábyrgð bankans, þótt handhafi viðskiptabókar hafi eigi haft löglega heimild frá eiganda hennar til að fá útborgað fé það, er viðskiptabókin hljóðar um eða eitthvað af því. Um falskar ávísanir á sparisjóðsinnstæður gilda ákvæði 8. gr.

Vexti skal innfæra í viðskiptabækur 1. júlí og 31. des. ár hvert. Framkvæmdarstjórn löggildir innlánsbækurnar eða þeir starfsmenn bankans, sem bankaráðið gefur umboð til þess.

9

5. apríl

Glatist innlánsbók, ber eiganda að snúa sér til framkvæmdarstjórnarinnar, er annast um, að handhafa hennar verði stefnt samkvæmt 50. gr. laga um Landsbanka Íslands nr. 10, 15. apríl 1928, sbr. 9. gr. laga nr. 7 1930.

18. gr.

Framkvæmdarstjórninni er heimilt að segja lausu fé, sem er á vöxtum í bankanum með sparisjóðskjörum, með þriggja mánaða fresti. Skal annaðhvort rita uppsögnina í innlánsbókina eða gefa út auglýsingu um hana, er sé birt í því blaði Reykjavíkur, er stjórnarvalda auglýsingar skulu birtar í, og að minnsta kosti í tveim öðrum blöðum.

Eftir gjalddaga eru engir vextir greiddir af því, sem uppsagt er.

19. gr.

Ef eigandi að innstæðufé hvorki leggur inn né tekur út í 15 ár samfleytt, verður hætt að greiða vexti af því, og verður þá með auglýsingu, er skal birt með missiris fyrirvara á þann hátt, sem segir í 17. gr., skorað á eiganda að hirða féð. Gefi hann sig ekki fram áður en fresturinn er liðinn, er innlánsbók hans ógild, en féð ásamt vöxtunum rennur í bankann; þó má bankastjórnin greiða féð, að meira eða minna leyti, ef réttur eigandi gefur sig fram innan 5 ára og banka-ráðið leyfir.

20. gr.

Mönnum verða eigi gefnar upplýsingar um eignir annara, nema skylt sé að lögum.

21. gr.

Sá, sem tekið hefur allt út úr innlánsbók sinni, skal skila henni í bankann; sé bók útskrifuð, fær hann aðra bók ókeypis, ef hann vill halda viðskiptunum áfram.

22. gr.

Ennfremur er bankanum heimilt að taka fé til ávöxtunar eftir sérstökum samningi í hvert skipti og gefa viðtökuskírteini fyrir fénu.

B. Um útlán.

23. gr.

Útlánsstarfsemi bankans skal hagað svo, að sem bezt samrýmist aðalhlutverki hans, að styðja og efla sjávarútveg, verzlun og iðnað landsmanna.

24. gr.

Bankanum er heimilt að kaupa og selja vixla, tékka og ávisanir, hvort sem greiðsla á að fara fram innan lands eða utan.

25. gr.

9

Bankinn veitir, umfram það sem ræðir um í 24. gr., lán í því formi og gegn þeim tryggingum, er nú skal greina: 5. apríl

- a. Reikningslán.
- b. Sjálfskuldarábyrgðarlán.
- c. Lán gegn fasteignarveði.
- d. Lán gegn handveði.
- e. Lán gegn ábyrgð sýslu- eða bæjarfélags.

26. gr.

Um reikningslán skal gerður sérstakur lánssamningur og undirritaður af framkvæmdarstjórn bankans og lántakanda. Skal í honum greint hámark lánsins, uppsagnarfrestur af hálfu beggja aðilja, trygging fyrir láninu og hverja vexti skuli greiða bæði af skuld og innstæðu. Reikningslán skulu að jafnaði einungis veitt gegn fasteignarveði eða handveði í vel tryggðum verðbréfum, en heimilt er þó að taka aðrar tryggingar, ef sérstök ástæða þykir til.

Um innborganir og útborganir gilda sömu reglur og um hlaupareikninga.

27. gr.

Sjálfskuldarábyrgðarlán má eigi veita nema til eins árs í senn, en heimilt er að framlengja þau, ef framkvæmdarstjórn telur það áhættulaust fyrir bankann. Samanlagður lánstími má þó aldrei vera lengri en 10 ár.

28. gr.

Lán samkv. c. lið 25. greinar má veita gegn sérhverjum veðrétti í fasteign, er stjórn bankans telur fullnægjandi tryggingu fyrir láninu. Þegar meta skal veðhæfi fasteigna skal fasteignarmat þeirra að jafnaði lagt til grundvallar.

Ef líkur eru til að verðbreytingar hafi orðið á fasteign frá því síðasta fasteignamat fór fram má láta nýtt mat fram fara. Skal það framkvæmt annaðhvort af dómkvöddum mönnum eða af mönnum, sem stjórn bankans tilnefnir sjálf. Að öðru leyti skal lánbeiðandi útvega sérhver þau skilríki, sem bankastjórn krefst og málið varða.

Lán gegn fasteignarveði skulu að jafnaði eigi veitt til lengri tíma en 20 ára.

29. gr.

Bankinn lánar fé gegn handveði, svo sem arðberandi, vel tryggðum verðbréfum og öðrum þeim munum, sem framkvæmdarstjórnin tekur gilda og sér bankanum fært að geyma.

Ennfremur má veita lán gegn tryggingu í fiski og fiskiafurðum, í váttryggðum verzlunarvörum, sem bankanum eða trúnaðarmönnum hans eru afhentar sem handveðstrygging, eða vörum samkvæmt farmskirteini eða geymsluskirteini, sem bankanum er afhent og framselt.

30. gr.

Bankinn má veita lán gegn veði í eignum og tekjum bæjar- og sýslu- og sveitarfélaga, og gegn ábyrgð þeirra sem slíkra, þegar eftirfylgjandi skilyrði eru fyrir hendi:

- a. Leyfi hlutaðeigandi stjórnarvalda (sýslunefndar og stjórnarráðs) til lán-tökunnar.
- b. Fjárhagsreikningur sýslunnar, sveitar- og bæjarfélagsins næsta ár á undan lánbeiðninni.
- c. Vottorð hlutaðeigandi yfirvalda um það, að þeir menn, sem annast um lán-tökuna eða veita umboð til að taka lánið, séu réttir hlutaðeigendur.
- d. Útskrift úr fundarbók lánbeiðanda, sem sýni, að löglega hafi verið samþykkt að taka lánið, og sé útskriftin staðfest af hlutaðeigandi yfirvaldi.
- e. Ábyrgðaryfirlýsing hreppsnefndar, sýslunefndar eða bæjarstjórnar.

C. Ábyrgðir.

31. gr.

Bankinn getur tekizt á hendur ábyrgðir utan lands og innan, gegn tryggingum, jafngóðum og um lán væri að ræða.

D. Innheimtur.

32. gr.

Bankinn má annast allskonar innheimtur á fjárhæðum fyrir innlenda og erlenda kröfuhafa, bæði hérlandis og erlendis.

III. KAFLI.

Reikningur og endurskoðun.

33. gr.

Ársreikningur bankans, sem miðast við almanaksárið, skal saminn og birtur í Stjórnartíðindunum í síðasta lagi þremur mánuðum eftir árslok, en yfirlit yfir hag bankans skal birta við hver mánaðamót. Skal reikningurinn svo mikið sundurliðaður sem fulltrúaráðið leggur fyrir þannig, að hann sýni glögga mynd af hag bankans.

34. gr.

Aðalfundur hluthafa kýs með hlutfallskosningu tvo bókhaldsfróða endurskoðendur og skulu þeir rannsaka reikning bankans og bera saman við bækurnar og við sjóð bankans og eignir. Sjálfar bækurnar og færslu á þeim skulu þeir einnig rannsaka, svo að þeir séu þess fullvissir, að bókhaldið sýni rétta mynd af því, sem fram hefur farið.

Ef þeir verða þess varir, að vanræksla eigi sér stað í einhverju eða að nauðsynlegar endurbætur þurfi að gjöra, þá eiga þeir að benda bankaráðinu á það og gera uppástungur um endurbæturnar. 9
5. apríl

35. gr.

Allar leiðréttingar eða breytingar í bókum bankans skulu þannig gjörðar að glöggst sjáist, hvað þar hefur staðið upphaflega.

36. gr.

Endurskoðendur skulu framkvæma starf sitt samkvæmt erindisbréfi, sem fulltrúaráðið setur þeim.

IV. KAFLI.

Um stjórn bankans.

37. gr.

Fulltrúaráð bankans hefur yfirumsjón með eignum bankans og allri starfsemi hans. Það setur bankastjórum erindisbréf og skiptir störfum með þeim, eftir því sem ástæður þykja til. Í samráði við bankastjórana ákveður það forvexti, útlánsvexti og innlánsvexti bankans og sér um að vaxtabreytingar allar séu hæfilega auglýstar fyrir almenningi. Það ákveður og, hvenær bankinn skuli opinn fyrir almenning.

38. gr.

Fulltrúaráðið heldur fundi eigi sjaldnar en tvisvar í mánuði hverjum. Auk þess skal formanni þess skyld að koma í bankann eigi sjaldnar en vikulega og kynna sér ítarlega starfsemi hans. Skál hann sérstaklega líta eftir útlánsstarfsemi bankastjóranna og gerir hann fulltrúaráðinu aðvart, ef hann telur hana á einhvern hátt athugaverða. Formanni ber og að fylgjast með erlendum skuldaskiptum bankans og yfirleitt líta eftir allri starfsemi hans í höfuðdráttum. Hver einstakur fulltrúi í fulltrúaráðinu hefur aðgang að bókum og skjölum bankans til eftirlits, enda hvílir á honum fullkomin þagnarskylda.

39. gr.

Tveir bankastjórar skulu undirskrifa svo að skuldbindi bankann, ef gefa skal út eða framselja vixla, önnur verðbréf eða skriflegar skuldbindingar. Þó er fulltrúaráðinu heimilt að veita tilteknum starfsmönnum bankans umboð til að skuldbinda bankann í þessum efnum með undirskrift sinni ásamt einum bankastjóra. Þó þarf jafnan samþykki fulltrúaráðsins til að taka erlend lán.

Bankastjórar annast hinn daglega rekstur bankans, þeir ráða starfsfólk bankans, ákveða launakjör þess og ráðningaskilmála, með þeim takmörkunum,

- 9 sem settar eru í samþykktum félagsins, skipta með þeim verkum og lita eftir að
5. apríl það ræki störf sín. Öllum starfsmönnum bankans er óheimilt að skýra óviðkomandi mönnum frá viðskiptum manna við bankann.

V. KAFLI.

Ýms ákvæði.

40. gr.

Kvittanir frá bankanum eru því aðeins fullgildar, að féhirðir hafi ritað undir þær, og þeim fylgi áritun bókara um, að þær séu athugaðar. Í forföllum þeirra er þó jafn gild kvittun þess eða þeirra, er þeir fela starf sitt í samráði við framkvæmdarstjórnina.

41. gr.

Féhirðir bankans skal setja tryggingu fyrir fé því, sem honum er trúað fyrir, sem bankastjórn og fulltrúaráð taki gilda.

Féhirðir ber ábyrgð á þeim, sem í forföllum hans eða af öðrum ástæðum annast störfin, ef eigi er séð fyrir að varamennirnir eða aðstoðarmennirnir setji tryggingu, meðan þeir gegna störfum féhirðis.

42. gr.

Starfsmenn bankans eru skyldugir til að vinna framyfir venjulegan starfstíma bankans, þegar þess er þörf.

43. gr.

Starfsmennirnir mega ekki án leyfis framkvæmdarstjórnarinnar taka að sér annað launað starf eða reka atvinnu.

44. gr.

Embættismönnum og starfsmönnum bankans er bannað að gjörast umboðsmenn annara gagnvart bankanum.

45. gr.

Þeir, sem vilja fá lán úr bankanum, skulu beiðast þess skriflega og geta þeir fengið prentuð eyðublöð undir slíkar beiðnir í bankanum. Skriflegs svars við slíkri beiðni verður ekki krafizt, og getur enginn, sem synjað er um lán, heimtað, að honum sé gjörð grein fyrir, hverjar ástæður séu til synjunarinnar.

46. gr.

Sérhver skuldunautur bankans má greiða lán það, er hann hefur fengið, allt eða nokkurn hluta þess áður en gjalddagi sá, sem ákveðinn er í skuldabréf-

inu, er kominn, og fær hann þá endurgoldinn tiltölulegan hluta þeirra vaxta, 9
 er hann hefur fyrirfram greitt, af upphæð þeirri, sem hann greiðir fyrir réttan 5. apríl
 gjalddaga, en eigi hærri vexti en bankinn á þeim tíma gefur fyrir sparisjóðsinn-
 lög, þó getur framkvæmdarstjórnin breytt til um vaxtagreiðsluna, ef ástæða
 þykir til. Vaxtaupphæðin skal nema meiru en 3 kr. til þess að endurgreiðsla á
 vöxtum geti komið til greina.

47. gr.

Þangað til lokið er inndrætti seðla Íslandsbanka, þeirra, sem í umferð
 eru, haldast í gildi ákvæði 3. kafla reglugerðar Íslandsbanka frá 6. júní 1923.

48. gr.

Fulltrúaráðið hefur heimild til að breyta ákvæðum reglugjörðar þessarar
 innan þeirra takmarka, sem samþykktir félagsins heimila.

Þannig samþykkt á fyrsta aðalfundi Útvegsbanka Íslands h.f., 4. apríl
 1930.

Fulltrúaráð Útvegsbanka Íslands h.f.

Snafar Guðmundsson. Lárus Fjeldsted. Stefán Jóh. Stefánsson.

Magnús Torfason. Eggert Claessen.

Framanskráð reglugerð staðfestist hérmeð.

Fjármálaráðuneytið, 5. apríl 1930.

Einar Árnason.

Gísli Ísleifsson.

10

11. apríl

OPIÐ BRÉF

um

að hans konunglega tign **H a r a l d u r**, prins Íslands og Danmerkur,
sé settur ríkisstjóri.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski,
Låenborg og Aldinborg,

G j ö r u m k u n n u g t: Þareð Vér höfum í hyggju að ferðast til útlanda og með því að hans konunglega tign ríkisarfi þá um leið dvelur erlendis, setjum Vér ríkisstjóra, samkvæmt fyrstu grein í lögum 11. febrúar 1871, um ríkisstjórn, er svo stendur á, að konungur er ekki fulltíða, eða er sjúkur eða fjarverandi, sbr. 3. gr. dansk-íslenzkra sambandslaga, bróður Vorn elskulegan, hans konunglegu tign prins **Harald Christian Frederik**, og hefir hann ríkisstjórn á hendi í Voru nafni frá þessum degi, þangað til Vér komum heim aftur.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Amaliuborg, 11. apríl 1930.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Tryggvi Þórhallsson.

KONUNGLEG AUGLÝSING

11
13. apríl

um

að konungur sé kominn heim aftur og tekinn við ríkisstjórn.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski,
Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Eftir að Vér erum aftur heim kominn úr ferð Vorri til útlanda, kunngjörum Vér hérmeð Vorum kæru og trúu þegnum, að Vér höfum sjálfir í dag tekið við ríkisstjórninni, sem Vér 11. þ. m., samkvæmt 1. gr. í lögum 11. febrúar 1871, sbr. 3. gr. dansk-íslenzkra sambandslaga, höfðum falið bróður Vorum elskulegum, hans konunglegu tign prinz **Harald Christian Frederik**, að hafa á hendi í fjarvist Vorri.

Gjört á Amaliuborg, 13. apríl 1930.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Tryggvi Þórhallsson.

12

15. apríl

KONUNGSBRÉF

um

frestun á fundum Alþingis.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Pétterski,
Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Að Vér viljum hérmeð að tilskildu samþykki Alþingis, veita yður sem forsætisráðherra Vorum umboð til þess í Voru nafni að fresta fundum hins yfirstandandi reglulega Alþingis frá því er venjulegum störfum þess verður það langt komið, að ekki þykir ástæða til lengra þinghalds að sinni, þangað til í síðari hluta júnímánaðar næstkomandi.

Gjört á Amaliuborg, 15. apríl 1930.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Tryggvi Þórhallsson.

TILSKIPUN

13

15. apríl

um

viðauka við tilskipun nr. 56, 1. desember 1924, um lyf og læknisáhöld
í íslenzkum skipum.

Vér Christian hinn Tiundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Péttnerski,
Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Samkvæmt 31. gr. siglingalaganna frá 30. nóvember
1914, viljum Vér skipa svo fyrir um lyf og læknisáhöld í íslenzkum
skipum:

Hvert skip, sem á að hafa lyfjakistu nr. 2, 3, 4 eða 5, skal hafa áfengis-
viðskiptabók, löggilta af lögreglustjóra. Þegar skipið fær áfengisskammt í lyfja-
kistu sína, skal lyfsali skrá skammtinn og afhendingardag í þessa bók, en skip-
stjóri eða stýrimaður fá lyfsala kvittun fyrir viðtökunni. Skip mega ekki fá
áfengisskammt oftar en svo, að 2 mánuðir liði á milli í minnsta lagi, og skulu
lyfsalar gæta þess að afhenda ekki nýjan skammt ef styttri tími er liðinn, frá
því síðasti skammtur er fenginn, samkvæmt viðskiptabókinni.

Í byrjun hvers árs eða vertíðar, skal lögreglustjóri votta í bókina, að
skipið sé í gangi.

Tilskipun þessi gengur í gildi þegar í stað.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Amaliuborg, 15. apríl 1930.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Tryggvi Þórhallsson,

1930

14

19. maí

L Ö G

um

heimild fyrir ríkisstjórnina til þess að ábyrgjast rekstrarlán til útgerðar.

Vér Christian hinn Tiundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski,
Låenborg og Aldinborg,

G j ö r u m k u n n u g t: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau
með samþykki Voru:

1. gr.

Ríkisstjórninni heimilast að ábyrgjast rekstrarlán, sem Landsbanki Íslands veitir á yfirstandandi vetrarvertíð, sem nemi allt að einni milljón króna, einstökum útgerðarmönnum eða félögum, sem viðskipti hafa haft við Íslandsbanka, gegn tryggingum í væntanlegum afla. Hámark lánveitinga má ekki fara fram úr því, sem Landsbanki Íslands hefir lánað undanfarið út á afla, miðað við skippund.

2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Amaliuborg, 19. maí 1930.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Tryggvi Þórhallsson.

L Ö G

15
19. maí

um

heimild fyrir ríkisstjórnina til nokkurra ráðstafana
vegna alþingishátíðarinnar 1930.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski,
Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau
með samþykki Voru:

I. *Um einkarétt á merki hátíðarinnar.*

1. gr.

Ríkisstjórnin skal á árinu 1930 hafa einkarétt á merki alþingishátíðarinnar 1930, því sem hér er sýnt, og er engum heimilt, verzlunum né einstök-

um mönnum, að nota merkið eða setja á muni til sölu, nema leyfi ríkisstjórnarinnar komi til. Er ríkisstjórninni rétt að ákveða gjald fyrir slíkt leyfi samkvæmt tillögum undirbúningsnefndar hátíðarinnar. Þegar um verzlunarmuni er að ræða, sem inn eru fluttir, skal gjaldið vera hundraðsgjald af verði þeirra samkvæmt innkaupsreikningi, þó aldrei yfir 15%. Er tollstjóra í Reykjavík og lögreglustjórum annarsstaðar á landinu skylt að innheimta gjald þetta, og fer um innheimtuna og afhending munanna eftir sömu reglu og segir í lögum nr. 5, 3. apríl 1928.

Gjaldi því, sem inn kemur fyrir söluleyfi á merkinu, skal varið upp í kostnað við alpingishátíðina.

II. Um öryggi flutninga á Þingvallavegum.

3. gr.

Ríkisstjórninni skal heimilt að ákveða, að undangenginni skoðun, hverjar bifreiðar megi vera í notkun á vegunum milli Reykjavíkur og Þingvalla dagana 25.—29. júní 1930, að báðum meðtöldum.

4. gr.

Nú telja eftirlitsmenn bifreiða varhugavert, að einhver bilstjóri fari með bifreið á Þingvallavegunum daga þá, sem ræðir um í 3. gr., sakir skorts á æfingu eða af öðrum líkum ástæðum, þótt bilstjórapróf hafi, og er ríkisstjórninni þá heimilt að hanna þeim manni að stýra þar bifreið þessa daga.

III. Um lokunartíma sölubúða o. fl.

5. gr.

Ríkisstjórninni skal heimilt, að fengnum tillögum bæjarstjórnanna í Reykjavík og Hafnarfirði og stéttafélaga þar, að kveða á um, að lokað skuli, að einhverju leyti eða öllu, sölubúðum, skrifstofum, afgreiðslustofum og vinnustofum og útvinna látni niður falla á báðum stöðum dagana 26.—28. júní 1930, og einnig að setja ákvæði um, að hafa megi sölubúðir þar opnar að einhverju leyti sunnudaginn 29. júní.

IV. Um viðurlög o. fl.

6. gr.

Nú notar einhver merki alpingishátíðarinnar í heimildarleysi, eða flytur það inn á verzlunarmunum án leyfis, og skal hann þá sæta sekt, er nemi allt að tísföldu gjaldi því, er honum bar að greiða fyrir merkið.

Brot gegn ráðstöfunum þeim, sem settar kunna að verða samkvæmt ákvæðum 3. og 4. gr., varða sektum, allt að 2000 kr., nema þyngri refsing liggi við samkvæmt öðrum lögum.

Sektarfé allt skal renna í ríkissjóð.

7. gr.

15

Mál út af brotum gegn lögum þessum skulu sæta meðferð almennra lögreglumála. 19. maí

8. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Amaliuborg, 19. maí 1930.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Tryggvi Þórhallsson.

L Ö G

16

19. maí

um

breyting á 1. gr. laga nr. 16, 7. maí 1928
[Laun embættismanna].

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski,
Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau
með samþykki Voru:

Fyrir orðin »til ársloka 1930« komi: til ársloka 1931.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Amaliuborg, 19. maí 1930.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Einar Arnason.

17

19. maí

L Ö G

um

stofnun flugmálasjóðs Íslands.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski,
Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau
með samþykki Voru:

1. gr.

Meðan flugvélar eru notaðar til sildarleitar, skal aukagjald lagt á hvert
sildarmál og hverja tunnu saltaðrar sildar, og skal með aukagjöldum þessum
stofnaður flugmálasjóður Íslands.

2. gr.

Tekjum sjóðsins skal fyrst og fremst varið til þess að standast kostnað
af notkun flugvéla til sildarleitar og til þess að koma skipulagi á samvinnu
milli flugvéla og sildarskipa, enda sé þá haldið uppi stöðugri sildarleit með
þar til hæfri flugvél frá 15. júní til 15. sept. ár hvert, meðan sjóðurinn starfar.
Að öðru leyti skal tekjum sjóðsins varið til flugferða á Íslandi innan þeirra
takmarka, sem segir í 5. gr.

3. gr.

Hvert skip, er veiðir sild með herpinót, skal gjalda í sjóð þennan 10
aura af hverju máli bræðslusildar og af hverri tunnu saltaðrar sildar eða
annarar verkaðrar sildar. Eitt mál bræðslusildar skal talið 135 kg. og skal
jafngilda einni tunnu saltaðrar sildar.

4. gr.

Atvinnumálaráðuneytið skipar fyrir með reglugerð um, hversu inn-
heimta skuli gjöld þessi og um tilhögun á starfsemi sjóðsins.

5. gr.

Sjóður þessi tekur til starfa 1930, og má verja allt að $\frac{9}{10}$ af tekjum

hvers árs í ofannefndu markmiði, en $\frac{1}{10}$ skal lagður í sjóð til eflingar flug- **17**
ferðum. 19. maí

6. gr.

Atvinnumálaráðuneytið hefir á hendi stjórn sjóðsins og skal það á-
vaxta fé hans í Landsbankanum. Reikningur sjóðsins skal árlega birtur í
Stjórnartíðindunum.

7. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Amaliuborg, 19. maí 1930.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Tryggvi Þórhallsson.

L Ö G

18

19. maí

um

sölu lands undan prestssetrinu Borg á Mýrum.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski,
Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau
með samþykki Voru:

1. gr.

Ríkisstjórninni er heimilt að selja Borgarneshreppi í Mýrasýslu þann
hluta úr landi prestssetursins Borgar á Mýrum, sem er innan takmarka
hreppsins.

2. gr.

Um mat á landi því, er selt kann að verða samkvæmt lögum þessum, og greiðslu kaupverðs fer eftir ákvæðum laga nr. 50 frá 16. nóvember 1907, um sölu kirkjujarða.

3. gr.

Hreppnum er ekki heimilt að endurselja landið eða hluta þess.

4. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Amaliuborg, 19. maí 1930.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Jónas Jónsson.

L Ö G

um

sölu jarðarhluta Neskirkju og ríkissjóðs úr jörðinni Nesi í Norðfirði.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Ríkisstjórninni er heimilt, að fengnu samþykki sóknarprests, að selja bæjarsjóði Neskaupstaðar þær 840 álnir úr jörðinni Nesi, sem eru eign Nes-

kirkju, að undanskilinni hæfilegri lóð undir íbúðarhus til prestsseturs og $2\frac{1}{2}$ 19
hektara túnstæði, er fylgja skal prestssetrinu. 19. maí

2. gr.

Ennfremur er ríkisstjórninni heimilt að selja bæjarsjóði Neskaupstaðar
340 álnir úr Nesi, sem eru eign ríkissjóðs.

3. gr.

Jarðarhluta þá, sem seldir verða samkvæmt lögum þessum, má aldrei
selja úr eigu bæjarins, nema ríkið sé kaupandi.

4. gr.

Um mat á jarðarhlutum þessum og greiðslu kaupverðs fer eftir ákvæð-
um laga nr. 50, 16. nóv. 1907, um sölu kirkjujarða, og laga nr. 31, 20. okt.
1905, um sölu þjóðjarða, þó þannig, að söluverð þeirra 340 álna, er ríkissjóður
á, verði eigi lægra en 9500 krónur.

5. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Amaliuborg, 19. maí 1930.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Jónas Jónsson.

20
19. maí

L Ö G

um

löggilding verzlunarstaða.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski,
Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau
með samþykki Voru:

1. gr.

Á Eyrum við Seyðisfjörð (Hánefsstaðaeeyrum og Þórarinsstaðaeeyrum)
og í Gunnólfsvík við Finnaþfjörð, hvorttveggja í Norður-Múlasýslu, skulu vera
löggiltir verzlunarstaðir.

2. gr.

Takmörk verzlunarlóðarinnar á Hánefsstaðaeeyrum skulu vera Sörla-
staðaa að vestan og Gullsteinseyri að austan, 300 metrar á land upp frá
flóðmáli.

3. gr.

Löggilding verzlunarstaðarins í Gunnólfsvík kemur til framkvæmda
þegar atvinnumálaráðuneytið hefir ákveðið takmörk verzlunarlóðarinnar, sam-
kvæmt lögum nr. 61, 10. nóv. 1905, og birt þau í B-deild Stjórnartíðindanna.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Amaliuborg, 19. maí 1930.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Tryggvi Þórhallsson.

L Ö G

um

21

19. maí

breyting á lögum nr. 75, 28. nóv. 1919, um skipun barnakennara og laun þeirra.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Staflíður e. í 9. gr. nefndra laga orðist svo:

Farskólakennarar og eftirlitskennarar við heimafræðslu hafa í árslaun 500 kr., auk ókeypis fæðis, húsnæðis, ljóss, hita og þjónustu þá 6 mánuði ársins, sem skólinn stendur.

2. gr.

Í stað síðari málslíðar fyrri málsgreinar 11. gr. kemur:

Helmingur þeirra launa, sem talin eru í d-lið sömu greinar, greiðist af ríkisfé, en helmingur úr sveitarsjóði. Til farkennaralauna samkvæmt e-lið greiðast úr ríkissjóði 350 kr., en úr sveitarsjóði 150 kr., auk þeirra hlunninda, sem farkennarar njóta.

3. gr.

Staflíður d. í 12. gr. orðist svo:

Farskólakennarar og eftirlitskennarar við heimafræðslu 60 kr. 3. hvert ár upp að 300 kr.

4. gr.

Laun farkennara greiðast í fyrsta sinn eftir þessum lögum fyrir skólaárið 1929 til 1930.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Amaliuborg, 19. maí 1930.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Jónas Jónsson.

22
19. maí

L Ö G

um

viðauka við lög nr. 36, 27. júní 1921, um samvinnufélög.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski,
Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau
með samþykki Voru:

1. gr.

Á eftir fyrstu málsg. 19. gr. laga nr. 36, 27. júní 1921, um samvinnu-
félög, komi ný málsgrein, svo hljóðandi:

Þar, sem félag nær yfir tvær eða fleiri sýslur, má haga kosningum til
félagsfunda eftir ákvæðunum um kosningar til fulltrúafunda í samvinnu-
samböndum, þannig, að hver sýsla félagsins kemur í stað félags í samvinnu-
sambandi og kýs sameiginlega fulltrúa til félagsfunda, eftir því sem samþykktir
nánar ákveða.

2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Amaliuborg, 19. maí 1930.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Tryggvi Þórhallsson.

L Ö G

23

19. maí

um

rafmagnsdeild við vélstjóraskólann í Reykjavík.

Vér Christian hinn Tiundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski,
Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Við vélstjóraskólann í Reykjavík skal vera sérstök rafmagnsdeild í tveim ársdeildum.

Er próf tekið að loknu námi í hvorri ársdeild fyrir sig, og nefnast þau árspróf og burtfararpróf.

Stjórnarráðið ræður kennara í samráði við skólastjóra, og greiðast laun þeirra úr rikissjóði.

2. gr.

Við árspróf skal gera þessar kröfur:

1. Í stærðfræði: Kunnátta í almennum talna- og bókstafareikningi, flatar- og rúmmálsfræði.
2. Í eðlisfræði: Kunnátta í aflfræði, hljóðfræði, ljósfræði, hitafræði og rafmagns- og segulfræði.
3. Í vélfræði: Að þekkja frumatriði vélfræðinnar, almenna vélahluti, einkanlega með tilliti til rafmagnsvéla; svo og ýmsar algengar aflvélar.
4. Í teikningu: Að geta gert uppdrætti af einföldum vélahlutum eftir ákveðnum mælikvarða.
5. Í islenzku: Að geta gert islenzkan stil um almennt efni skýrt og villulítið.
6. Í dönsku: Að geta lesið og þýtt létt mál.

3. gr.

Við burtfararpróf skal gera þessar kröfur:

Í rafmagnsfræði: Þekking á undirstöðuatriðum rafmagnsfræðinnar og einföldum rafmagnsmælingum, á rafmagnshlöðum og allskonar rafmagnsvélum og rafmagnstækjum, gerð þeirra, uppsetning og gæzlu; ennfremur kunnátta í

23 lagningu allskonar rafmagnstækja. Prófsveinar skulu geta fundið orsakir algengra bilana á tækjum þessum og lögnum; þeir skulu geta áttað sig á tengimyndum. Auk þess skulu þeir kunna að deyfa útvarpstruflanir rafmagnstækja og véla. Þeir skulu þekkja lög og reglugerðir um allt, er að þessu lýtur; enn fremur skulu þeir vita um lífshættu þá, er getur stafað frá rafmagni, og kunna að gera einfaldar lífgunartilraunir.

Auk þess er krafist í öðrum greinum þess, sem nauðsynlegt er til fulls skilnings á rafmagnsfræðinni.

4. gr.

Árspróf er skriflegt og munnlegt, en burtfararpróf er auk þess verkelegt. Prófin skulu haldin af prófnefnd, sem er skipuð forstjóra vélstjóraskólans og tveim prófdómendum, er fræðslumálastjórnin skipar; skulu þeir báðir hafa próf frá að minnsta kosti jafngildum skóla og þessi er.

Prófdómendur velja prófverkefni, en kennari í hverri grein heldur hið munnlega og hið verklega próf.

Kennarar dæma um kunnáttu nemenda, hver í sinni grein, ásamt prófdómendum.

5. gr.

Sá einn má ganga undir árspróf, sem:

1. hefir unnið við rafmagnslagnir og rafmagnsvélar í 3 ár eftir 15 ára aldur hjá þeim rafmagnsmeisturum, sem stjórnarráðið tekur gilda;
2. sýnir vottorð frá iðnmeistara sínum um kunnáttu, dugnað og reglusemi;
3. hefir stundað nám í skólanum einn vetur.

6. gr.

Sá einn má ganga undir burtfararpróf, sem hefir setið í báðum ársdeildum.

7. gr.

Undanþágu frá 3. lið 5. gr. og frá 6. gr. má þó veita þeim, sem getur fært sönnur á, að hann hafi hlotið nægilega þekkingu og þroska til þess að geta gengið undir prófið, enda sendist umsókn hans um það til forstjóra vélstjóraskólans mánuði áður en próf hefst. Skulu umsókninni fylgja, auk áður nefndra vottorða, skirnarvottorð umsækjanda og vottorð frá þeim, er hafa kennt honum.

8. gr.

Stjórnarráðið setur í reglugerð ákvæði um inntökuskilyrði, fyrirkomulag kennslunnar, próf o. fl.

9. gr.

Sá einn má setjast í eldri deild, sem hefir staðizt árspróf eða vélstjórpróf.

10. gr.

23

19. maí

Þeim, sem hefir náð burtfararprófi, skal veitt skirteini um það. Skirteini eru tvennskona: annað fyrir þá, sem hafa unnið 3 ár hjá rafmagnsmeistara og síðan stundað nám í báðum ársdeildum; hitt er fyrir þá, sem hafa tekið vélstjórapróf og aðeins setið í eldri deild. Í skirteininu skal telja þær kennslugreinar, sem nemandinn hefir verið reyndur í, og tilgreina einkunn hans, og jafnframt bæði hina lægstu einkunn, er krafizt er til að standast prófið, og þá hæstu, sem unnt er að ná. Skirteinið skal undirritað af forstjóra vélstjórasólans og hinum skipuðu prófðómendum.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Amaliuborg, 19. maí 1930.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Jónas Jónsson.

L Ö G

24

19. maí

um

háskólakennara.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Þegar dócentar við Háskóla Íslands hafa starfað í embætti um 6 ár, verða þeir prófessorar með sömu réttindum og skyldum sem aðrir prófessorar

24 háskólans. Þó skal ekki greiða þeim hærri launaviðbót en svo, að samanlögð 19. maí laun og aukatekjur embættisins verði jafnt prófessorslaunum.

2. gr.

Nú hefir dócent starfað í embætti sínu lengur en 6 ár, þegar lög þessi öðlast gildi, og skulu þá laun hans vera þau sömu sem þau mundu verið hafa, ef lög þessi hefðu gilt frá því er hann tók við embætti við háskólann.

3. gr.

Lög þessi öðlast gildi þegar i stað.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Amaliuborg, 19. maí 1930.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Jónas Jónsson.

25

19. maí

L Ö G

um

veiting ríkisborgararéttar.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

Ríkisborgararétt skulu öðlast:

1. Emanuel Reinfried Heinrich Cortes, prentari í Reykjavík, fæddur í Svíþjóð.
2. Oskar Tander Berg Ellefsen, vélamaður á Siglufirði, fæddur í Noregi.
3. Friedrich Ludvig Detlev Fahning, járnsmiður í Reykjavík, fæddur í Þýzkalandi.

4. Frantz Adolph Håkansson, fyrrv. veitingam. í Reykjavík, fæddur í Danmörku. **25**
5. Karl Oscar Hedlund, rennismiður í Reykjavík, fæddur í Svíþjóð. 19. maí
6. Almar Viktor Normann, lýsismatsm. í Reykjavík, fæddur í Noregi.
7. Jóhann Severin Sjursen, sjómaður í Hafnarfirði, fæddur í Noregi.
8. Peter Jakob Andreassen Steffensen, verkam. í Reykjavík, fæddur í Noregi.
9. Harald Elisar Svendsaas, vélstjóri í Neskaupstað, fæddur í Noregi.
10. Bror Westerlund, forstjóri í Hafnarfirði, fæddur í Svíþjóð.
11. Ernst Josef Ossian Westlund, vélfræðingur í Reykjavík, fæddur í Svíþjóð.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Amaliuborg, 19. maí 1930.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Jónas Jónsson.

L Ö G

um

26

19. maí

breyting á lögum nr. 36, 7. maí 1928 [Gengisviðauki].

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski,
Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau
með samþykki Voru:

Í stað »til ársloka 1930« í 1. gr. laganna komi: til ársloka 1932.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Amaliuborg, 19. maí 1930.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Einar Árnason.

27

19. maí

L Ö G

um

heimild handa ríkisstjórninni til að veita lögfræðikandidat Jóni Emil Ólafssyni embætti á Íslandi.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski,
Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Ríkisstjórninni skal heimilt að veita lögfræðikandidat Jóni Emil Ólafssyni embætti á Íslandi.

2. gr.

Lög þessi öðlast gildi þegar í stað.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Amaliuborg, 19. maí 1930.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Jónas Jónsson.

L Ö G

28

19. maí

um

greiðslu verkkaups.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski,
Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau
með samþykki Voru:

1. gr.

Verkkaup skal greitt með gjaldgengum peningum starfsmönnum öllum og daglaunamönnum við verzlánir, verksmiðjur og náma, hásetum og öðrum starfsmönnum á skipum, sem á fiskiveiðar ganga, síldveiðar eða hvalveiðar, hvort sem eru seglskip, mótorbátar eða gufuskip, nema verkkaupið sé hluti af aflanum sjálfum, svo og starfsmönnum og daglaunamönnum þeim, er á landi vinna hverja þá vinnu, er af útgerð skipanna leiðir, og má eigi greiða kaupið með skuldajöfnuði, nema svo hafi áður verið sérstaklega um samið,

Sama er og, ef verk er unnið í ákvæðisvinnu við einhverja þessa atvinnugrein.

2. gr.

Verkafólki, sem vinnur daglaunavinnu í landi við verksmiðjur, verzlánir, byggingar, ístöku og útgerð og enn fremur við fermingu og affermingu skipa og báta, svo og iðnaðarmönnum, er vinna hjá öðrum að iðn sinni, skal greitt verkkaupið vikulega að minnsta kosti, nema öðruvísi sé um samið.

Ákvæði um þetta nær þó ekki til venjulegrar sveitavinnu, þar sem verkafólkið fær húsnæði og fæði sem hluta verkkaupsins.

3. gr.

Nú vinnur verkafólk slík verk, sem um getur í 2. gr. fyrstu málsgr., í ákvæðisvinnu, og skal þá verkkaupið greitt að minnsta kosti vikulega, ef verkinu eða verkshluta, sem kauptaxtinn eða umsamin upphæð verkkaups miðast við, er lokið á þeim tíma, en ella, sé ekki öðruvísi um samið, þegar verkinu er lokið.

Sama gildir um iðnaðarmenn, er taka að sér verk og vinna það

28 fyrir ákveðið kaup eða taka að sér verk í ákvæðisvinnu, ef iðnaðarmaður
19. maí vinnur verkið einn eða með venzlamönnum sínum, með atvinnufélaga eða
með nemendum, er hann hefir tekið til iðnnáms.

4. gr.

Heimilt er verkafólki og iðnaðarmönnum að krefjast þess, að mál út af greiðslu verkkaups samkvæmt lögum þessum sæti meðferð einkalögreglu-mála. Má þá reka mál í þeirri þinghá, þar sem verkið hefir verið unnið, og skoðast atvinnurekandi eða umboðsmaður hans þar sem aðili, þótt þeir eigi heimilisvarnarþing annarsstaðar.

Réttargjöld skulu eigi greidd í málum þessum.

5. gr.

Með lögum þessum eru úr gildi numin lög nr. 4, 14. febrúar 1902, um greiðslu verkkaups, og lög um viðauka við þau lög, nr. 55, 31. maí 1927.

6. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Amaliuborg, 19. maí 1930.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Tryggvi Þórhallsson.

L Ö G

29
19. maí

um

breyting á lögum nr. 86, 14. nóv. 1917, um fiskiveiðasamþykktir og lendingarsjóði.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur.
Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski,
Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau
með samþykki Voru:

Fyrir »30 smálestir« í 1. og 6. gr. laganna kemur: 60 smálestir.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Amaliuborg, 19. maí 1930.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Tryggvi Þórhallsson.

30
19. maí

L Ö G

um

breyting á lögum nr. 73, frá 7. maí 1928, um slysatryggingar.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski,
Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

a-liður 4. gr. laganna orðist svo:

Ef meiðslin valda sjúkleika lengur en 10 daga, þá skal greiða þeim, er fyrir slysinu varð, dagpeninga eftir þann tíma og þangað til hann verður vinnufær eða úrskurður er felldur um varanlega örorku eða maðurinn deyr, þó ekki lengur en 6 mánuði. Dagpeningar eru 5 kr. á dag; þó mega þeir aldrei fara fram úr $\frac{3}{4}$ af venjulegu dagkaupi eða tekjum mannsins við þá atvinnu, er hann hafði þegar slysið varð. Ef hinn slasaði er lögskráður skipverji, fer um rétt hans eftir 95. gr. laga nr. 56, 30. nóv. 1914, fyrstu 4 eða 8 vikurnar, en síðan eftir lögum þessum.

2. gr.

Síðasti málsl. fyrri málsgr. 12. gr. laganna orðist svo:

Ef atvik að slysinu eru óljós eða mál ófullnægjandi upplýst, eða ef ástæða er til að ætla, að slysið hafi orsakast af hirðuleysi eða af lélegum útbúnaði, eða slysatryggingin óskar þess einhverra ástæðna vegna, skal lögreglustjóri halda réttarpróf í málinu.

3. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. júlí 1930.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Amaliuborg, 19. maí 1930.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Tryggvi Þórhallsson.

L Ö G

31
19. maí

um

sveitabanka.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Péttmerski,
Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau
með samþykki Voru:

I. KAFLI.

Um sveitabanka.

1. gr.

Sparisjóðsdeild Búnaðarbanka Íslands veitir rekstrarlán til bænda og annara, er landbúnaðarframleiðslu stunda, eftir reglum þeim, sem lög þessi ákveða.

2. gr.

Sparisjóðsdeild Búnaðarbankans veitir lán til sparisjóða, samvinnukaupfélaga, banka eða bankaútibúa, með því skilyrði, að féð sé eingöngu notað til þess að lána það út aftur til sveitabanka, sem stofnaðir kunna að verða samkvæmt lögum þessum. Auk þess getur sparisjóðsdeild bankans veitt sjálf lán beint til rekstrarlánafélaga.

Vexti af lánum þessum ákveður stjórn Búnaðarbankans, að fengnu samþykki ráðherra.

3. gr.

Samvinnukaupfélög, er gerast milliliðir um rekstrarlán samkv. 2. gr., skulu halda þeirri starfsemi algerlega aðgreindri frá kaupfélagsstarfrækslu sinni, með sérstakri bókfærslu og aðskildum fjárhag.

4. gr.

Sveitabankar eru rekstrarlánafélög með skyldum og réttindum samvinnufélaga. Þau skulu stofnuð og starfrækt samkvæmt lögum um samvinnufélög, með þeim afbrigðum, er hér segir;

- 31 19. maí a. Félagsmenn skulu allir stunda einhverja tegund landbúnaðarframleiðslu og allir vera búsettir í sama byggðarlagi. Þeir mega ekki færri vera en 10 og ekki fleiri en 50. Þó mega félagar vera fleiri, ef þeir eru allir innan sama hrepps.
- b. Kjörtími stjórnenda skal eigi lengri vera en 2 ár, og er löglegt, að meiri hluti stjórnar gangi úr á sama ári.
- Annar endurskoðandi félagsins skal kosinn af félaginu á venjulegan hátt, en hinn skipaður af stjórn peningastofnunar þeirrar, er félagið skiptir við um rekstrarlán samkvæmt lögum þessum.
- c. Félagsmenn ábyrgjast einn fyrir alla og allir fyrir einn allar skuldbindingar félagsins.
- d. Árgjald í varasjóð félagsins og aðra óskiptilega tryggingarsjóði skal ákveða í samþykktum, eigi minna samtals en svarar $\frac{1}{2}\%$ ársvöxtum af öllum útlánum félagsins. Allur tekjuafgangur félagsins rennur í varasjóð.
- e. Sveitabanka er heimilt að taka við innlögum með sparisjóðskjörum frá mönnum, sem búsettir eru á félagssvæðinu, til útlána handa félagsmönnum eða ávöxtunar í tryggum peningastofnunum.
- f. Félagsmaður getur jafnan sagt sig úr félagi með 6 mánaða fyrirvara til næstu áramóta, en um ábyrgð hans á skuldbindingum félagsins fer eftir lögum um samvinnufélög.
- g. Undirskrift formanns og minnst helmings meðstjórnenda hans skuldbindur félagið.

5. gr.

Stjórn sveitabanka ákveður hámark rekstrarláns fyrir hvern félagsmann, í samráði við endurskoðendur, fyrir eitt ár í senn. Lánsfjárhæð skal miða við búrekstur félagsmanns, lánsþörf og greiðslugetu. Rekstrarlán hvers einstaks félagsmanns má aldrei fara fram úr 4000 kr.

Utanfélagsmönnum má ekki lána.

6. gr.

Hver félagsmaður setur félaginu veð eða aðra tryggingu, er félagsstjórn telur fullnægjandi, fyrir rekstrarláni sínu eins og það kann að vera á hverjum tíma.

7. gr.

Lán sveitabanka má veita gegn víxlum, skuldabréfum eða í reikningslánsviðskiptum.

Vixillán má eigi veita til lengri tíma en 6 mánaða og eigi framlengja lengur en svo, að allur lánstíminn verði eitt ár. Reikningslán má veita til eins árs í senn.

8. gr.

Heimili og varnarþing sveitabanka má vera í kaптúni, þar sem félagsmenn hafa aðalviðskipti sín, þótt það sé utan félagssvæðis.

Par getur og sveitabanki haft skrifstofu undir stjórn umboðsmanns, 31
er annast reikningshald, fjárgeymslu og útborganir bankans og tekur við inn- 19. maí
lögum og greiðslum til hans. En lán má umboðsmaður sveitabanka ekki
veita, né takast á hendur ábyrgð fyrir bankans hönd, nema eftir sérstökum
fyrirmælum eða umboði bankastjórnar í hvert sinn.

9. gr.

Sparisjóðir og aðrar peningastofnanir, er veita sveitabönkum lán, geta
í þess stað keypt víxla einstakra félagsmanna með framsalsábyrgð félagsins.
Slika víxla getur stofnunin endurselt með framsalsábyrgð sinni til sparisjóðs-
deildar Búnaðarbanka Íslands, enda séu víxlarnir vistaðir þar eða á þá rituð
yfirlýsing um, að útgefandi og ábekingar fráfalli afsögn vegna greiðslufalls.

Nú verður víxill, sem sveitabanki hefir ábyrgzt fyrir félagsmann sinn,
eigi sýndur á greiðslustað til borgunar á gjalddaga, og glatast þá eigi víxil-
rétturinn, ef útgefandi og ábekingar hafa, með orðunum »án afsagnar« eða
annari slíkri áritun á víxlinn, fráfallið afsögn vegna greiðslufalls.

Víxlar þeir, er sveitabanki ábyrgist fyrir félagsmann sinn, skulu jafnan
meðtaldir innan takmarka láns hans samkv. 5. gr., og varasjóðsgjald greiðist
af þeim eins og öðrum útlánum rekstrarlánafélaga samkv. 4. gr. d., enda
skulu allir slíkir víxlar tilfærðir í bókum sveitabanka.

10. gr.

Auk viðskipta sveitabanka við Búnaðarbanka Íslands, með eða án
milligöngu sparisjóða og annara peningastofnana, geta sveitabankar selt víxla
sína eða tekið lán hvar sem vera skal.

11. gr.

Um sparisjóðsstarfsemi sveitabanka gilda hin almennu löggjafarákvæði
um sparisjóði, nema öðruvísi sé ákveðið í lögum þessum.

12. gr.

Stjórn sveitabanka skal í byrjun hvers árs senda sýslumanni nafna-
skrá yfir félagsmenn, og skal hún jafnan vera til sýnis þeim, er þess óska,
í skrifstofu sýslumanns.

Samtímis skal og senda nafnaskrá félagsmanna til peningastofnunar
þeirrar, er félagið skiptir við, og til Búnaðarbanka Íslands.

13. gr.

Þegar eftir hvern aðalfund skal stjórn sveitabanka senda peningastofn-
un þeirri, er félagið skiptir við, og Búnaðarbankanum, afrit af endurskoð-
uðum reikningum félagsins fyrir umliðið ár, með athugasemdum endur-
skoðenda, svörum reikningshaldara og úrskurði aðalfundar. Ennfremur til-
kynning um breytingar á samþykktum félagsins og nafnaskrá yfir stjórnendur
þess og starfsmenn.

31

19. maí

14. gr.

Þrátt fyrir ákvæði 4. gr. laga um veð, 4. nóv. 1887, er félagsmanni sveitabanka rétt að veðsetja honum einu nafni tiltekna flokka búpenings síns, framleiðslutækja og jarðarafurða, er hann á á hverjum tíma eða eignast kann, til tryggingar skuldbindingum sínum við bankann.

Lausafjárveð sveitabanka vikur aðeins fyrir forgangskröfum samkv. 82. og 83. gr. skiptalaga, nr. 3, 12. apríl 1878, en gengur fyrir kröfum samkv. 84. gr. sömu laga.

Fjármálaráðherra er heimilt að lækka lögakveðin þinglestrar- og stimpilgjöld fyrir slík veðskjöl.

Sveitabankar hafa lögtaksrétt fyrir öllum kröfum á hendur félagsmönnum sínum.

II. KAFLI.

Um bústofnslánafélög.

15. gr.

Bústofnslánadeild Búnaðarbankans og umboðsskrifstofur hans veita lán til bústofnslánafélaga í sveitum.

16. gr.

Bústofnslánafélögin skulu starfrækt samkvæmt lögum um samvinnufélög, með þeim skyldum og réttindum, sem ákveðin eru í þeim lögum.

Ákvæði 4. gr. þessara laga, staflíðir a, b, c, d, f og g, gilda einnig fyrir bústofnslánafélögin.

17. gr.

Stjórn bústofnslánafélags skal þegar eftir aðalfund senda stjórn Búnaðarbankans afrit af endurskoðuðum reikningum félagsins fyrir umliðið ár, með athugasemdum endurskoðenda, svörum reikningshaldara og úrskurði aðalfundar, ennfremur skrá yfir útlán félagsins og tryggingar, er félagsmenn hafa sett félaginu fyrir lánum sínum. Auk þess tilkynning um breytingar á samþykktum félagsins og nafnaskrá yfir félagsmenn, stjórnendur þess og starfsmenn.

Bústofnslánafélög geta falið stjórn sveitabanka í sama hreppi að fara með sín mál. En ætíð skal halda aðgreindum fjárhag og reikningum sveitabanka og bústofnslánafélaga. Reikningsár bústofnslánafélaga er almanaksárið.

18. gr.

Bústofnslánafélög veita félögum sínum lán til þess að auka bústofn sinn, eða til að koma upp bústofni. Ennfremur má veita félagsmönnum lán til að kaupa verkfæri til jarðyrkju og heyrinnu. Aldrei má skuld félagsmanns við félagið nema meiru en 2000 kr.

Utanfélagsmönnum má ekki lána.

19. gr.

31

19. maí

Útlán bústofnslánafélaga til bústofnskaupa skulu veitast til eigi lengri tíma en 10 ára og með jöfnum afborgunum. Lán til verkfærakaupa veitast eigi til lengri tíma en 5 ára.

20. gr.

Hver félagsmaður skal setja félaginu veð eða aðra tryggingu fyrir lánum sínum.

Lánin skulu veitt gegn 1. veðrétti í búfé lántakanda eða öðrum þeim tryggingum, er félagsstjórnin tekur gildar. Séu lánin veitt gegn veði í búfé eingöngu, mega þau ekki nema meiru en helmingi verðs hins veðsetta búfjár eftir verðlagsskrá.

21. gr.

Stjórn bústofnslánafélags ber ábyrgð á því gagnvart bústofnslánadeild Búnaðarbankans, að lánsféð sé eingöngu notað til þess, sem ákveðið er í 47. gr. laga um Búnaðarbanka Íslands. Verði félagsstjórn þess vör, að félagsmaður hafi notað lánið til annars en aukningar á bústofni sínum eða til verkfæra-kaupa, eða hann hefir fargað aftur af bústofni eða verkfærum, þá er lánið þegar afturkræft. Brot gegn þessum ákvæðum skulu varða 20—200 kr. sekt, er renni í sveitarsjóð, nema þyngri refsing liggi við samkv. öðrum lögum.

22. gr.

Nú flytur félagsmaður bústofnslánafélags burtu af félagssvæðinu, og er þá skuld hans við félagið þegar fallin í gjalddaga.

23. gr.

Ákvæði 51. gr. laga um Búnaðarbanka Íslands, 1. og 2. málsg., gilda einnig fyrir bústofnslánafélög, að því leyti er við á.

24. gr.

Ráðherra getur með reglugerð sett nánari ákvæði um sveitabanka og bústofnslánafélög og gefið út leiðbeinandi fyrirmynd að samþykktum slíkra félaga.

25. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Amaliuborg, 19. maí 1930.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Tryggvi Þórhallsson.

32
19. maí

L Ö G

um

Menntaskóla á Akureyri.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski,
Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau
með samþykki Voru:

1. gr.

Á Akureyri skal vera skóli með fjórum óskiptum bekkjum, er nefnist Menntaskólinn á Akureyri. Skal hann, þar til öðruvísi verður ákveðið með lögum, starfrækja gagnfræðadeild með þrem bekkjum, og er heimilt, með samþykki kennslumálaráðuneytisins, að skipta einum þeirra.

2. gr.

Takmark skólans er að búa nemendur undir athafnalíf bæði í andlegum og verklegum efnum og gera þá hæfa til að stunda nám við háskóla og aðrar æðri menntastofnanir.

3. gr.

Skólinn er samskóli fyrir piltu og stúlkur.

4. gr.

Í Menntaskólanum skal kenna þessar námsgreinar: Íslenzku og íslenzk fræði, norðurlandamál, ensku, þýzku, frönsku, latínu, sagnfræði, trúarbrögð, félagsfræði, bókmenntafræði og listasögu, náttúrufræði, eðlisfræði og efnafræði, stærðfræði, bókfærslu, líkamsæfingar, söng, dráttlist og hagnýt vinnubrögð.

Heimilt skal kennslumálaráðuneytinu að fjölga eða fækka námsgreinum, ef skólameistari mælir með breytingunni.

5. gr.

Íslenzk tunga og náttúruvísindi skulu vera höfuðnámsgreinar í skólanum. Lesskrá skal haga svo, að auðvelt sé að halda nemendum til sjálf-

stæðra námsiðkana, eftir því sem áhugi og hæfileikar benda til. Vandlega skal gæta þess, að ofþreyta ekki nemendur með náminu.

32

19. maí

6. gr.

Í hverjum bekk skal haldið árspróf. Lokapróf Menntaskólans er stúdentspróf. Ljúka má námi í einstökum námsgreinum í öðrum og þriðja bekk Menntaskólans, en þá skal um prófdómendur í þeim greinum fara eins og um stúdentspróf, enda skulu þær einkunnir og taldar á stúdentsprófskírteinum.

Við árspróf skulu vera 2 prófdómendur, annar úr flokki kennara, hinn skipaður af kennslumálaráðuneytinu, en við stúdentspróf 2 prófdómendur, skipaðir af því.

Heimilt er skólameistara að sleppa nemanda við árspróf, enda hafi hann löfsamlega einkunn eftir veturinn.

7. gr.

Um einkunnastiga og einkunnagjöf skal ákveða í reglugerð. Þá skal og í reglugerð setja nánari ákvæði um inntökupróf, bekkjarpróf og stúdentspróf.

8. gr.

Heimilt er utanskólamönnum að taka próf úr öllum bekkjum Menntaskólans. Þeir, sem standast prófin í fyrstu þrem bekkjum skólans, hafa leyfi til að setjast í skólann, eftir því sem húsrúm og kennaratala leyfir. Ef fleiri ná prófi inn í bekk en hægt er að veita inntöku, ræður prófeinkunn úrslitum. Skólameistari má þó bregða út af þessari reglu, ef úrlausn nemanda í einhverri grein sannar, að hann sé gæddur frábærlega góðum gáfum.

9. gr.

Þessi eru almenn inntökuskilyrði í Menntaskólann: 1) Að þeir, sem setjast í fyrsta bekk, verði að minnsta kosti 16 ára það ár, sem þeir stunda nám í bekknum. Þó getur kennslumálaráðuneytið veitt einkar þroskuðum nemendum undanþágu, ef þeir eru orðnir 14 ára. Aldurstakmark þeirra, sem setjast í aðra bekki, svarar til inntökualdurs. 2) Að þeir séu ekki haldnir neinum næmum sjúkdómi. 3) Að siðferði þeirra sé óspillt.

10. gr.

Til þess að vera tekinn í fyrsta bekk Menntaskólans verður nemandinn að standast próf í þessum greinum: 1) Í islenzku: Geta ritað venjulegt mál ritvillulítið, þekkja aðaleinkenni islenzkrar málfræði og höfuðdrætti í islenzkum bókmenntum, bæði á þjóðveldistímanum og síðan um 1800. 2) Í norðurlandamálum: Skilja og geta lesið nokkurnvegin rétt venjulegt bókmal á dönsku eða sænsku og geta ritað villulitinn stíl almenns efnis á öðruhvorum því máli. 3) Í ensku: Geta auðveldlega þýtt ólesið létt mál og gert villulitinn stíl um auðvelt efni. 4) Í þýzku: Hafa numið undirstöðuatriði málsins, eftir nán-

- 32 ari ákvæðum kennslumálastjórnarinnar. 5) Vera leikinn í að reikna brot og 19. maí tugabrot, vaxtareikning og almennustu þætti flatarmáls- og rúmmálsfræði. 6) Í sögu: Hafa glöggst yfirlit um æfi frægra manna og megingímabil og atburði í sögu Íslands og almennri veraldarsögu. 7) Í náttúrufræði: Hafa numið líkamsfræði, almenna grasafræði og dýrafræði. Ennfremur aðaldrætti í þróunarsögu jarðarinnar og landsins. 8) Í landafræði: Hafa numið almenna landafræði og vera leikinn í að nota landabréf.

11. gr.

Kennslustundir í hverjum bekk skulu vera 30—33 á viku. Á laugardögum skal kennsla eigi standa lengur en til hádegis.

12. gr.

Skólaárið byrjar 1. október og endar 30. september. Kennslu og prófum ár hvert skal lokið 30. maí, nema í þriðja og fjórða bekk skólans enda prófin í júní. Um skólaleyfi skal ákveðið í reglugerð.

13. gr.

Fastir kennarar skulu vera 7 og er einn þeirra jafnframt skólameistari. Hefir hann á hendi aðalumsjón með nemendum skólans, kennslu allri, húsum skólans og áhöldum. Skólameistari hefir að byrjunarlaunum 4000 kr. á ári, en launin hækka eftir 3, 6 og 9 ár í þessari röð um 300 kr., 300 kr. og 400 kr. upp í 5000 kr. Auk þess nýtur hann ókeypis húsnæðis í skólahúsinu, ljóss og hita. Fyrir umsjón með heimavist nemenda og risnu vegna skólans fær skólameistari 2000 kr.

Kennarar skólans hafa að byrjunarlaunum 3400 kr. á ári, en launin hækka á 4 ára fresti um 400 kr. upp í 5000 kr. Skólameistari og kennarar njóta dýrtíðaruppbótar eftir launalögum.

Skólameistari ræður aukakennara og stundakennara eftir því, sem fé er veitt til í fjárlögum. Svo skal og leita álits skólameistara um skipun fastra kennara.

14. gr.

Skólameistari skal kenna 12 stundir á viku, en fastir kennarar 26 stundir. Heimilt er kennslumálastjórninni að fækka um 2—4 stundir skyldukennslu skólameistara eða fastra kennara, sem hafa mikil aukastörf við skriflegar úrlausnir, eða önnur sérstök aukastörf í þágu nemenda og skólans.

15. gr.

32

19. maí

Til þess að geta orðið skipaður fastur kennari við skólann þarf umsækjandi að hafa tekið kennarapróf við háskóla í kennslugreinum sínum, hafa kynnt sér allitarlega kennsluaðferðir og heimilisbrag í nokkrum samskonar skólum og hafa sýnt með að minnsta kosti eins árs reynslu við skólann, að hann hafi kennarahæfileika og manndóm til að gegna slíkri stöðu.

Heimilt er þó að veita undanþágu frá fyrsta ákvæðinu að því er snertir kennara, sem nú starfa við skólann, og aðra umsækjendur, sem með afburðum í kennslu hafa sýnt, að þeir séu eftirsóknarverðir starfsmenn við skólann.

16. gr.

Skólameistari boðar til kennarafunda og stýrir þeim. Kennarafundi skulu fastir kennarar og aukakennarar skólans sækja, og hafa þeir atkvæðisrétt. Ennfremur sækja þeir stundakennarar fundi, er þess óska, eða skólameistari kveður til sérstaklega, en eigi hafa þeir atkvæðisrétt.

17. gr.

Skólameistari ræður skólalækni til 3 ára í senn, og skal hann lita eftir heilbrigði nemenda og hollustuháttum skólans.

18. gr.

Kennslumálaráðuneytið hefir yfirstjórn skólans.

19. gr.

Í heimavist skólans skulu þeir nemendur, er þar búa, njóta ókeypis húsnæðis, ljóss og hita, og ganga utanbæjarnemendur þar fyrir. Nemendur úr Menntaskólanum skulu hafa rétt til $\frac{2}{3}$ hluta heimavistanna, en nemendur úr gagnfræðadeild til $\frac{1}{3}$ hluta. — Skyld er kennurum skólans að hafa umsjón með heimavist og vinnu nemenda í bókasafni skólans, þegar skólameistari óskar þess, gegn þóknun, sem ráðuneytið samþykkir.

20. gr.

Um gagnfræðadeild Menntaskólans á Akureyri fer eftir reglugerð, sem kennslumálaráðuneytið setur.

21. gr.

Ráðuneytið setur reglugerð fyrir skólann, er kveður nánar á um einstök atriði, er hann varða, svo sem verkvið skólameistara og kennarafunda,

32 umsjón með skólahúsi, skyldur kennara til umsjónar með nemendum skólans, 19. maí skólaleyfi og annað, er þurfa þykir.

22. gr.

Með lögum þessum eru úr gildi numin lög nr. 20, 9. júlí 1909, um gagnfræðaskólann á Akureyri, svo og öll önnur ákvæði, sem fara í bág við þessi lög.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Amaliuborg, 19. maí 1930.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Jónas Jónsson.

33

19. maí

L Ö G

um

löggilding verzlunarstaðar í Selárvík í Árskógshreppi.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenborg og Aldinborg,

G j ö r u m k u n n u g t: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Í Selárvík í Árskógshreppi í Eyjafjarðarsýslu skal vera löggiltur verzlunarstaður.

2. gr.

Löggilding þessi kemur til framkvæmda, þegar atvinnumálaráðuneytið

hefir ákveðið takmörk verzlunarlóðarinnar samkv. lögum nr. 61, 10. nóv. 1905, **33**
og birt í B-deild Stjórnartíðindanna. 19. maí

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Amaliuborg, 19. maí 1930.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Tryggvi Þórhallsson.

L Ö G

34

um

19. maí

breyting á lögum nr. 73, 22. nóv. 1907, um útflutning hrossa.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski,
Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau
með samþykki Voru:

1. gr.

2. málsgrein 1. gr. laganna skal orða svo:

Ennfremur er bannað að flytja til sölu á erlendum markaði yngri
hross en 3 vetra og eldri en 10 vetra. Hross 2 vetra má þó flytja út, ef þau
eru falleg útlits og ekki lægri en 126 cm. eða 48 þuml. (bandmál).

2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Amaliuborg, 19. maí 1930.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Tryggvi Þórhallsson.

35
19. maí

L Ö G

um

fræðslumálastjórn.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski,
Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau
með samþykki Voru:

1. gr.

Kennslumálaráðuneytið hefir yfirstjórn allra kennslu- og skólamála.

2. gr.

Fræðslumálastjóri stýrir framkvæmdum í kennslu- og skólamálum. Hann sér um að gildandi lögum og fyrirmælum um fræðslumál sé hlýtt og heimtar allar nauðsynlegar skýrslur um skólahald í landinu.

Álits fræðslumálastjóra skal leitað um öll skólamál, sem undir fræðslumálaráðuneytið falla. Þó er Háskóli Íslands undanskilinn ákvæðum þessara laga.

Kennslumálaráðuneytið getur falið fræðslumálastjóra fullnaðarafgreiðslu þeirra mála, sem ráðuneytið telur sig ekki þurfa að hafa bein afskipti af, enda sendi hann ráðuneytinu ársfjórðungslega skrá um þau mál, er þannig hafa verið afgreidd.

Nánar skal ákveða í reglugerð um skyldur og störf fræðslumálastjóra.

3. gr.

Fræðslumálastjóri hefir að byrjunarlaunum 6000 kr., er hækka eftir 3, 6 og 9 ár í þessari röð um 300 kr., 300 kr. og 400 kr. upp í 7000 kr., en skrifstofukostnaður greiðist eftir reikningi, samþykktum af ráðuneytinu.

4. gr.

Fyrir barnaskóla, héraðsskóla og gagnfræðaskóla skulu vera skólaráð. Fræðslumálastjóri er formaður og framkvæmdarstjóri þeirra. Í skólaráði sitja auk hans:

1. Fyrir héraðs- og gagnfræðaskóla: Einn maður kosinn af félagi héraðs-

skólakennara og annar kosinn af föstum kennurum gagnfræðaskóla í kaupstöðum. 35
19. maí

2. Um skólaráð barnaskóla fer eftir lögum nr. 19 1928, um fræðslumálanefndir.

Ráðuneytið setur reglugerð um kosningar, skyldur og störf skólaráða.

5. gr.

Skólaráð gera tillögur til kennslumálaráðuneytisins um námsskrár, kennslubækur, kennsluáhöld og tilhögun prófa, hvert á sínu sviði.

Kostnaður við skólaráð telst til skrifstofukostnaðar fræðslumálastjóra. Skólaráðsmenn gegna störfum endurgjaldslaust.

6. gr.

Við barnaskóla skal vera kennslueftirlit. Til eftirlitsins skulu skipaðir hinir hæfustu barnakennarar, einn fyrir hvert eftirlitssvæði til fimm ára í senn. Eftirlitssvæði skulu einkum fara eftir sýslum og kaupstöðum, en þó má vikja frá því, þegar annað þykir hentara.

Eftirlitsmenn skulu a. m. k. einu sinni á ári koma í hvert skólahérað í sínu umdæmi, á þeim tíma, sem kennsla fer fram, og senda skólanefnd og fræðslumálastjóra árlega skýrslu um fræðsluástand síns héraðs.

Eftirlitskennurum skal skylt að halda þau próf, sem fræðslumálastjórnin fyrirskipar, og veita leiðbeiningar um kennslu og skólaskipun. Fræðslumálastjórnin setur í reglugerð nánari ákvæði um starfsvið eftirlitskennara og störf þeirra.

7. gr.

Laun og ferðakostnaður eftirlitskennara barnaskólanna greiðist úr ríkissjóði eftir þeim reglum, sem fræðslumálastjórnin setur. Launa- og ferðakostnaðargreiðslur til þeirra mega ekki fara fram úr 15 þús. kr. á ári, og falla þá niður launagreiðslur úr ríkissjóði til prófdómenda samkv. 18. gr. laga nr. 40 1926, um fræðslu barna. Kostnaður, sem af prófum leiðir, greiðist hér eftir úr sveitar- eða bæjarsjóðum, enda skulu skólanefndir skipa prófdómendur.

8. gr.

Til kennslueftirlits við aðra skóla skulu settir skólafróðir menn um stundarsakir, eftir því sem fé er veitt til þess í fjárlögum.

9. gr.

Fræðslumálastjóri hefir yfirstjórn kennslueftirlitsins og litur eftir skólum sjálfur, eftir því sem ástæður leyfa.

10. gr.

Fræðslumálastjóri hefir yfirumsjón með þeim skólabókasöfnum og al-

35 Þýðubókasöfnum, námskeiðum og fyrirlestrum, er styrk fá úr rikissjóði, og
19. maí heimtar um allt þetta árlegar skýrslur.

11. gr.

Fræðslumálastjóri skal árlega gefa út yfirlitsskýrslu um allt skóla-
hald í landinu.

12. gr.

Lög þessi öðlast gildi þegar í stað. Jafnframt eru úr gildi numin
ákvæði, er fara í bág við þessi lög.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Amaliuborg, 19. maí 1930.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Jónas Jónsson.

36

19. maí

L Ö G

um

vigt á síld.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski,
Läenborg og Aldinborg,

G j ö r u m k u n n u g t: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau
með samþykki Voru:

1. gr.

Öll síld, sem seld er bræðsluverksmiðjum til vinnslu, skal hér eftir
vegin, ef seljandi óskar þess.

Við vigt á síld skulu notaðar þar til hæfar vogir, er taki í einu að
minnsta kosti innihald tveggja mælikera ásamt tæki því, sem síldin er vegin í.

Eitt mæliker skal rúma 135 kg. af síld, og telst það verðeining.

2. gr.

36

19. maí

Þar sem sild er vegin samkvæmt 1. gr., ber hlutaðeigandi yfirvaldi að löggilda nægilega marga vigtarmenn, sem annist vigt á síldinni jafnóðum og hún er afhent kaupanda. Vigtarmenn sjá um, að vogir þær, sem notaðar eru, séu löggiltar og skoðaðar árlega, áður en byrjað er að nota þær.

3. gr.

Mál samkvæmt lögum þessum skal farið með sem almenn lögreglumál. Brot gegn lögnum varða sektum frá 20—2000 kr. Sektir renna í rikissjóð.

4. gr.

Með lögum þessum eru úr gildi numin ákvæði 11. gr. tilskipunar um mælitæki og vogaráhöld, frá 13. marz 1925, að því leyti, er þau samrýmast ekki lögum þessum. Svo falla einnig úr gildi önnur lagaákvæði, sem koma í bága við þessi lög.

5. gr.

Lög þessi öðlast gildi þegar í stað.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Amáluborg, 19. maí 1930.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Tryggvi Þórhallsson.

37
19. maí

L Ö G

um

skráning skipa.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski,
Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau
með samþykki Voru:

1. gr.

Eigi má skip skrá á landi hér og óheimilt er skipi að hafa islenzkan fána, nema fullnægt sé skilyrðum þeim, er hér segir:

1. Ef einstakur maður á skip, þá skal hann eiga ríkisfang á Íslandi og hafa átt heimilisfang á Íslandi að minnsta kosti samfleytt síðasta árið, eða hafa átt heimilisfang á Íslandi að minnsta kosti 5 síðustu árin.
2. Ef skip er eign félags, þar sem félagi hver ber fulla ábyrgð á skuldum þess, þá skulu $\frac{2}{3}$ félaga fullnægja skilyrðum 1. tölul. um heimilisfang og ríkisfang.
3. Ef skip er eign félags, þar sem sumir félagar bera fulla ábyrgð á skuldum félagsins, þá skulu þeir fullnægja skilyrðum 2. tölul., en þar að auki skal félagið eiga heimilisfang og varnarþing hér á landi, enda eigi hver af stjórnendum félagsins hluti í félaginu og fullnægi einnig skilyrðum 1. tölul. um heimilisfang og ríkisfang.
4. Ef skip er eign félags með takmarkaðri ábyrgð, eða stofnunar, þá skal félag eða stofnun eiga heimilisfang og varnarþing á Íslandi, enda fullnægi stjórnendur skilyrðum 1. tölul. um heimilisfang og ríkisfang, og ef félag er, þá skulu þeir einnig eiga hver hlut í því.

Skip þau, er lögum samkvæmt hafa verið tekin á skrá yfir islenzk skip áður en lög þessi koma til framkvæmdar, skulu þó hafa rétt til að standa á skrá og nota islenzkan fána, þótt ekki sé fullnægt skilyrðum þessarar greinar um heimilisfang eigenda eða stjórnenda.

2. gr.

Bannað er islenzkum skipum að hafa annan fána en þjóðfána Íslands, svo sem hann er ákveðinn í konungsráðgjafi nr. 41, 30. nóv. 1918, sbr. konungsráðgjafi nr. 1, 12. febr. 1919.

3. gr.

37

19. maí

Fjármálaráðuneytið hefir yfirumsjón með mælingu skipa og skrásetningu. Heimilt er ráðuneytinu að fela skipaskoðunarstjóra ríkisins að framkvæma öll þau daglegu störf, sem að endurskoðun, mælingu skipa og skrásetningu þeirra lýtur. Skal í því skyni sett á stofn sérstök deild við skipaskoðunarstofuna, sem nefnist skráningarstofa ríkisins.

Skipaskoðunarstjóra skal heimilt að taka nauðsynlega aðstoð í þessu skyni, og greiðist kostnaður við hana úr ríkissjóði af skrifstofufé skipaskoðunarinnar.

4. gr.

Lögsagnarumdæmi hvert á landi hér er skipaskráningarumdæmi, en lögreglustjórar hafa skráningu á hendi. Fjármálaráðuneytið löggildir skipaskrár í umdæmi hverju. Skulu þær vera þrjár:

1. Skrá yfir opna báta, sem eru skoðunarskyldir. Þó skal einnig færa á skrá þá báta, sem stunda fiskveiðar að staðaldri, þó minni séu en um getur í 5. gr. l. nr. 58 frá 14. júní 1929.
2. Skrá yfir öll skip og báta með þilfari allt að 30 rúmlestum brúttó.
3. Skrá yfir önnur skip yfir 30 rúmlestir brúttó. Halda skal skráningarstofa ríkisins aðalskrá ásamt efnisskrá yfir öll skip, sem skráð eru hér á landi samkvæmt lögum þessum, en úrskurðarvald um mælingu skipa og skráningu er hjá fjármálaráðuneytinu.

5. gr.

Umdæmaskrár skulu greina um hvert skip í dálki sér:

1. Skráningarstafi skips, nafn þess, heimilisfang þess og smíðastöð.
2. Hverskonar skip það sé, lögun þess og aðalmál (lengd, dýpt og breidd).
3. Smálestatal skips og með hvaða aðferð það sé reiknað.
4. Nafn, stöðu og heimildarbréf eiganda þess. Nú eru eigendur skráðir fleiri en einn, og skal þá greina, hversu hver þeirra eigi í skipi. Ef skip er eign hlutafélags eða stofnunar, þá skal bóka nafn þess eða hennar og heimilisfang stjórnenda og nafn útgerðarstjóra.
5. Skráningarár og skráningardag.

6. gr.

Lögreglustjóri skráir hvert skip í sína skrá (sbr. 4. gr.) í áframhaldandi töluröð (1, 2, 3 o. s. frv.), eftir því hvenær skrásetningar er beiðzt. Þó skal skráningarstofunni heimilt að veita lögreglustjórum leyfi til að gefa nýskráðu skipi umdæmistölu skips, sem strikað hefir verið út.

Skip yfir 30 smálestir skal skrá þar í lögsagnarumdæmi, er eigandi vill hafa heimilisfang þess, en smærri skip þar, er eigandi á heima. Nú eru þeir fleiri en einn (2. og 3. tölul. 1. gr.) og eiga ekki allir heima í sama lögsagnarumdæmi, og skal þá skrá skip á heimilisfangi þess, er þeir kjósa til þess.

37

19. maí

Nú vill aðili láta skrá skip sitt, og skal hann þá senda lögreglustjóra, þar sem skipi er ætlað heimilisfang, skriflega beiðni um það. Ef skip er þar ekki, þá skal senda beiðni til lögreglustjóra þar, sem skipið er.

Þessi skilríki skulu fylgja skráningarbeiðni:

1. Skipasmíðaskírteini, ásamt heimildarbréfi eiganda eða eigenda, ef eigenda-skipti hafa orðið að skipi síðan það var smíðað. Vera skulu skjöl þess í frum-riti og eftirriti, og skal geyma eftirrit í skjalasafni lögreglustjóra.
2. Skýrsla aðila um önnur þau atriði, er með þarf, svo að skip megi skrásetja (sbr. 5. gr.).
3. Yfirlýsing eiganda eða eigenda (2. og 3. tölul. 1. gr.), að viðlögðum drengskap, um það, að hann eða þeir sé í raun rétttri eigandi eða eigendur skipsins, en ekki aðeins í orði kveðnu, og ef eigandi er félag eða stofnun (4. tölul. 1. gr.), þá skal fylgja samskonar yfirlýsing stjórnenda allra um það, að fullnægt sé skilyrðum þeim, er í 4. tölulið 1. gr. segir. Ennfremur skal fylgja drengskaparheit um það, að þjóðernis- og skráningarskírteini skipsins skuli ekki verða notað til þess að útvega öðru skipi réttindi skipa, skrásettra hér á landi, né sama skipi, ef það kemst í eign þess eða þeirra, sem ekki mega láta skrá skip sín hér. Yfirlýsingar þessar skal annaðhvort undirrita í viðurvist lögreglustjóra þess, er skráningu annast, eða notarii publici.

Fjármálaráðuneytinu eða skráningarstofunni í umboði þess er heimilt að undanþiggja menn framlagningu þeirra skírteina, er hér segir, ef öflun þeirra er sérstökum örðugleikum bundin, enda sé réttur aðila til að láta skrá skip sitt vafalaus og nauðsynlegar upplýsingar til þess að skráning megi fara fram með öðrum hætti fengnar.

Nú þykir lögreglustjóra grunur leika á því, að aðili fullnægi í raun rétttri ekki skilyrðum laga þessara til að láta skrá hér skip sitt, eða hann eigi í raun rétttri ekki skip það, er hann vill láta skrá sem sína eign, og ber lögreglustjóra þá að láta fram fara rannsókn að hætti opinberra mála um öll þau atriði, er máli kunna að skipta.

8. gr.

Nú telur lögreglustjóri eftir atvikum, að undangenginni rannsókn samkv. 7. gr., aðila tvímælaust fullnægja öllum lögmæltum skilyrðum, og skal hann þá skrásetja skipið. Annarskostar sendir lögreglustjóri skráningarstofunni skjöl þau, er í 7. gr. segir, ásamt rannsókn sinni og greinargerð um málið. Skráningarstofan skal þá gera tillögur um málið og senda þær síðan fjármálaráðuneytinu ásamt rannsókn lögreglustjóra, greinargerð og öðrum skjölum. Leggur síðan ráðuneytið fyrir lögreglustjóra að skrá skipið, rannsaka málið betur eða neita skilmálalaust um skráningu. Nú býður ráðuneytið rækilegri rannsókn, og skal lögreglustjóri þá senda skráningarstofunni skjölin að nýju, þegar rannsókn er lokið, enda skal þá svo með fara sem fyrr segir.

9. gr.

37

19. maí

Nú skrásetur lögreglustjóri skip, og skal hann þá jafnskjótt sem þess er kostur senda skráningarstofunni öll þau skilríki, sem honum hafa í hendur komið samkvæmt 7. og 8. gr., mælingu skips og aðra fræðslu um það, er hann má í té láta og máli skiptir. Skal skráningarstofan athuga mælinguna og rannsaka skilríki þau, sem send hafa verið. Ef þörf þykir, getur skráningarstofan látið nýja mælingu fara fram. Skráningarstofan getur og krafist nýrra og frekari upplýsinga um atriði, sem óljós þykja. Ef skráningarstofan telur skip ranglega skráð, þá tilkynnir hún það ráðuneytinu skriflega, sem þá getur fyrirskipað rannsókn samkvæmt 7. gr. Að því húnu sker ráðuneytið úr því, svo sem í 8. gr. er mælt, hvort skráning skuli standa eða skip aftur strikað af skrá.

10. gr.

Nú vill aðili ekki una við úrskurð fjármálaráðuneytisins samkvæmt 8. og 9. gr., og getur hann þá lagt málið undir úrlausn dómstólanna. Fer það mál að hætti opinberra lögreglumála, bæði í héraði og í æðra dómi, en leysa skal með dómi úr því, hvort skrá skuli skip aðila eða ekki.

11. gr.

Nú telur skráningarstofan skip réttilega skráð, og tekur hún þá skipið á aðalskipaskrá. Ef skipið er yfir 30 smálestir brúttó, þá gefur ráðuneytið út þjóðernis- og skráningarskirteini handa skipinu í því formi, er ráðuneytið ákveður. En ef skip er minna, þá gefur skráningarstofan út mælingarbréf því til handa, nema sigla eigi því til annara landa; fær það þá þjóðernisskirteini auk mælingarbréfsins, sem ráðuneytið gefur út.

Rita skal mælingaskirteini skips og allt það, er greina skal í skipaskrá samkvæmt 5. gr., á þjóðernisskirteini. Skirteini skal síðan, ásamt fylgiskjöllum, þegar senda lögreglustjóra, og bókar hann það, er með þarf, í skipaskrá, leiðréttir smálestatal skips, ef þess gerist þörf, og ritar nafn skipstjóra, ásamt greinargerð um heimild hans til þeirrar atvinnu, á þjóðernisskirteini og fær aðila það síðan í hendur.

Nú er skip, þegar á að skrá það, ekki í umdæmi, þar sem því er ætlað heimilisfang (sbr. 1. málsg. 7. gr.), og skal þá lögreglustjóri, er látið hefir af hendi þjóðernis- og skráningarskirteini, senda skjöl þau öll, er skráningu skipsins varða, til lögreglustjóra á heimilisfangi þess, og skal hann síðan skrásetja skipið.

12. gr.

Á hvert skrásett skip skal marka nettó smálestatal þess og skráningarstafi þess á þiljubitann við aðallegaropið að aftan, ef það má verða, en ella annarsstaðar, þar sem því verður við komið og vel fer á því. Þegar merki þessi eru orðin ólæsileg eða með öllu máð af, þá verður skip ekki lengur viðurkennt skrásett íslenskt skip.

Stöfum þeim, er skip fær á aðalskrá, má ekki breyta, meðan skráning

37 stendur óhöggðu. Eru þeir skráningarstafir skips, enda skal marka þá á það.

19. maí Setja skal nafn skips og heimili aftan á skip, þar sem vel ber á því, með greinilegu latnesku lettri, ljósleitu með dökkum undirlit, eða dökku lettri með ljósleitum undirlit. Ef nafn skips er tvö orð eða fleiri, þá skal ávallt vera að minnsta kosti eins bókstafs bil milli orðanna.

Ef skip siglir til annara landa, þá skal setja nafn þess þar að auk með sama hætti á báðar skipshliðar, enda skal, svo fljótt sem unnt er, marka bæði að framan og aftan á skip, hversu djúpt það ristir, öðrumegin í desímetrum en hinumegin í enskum fetum.

Bannað er að leyna nafni skips eða heimili eða nema brott, nema það sé gert til að forða því undan hættu í ófriði. Ekki má heldur nefna skip öðru nafni en það er skráð undir. Og eigi má breyta nafni á skrásettu skipi, nema eigenda-skipti verði, enda samþykki skráningarstofan breytinguna og óbreyttir haldist skráningarstafir skipsins.

13. gr.

Nú er skip byggt erlendis fyrir aðila, er hér má láta skrá skip sitt, eða hann verður með öðrum hætti eigandi að skipi erlendis, og má þá ekki skrá það á Íslandi, fyrr en það er komið í íslenskt skráningarumdæmi.

Þó skal viðskiptafulltrúum Íslands skylt, þegar svo er ástatt, að gefa út þjóðernisskírteini til bráðabirgða, enda hafi þeir í hendur fengið skilríki þau, er í 7. gr. getur, og skal það gilda sem venjulegt þjóðernisskírteini, þó ekki lengur en þar til skipið kemur í fyrsta sinn í íslenska höfn, enda sé skírteini skilað lög-reglustjóra í því umdæmi, og aldrei lengur en tvö ár, nema samþykki fjármála-ráðuneytisins komi til.

Nú þykir viðskiptafulltrúa grunur leika á því, að aðili fullnægi í raun rétttri ekki skilyrðum laga þessara til að láta skrá skip sitt á Íslandi, eða að hann eigi í raun rétttri ekki skip það, er hann vill láta skrá sem sína eign, og ber honum þá að neita að gefa út þjóðernisskírteini til bráðabirgða, þar til fjármálaráðuneytið, eftir undangengna rannsókn, hefir skorið úr málinu.

Jafnskjótt sem viðskiptafulltrúi gefur út þjóðernisskírteini, sendir hann skráningarstofunni eftirrit af því, sömuleiðis staðfest eftirrit af sönnunargögnum þeim, sem sá, er skráningarinnar beiðist, á að afhenda honum samkv. 7. gr. Skráningarstofunni ber að rannsaka skjöl þessi og krefja útgerðarstjóra skipsins um að skila aftur bráðabirgðaþjóðernisskírteininu, ef það reynist að vera ólög-lega útgefið.

Í þjóðernisskírteini til bráðabirgða skal greina:

1. Nafn skips og hverskonar skip það sé.
2. Hvar og hvenær skip sé byggt eða keypt, og nafn eiganda eða eigenda samkvæmt kaupbréfi eða öðru heimildarskjali.
3. Nafn skipstjóra.
4. Svo nákvæmar upplýsingar sem fá má um smálestatal skips, lögun þess og lýsing.

5. Hversu lengi skirteinið skuli gilda.

37

19. maí

Nú er skip, sem skrásett er á Íslandi, smíðað upp erlendis, og er skipstjóra þá rétt að krefjast þess af næsta viðskiptafulltrúa Íslands, að hann fái honum í hendur skirteini, er veiti honum heimild til að nota þjóðernis- og skráningarskirteini sitt eftir sem áður, þangað til hann kemur í íslenska höfn, þar sem rannsaka má, hvort skipi hafi verið svo breytt, að gefa þurfi út nýtt þjóðernisskirteini. Þó getur skirteini viðskiptafulltrúa ekki lengur gilt en tvö ár, nema sérstakt samþykki fjármálaráðuneytisins komi til.

14. gr.

Þjóðernis- og skráningarskirteini skal ávallt fylgja skipi, enda skal sýna það við tollgreiðslu skips samkvæmt kröfu yfirvalda og fyrirliða landvarnarskipa eða viðskiptafulltrúa landsins erlendis. Bannað er að rita nokkuð á skirteini eða breyta nokkru í því, nema lögreglustjóri, þar sem skip er skrásett, geri það, eða viðskiptafulltrúi landsins erlendis.

15. gr.

Nýtt þjóðernisskirteini skal gefa út í stað eldra, ef þess er krafist, enda sé þá eldra skirteini skilað aftur um leið:

1. Ef nafni skips er breytt.
2. Ef viðskiptafulltrúi hefir gefið út þjóðernisskirteini til bráðabirgða. Rannsaka skal þá eftir þörfum öll atriði, er skráningu varða, svo sem í 7. sbr. 8. gr. segir.
3. Ef þjóðernisskirteini glatast. Nú glatast skirteini erlendis, og gefur þá viðskiptafulltrúi landsins þar út þjóðernisskirteini til bráðabirgða (sbr. 13. gr.), og skal þar frá því skýrt, hvers vegna skirteinið sé út gefið. Skal sá, er biður um skirteinið, gefa skýrslu um það, hvernig það hefir glatazt.
4. Ef skrásettu skipi er breytt svo, að það svarar ekki lengur til þess, er í þjóðernisskirteini þess stendur um það, hverskonar skip það sé, smalestatal þess eða lýsing að öðru stendur ekki heima, þá skal skrá skip af nýju, nema hallkvæmara þyki að skrá breytingarnar á skirteinið. Ef breyting er skráð á skirteini, sendir lögreglustjóri skráningarstofunni þegar skýrslu um það.
5. Ef aðili fer annars fram á að fá nýtt skirteini.
6. Ef skrásett skip tekur heimilisfang í öðru skráningarumdæmi. Aðili skýrir þá lögreglustjóra, þar sem skip var skráð, frá ósk sinni um flutninginn, en hann sendir lögreglustjóra á hinu nýja heimili skipsins skjölin, og verður skipið svo skrásett af nýju.

16. gr.

Ef eigendaskipti verða að skipi eða skipshluta, enda glati skip ekki fyrir það rétti til að sigla undir íslenskum fána, eða skipstjóraskipti verða, eða ef breyting verður á einhverjum þeirra atriða, sem skrásett eru samkvæmt 5. gr., þá ber eiganda eða eigendum, og ef eigendaskipti hafa orðið, bæði fyrrverandi og núverandi eiganda, að skýra lögreglustjóra, þar sem skip er skráð, frá því

- 37** innan 4 vikna, ásamt sönnunum fyrir heimild sinni og þeim öðrum skilríkjum, 19. maí sem nauðsyn er á, svo að skráin verði leiðrétt samkvæmt því.

Svo skal skrá breytingar á Þjóðernis- og skráningar skirteini skipsins, nema út verði gefið nýtt skirteini.

Nú verða slíkar breytingar, sem hér segir, erlendis, og skal þá næsti viðskiptafulltrúi landsins rita þær á skirteinið og senda skráningarstofunni þegar skýrslu um þær.

Rétt er, að rannsókn samkvæmt 7. sbr. 8. gr. fari fram um öll þau atriði, er eigendaskipti eftir þessari grein varða.

17. gr.

Strika skal skip af skrá og skila skal lögreglustjóra þegar Þjóðernisskirteini skips, ef þess er kostur, ásamt skriflegri skýrslu um atburði:

1. Ef skip ferst, er höggið upp eða ónýtt með öðrum hætti. Nú fer svo um skip erlendis, og skal þá skila viðskiptafulltrúa Íslands þar Þjóðernisskirteini þess, en hann sendir það síðan skráningarstofunni ásamt skýrslu um atburði.
2. Ef skip eða skipshluti verður eign manns, félags eða stofnunar og fyrirgerir þess vegna rétti til að nota íslenzkan fána. Er þá eiganda eða eigendum skylt, að sama hætti sem í 16. gr. segir, að skýra lögreglustjóra frá breytingunni innan 4 vikna frá því er hún varð. Ef eigendaskipti verða erlendis, ber skipstjóra eða eiganda að skýra næsta viðskiptafulltrúa Íslands frá þeim og skila honum skirteininu og öðrum skjölum skipsins, enda skal hann senda skráningarstofunni þau svo fljótt sem þess er kostur. Þar, sem enginn viðskiptafulltrúi er fyrir hönd Íslands, skal skipstjóri eða eigandi skips útvega vottorð embættismanns, er löggildur sé að þarlandslögum til þess að láta slík vottorð af hendi um breytinguna, og senda skjölin síðan skráningarstofunni. Nú verða eigendaskipti að skipi eða skipshluta vegna skipta á búi eða uppboðssölu, og skal þá skiptaráðandi eða uppboðshaldari, og ef breytingin varð erlendis, viðskiptafulltrúi landsins þar, gera það, sem með þarf.
3. Ef skip er dæmt óbætandi erlendis, þá skal enn svo með fara sem áður er sagt.

Nú er Þjóðernisskirteini ekki skilað og skip er enn til, og skal þá ógilda skirteini með auglýsingu í Lögbirtingablaðinu.

18. gr.

Lögreglustjóri skýrir skráningarstofunni jafnskjótt sem unnt er frá hverri breytingu, sem í 16. og 17. gr. segir.

Nú verður ágreiningur um rétt aðilja til að hafa skip áfram skráð á Íslandi, eða grunur kemur um það, að sá réttur sé glataður eða hafi aldrei verið til nema í orði kveðnu, og skal þá lögreglustjóri skýra skráningarstofunni frá því svo fljótt sem auðið er, enda fer um rannsókn þessa máls og úrskurð eins og 7., 8. og 10. gr. segir.

19. gr.

Ef eigandi æskir þess og sérstök ástæða er til þess, þá getur fjármálaráðu-

neytið veitt skipi, sem heima á hér á landi, leiðarbréf til þess að fara hér hafna á milli áður en það sé skrásett, enda hefir slíkt leiðarbréf sama gildi hér við land sem þjóðernis- og skrásetningarskirteini. 37
19. maí

Ennfremur er fjármálaráðuneytinu rétt, að fenginni umsögn skráningarstofunnar, að veita skipi, ef nauðsyn ber til að það fari þegar til útlanda, þjóðernisskirteini til bráðabirgða til siglinga þangað, enda hafi skráningarstofan fengið í hendur skráningarskjöl skips, en þó brestur eitthvað á til þess, að skráning megi þegar fram fara. Í bráðabirgðaskirteini skal greina öll þau atriði, sem í 13. gr. 1.—5. tölul. getur. Bráðabirgðaskirteinið gildir ekki lengur en í 2 ár, en þó getur ráðuneytið lengt frestinn, ef sérstakar ástæður hamla skráningu skipsins. Um leið og skip fær bráðabirgðaskirteini, skal marka á það smálestatal og skráningarstafi eftir 12. gr.

20. gr.

Lögreglustjóra er skylt að láta í té, gegn 5 króna endurgjaldi fyrir hvert skip, ágrip úr skipaskrá. Skráningarstofan lætur og í té, með sömu skilyrðum, staðfest eftirrit af þjóðernis- og skrásetningarskirteinum og mælingarbréfum. Greina skal á eftirriti, hvers vegna það var af hendi látið.

21. gr.

Það varðar sektum, 100—200 kr. á hverja brúttó smálest skips:

1. Ef aðili, eða umboðsmaður hans, útvegar skráningu á skipi eða þjóðernis- og skráningarskirteini með visvitandi röngum skýrslum, enda þótt hann bresti skilyrði 1. gr. laga þessara til þess að láta skrá skipið hér.
2. Ef aðili, eða umboðsmaður hans, leynir eða vanrækir að skýra frá breytingum þeim á högum sínum eða sameigenda sinna, er valda missi þeirra skilyrða, er í 1. gr. segir.
3. Ef aðili, sem fengið hefir skip skráð með þeim hætti, sem í 1. tölul. segir, áður en lög þessi öðlast gildi, heldur áfram að hafa það á skrá hér eftir að lögin eru komin til framkvæmdar.

Nú hefir aðili, eða umboðsmaður hans, framið annað refsivert athæfi til þess að koma fram brotum þeim, er í 1.—3. tölul. greinar þessarar segir, svo sem skjalafals, og skal hann þá jafnframt sæta lögmælti refsingu fyrir það athæfi.

22. gr.

Það varðar 50—100 kr. sektum á hverja brúttó smálest skips, ef aðili, eða umboðsmaður hans, fremur nokkra þá athöfn, er miðar til að koma í framkvæmd þeim verknaði, er í 1. tölulið 21. gr. segir, en það tekst ekki.

Ákvæði síðustu málsg. 21. gr. eiga hér við.

23. gr.

Skip, ásamt veiðarfærum og afla, ef því er að skipta, er að veði til tryggingar sektum og málskostnaði vegna brota eftir 21. og 22. gr., enda má kyrrsetja veðið og selja síðan, að undangengnu fjárnámi, til lúkningar hvorutveggja.

37

19. maí

24. gr.

Ef aðili útvegar sér annars eða lætur útvega sér ranglega skráningu á skipi sínu, þjóðernis- og skráningarskirteini eða leiðarbréf (19. gr.), vanrækir skyldur sínar samkvæmt 2., 12., 13., 14., 15., 16. eða 17. gr. laga þessara eða brýtur þær með öðrum hætti, eða brýtur fyrirmæli í reglugerð, er stjórnarvöld setja samkvæmt lögum þessum, þá varðar það sektum, allt að 2000 kr., enda liggi ekki þyngri refsing við samkvæmt öðrum lögum.

25. gr.

Taka má sektir eftir lögum þessum fjárnámi í búi hinna seku, enda ábyrgist eigandi skips eða eigendur, ef fleiri eiga skip en einn, allir fyrir einn og einn fyrir alla greiðslu sekta. Sama er um stjórnendur félaga og stofnana.

26. gr.

Fjármálaráðuneytið setur reglur um framkvæmd laga þessara, að því leyti, sem þess verður þörf og innan þeirra takmarka, sem í þeim eru sett.

27. gr.

Mál vegna brota á lögum þessum og reglum, settum samkvæmt 26. gr., skulu sæta meðferð almennra lögreglumála.

Sektir fyrir brot á lögum þessum og reglum þeim, er í 26. gr. segir, skulu renna í rikissjóð.

28. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. júlí 1930, og eru þá jafnframt úr gildi numin lög nr. 29, 27. júní 1925, um skráning skipa, og lög 14. júní 1929 um breytingu á þeim lögum.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Amaliuborg, 19. maí 1930.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Einar Arnason.

L Ö G

38

19. maí

um

breyting á lögum nr. 76, 28. nóv. 1919, um breyting á yfirsetukvennalögum,
nr. 14, 22. okt. 1912.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski,
Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau
með samþykki Voru:

1. gr.

Í stað 1. gr. laga nr. 76 28. nóv. 1919 komi:

Laun yfirsetukvenna í kaupstöðum skulu greidd úr bæjarsjóði, en í sveitum að einum þriðja hluta úr sýslusjóði og að tveimur þriðju hlutum úr rikissjóði. Utan kaupstaða skulu launin greidd á manntalsþingi, en mánaðarlega í kaupstöðum.

Launin skal miða við manntal umdæmisins við síðustu áramót, þannig:

1. Í þeim umdæmum, þar sem fólkestal er 300 eða minna, skulu árslaun vera 300 krónur.
2. Í umdæmum, sem hafa fleiri en 300 manna, skulu árslaunin vera 300 krónur, að viðbættum 10 kr. fyrir hverja fulla fimm tugi manna, sem fram yfir eru 300.
3. Í kaupstöðum, þar sem eru tvær eða fleiri yfirsetukonur, skal deila íbúatölu jafnt milli þeirra, og því næst reikna þeim laun á sama hátt og öðrum yfirsetukonum, þó aldrei yfir 1000 kr. í byrjunarlaun.

Laun allra yfirsetukvenna skulu hækka eftir 5 ár um 50 krónur, og eftir önnur 5 ár um 50 krónur. Þó mega launin án dýrtíðaruppbótar aldrei fara fram úr 1500 krónum.

Á laun þessi greiðist dýrtíðaruppbót af aðiljum eftir þeim reglum, sem gilda um starfsmenn ríkisins. Yfirsetukonur, sem skipaðar hafa verið áður en lög þessi öðluðust gildi, taka launabót eftir þjónustualdri.

2. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. jan. 1931.

38

3. gr.

19. maí

Þá er lög þessi hafa öðlzt staðfestingu, skal fella texta þeirra og laga nr. 76, 28. nóv. 1919, inn í meginmál laga nr. 14 22. okt. 1912, og gefa þau út svo breytt sem yfirsetukvennalög.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Amaliuborg, 19. maí 1930.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Einar Arnason.

39

19. maí

L Ö G

um

framlenging á gildi laga um verðtoll.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenborg og Aldinborg,

G j ö r u m k u n n u g t: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

Lög nr. 47, 15. júní 1926, um verðtoll á nokkrum vörum, svo og lög nr. 5, 3. apríl 1928, um breyting á þeim lögum, skulu gilda til ársloka 1931.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Amaliuborg, 19. maí 1930.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Einar Arnason.

L Ö G

40

19. maí

um

breyting á siglingalögum, nr. 56, 30. nóv. 1914.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski,
Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau
með samþykki Voru:

1. gr.

32. gr. laganna orðist þannig:

Hafa skal skipstjóri á skipi öll nauðsynleg skipsskjöl og eintak af lög-
um þessum og sjómannalögunum og þeim reglugerðum og fyrirskipunum,
sem gerðar hafa verið samkvæmt þeim.

2. gr.

Tilvitnanirnar til 52., 108. og 50. gr. í 4. málsg. 42. gr. laganna
falli niður.

3. gr.

176. grein laganna orðist þannig:

Skyldir eru farþegar að fara að öllu eftir fyrirmælum þeim, sem gerð
eru um góða háttsemi og reglu á skipinu.

Ákvæði 54. og 61. gr. sjómannalaganna taka og til þeirra.

4. gr.

Fyrri málsgrein 254. gr. laganna orðist þannig:

Ef skipstjóri hefir ekki á skipinu eitt eintak af lögum þeim, reglugerð-
um og fyrirskipunum, sem getur í 32. gr., sætir hann allt að 100 króna sektum.

5. gr.

255. gr. laganna orðist þannig:

Vanræki skipstjóri, stýrimaður eða vélstjóri það, sem þeim er boðið
í 41.—44. gr. og 48. gr. laga þessara, sbr. 45.—48. gr. sjómannalaganna, um
skráning í leiðarbók, dagbók eða vélarbók, geymslu þeirra og sýningu, varðar
það 10—500 króna sektum.

Hafi skipstjóri, stýrimaður eða vélstjóri með vilja ritað rangt leiðar-
bók, dagbók eða vélarbók, eða ónýtt hana með öllu af ásettu ráði, dregið

40 hana undan eða gert ólæsilega, varðar það fangelsi við vatn og brauð eða
 19. maí betrunarhúsvinnu allt að tveimur árum, nema þyngri refsing liggi við sam-
 kvæmt öðrum lögum.

6. gr.

264. gr. laganna orðist þannig:

Hafi skipstjóri orðið sekur um brot gegn siðari málsg. 255. gr., eða gegn niðurlagsákvæði 259. gr., eða 1. málsg. 260. gr. eða gegn 261. gr., þá má ákveða í refsidóminum, að dómfelldi ennfremur skuli sviptur rétti til skipstjórnar, um ákveðinn tíma eða æfilangt. Skal þá jafnframt taka fram í dóminum, hvort dómfelldi megi gegna stýrimannsstöðu meðan hann er sviptur rétti til skipstjórnar.

Dómstóll sá, er dæmir slíkan dóm, skal, svo fljótt sem unnt er, senda atvinnu- og samgöngumálaráðuneytinu eftirrit af dóminum, svo og skipstjóraskirteini dómfellda. Ef dómurinn heimilar dómfellda að gegna stýrimannsstöðu, lætur ráðuneytið honum í té stýrimannsskirteini þar að lútandi.

Pegar tvö ár að minnsta kosti eru liðin frá dómsuppsögn, og sérstakar ástæður mæla með því, getur konungur, eftir tillögum atvinnu- og samgöngumálaráðuneytisins, veitt dómfellda aftur rétt til skipstjórnar, enda þótt sá tími, sem til er greindur í dóminum, sé eigi liðinn.

7. gr.

279. gr. laganna orðist þannig:

Yfirsjónir þær, sem ræðir um í 258. gr. og í upphafsákvæði 259. gr., skulu eigi sæta opinberri málssókn nema sá krefjist þess, er misgert var við.

Mál út af brotum gegn niðurlagsákvæði 259. gr. eða gegn 260., 261. eða 262. gr. skulu lögð fyrir atvinnu- og samgöngumálaráðuneytið til umsagnar, áður en málshöfðun er ákveðin. Sé um algerðan skiptapa að ræða, hafi skipsteytt grunni og orðið að leita hjálpar annara, eða hafi annað sjóslys orðið, er manntjón hlaut af eða annað verulegt tjón, má eigi fella niður málssókn fyrir en leitað hefir verið umsagnar atvinnu- og samgöngumálaráðuneytisins.

8. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. janúar 1931.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Amaliuborg, 19. maí 1930.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Tryggvi Þórhallsson.

SJÓMANNALÖG.

41

19. maí

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski,
Låenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau
með samþykki Voru:

I. KAFLI.

Um ráðningarsamning skipstjóra.

1. gr.

Útgerðarmanni ber að sjá um, að gerður sé skriflegur samningur við
skipstjóra um ráðningarkjör hans.

2. gr.

Sé eigi annað ákveðið í samningnum um lengd ráðningartímans,
getur hvor aðili um sig sagt samningnum upp, með þriggja mánaða fyrirvara,
og sé ráðningu þá slitið í íslenzkri höfn, er skipið kemur í til fermingar eða
affermingar. Þó er skipstjóra rétt, eftir 18 mánaða starfstíma á skipinu, að
segja ráðningarsamningi sínum upp, með 3 mánaða fyrirvara, til ráðningar-
slita í fermingar- eða affermingarhöfn erlendis.

3. gr.

Útgerðarmaður getur vikið skipstjóra úr stöðu hans hvenær sem er.

Sé honum vikið úr stöðu, áður en ráðningartími hans er úti, og án þess,
að heimild sé til þess samkv. 4. og 5. gr., þá á hann rétt á bótum fyrir tjón
það, er frávikningin bakar honum.

Sé annað eigi sannað um upphæð tjónsins, á hann rétt á þriggja mán-
aða kaupí, og auk þess ferðakostnaði og fæðispeningum til hafnar þeirrar, er
ráðningu skyldi slitið í samkv. samningnum, eða til íslenzkrar hafnar, hafi
honum verið vikið úr stöðu erlendis, og komi ákvæði 2. gr., um ráðningarslit
í íslenzkri höfn, til greina.

4. gr.

Sé skipstjóra vikið úr stöðu sinni sakir veikinda eða meiðsla, er gera
hann óhæfan til skipstjórnar, á hann rétt á þriggja mánaða kaupí frá
ráðningarslitum,

41 Eigi hann sjálfur sök á veikindunum eða meiðslunum, eða hafi hann
19. maí leynt þeim, er hann réðist á skipið, á hann eigi rétt á kaupi lengur en hann
gegnir starfi sínu.

5. gr.

Sé skipstjóra vikið úr stöðu sinni vegna ódugnaðar, óráðvendni eða
vegna stórkostlegra yfirsjóna eða hirðuleysis við starf hans, á hann ekki rétt
á kaupi lengur en hann gegnir starfi sínu.

6. gr.

Farist skip, eða verði það fyrir sjóþjóni og sé dæmt óbætandi eða verði af
óviðráðanlegum ástæðum tekið úr þjónustu útgerðarmanna um ófyrirsjáanleg-
an tíma, er ráðningu skipstjóra þar með slitið, sé eigi annað ákveðið í samningi.
Skipstjóri er þó skyldur til að dvelja á staðnum, þar til skipverjum, skipi og
farmi hefir verið ráðstafað, og á hann rétt á kaupi þann tíma og dvalarkostnaði.

Um rétt skipstjóra til ferðakostnaðar heim til sín, kaups og fæðispen-
inga á heimleið og bóta fyrir muni, er farizt hafa, fer eftir því, sem ákveðið
er um skipverja í 41. gr.

7. gr.

Um kaupgreiðslu, er skipstjóri deyr, um umönnun hans og heimsend-
ingu, er sjúkdóm ber að höndum, um greftrun hans og meðferð eftirlátinna
muna hans fer eftir því, sem ákveðið er um skipverja í 24. og 28.—30. gr.

8. gr.

Sé skipstjóra heitið hluta af farmgjaldi eða afla skips eða af öðrum tekj-
um af ferðinni eða af ágóða útgerðarmanns af útgerðinni, og ráðningu er slitið,
áður en ferðinni er lokið eða reikningsárið er liðið, þá á hann rétt á að fá
svo mikinn hluta þessarar þóknunar, sem svarar til aflafengs hans, ef um hluta
af afla er að ræða, ella til starfstíma hans, að tiltölu við ferðina alla eða reikn-
ingsárið allt.

Eigi skipstjóri samkv. 3., 4. eða 6. grein rétt á kaupi fyrir lengri tíma
en hann gegnir starfi sínu, eða sé kaupgjald reiknað eftir 7. sbr. 24. gr., skal
þóknun sú, sem ræðir um í 1. málsg. þessarar greinar, ef aðila greinir á um
upphæð hennar, ákveðin með mati lögskráningarstjóra, þó svo, að hver aðili
um sig getur lagt það mat undir úrskurð sjúdóms.

II. KAFLI.

41

19. maí

Um skiprúmssamning skipverja.

1. Um samningsgerðina.

9. gr.

Skipstjóri ræður fyrir hönd útgerðarmanns stýrimann, vélstjóra og aðra skipverja og segir þeim upp.

Skipstjóri skal, ef því verður við komið, ráðgast við yfirvélstjóra um ráðningu þeirra skipverja, er starfa við vélgæzluna.

Skipstjóri má eigi ráða neinn mann á skip, er hann veit, að ráðinn er annarsstaðar.

10. gr.

Eigi má hafa börn yngri en 14 ára til vinnu á skipi.

Yngri menn enn 18 ára mega eigi vera kyndarar eða kolamokarar, og eigi hjálpardrengir við vélgæzlu, þeir sem yngri eru en 16 ára.

11. gr.

Sérhver skipverji, sem ráðinn er á skip, stærra en 12 smál. brúttó, skal hafa sjóferðabók eða sjóferðavottorð. Skipstjóri geymir sjóferðabækur eða sjóferðavottorð skipverja, meðan skipverji er í skiprúminu.

Sérhver samningur um ráðningu í skiprúm á skipi, sem stærra er en 12 smálestir brúttó, skal gerður skriflega. Skal hann skráður á skipshafnar-skrá og báðir aðilar undirrita hann í skipshafnarskránni. Í samningnum skal meðal annars greina:

1. fullt nafn skipverja, fæðingarár og dag, fæðingarstað og heimili,
2. stöðu hans á skipinu,
3. ferð þá eða tímabil, sem skipverji er ráðinn til, hvar ráðningu skuli slitið og uppsagnarfrest, sé um það samið,
4. umsamið kaup, og sé það ákveðið í einu fyrir ferðina, þá hve lengi búizt er við að sú ferð standi yfir,
5. umsamið kaup fyrir aukavinnu eða eftirvinnu,
6. önnur hlunnindi, er skipverji kann að vera ráðinn fyrir.

Þegar skipverji er ráðinn á skip, skal skipstjóri afhenda honum við-skiptabók, skipverja að kostnaðarlausu. Í viðskiptabók skal skiprúmssamningurinn skráður, svo og það, hvenær skipverji kemur í skiprúm eða fer úr því, uppsögn á samningi, og hvenær hún fer fram, greiðslur allar á kaupi, aflahlut eða annari þóknun. Sé vísað til kaupgjaldsskrár í skiprúmssamningi, skal skipstjóri sjá um að eftirrit af skránni sé á skipinu, til afnota fyrir skipverja.

41 Í viðskiptabók skulu vera prentuð ákvæði laga og reglugerða, er mestu
19. maí varða fyrir sjómannastéttina.

Atvinnu- og samgöngumálaráðuneytið setur nánari reglur um gerð viðskiptabóka, svo og sjóferðabóka og sjóferðavottorða.

2. Um ráðningartímann.

12. gr.

Sé skipverji ráðinn um ákveðinn tíma, eða með tilteknum uppsagnarfresti, en eigi ákveðið hvar hann fari af skipi, og endi ráðningartíminn meðan skip er í ferð, þá skal samningurinn gilda þar til skipið kemur til hafnar, þar sem ferma skal það eða afferma.

13. gr.

Sé eigi annað ákveðið um lengd ráðningartímans, getur hvor aðili um sig sagt samningnum upp, þannig, að skipverji fari úr skiprúmi á ráðningarsstað eða í höfn, er ferma skal eða afferma skipið í. Sé skipverji íslenzkur og ráðinn á skipið í íslenzkri höfn, geta aðilar þó aðeins sagt samningi upp, þannig að skipverji fari úr skiprúmi í íslenzkri fermingar- eða affermingarhöfn.

Uppsagnarfrestur á skiprúmssamningi stýrimanna og vélstjóra skal vera einn mánuður, ef öðruvísi er ekki um samið, en 7 dagar á öðrum skiprúmssamningum, nema á íslenzkum fiskiskipum 1 dagur.

14. gr.

Sé skipverji ráðinn um ákveðinn tíma eða til ákveðinnar ferðar, og verði hann kyrr á skipinu, eftir að ráðningartíminn er liðinn eða ferðinni lokið, en eigi gerður nýr samningur, þá getur hvor aðila um sig sagt samningnum upp samkvæmt 13. gr.

15. gr.

Skipverji, sem verið hefir í skiprúmi í 1½ ár frá því ráðningarsamningur síðast var gerður við hann, getur, enda þótt öðruvísi sé um samið, og þrátt fyrir ákvæði 13. gr. um brottför úr skiprúmi í íslenzkri höfn, farið úr skiprúmi í fermingar- eða affermingarhöfn skipsins, hafi hann áður sagt skiprúmssamningnum upp með þeim fyrirvara, sem greinir í 2. málsg. 13. gr.

16. gr.

Skipverja, sem rétt hefir til að fara úr skiprúmi samkv. samningi eða samkvæmt ákvæðum þessa kafla, skal þó skylt að vinna nauðsynleg störf á skipinu, sé þess krafizt, þó eigi lengur en í 2 daga, eða ef skipið er seglskip, í 4 daga, frá því skipið kom til hafnar.

Ef gefa skal sjóferðaskýrslu eða halda sjóferðapróf, er skipverji

skyldur til að dvelja þar á staðnum þar til því er lokið, gegn kaupi og 41
dvalarkostnaði þann tíma.

19. maí

17. gr.

Ef lög eða yfirvöld í erlendri höfn, þar sem skipverji skyldi fara úr skiprúmi, banna honum landsvist eða heimta þær tryggingar fyrir landsvistarleyfi hans, er hann eigi getur sett, skal honum skylt að gegna áfram stöðu sinni á skipinu, þar til það kemur til hafnar, sem hann getur farið úr skiprúmi í.

3. Um kaup skipverja.

18. gr.

Skipverji tekur kaup frá og með þeim degi, sem hann kemur til vinnu á skipinu. Þurfi hann að ferðast frá ráðningarstað til skips, tekur hann kaup frá og með þeim degi, er sú ferð hefst.

Skipverji tekur kaup til þess dags, og að honum meðtöldum, er þjónustu hans á skipinu lýkur, eða sé hann skráður úr skiprúmi, þá til afskráningardags og að honum meðtöldum, enda hafi hann eigi áður misst rétt til kaups vegna sjúkleika eða af öðrum ástæðum.

Skipverji á ekki rétt á kaupi um þann tíma, er hann hliðrar sér ólöglega hjá að inna störf sín af hendi.

Þurfi að reikna kaup fyrir mánuð eða brot úr mánuði, telst mánuðurinn 30 dagar.

19. gr.

Greiðslu á kaupi getur skipverji einungis krafizt, þegar skipið er í höfn, og aðeins einu sinni á viku.

Kaupið greiðist í peningum, hafi skipverji ekki óskað að fá það greitt með ávísun á útgerðina. Greiðslu má krefjast í mynt þeirri, sem gjaldgeng er á greiðslustaðnum, með því gengi, er bankar þar þá greiða fyrir mynt þá, sem kaupið er talið í í samningnum.

Ef íslenskur skipverji, sem staddur er erlendis, óskar að senda kaup sitt heim til Íslands, eru íslenskir ræðismenn skyldir til að veita honum aðstoð til þess ókeypis. Ríkissjóður ábyrgist peningasendingar þessar. Atvinnu- og samgöngumálaráðuneytið setur nánari reglur um peningasendingar skipverja.

20. gr.

Skipverji getur krafizt þess, að $\frac{2}{3}$ hlutar af ógreiddu kaupi hans séu greiddir nafngreindum manni eftir ávísun.

Ávísanagreiðslur má eigi stöðva né lækka án samþykkis skipverjans fyrr en ráðningu hans er slitið, nema svo sé, að sá hluti kaupsins, er eigi var ávísað, hrökkvi eigi fyrir greiðslum á sektum, er skipstjóri hefir lagt á hann samkv. lögum þessum, skaðabótakröfum, er útgerðin á á hendur honum og rísa af starfi hans á skipinu, og kröfum yfirvalda á hendur honum, sem út-

41 gerðarmanni að lögum er skylt að tryggja með því að halda eftir kaupum skipverjans.

21. gr.

Skipstjóra er heimilt að halda eftir þriðjungi af þeim hluta kaups, er skipverji sjálfur getur tekið á móti, þar til skipverji fer úr skiprúmi, þó aldrei hærri upphæð en hálfsmánaðarkaupi.

22. gr.

Sé samið um ákveðna upphæð í kaup fyrir ferðina, skal farið eftir áætlun þeirri um lengd ferðarinnar, sem gerð er í viðskiptabókinni, ef reikna þarf kaup eftir tímalengd.

Standi ferðin lengur yfir en áætlað var, er skipverji réðist á skipið, á hann rétt á tiltölulegri viðbót við kaupið, sé eigi öðruvísi um samið. Standi ferðin skemur yfir, á hann allt að einu rétt á hinu umsamda kaupi að fullu.

23. gr.

Fækki skipverjum meðan ferð stendur yfir, skal kaup það, er við það sparast, meðan skipið er í hafi, skiptast milli þeirra, sem eftir eru, að tiltölu við aukna vinnu hvers þeirra um sig, hafi þeir eigi fengið hana greidda með borgun fyrir yfirvinnu.

24. gr.

Deyi skipverji, telst kaup hans til dánardags og að þeim degi meðtöldum, enda hafi hann eigi áður misst rétt til kaups, vegna sjúkleika eða af öðrum ástæðum.

Sé skipverji íslenzkur, og hafi hann verið í þjónustu útgerðarmannsins í síðustu sex mánuði áður en hann dó, skal útgerðarmaður greiða ekkju hans eða ólögráða börnum viðbótarkaup um einn mánuð.

Hverfi skip og verði eigi upplýst, hvenær það fórst, skal kaupið reiknast eins og dauða skipverja hefði að höndum borið, er sá tími var liðinn, sem skip slíkt sem þetta þurfti á þeim tíma árs til ferðar sinnar til ákvörðunarstaðar síns, þaðan sem síðast spurðist til þess.

25. gr.

Komi það í ljós, er reikningar eru gerðir upp, að skipverji hafi fengið meira greitt en honum bar, þá er það fé eigi afturkræft, ef svo er, að ráðningu skipverja sé slitið af þeim ástæðum einhverjum, sem ræðir um í 24. gr., 1. málsg. 32. gr., 34. eða 38—41. gr.

4. Um umönnun skipverja í veikindum og útför hans.

26. gr.

Skipverji er skyldur til að láta lækni rannsaka heilsufar sitt, ef skipstjóri krefst þess, enda sé það gert skipverja að kostnaðarlausu.

Atvinnu- og samgöngumálaráðuneytið getur með reglugerð skipað 41
fyrir um læknisskoðun skipverja. 19. maí

27. gr.

Veikist skipverji eftir að hann er kominn í skiprúm eða slasist, skal skipstjóri sjá um, að hann fái nauðsynlega umönnun á skipinu eða á landi, þar með talið fæði, hjúkrun, læknishjálp og lyf, og húsnæði, sé hann utan heimilis síns.

Ef ástæða er til að ætla, að skipverji sé haldinn sjúkdómi, sem hætta stafar af fyrir aðra menn á skipinu, skal skipstjóri, svo fljótt sem auðið er, láta lækni skoða sjúklinginn. Sé eigi öruggt, að verjast megi smithættu á skipinu, skal skipstjóri láta flytja sjúklinginn í land.

Geti sjúkur skipverji eigi sjálfur gætt muna sinna, skal skipstjóri annast um þá.

Sé skipverji skilinn sjúkur eftir erlendis, skal skipstjóri fela hann umsjá islenzks ræðismanns, eða sjá honum sjálfur fyrir góðri umönnun, ef ræðismaður er eigi á þeim stað, og tilkynna þetta þeim ræðismanni, sem næstur er.

28. gr.

Útgerðarmaður greiðir allan kostnað af umönnun sjúkra skipverja, meðan ráðningu þeirra er eigi slitið.

Sé skipverji veikur eða slasaður, er ráðningu hans er slitið, á hann rétt á að útgerðarmaður kosti umönnun hans í veikindunum í allt að sex vikur, eða í allt að tólf vikur, sé skipverji islenzkur og njóti umönnunar erlendis. Þetta tímabil telst frá því að skipverji er skráður úr skiprúmi, eða frá því skipið lét úr höfn, hafi hann eigi verið skráður úr skiprúmi. Sé islenzkur skipverji skilinn eftir erlendis, á hann auk þess rétt á ferðakostnaði og fæðispeningum til heimilis síns hér á landi. Sé hægt að útvega honum stöðu, eigi lægri en þá, er hann áður hafði, og eigi ver launaða, á skipi, sem fara á hingað til lands, eða til hafnar, sem hægara er að senda hann frá heim til sín, þá er hann skyldur að taka þeirri stöðu, ef heilsa hans leyfir.

Eigi skipverji sjálfur sök á veikindunum eða slysinu, eða hafi hann leynt þeim, er hann réðist á skipið, skal hann sjálfur bera kostnaðinn við umönnun sína vegna veikindanna, bæði áður en ráðningu var slitið og eftir, og ferð sína heim, og má þá draga kostnað þann, sem útgerðarmaður hefir haft af þessu, frá kaupum skipverjans.

Sé ráðningu skipverja, sem haldinn er smitandi berklaveiki, slitið, greiðir rikissjóður kostnað þann við umönnun hans og heimferð, sem útgerðarmaður skyldi greiða samkv. annari málsg. þessarar greinar.

Sé ráðningu islenzks skipverja, sem haldinn er smitandi kynsjúkdómi, slitið erlendis, greiðir rikissjóður kostnaðinn við umönnun hans vegna veikindanna, eftir að ráðningu hans var slitið.

41

19. maí

29. gr.

Deyi skipverji, skal skipstjóri gera útför hans sæmilega og tilkynna vandamönnum hans látið.

Skipstjóri skal í votta viðurvist láta gera skrá yfir muni hins látna, sem á skipinu eru. Deyi skipverji erlendis, skal skipstjóri afhenda næsta ræðismanni íslenzkum skrá þessa. Reynist vandkvæði á að geyma muni þessa á skipinu, skal skipstjóri annaðhvort afhenda ræðismanni þá eða selja þá með sem heppilegustum hætti.

30. gr.

Deyi skipverji af sjúkdómi, slysum eða meiðslum og útgerðarmenn áttu að kosta umönnun hans, þá skulu þeir og kosta útförina.

Deyi íslenzkur skipverji á þeim tíma, að ríkissjóði bar að greiða kostnaðinn við umönnun hans, ber ríkissjóði einnig að greiða útfararkostnað hans.

31. gr.

Verði skipstjóri að skilja veikan eða slasaðan skipverja eftir erlendis í umsjá ræðismanns, er honum skylt að setja tryggingu fyrir kostnaði þeim við umönnun skipverjans og annað, sem útgerðarmanni er skylt að greiða, samkv. 28. og 30. gr.

Kaup það, er skipverji kann að eiga inni, skal greitt ræðismanni, og má skipverji eigi ráðstafa því, án leyfis ræðismanns, meðan hann er í umsjá hans.

Geti skipstjóri eigi fengið aðstoð íslenzks ræðismanns og verði því að greiða kostnað við umönnun íslenzks skipverja vegna veikinda, er útgerðarmanni eigi bar að greiða, getur hann krafizt þess, að það fé sé endurgreitt sér úr ríkissjóði.

Ákvæði næstu málsg. hér að framan gilda einnig um kostnað vegna erlends skipverja, enda færi skipstjóri sönnur á það með læknisvottorði, að nauðsynlegt hafi verið að flytja skipverjann í land, annaðhvort sjálfs hans vegna eða vegna annara manna á skipinu, og að heilsufari hans hafi í engu verið áfátt, er hann réðist á skipið.

Atvinnu- og samgöngumálaráðuneytið setur nánari reglur um umönnun, greftrun og heimsendingu skipverja samkv. lögum þessum.

5. Um rétt skipstjóra til að víkja skipverja úr skiprúmi.

32. gr.

Sé skipverji eigi vinnufær um lengri tíma vegna veikinda eða slysa, eða sé hann haldinn sjúkdómi, er hætta stafar af fyrir aðra menn á skipinu, þá getur skipstjóri víkið honum úr skiprúmi. Á skipverji þá rétt á fullu kaupi sínu þar til ráðningu er slitið, og auk þess í einn mánuð frá ráðningu.

arslitum, sé hann stýrimaður eða vélstjóri, eða í 7 daga, sé hann í annari stöðu á skipinu.

41

19. maí

Sé skipverji sjálfur valdur að veikindunum eða slysinu, eða hafi hann leynt þeim, er hann réðist á skipið, á hann rétt á kaupi aðeins fyrir þann tíma, sem hann var vinnufær þeirra vegna, hvort sem honum er vikið úr skiprúmi eða eigi.

33. gr.

Skipstjóri getur ennfremur vikið skipverja úr skiprúmi:

1. ef hann reynist óhæfur til þess starfa, sem hann var ráðinn til,
2. ef hann kemur ekki til skips á ákveðnum tíma, og skipið á að láta úr höfn, eða ráða verður annan mann í hans stað,
3. ef hann verður sekur um mikil afglöp í starfi sínu, svo sem það, að óhlýðnast hvað eftir annað skipunum yfirmanna sinna, að beita ofbeldi við yfirmenn sína, að misþyrma öðrum mönnum á skipinu, eða er hvað eftir annað drukinn við störf sín,
4. ef hann verður sekur um þjófnað eða annan meiri háttar glæp, ef hann leynir manni á skipsfjöln, eða tollskyldum varningi, eða þeim varningi, sem útflutningsbann er á á fráfararstað skipsins eða innflutningsbann á ákvörðunarstað þess,
5. ef hann ber ágreining, sem ris af starfi hans á skipinu, undir erlend stjórnarvöld.

Skipstjóri skal, ef þess er kostur, halda próf eftir fyrirmælum 64. gr., áður en hann vikur skipverja úr skiprúmi samkv. þessari grein.

Skipverji, sem vikið er úr skiprúmi samkv. þessari grein, á ekki rétt á kaupi lengur en hann gegndi starfi sínu.

34. gr.

Ef skipverja er vikið úr skiprúmi, áður en ráðningartími hans er liðinn og án þess að heimild sé til þess í 32. eða 33. gr., þá á hann rétt á ferðakostnaði til þeirrar hafnar, er ráðningu skyldi slitið í samkv. samningnum, eða til íslenzkrar hafnar, ef ákvæði 13. gr. um ráðningarslit í íslenzkri höfn eiga við. Ennfremur á hann rétt á kaupi meðan á ferðinni stendur, þó eigi skemmri tíma en uppsagnarfresti þeim nam, sem hann átti kröfu til.

6. Um rétt skipverja til að krefjast lausnar úr skiprúmi.

35. gr.

Ef skipverji sannar, að hann eigi kost á að verða skipstjóri, stýrimaður eða vélstjóri, eða að hann eigi kost á æðri stýrimanns- eða vélstjórástöðu en hann þá er í, eða að ástæður hans hafi breytt svo frá því hann réðist á skipið, að það sé velferðarmál fyrir hann að geta losnað úr skiprúminu, þá

41 á hann rétt á að krefjast lausnar, ef hann fær annan dugandi mann í sinn
19. maí stað, og auki það ekki útgerðarmanni kostnað.

Þegar þannig stendur á, á skipverji aðeins rétt á kaupi fyrir þann tíma, sem hann er í skipróminu.

36. gr.

Ef illkynjuð farsótt geisar á áætlunarstað skipsins, og fái skipverji eigi vitneskju um það fyrr en eftir að hann réðist á skipið, þá er honum rétt að krefjast lausnar úr skiprómi þegar í stað, ef ferð er eigi hafin, en ella í fyrstu höfn, er skipið kemur í, eftir að hann fékk vitneskju um þessi atvik. Kaup tekur hann þá aðeins til þess tíma, er hann gengur úr skipróminu.

Sama gildir, ef það kemur í ljós eftir að skipverji réðist á skipið, að hætta er á að skipið verði hernumið eða verði fyrir tjóni af hernaðarvöldum, eða þess háttar hætta eykst til muna, frá því sem áður var.

37. gr.

Ef skipverji er ráðinn til ákveðinnar ferðar og ferðinni er breytt til muna, á hann rétt á að krefjast lausnar úr skiprómi þegar í stað, ef ferð er ekki hafin, en ella í fyrstu höfn, er skipið kemur í, eftir að hann fékk vitneskju um breytinguna.

Skipverji, sem fer úr skiprómi af því að ferð skipsins var breytt, á rétt á kaupi, ferðakostnaði og fæðispeningum til ráðningarstaðarins, fari hann úr skiprómi áður en ferð var hafin, en ella til þess staðar, er ráðningu skyldi slitið á samkvæmt samningnum.

38. gr.

Ef skip er óhaffært eða íbúðir skipverja bersýnilega heilsuspillandi, og skipstjóri bætir eigi úr þessu, eða ef skipstjóri neitar að láta skoða skipið samkvæmt 59. gr., þá á skipverji rétt á að krefjast lausnar úr skiprómi, og fer þá um greiðslu á kaupi, ferðakostnaði og fæðispeningum svo sem segir í 34. gr.

39. gr.

Ef skipverji sannar, að skipstjóri hafi misþyrmt honum, eða aðrir menn hafi misþyrmt honum á skipinu og skipstjóri eigi veitt sér vernd, þó þess væri beiðst, eða hann sannar, að skipstjóri láti hann eigi fá sæmilegt fæði, þá á hann rétt á að krefjast lausnar úr skiprómi, og fer þá um greiðslu á kaupi, ferðakostnaði og fæðispeningum svo sem segir í 34. gr.

40. gr.

Ef skip missir rétt til að sigla undir íslenskum fána, eiga skipverjar rétt á að krefjast lausnar úr skiprómi, og fer þá um greiðslu á kaupi, ferðakostnaði og fæðispeningum svo sem segir í 34. gr.

Eigi heimilar það skipverja að krefjast lausnar úr skiprúmi, þó skipstjóraskipti verði á skipinu, eða skipti verði á útgerðarmanni.

41
19. maí

7. Um slit skiprúmssamnings, er skip verður fyrir sjótjóni.

41. gr.

Farist skip, eða verði það fyrir sjótjóni og sé dæmt óbætandi eða verði af óviðráðanlegum ástæðum tekið úr þjónustu útgerðarmanna um ófyrirsjáanlegan tíma, er skiprúmssamningi slitið, nema öðruvisi sé um samið. Skipverja er þó skylt að taka þátt í björguninni og að vera viðstaddur, er sjóferðaskýrsla er tekin, og á hann rétt á kaupi og dvalarkostnaði þann tíma, er hann þarf að bíða á staðnum þess vegna eða hann þarf að bíða eftir ferð heimleiðis.

Ef skiprúmssamningi íslenzks skipverja er slitið erlendis af þeim sökum, er segir í fyrstu málsgrein þessarar greinar, á hann rétt á ferðakostnaði og fæðispeningum til heimilis síns hér á landi, og greiðist kostnaður þessi úr ríkissjóði. Auk kaups þess, er skipverji á rétt á samkvæmt fyrstu málsgrein þessarar greinar, á hann og rétt á kaupi meðan hann er á heimleið, þó eigi fyrir lengri tíma en tvo mánuði, sé hann stýrimaður eða vélstjóri, og eigi fyrir lengri tíma en einn mánuð, sé hann í lægri stöðu á skipinu. Skipverja er skylt að ganga í skiprúm á öðru skipi, samkvæmt ákvæðum 2. málsgreinar 28. gr., og á hann þá eigi rétt á kaupi frá útgerðarmanni skips þess, er fórst, fyrir þann tíma, sem hann er í hinu skiprúminu.

Bætur fyrir eignir íslenzkra skipverja, þær er farizt hafa við slysið, er útgerðarmanni skylt að greiða samkvæmt reglum, er atvinnu- og samgöngumálaráðuneytið setur.

Eigi skipverji samkv. 32., 34. eða 37.—41. gr. rétt á kaupi fyrir lengri tíma en hann gegnir starfi sínu, eða sé kaupgjald reiknað samkv. 24. gr. og hafi honum verið heitið einhverri slikri þóknun, sem ræðir um í fyrri málsgr. 8. gr., skal sú þóknun ákveðin svo sem segir í síðari málsgr. 8. gr. Eigi skal sú þóknun skerða kaupgjald annara skipverja.

8. Um erlenda skipverja.

42. gr.

Konungur getur ákveðið, að erlendir skipverjar á íslenzkum skipum skuli njóta hlunninda þeirra, er íslenzkum skipverjum eru veitt í 28. og 41. grein, enda njóti þá íslenzkir skipverjar sama réttar um þessi efni sem innlendir í heimalandi hinna erlendu skipverja.

9. Um miskliðir út af ráðningunni.

43. gr.

Ef skipverji er óánægður með reikningsgerð skipstjóra, þá á hann rétt á að lögskráningarstjóri rannsaki reikninginn, hvort sem skipverji er skráður úr skiprúmi eða eigi.

Ef skipið er statt erlendis og ágreiningur ris milli skipstjóra og skipverja út af reikningsgerð skipstjóra eða starfi skipverja, skal leggja þann ágreining undir úrskurð þess ræðismanns íslenzks, er fyrst næst til.

Báðum aðiljum er skylt að hlíta úrskurði ræðismannsins, þar til unnt er að leggja málið fyrir íslenska dómstóla.

III. KAFLI.

Um skipsstörfin.

1. Um yfirmenn skipsins.

44. gr.

Skipstjóri hefir í öllum efnum hið æðsta vald á skipinu.

45. gr.

Það er skylda stýrimanns einkanlega að vera skipstjóra til aðstoðar við siglinguna og mælingar þær og reikninga, er þar að lúta, svo og við bókun í leiðarbók eða dagbók skipsins. Hann skal og líta eftir öðrum skipverjum, eftir skipinu sjálfu, áhöldum þess og útbúnaði, að svo miklu leyti, sem annað eigi leiðir af ákvæðum 47. greinar. Hann skal sjá um nauðsynlega skrásetningu á farmi, sem fer í skip eða úr skipi, líta eftir fermingu og affermingu og búlkun farms og vista.

Riti stýrimaður leiðarbók eða dagbók, ábyrgist hann, að rétt sé ritað.

46. gr.

Ef skipstjóri forfallast eða sé hann fjarverandi, og berí eitthvað það að höndum, sem hann hefir enga fyrirskipun gert um, skal stýrimaður, eða sá þeirra, sem æðstur er, ráða fram úr því, er eigi má fresta.

Deyi skipstjóri eða verði hann óhæfur til skipstjórnar eða viki hann úr stöðu sinni, kemur stýrimaður, eða sá þeirra, sem æðstur er, í hans stað, þar til nýr skipstjóri tekur við skipstjórn.

47. gr.

Það er skylda vélstjóra einkanlega að stjórna vélgæzlunni. Hann ber

ábyrgð á rekstri, meðferð og viðhaldi vélarinnar og leiðslum þeim og útbúnaði, sem til hennar heyra, svo og þess hluta af bol skipsins, sem lykur um katla og vélarúm, ásamt tilheyrandi kolabyrgjum, vatnsgeymum og ásgöngum. Hann lítur eftir eldsneytisforða skipsins og öðrum vélarnauðsynjum, veitir þeim móttöku og athugar magn þeirra og gæði. Hann lítur ennfreður eftir vélgæzlumönnum skipsins og vistarverum þeirra.

Vélstjóri skal tafarlaust tilkynna skipstjóra, ef hann verður var við galla á þeim hlutum skips, eða á áhöldum þeim eða útbúnaði, er nefndur er hér að framan.

Vélstjóri ritar í vélarbók og ábyrgist að rétt sé ritað.

48. gr.

Ef vélstjórar eru fleiri en einn á skipi, ber yfirvéstjóri ábyrgð á vél-gæzlunni í heild sinni. Hann skiptir verkum milli hinna véstjóraranna.

Ef yfirvéstjóri forfallast eða sé hann fjarverandi og beri eitthvað það að höndum, sem hann hefir enga fyrirskipun gert um, skal sá hinna véstjórar-anna, sem æðstur er, ráða fram úr því, sem eigi má fresta.

2. Almennar starfsskyldur.

49. gr.

Skipstjóri og aðrir yfirmenn skulu koma sómasamlega fram við undir-menn sína. Líkamlegri refsingu má aldrei beita.

Allir skulu skipsmenn hegða sér sómasamlega, kurteislega og friðsam-lega og gæta nákvæmlega þeirra fyrirmæla, sem sett verða um góða siðu og reglu á skipinu. Þegar skipverji fær skipun frá yfirboðara sínum, skal hann láta á sér skilja með skýrum svörum, að hann hafi skilið skipunina.

50. gr.

Skipverji skal hlýða skipunum yfirboðara sinna, er að starfinu lúta, vera umhyggjusamur um skip og farm og yfirleitt vinna störf sín með á-huga og trúmennsku.

Tjón það, er skipverji veldur með yfirsjónum eða vanrækslu við störf sín, skal honum skylt að bæta. Dómstólarnir geta þó fært skaðabótaupphæð-ina niður, með hæfilegu tilliti til þess, hve mikil sökin var og tjónið, til efna-hags skipverja og annara atvika.

3. Um upphaf vistar skipverja, fjarveru hans og farangur.

51. gr.

Skipverji er skyldur að koma á ákveðnum tíma í skiprúmið. Eftir það má hann eigi fara frá skipi leyfislaust.

41 19. maí Eigi má neita skipverja um landgönguleyfi í frístundum hans, nema því aðeins, að nauðsynlegt sé, að hann fari eigi frá skipinu, vegna öryggis skips, farms eða manna, sem á skipinu eru, vegna nauðsynlegra skipstarfa eða vegna þess, að skipið er búið til brottferðar eða flytja á það til innan hafnar.

Geti skipverji eigi komið á skip á réttum tíma, skal hann tafarlaust skýra skipstjóra frá því.

52. gr.

Ef skipverji kemur eigi til skiprúms síns á ákveðnum tíma, fer frá skipi í leyfisleysi eða kemur eigi á réttum tíma aftur til skips úr landgönguleyfi, getur skipstjóri látið flytja hann á skip með aðstoð lögreglunnar, sé skipið eigi nægilega mannað án hans eða sé skipverji ölvaður.

53. gr.

Ef skipverji strýkur, getur skipstjóri selt með haganlegum hætti muni þá, er hann lét eftir á skipinu.

Nemi söluverð munanna og kaup það, er skipverji á inni, meiru en skaðabótakröfu útgerðarmanns, skal farið með afganginn samkv. ákvæðum 69. gr.

54. gr.

Skipverja er heimilt að hafa með sér á skipinu hæfilega mikið af farangri, er hann þarf til eigin nota, enda sé það eigi til бага fyrir skip eða farm og eigi hætt við, að af því stafi óregla á skipinu. Verzlunarvörur fyrir sig eða aðra má hann eigi hafa á skipinu, nema með leyfi skipstjóra.

Skipverja er skylt að greiða venjulegt farmgjald fyrir varning, sem hann hefir ólöglega með sér á skipinu, og bæta skaða þann, er af því hlýzt.

Ef skipstjóri hefir grun um, að ólöglegur varningur sé á skipinu, getur hann látið rannsaka hirzlur skipverja. Skipverjar þeir, er rannsakað er hjá, mega vera viðstaddir rannsóknina. Varning, sem skipverji hefir með sér ólöglega, getur skipstjóri tekið í sínar vörzlur, látið flytja á land eða varpa útbyrðis, ef nauðsyn krefur.

4. Um vinnu á skipi, viðurværi skipverja og aðbúð.

55. gr.

Þegar verkum er skipt, skal taka tillit til stöðu hvers skipverja á skipinu og þess gætt eftir föngum, að hann taki framförum í kunnáttu í starfi sínu.

Þeim manni, er verkum stjórnar, er skylt að gæta þess, að fylgt sé nauðsynlegum varúðarreglum gegn slysum og sjúkdómum.

56. gr.

41

Á sunnudögum eða öðrum helgidögum, sem lögteknir eru hér á landi, 19. maí
 má eigi setja skipverja til vinnu við þau störf, sem fresta má.

Skipverjum skal, ef þess er kostur, gefið tækifæri til að halda guðs-
 þjónustu á skipinu á helgidögum þessum.

57. gr.

Skipstjóri skal sjá um, að skipverjar fái nægan mat og góðan, og skal
 hann um það efni hlíta reglugerð, er ráðherra setur um viðurværi skipverja
 á íslenskum skipum.

Ef nauðsyn ber til að matur sé dreginn af skipverjum á ferð, skal
 greiða þeim sanngjarnar bætur þess.

58. gr.

Skipstjóri skal hafa eftirlit með heilbrigðismálum og hreinlæti á skip-
 inu. Hann skal gæta þess, að fylgt sé nákvæmlega reglugerð þeirri, er at-
 vinnu- og samgöngumálaráðuneytið setur um vistarverur skipverja, viðhald
 á þeim og hreinlæti í þeim.

5. Um haffærisskoðun.

59. gr.

Ef meiri hluti skipshafnar ber sig upp við skipstjóra yfir því, að skipið
 sé eigi haffært í ferð þá, sem því er ætluð, eða yfirvélstjóri, og umkvartan-
 irnar lúta að þeim hluta skips, áhalda þess eða útbúnaðar, er hann hefir um-
 sjón með, þá er skipstjóra skylt að láta fara fram aukaskoðun á skipinu,
 samkvæmt því, sem fyrir er mælt í lögum um eftirlit með öryggi skipa, og
 reglugerðum, er settar eru samkvæmt þeim lögum. Komi kvörtunin fram í
 erlendri höfn, þar sem aukaskoðun getur eigi farið fram samkvæmt áður-
 nefndum reglum, skal skipstjóri snúa sér til yfirvaldanna þar á staðnum og
 fara fram á, að skoðunarmenn séu útnefndir til að dæma um haffæri skipsins.

Reynist það við skoðunina, að umkvartanirnar um óhaffæri skipsins
 höfðu eigi við skynsamleg rök að styðjast, skulu þeir, sem kærðu, greiða
 kostnaðinn við skoðunina og skaðabætur svo sem segir í annari málsg. 50. gr.

Ef skoðunargerð fer fram erlendis samkvæmt grein þessari, skal ræð-
 ismaður sá, er málið hefir haft með höndum, en ella skipstjóri, tafarlaust
 senda atvinnu- og samgöngumálaráðuneytinu skýrslu um skoðunina.

6. Um agavald skipstjóra.

60. gr.

Skipstjóri, eða sá, sem gengur í hans stað í fjarveru hans eða forföll-

41 um, getur þröngvað skipverjum til hlýðni með valdi, ef það er nauðsynlegt til
19. maí að halda góðri reglu á skipinu.

Þá er skip er í háska statt, eða skipverjar gera samblástur, eða önnur nauðsyn rekur til, er leyft að þrifa til hverskyns nauðsynjaúrræðis til að koma á hlýðni og góðri reglu, og er hver af skipverjum skyldur til að veita yfirmanni sínum aðstoð sína, jafnvel ótilkvaddur.

Biði sá tjón við þetta, er mótþróann sýndi, á enginn ábyrgð á því, ef yfirmaður beitti eigi meira harðræði en atvik kröfðu.

61. gr.

Drýgi skipverji meiri háttar glæp og sé skipið eigi statt í innlendri höfn, skal skipstjóri, svo fljótt sem auðið er, taka bráðabirgðaskýrslu um málið, samkvæmt því, sem fyrir er mælt í 64. gr. Ef glæpurinn var unninn í landi eða landhelgi annars ríkis, skal rannsókn þessi því aðeins fara fram, að yfirvöld á þeim stað reki eigi málið.

Þar til íslenzkur ræðismaður eða íslenzk yfirvöld geta tekið málið í sínar hendur, skal skipstjóri gæta þess efir föngum, að sakborningur hverfi eigi á burt, og er heimilt að byrgja hann inni eða hefta á annan hátt, ef þörf krefur, og ábyrgist skipstjóri, að hann sé ekki harðara leikinn en vera þarf.

I V. KAFLI.

Um refsivald skipstjóra.

62. gr.

Skipstjóri má refsa skipverja með kaupmissi í einn til sjö daga fyrir þessar yfirsjónir:

1. Komi hann eigi í skiprúmið á ákveðnum tíma, fari hann frá skipi í leyfisleysi eða komi eigi á ákveðnum tíma til skips úr landgönguleyfi.
2. Vanræki hann að tilkynna forföll, er valda því, að hann kemur eigi til skips á ákveðnum tíma.
3. Valdi hann hættu eða tjóni með hirðuleysi í starfi sínu.
4. Víki hann af verði, er hann hefir verið settur við stýri eða skipuð útsýn, eða komið er þar að honum sofandi eða ölvuðum, eða sé hann endranær ölvuður við störf sín.
5. Sói hann matvælum eða fari hann ótilhlýðilega með þau á annan hátt.
6. Leyni hann óviðkomandi manni á skipi eða hleypi manni á skip í leyfisleysi.
7. Flytji hann áfengi á skip eða annan varning, sem honum er óheimilt að hafa á skipi samkvæmt ákvæðum 54. gr.
8. Hegði hann sér ósæmilega við yfirmenn sína eða óhlýðnist skipunum þeirra, er að starfi hans lúta.

9. Taki hann þátt í barsmiðum eða gæti hann á annan hátt ekki góðrar háttsemi og reglu á skipinu.

41
19. maí

63. gr.

Refsingu þessari má eigi beita á skipum, sem eru í innanlandssiglingum né á öðrum skipum, meðan þau eru stödd í íslenskri höfn, og eigi fyrir yfirsjónir, sem drýgðar eru í íslenskri höfn og unnt var að kæra áður en skipið lét úr höfninni.

Eigi má úrskurða skipverja refsingu fyrr en 12 klukkustundir eru liðnar frá því að yfirsjónin var drýgð, og eigi síðar en vika er liðin, nema sérstök nauðsyn sé til þess, að frá því sé vikið.

64. gr.

Skipstjóri skal í viðurvist tveggja prófvotta, er hann sjálfur kveður til meðal hinna reyndustu manna af skipshöfninni, halda próf, áður en hann beitir refsivaldi sínu. Annar prófvotturinn skal vera stýrimaður eða vélstjóri, ef þess er kostur, en hinn úr flokki undirmanna skipsins. Þó skulu þeir báðir vera úr flokki yfirmanna, ef þess eru föng, þá er stýrimaður eða vélstjóri er hafður fyrir sök.

Við prófið skal yfirheyra skipverja þann, er fyrir sök er hafður, svo og vitni þau, er með þarf til sönnunar í málinu. Prófvottarnir geta látið skipstjóra leggja spurningar fyrir þá, sem yfirheyrðir eru. Framburður hinna yfirheyrðu og úrskurður skipstjóra skal ritaður í leiðarbók skipsins eða dagbók, eða í sérstaka prófbók, og skal lesa það, sem bókað var, upp fyrir þeim, sem hlut eiga að máli. Skipstjóri og prófvottarnir staðfesta með undirskrift sinni, að rétt sé bókað, og geta vottarnir látið bóka þær athugasemdir, er þeim þykir prófið gefa tilefni til.

Hafi skipstjóri eigi farið að svo sem hér var lýst, er úrskurður hans um refsingu ógildur.

65. gr.

Þegar refsing er ákveðin, skal eigi eingöngu tekið tillit til þess, hve mikilvæg yfirsjónin var eða til atvikanna, er hún var framin, heldur einnig til hegðunar hins seka að undanfögnu. Refsingu skal eigi beitt, ef yfirsjónin er smávægileg og ætla má, að áminning nægi.

Skipstjóri getur eigi kært skipverja fyrir yfirvöldunum vegna yfirsjónar, er hann hefir refsað honum fyrir, nema fyrirvari hafi verið gerður um það í refsíúrskurðinum.

66. gr.

Ef ástæða þykir til þess, getur skipstjóri gefið eftir, að nokkru eða öllu leyti, sekt sem hann hefir úrskurðað. Úrskurður um eftirgjöf sektar skal ritaður í leiðarbók eða dagbók skipsins, eða í prófbókina, og undirritaður af skipstjóra og tveim vottum, en er ógildur ella.

41

19. maí

67. gr.

Ef skipverji vill eigi una við refsingu, er skipstjóri hefir úrskurðað honum, og sé hann erlendis, getur hann borið fram kærú sína fyrir ræðismann, en gera verður hann það í síðasta lagi þá er hann fer úr skiprúmi.

Úrskurði ræðismanns skal hlíta fyrst um sinn við samningu lokareiknings skipverjans, en heimilt er hvorum aðila um sig, á ársfresti þaðan frá, að skjóta málinu til sjóðóms á heimili útgerðarinnar hér á landi.

Skipverji, sem kæra vill úrskurð skipstjóra, getur krafizt þess að fá eftirrit af prófunum og úrskurðinum, staðfest af skipstjóra.

68. gr.

Hafi skipverji eigi kært úrskurð skipstjóra fyrir ræðismanni, getur hann lagt kærú sína undir úrskurð sjóðóms á heimili útgerðar skipsins hér á landi, en gera skal hann það, áður en ár er liðið frá því hann fór úr skiprúmi. Mál samkvæmt 67. og 68. gr. sæta meðferð einkalögreglumála.

69. gr.

Kaup það, sem haldið er eftir samkvæmt 62. gr., skal skipstjóri greiða til lögskráningarstjóra eða ræðismanns, er skipverji er skráður úr skiprúmi, og láta fylgja staðfest eftirrit af prófunum og úrskurðinum, og skal það sent atvinnu- og samgöngumálaráðuneytinu ásamt kaupinu. Sé skipverji eigi skráður úr skiprúmi, skal skipstjóri sjálfur senda ráðuneytinu kaupið og eftirritið.

Fé því, er þannig safnast, skal varið til hagsmuna sjómönnum eða vandamönnum þeirra, eftir fyrirmælum atvinnu- og samgöngumálaráðuneytisins.

V. KAFLI.

Um aðra menn, sem ráðnir eru á skip.

70. gr.

Ákvæði laga þessara gilda einnig, eftir því sem við á, um aðra menn, er ráðnir eru á skip af útgerðarmanni eða skipstjóra, en ekki teljast til venjulegra skipverja. Ákvæði 13., 32., 37. og 41. gr., um stýrimenn og vélstjóra, gilda og um bryta.

71. gr.

Um aðra menn, sem ráðnir eru á skip, gilda 10., 26., 27., 4. og 5. málsg. 28. gr., 29., 31., 49., 50., 54., 57., 58., 60., 61., 85. og 87. grein þessara laga, eftir því sem við á.

Menn þessir eru skyldir til að vinna þau verk eftir megni, sem skipstjóra þykir nauðsyn til öryggis skipinu.

72. gr.

41

Ákvæði 71. greinar 1. málsg. gilda og um sjómenn, sem sendir eru heim að tilhlutun ræðismanns. 19. maí

Gegn hæfilegri þóknun er þeim skylt að aðstoða eftir megni við vinnu á skipinu, sé þess krafizt, þó svo, að jafnan skal tekið tillit til fyrri stöðu þeirra.

VI. KAFLI.

Um refsingar.

73. gr.

Ef skipstjóri misbeittir valdi því, sem honum er veitt í 60. gr. og í 1. málsg. 61. gr., eða refsivaldi sínu, eða beiti hann ónauðsynlegri harðneskju við skipverja, vanræki skyldur sínar við veika eða slasaða skipverja, eða láti hann skipverja eigi fá lögboðið viðurværi, varðar það sektum, 10—1000 kr., eða fangelsi, ef miklar sakir eru, nema þyngri refsing liggi við brotinu samkvæmt öðrum lögum.

74. gr.

Í refsidómi samkvæmt 73. gr. má ennfremur, ef sérstaklega miklar sakir eru, ákveða, að dómfelldi skuli sviptur rétti til skipstjórnar ákveðinn tíma eða æfilangt. Skal þá jafnframt tekið fram í dóminum, hvort dómfelldi megi gegna stýrimannsstöðu meðan hann er sviptur rétti til skipstjórnar.

Dómstóll sá, er dæmir slíkan dóm, skal svo fljótt sem unnt er senda atvinnu- og samgöngumálaráðuneytinu eftirrit af dóminum svo og skipstjóra-skirteini dómfellda. Ef dómurinn heimilar dómfellda að gegna stýrimannsstöðu, lætur ráðuneytið honum í té stýrimannsskirteini þar að lútandi.

Þegar tvö ár að minnsta kosti eru liðin frá dómsuppsögn og sérstakar ástæður mæla með því, getur konungur, eftir tillögum atvinnu- og samgöngumálaráðuneytisins, veitt dómfellda aftur rétt til skipstjórnar, enda þótt sá tími, sem til er greindur í dóminum, sé eigi liðinn.

75. gr.

Brjóti útgerðarmaður eða skipstjóri annars á móti skyldum þeim, sem honum eru lagðar á herðar í lögum þessum, þá varðar það 10—1000 króna sektum.

76. gr.

Ákvæði 73.—75. greinar gilda einnig um þann mann, sem gengur í stað skipstjóra í forföllum hans eða fjarveru.

77. gr.

Ef skipverji ræður sig í nýtt skiprúm þann tíma, er hann var skyldur

41 til að vera í öðru skiprúmi eftir eldri ráðningarsamningi, þá varðar það 5—19. maí 500 króna sektum.

78. gr.

Ef skipverji, í þeim tilgangi að koma sér hjá vinnu á skipi, annaðhvort vanrækir að koma til skips á ákveðnum tíma eða hverfur frá skipi, þá skal hann sæta sektum fyrir stök.

Strjúki skipverji er svo er ástatt, að skipi eða mönnum er með því stefnt í voða, eða séu að öðru leyti miklar sakir, getur refsingin orðið fangelsi eða betrunarhúsvinna allt að einu ári.

Strjúki skipverji með kaup, er hann hefir eigi unnið fyrir, skal honum refsað fyrir svik, hvort sem hann er kominn í skiprúmið eða eigi, nema ætla megi, að tilgangur hans hafi eigi verið sá, að draga sér kaup það, sem hann hafði fengið greitt, en hafði enn eigi unnið fyrir.

79. gr.

Hver, sem tælir skipverja til stroks eða hjálpar honum, með ráðum eða í verki, til að strjúka, sæti sektum eða fangelsi.

80. gr.

Ef skipverji ris upp móti skipstjóra eða þeim manni, sem er í skipstjóra stað, eða skorast undan hlýðni við þá, en beitir þó eigi ofbeldi eða ógnar með því, þá sætir hann 5—500 króna sektum, eða fangelsi, ef miklar sakir eru.

81. gr.

Ef skipverji ræðst á skipstjóra eða annan yfirmann sinn með ofbeldi eða hótunum um ofbeldi, varðar það fangelsi eða hegningarvinnu, allt að tveimur árum, ef miklar sakir eru. Séu málsbætur, má beita sektum.

82. gr.

Ef skipverjar, eða nokkur hluti þeirra, gerir samblástur, þá varðar það fangelsi, eða sektum ef málsbætur eru. Þó getur refsing hvatamanna eða foringja samblástursins orðið hegningarvinna allt að 6 árum, svo og refsing annara samblástursmanna, ef þeir hafa beitt líkamlegu ofbeldi eða mikið fjártjón hefir hlotið af samblæstrinum.

83. gr.

Ef skipverjar krefjast skoðunargerðar á skipi samkvæmt 59. grein, og það reynist við skoðunargerðina, að engin skynsamleg rök voru til að telja skipið óhaffært, þá varðar það 5—500 króna sektum, eða fangelsi, ef miklar sakir eru.

84. gr.

Verði skipverji valdur að sjóslysi með hirðuleysi sínu, óvarkárn eða vanrækslu á skyldustörfum sínum, þá varðar það fangelsi eða sektum.

Sé hinn seki stýrimaður eða vélstjóri, má ennfremur ákveða í dóm-
um, að hann skuli sviptur rétti til stýrimennsku eða vélstjórnar, um ákveð- 41
inn tíma eða æfilangt. Í dómnum má þó heimila honum að gegna lægri 19. maí
stýrimanns- eða vélstjórastöðu en þeirri, er hann áður hafði, þann tíma,
sem tiltekinn er í dómnum. Um eftirrit af dómnum og um atvinnuskírteini
dómfellda fari svo sem segir í 74. gr.

Þegar eitt ár að minnsta kosti er liðið frá dómsuppsögn, getur at-
vinnu- og samgöngumálaráðuneytið, ef ástæða þykir til þess, veitt stýrimanni
eða vélstjóra, sem sviptur hefir verið rétti til stýrimennsku eða vélstjórnar,
heimild til að gegna nánara tiltekinni lægri stýrimanns- eða vélstjórastöðu,
eða jafnvel, ef sérstakar ástæður mæla með því, veitt honum aftur að fullu
atvinnuréttindi þau, er hann var sviptur, hvorttveggja, enda þótt sá tími,
sem til var greindur í dómnum, eigi sé liðinn.

85. gr.

Hafi skipverji varning með sér á skipi án leyfis skipstjóra, og skipi
eða farmi stendur háski eða áhætta af varningi þessum, þá varðar það 5—
500 króna sektum eða fangelsi.

86. gr.

Ef skipverji fer frá skipi, og er skipið í háska stött og hann gætir eigi
þess, sem góðum sjómanni er skylt að gæta, varðar það hann sektum eða
einföldu fangelsi.

87. gr.

Verði skipverji sekur um yfirsjón í skyldustörfum sínum með öðrum
hætti en áður var sagt, eða raski hann góðri háttsemi eða reglu, varðar það
5—500 króna sektum.

88. gr.

Yfirsjónir þær, sem ræðir um í 77. gr., 1. málsg. 78. gr., 79., 80., 85.
og 87. gr., skulu eigi sæta opinberri málssókn, nema sá krefjist þess, er mis-
gert var við, skipstjóri eða útgerðarmaður. Krafa um málssókn skal gerð
svo fljótt sem unnt er, og í síðasta lagi áður en ár er liðið frá því, að yfir-
sjónin var drýgð.

Mál út af brotum gegn 84. og 86. gr. skulu lögð fyrir atvinnu- og
samgöngumálaráðuneytið til umsagnar, áður en málshöfðun er ákveðin. Sé
um algerðan skiptapa að ræða, hafi skip steytt á grunni og orðið að leita
hjálpur annara, eða hafi annað sjóslys orðið, er mauntjón hlaut af eða ann-
að verulegt tjón, má eigi fella niður málssókn fyrr en leitað hefir verið um-
sagnar atvinnu- og samgöngumálaráðuneytisins.

Mál út af brotum gegn 2. og 3. málsg. 78. gr., 81., 82. og 84. gr. skulu
sæta almennri meðferð sakamála, en mál út af brotum gegn 73., 75., 77. gr.
1. málsg. 78. gr., 80., 83., 85., 86. og 87. gr. skulu rekin sem almenn lög-
reglumál.

41

19. maí

89. gr.

Hafi skipverji orðið sekur um yfirsjón og sætt refsingu fyrir hana eftir 62. gr., og verður mál höfðað um það á hendur honum, þá skal dómurinn kveða á um sekt hans með réttmætri hliðsjón af hinni fyrri refsingu hans, og má þá færa refsinguna niður fyrir það, sem ella er ákveðið fyrir þá yfirsjón, eða fella refsinguna niður með öllu.

90. gr.

Mál þau, er ræðir um í þessum kafla, skulu rekin í sjódómi.

91. gr.

Sektir samkvæmt lögum þessum renna í ríkissjóð.

VII. KAFLI.

Um gildi laga þessara og afnám eldri lagaákvæða.

92. gr.

Með lögum þessum eru 30. gr., 2. málsg. 39. gr., 49.—52. gr., upphafsákvæði 1. málsg. 66. gr., 67.—73., 75.—113. gr., 253. gr., 2. málsg. 254. gr., 257. og 265.—277. gr. siglingalaga nr. 56, 30. nóvember 1914, úr lögum numdar.

93. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. janúar 1931.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Amaliuborg, 19. maí 1930.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Tryggvi Þórhallsson.

L Ö G

42

19. maí

um

mat á kjöti til útflutnings.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski,
Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau
með samþykki Voru:

1. gr.

Allt kjöt, sem flutt er héðan af landi, skal metið og flokkað eftir tegundum og gæðum af kjötmatsmönnum undir umsjón yfirmatsmanna. Slátrun skal fara fram í þrifalegum húsakynnum og svo rúmgóðum, að kjötið geti kólnað nægilega fljótt og skemmdalaust. Slátrunin skal vera þrifaleg og kjötið hreint og óskemmt. Flokkun kjötsins skal vera nákvæm, og setur atvinnu-málaráðuneytið reglur um meðferð kjötsins, læknisskoðun, frystingu, söltun og umbúðir og allt það, sem viðkemur kjötverkuninni.

2. gr.

Læknisskoðun og stimplun skal fara fram á öllu kjöti, sem til útflutnings er ætlað, áður en söltun eða frysting fer fram, samkvæmt lögum um merking á kjöti, nr. 7, 13. sept. 1912.

Nú reynist ókleift að fá hæfan lækni til stimplunar á einhverjum slátrunarstað, og getur þá stjórnarráðið veitt undanþágu frá stimpluninni fyrir eitt ár í senn, en ætið skulu þær tunnur, sem óstimplað kjöt er saltað í, merktar sérstöku merki, og setur stjórnarráðið nánari reglur um það.

Frosið kjöt má ekki flytja úr landi, nema það sé áður skoðað af lög-giltum lækni. Atvinnu-málaráðuneytið getur þó veitt undanþágu frá þessu ákvæði, ef sérstakar ástæður mæla með og yfirmatsmaður á frosnu kjöti mælir með undanþágunni.

Læknir getur neitað að stimpla það kjöt, sem bann telur eigi hæft til útflutnings sökum megurðar, óhreinninda og þess, að illa hefir verið flegið, eða annara skemmda. Skal læknir jafnframt tilkynna hlutaðeigandi yfirmatsmanni misfellurnar, ef mikil brögð eru að.

Atvinnumálaráðuneytið getur, ef þess er óskað, og samkvæmt tillögum yfirmatsmanns, löggilt sláturhús og frystihús, þar sem fé er sláttrað og kjötið fryst til útflutnings, ef húsin eru svo fullkomin að gerð og öllum útbúnaði, að öruggt þyki, að hægt sé þess vegna að fullnægja ítarlegum heilbrigðis- og hreinlætiskröfum. Atvinnumálaráðuneytið heldur skrá yfir þessi löggiltu hús, þar sem hvert þeirra hefir sérstakt löggildingarmerki.

Sérstaka reglugerð skal setja um allan útbúnað hinna löggiltu húsa.

Hverja saltkjötstunnu skal merkja á efra botn, eða báða botna, varanlegum og glöggum merkjum, bæði einkamerki hvers útflytjanda og tegundar- og flokksmerkjum kjötsins. Umbúðir um frosið kjöt skal merkja á sama hátt, og ennfreður sé festur merkimiði við hvert krof með greinilegu flokksmerki og einkamerki útflytjanda. Á aðra hlið merkimiðans sé prentað læknisvottorð, undirskrifað af lækni þeim, sem skoðað hefir kjötið. Atvinnumálaráðuneytið setur nánari reglur um merkingu kjötsins og umbúðir.

Atvinnumálaráðuneytið skipar yfirmatsmenn á kjötinu. Skulu þeir sýna ábyggileg vottorð um það, að þeir hafi aflað sér þekkingar og æfingar á slátrunarstörfum í reglulegu sláturhúsi, ennfreður í meðferð kjöts, niðursöltun og frystingu. Þeir mega enga þóknun þiggja, hverju nafni sem nefnist, hjá neinum þeim, sem kjöt er metið fyrir, heldur ekki hjá skipstjórum á útflutningsskipum né öðrum, sem við útflutning kjötsins eru riðnir. Ekki mega þeir heldur hafa með höndum sölu á kjöti til útlanda né neinskonar milligöngu í því efni, er þeir hafi hagnað af.

Yfirmatsmenn þessir skulu alls vera 6, og ákveður atvinnumálaráðuneytið umdæmi þeirra hvers um sig. Að minnsta kosti einn þeirra skal hafa yfireftirlit með flokkun og meðferð á frosnu kjöti. Árleg laun yfirmatsmanns á frosnu kjöti skulu vera 800 krónur, en annara yfirkjötmatsmanna 600 kr., auk ferðakostnaðar eftir sanngjörnum reikningi, er atvinnumálaráðuneytið úrskurðar. Hvorttveggja þetta, svo og annar kostnaður, er fljóta kann af yfirmati kjötsins, greiðist úr rikissjóði.

Lögreglustjóri skipar kjötmatsmenn, einn eða fleiri á hverjum stað, þar sem fé er sláttrað til útflutnings. Fer um tölu þeirra og val eftir tillögu hlutaðeigandi yfirmatsmanns kjötsins í því umdæmi, að fengnum tillögum forstöðumanna sláturhúsa eða sláturfélaga.

Kjötmatsmenn annast hlutverk það og starf, sem þeim er falið með lögum þessum, samkvæmt erindisbréfi.

Kaup kjötmatsmanna á hverjum stað ákveða yfirmatsmenn í sam-

raði við forstöðumenn sláturhúsa eða hlutaðeigandi verzlánir, og greiðir út- 42
flytjandi kaupið. Eigi mega kjötmatsmenn þiggja neina aukabókun eða 19. maí
hlunnindi af þeim, er þeir meta hjá eða riðnir eru við útflutning kjötsins, né
vera þeim háðir á þann hátt, að ætla megi þá hlutdræga í matinu.

Nú vanrækir kjötmatsmaður starf sitt eða leysir það illa af hendi, að
dómi yfirkjötmatsmanns, og skal yfirkjötmatsmanni þá heimilt að vikja hon-
um frá um stundarsakir, en tilkynna skal hann hlutaðeigandi lögreglustjóra
samstundis þessa ráðstöfun, sem þá vikur hinum brotlega matsmanni endan-
lega frá störfum og skipar annan matsmann í hans stað.

7. gr.

Þar, sem kjöt er bæði fryst og saltað til útflutnings frá sama slátur-
húsi, getur matsmaður á frystu kjöti einnig haft með höndum mat og eftirlit
með söltun og annari meðferð á saltkjöti, enda sé þá þessa tvöfalda hlutverks
getið í erindisbréfi hans.

8. gr.

Atvinnumálaráðuneytið semur erindisbréf fyrir undirmatsmenn og setur
þar nánari fyrirmæli um flokkun og mat kjötsins, um frystingu kjötsins, söltun
þess og þæklun, um merking þess, um eftirlit með geymslu þess og útskipun,
svo og um aðrar skyldur undirmatsmanna.

9. gr.

Kjötmatsmenn og yfirmatsmenn á kjöti skulu, áður en þeir taka til
starfa, undirrita drengskaparvottorð um, að þeir vilji rækja starf sitt með alúð
og samvitzkusemi og fara eftir reglum þeim, er settar eru um það. Atvinnu-
málaráðuneytið stilar þeim heitið.

10. gr.

Yfirmatsmenn á kjöti skulu ferðast um umdæmi sitt árlega, helst á
timabilinu frá 1. sept. til 31. okt., og koma á hvern stað, þar sem fé er slátr-
að til útflutnings. Þeir skulu líta eftir húsum þeim, sem höfð eru til slátrunar,
kjötgeymslu og niðursöltunar, og finna að því við hlutaðeigendur, sem þeim
þykir ábótavant í þessum efnun. Nú er á einhverjum stað eigi kleift að reka
sláturfé til sláturhúss, og getur atvinnumálaráðuneytið þá veitt undanþágu
fyrir 1 ár í senn til þess, að slátra megi fénu úti á góðum blóðvelli, með
þeim skilyrðum, er yfirmatsmaður setur, til þess að kjötið verði eigi fyrir
neinum skemmdum, en sé hreint og vel verkað, en slíkt kjöt má þó ekki
flytja út öðruvisi en saltað.

Yfirmatsmaður á frosnu kjöti skal, meðan slátrun stendur yfir að
haustinu, koma svo oft á hvern slátrunarstað í umdæmi sínu, sem hann telur
þörf og ástæður leyfa.

Yfirmatsmenn skulu líta eftir því, að á hverjum stað séu hæfir menn
til slátrunarstarfa, kjötmats og kjötverkunar. Þeir skulu hvarvetna leiðbeina

42 um slátrun og kjötmeðferð alla og leitast við að koma á sem beztri meðferð
19. maí og fyllstu samræmi í meðferð og frágangi vörunnar. Yfirmatsmenn fá 3 krónur í dagpeninga fyrir þá daga, sem þeir eru á ferðalagi í framantöldum erindum, og telst það með ferðakostnaði.

Atvinnumálaráðuneytið getur kvatt yfirmatsmenn saltkjötsins til funda á þeim tíma, er því kemur saman um við þá, til þess að bera sig saman um hlutverk sitt samkvæmt lögum þessum og koma sem beztu samræmi á kjötmatið og önnur störf kjötmatsmanna, ennfremur til þess að vera landsstjórninni til ráðuneytis um reglur þær, er hún setur um mat og meðferð kjötsins, eða um breytingar á þeim reglum, sem í gildi eru.

Kaup fyrir þá daga, sem yfirmatsmenn eyða til funda þessara frá heimili sínu, greiðist úr ríkissjóði eftir samkomulagi við stjórnarráðið, en um ferðakostnaðinn fer samkvæmt 5. gr.

11. gr.

Sá, sem flytur út eða lætur flytja út kjöt til sölu á útlendum markaði án þess að gæta fyrirmæla laga þessara um mat, flokkun og merking þess, sæti 1000—3000 kr. sektum til ríkissjóðs. Með mál út af þessum brotum skal farið sem almenn lögreglumál.

Um hegningu fyrir brot kjötmatsmanna og yfirkjötmatsmanna gegn ákvæðum þessara laga fer eftir hinum almennu hegningarlögum.

12. gr.

Lög þessi öðlast gildi þegar í stað og falla þá jafnframt úr gildi lög nr. 15, 10. sept. 1919, um mat á saltkjöti til útflutnings.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Amaliuborg, 19. maí 1930.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Tryggvi Þórhallsson.

L Ö G

43

19. maí

um

greiðslu kostnaðar af Skeiðaáveitunni o. fl.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski,
Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau
með samþykki Voru:

1. gr.

Atvinnumálaráðherra er heimilt, með þeim skilyrðum og takmörkunum, sem til er tekið í lögum þessum, að láta rikissjóð taka að sér greiðslu lána þeirra úr veðdeild Landsbankans og Viðlagasjóði, sem hvila á eigendum jarða í Skeiðahreppi í Árnessýslu vegna Skeiðaáveitunnar.

2. gr.

Jarðir þær, sem átt er við í 1. gr., eru þessar: Fjall (tvö býli), Framnes, Birnustaðir, Reykir, Húsatóftir (tvö býli), Hlemmiskeið (tvö býli), Brjámsstaðir, Votamýri, Blesastaðir, Skeiðháholt, Kálfhóll, Kílhraun, Borgarkot, Langa-mýri, Arakot, Brúnavallakot, Syðri-Brúnavellir, Útverk, Miðbýli, Vorsabær, Efri-Brúnavellir og Árhraun.

3. gr.

Atvinnumálaráðherra má því aðeins nota heimild þá, sem felst í 1. gr., að fullnægt sé eftirfarandi skilyrðum:

1. Að allir eigendur jarðanna, sem nefndar eru í 2. gr., skuldbindi sig til þess að hlíta lögum þessum.
2. Að þeir eigendur jarðanna, sem að álitu þriggja manna nefndar, er atvinnumálaráðherra skipar, þurfa þess, vegna skuldbindinga, er ekki koma áveitunni við, leiti nauðasamninga við lánardrottna sína og nái þeim með kjörum, sem nefndin telur ekki ofvaxið fjárhag þeirra.
3. Að hreppsnefnd Skeiðahrepps, með samþykki lögmæts hreppsfundar, ábyrgist gagnvart rikissjóði, að eigendur jarða þeirra, sem í 2. gr. getur, greiði á árunum 1930—1980, í gjalddaga 20. október ár hvert, 2% af höfuðstóli lánanna, sem tekin hafa verið til áveitunnar og hvila á eigendum jarðanna, eins og hann verður þegar lög þessi öðlast gildi.

4. gr.

Til þess að bæta rikissjóði gjöld, sem hann hefir af lögum þessum, ef heimild 1. gr. verður notuð, er lagður verðhækkunarskattur á jarðirnar, sem taldar eru í 2. gr., og er hann tvennskona, verðhækkunarskattur eftir fasteignamati og verðhækkunarskattur við sölu.

5. gr.

Til grundvallar verðhækkunarskatti eftir fasteignamati skal leggja landverð jarðanna eins og það er talið í jarðamatsbókinni frá 1921, og kemur hann fyrst til framkvæmda við mat það, sem á fram að fara árið 1940. Skattur þessi nemur 10% af hækkun landverðsins og greiðist með jöfnum afborgunum og 6% ársvöxtum á næstu 10 árum eftir hvert almennt fasteignamat. Heimilt er þó jarðeiganda að greiða hann fyrr, ef hann óskar.

Skattur þessi greiðist í síðasta sinni af verðhækkun, sem verða kann við fasteignamatið 1980, og skel því falla burtu í síðasta lagi 1990.

Skatturinn telst aðeins af þeirri hækkun landverðsins, sem orðið hefir á síðustu 10 árum, nema í fyrsta skipti telst hann af hækkun þess á síðustu 20 árum.

Sýslumaður innheimtir skattinn á manntalsþingum og gerir rikissjóði skil fyrir honum á sama hátt og öðrum tekjum hans. Fjármálaráðherra ákveður, hvernig reikningshaldi skuli hátað.

6. gr.

Söluskatturinn miðast við fasteignamat (landverð og húsaverð) eins og það er á þeim tíma, sem sala fer fram. Skatturinn nemur 20% af því, sem söluverðið er hærra en fasteignamatið, og greiðist hann sýslumanni áður en 2 mánuðir eru liðnir frá því, er fullsamið var um söluna. Bæði kaupandi og seljandi eru ábyrgir fyrir greiðslu skattsins.

Nú hefir seljandi gert húsabætur eða túbætur síðan síðasta jarðamat fór fram, og skal þá sýslumaður, ef þess er óskað, láta fram fara mat á, hversu mikið jörðin muni hafa hækkað í verði við umbæturnar, eftir þeim reglum, sem fasteignamatsnefndir fylgja. Þegar svo stendur á sem hér segir, greiðist skatturinn af mismun söluverðs og samanlögðu fasteignamatsverði og verði umbótanna.

Skattur samkvæmt þessari grein greiðist ekki, þegar jörð fellur í arf til maka, afkomenda eða fósturbarna. Annars greiðist hann jafnan, er sala fer fram, frá því er lög þessi öðlast gildi og til ársloka 1980.

Sýslumaður gerir árleg skil fyrir skattinum á sama hátt og segir í 5. gr.

7. gr.

Nú greiðir jarðeigandi að fullu hluta jarðar sinnar af stofnkostnaði áveitunnar áður en 10 ár eru liðin frá því lög þessi öðlast gildi, og er þá jörð hans undanþegin öllum skatti samkvæmt lögum þessum.

8. gr.

43

19. maí

Jarðirnar, sem taldar eru í 2. gr., eru að lögveði fyrir greiðslum öllum, er ræðir um í 3.—6. gr. laga þessara, næst á eftir því, sem nú hvílir á þeim. Lögveð þetta hefir uppfærslurétt, þannig, að þegar það er greitt, sem nú hvílir á, kemur lögveðið næst á eftir almennum opinberum sköttum.

9. gr.

Lög þessi ná ekki til þeirra jarða á áveitusvæðinu, sem eru utan Skeiðahrepps.

10. gr.

Ríkissjóður hefir lögtaksrétt fyrir greiðslum samkvæmt lögum þessum.

11. gr.

Atvinnumálaráðherra setur reglugerð um viðhald og starfrækslu Skeiða-áveitunnar. Þar skal taka til, hvernig áveitumálum skuli stjórnað, skylda ábúendur til að halda áveitunni við, kveða á um framlög til hennar og annað, sem með þarf, til þess að hún komi að sem fyllstum notum. Reglugerð þessi gildir sem lög fyrir áveitufélagið og má ákveða sektir fyrir brot gegn henni. Þegar reglugerðin verður gefin út, fellur úr gildi samþykkt um félagsáveitu í Skeiðahreppi, 24. september 1917.

12. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Amaliuborg, 19. maí 1930.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Tryggvi Þórhallsson.

44
19. maí

L Ö G

um

refaveiðar og refarækt.

Vér Christian hinn Tiundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski,
Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau
með samþykki Voru:

I. KAFLI.

Um refaveiðar.

1. gr.

Skyllt er sýslunefndum að sjá um, að hreppsnefndir hafi umsjón og eftirlit með eyðing refa, eins og lög þessi mæla fyrir.

2. gr.

Sérhver hreppsnefnd skal á hverju vori annast um grenjaleitir og grenjavinnslu í heima- og afréttarlöndum hreppsins, hvort heldur sem lönd þessi liggja innan eða utan sýslufélagsins.

Nú eiga tveir eða fleiri hreppar leitarsvæði saman, og annast þeir þá í sameiningu um grenjaleitir.

Heimilt er sýslunefndum að veita þeim hreppum undanþágu frá grenjaleitum, er fullvist þykir, að ekkert gren sé til í heima- eða afréttarlöndum, eða þar hafi ekki fundizt dýr síðustu árin.

3. gr.

Hreppsnefnd eða þeir, er upprekstrarfélag velur eða sameiginlegur fjallskilafundur fleiri hreppa, skulu ráða einn eða fleiri skotmenn til grenjavinnslu í þeim löndum, er þeim ber að annast um samkv. 2. gr. Skal hann (þeir) reiðubúinn til grenjavinnslu hvenær sem gren finnst, ásamt með vökumanni, sem ráðinn er af sömu aðiljum og skotmaður tekur gildan.

4. gr.

Óheimilt er öðrum en þeim, sem til þess eru ráðnir samkvæmt 3. gr.,

að vinna gren eða taka yrðlinga, nema atvik liggi svo til, að ekki hafi náðst
í skotmann í tæka tíð.

44
19. maí

5. gr.

Þegar gren finnst, hvort heldur er í grenjaleit eða ekki, skal það ekki yfirgefið, ef kostur er. En finni það einn maður og geti ekki komið vitneskju til næsta bæjar nema fara sjálfur, skal hann gera það, en flýta skal hann sem mest för sinni og þegar í stað fara á grenið aftur og ekki yfirgefa það fyrr en skotmaður kemur. Þó er ferðamanni ekki skylt að fara aftur á gren, þó finni. En skyldur er sá, sem vitneskju fær, að aðvara skotmann tafarlaust. Skal sá, er þannig varðveitir gren eða aðvarar skotmenn, fá hæfilega þóknun fyrir ómök sín.

6. gr.

Allir yrðlingar, sem teknir eru á greni eða annarsstaðar á víðavangi, eru eign þess sveitarfélags eða sveitarfélaga, er annast um grenjavinnslu á því svæði samkv. 2. gr., enda greiði sveitarfélagið eða sveitarfélögin allan kostnað við grenjavinnsluna.

Heimilt er þó ábúanda að taka þátt í grenjavinnslunni á þann hátt að bera helming kostnaðar af greni, er finnst í landi hans. Allur annar refaveiðakostnaður greiðist þá af sveitarsjóði eða sveitarsjóðum (fjallskilasjóði), ef fleiri en einn hreppur eiga afrétt saman.

Yrðlingar og aðrar tekjur af grenjavinnslunni skiptast þá einnig eftir sömu hlutföllum og greiðsla kostnaðar.

Tilkynning ábúanda um, að hann kjósi að taka þátt í grenjavinnslunni, skal vera skrifleg og afhent hlutaðeigandi hreppsnefndaroddvita, eða fjallskilastjóra þar, sem fleiri hreppar eiga afrétt saman, fyrir fyrsta sumardag áður en grenjavinnsla fer fram.

7. gr.

Borgun til skotmanns og vökumanns fer eftir því, sem um semst við hreppsnefnd eða trúnaðarmann upprekstrarfélags eða leitar svæðis.

Nú er gren unnið að einhverju eða öllu leyti á þann hátt, er segir í niðurlagi 4. greinar, og skal þá sá, er dýrunum náði, fá borgun, sem ekki má vera undir helmingi þess, sem hinn ráðni skotmaður hefði fengið, og aldrei meiri en hann hefði haft.

8. gr.

Hreppsnefndir eða þeir, sem valdir hafa verið til þess að sjá um refaeyðing samkvæmt ákvæðum annarar málsgreinar 2. gr., skulu fyrir 1. desember ár hvert leggja fram sundurliðaðan reikning yfir tekjur og kostnað við refaeyðing í afreittar- eða heimalöndum þeirra.

9. gr.

Nú vinnast hlaupadýr á öðrum tíma en grenjaleit fer fram, og á þá

44 skotmaður 10 kr. fyrir hvert dýr, er hann sannar, að hann hafi unnið.
19. maí Sýslunefnd getur þó hækkað eða lækkað gjald þetta.

Greiðist gjaldið úr hlutaðeigandi sýslusjóði.

10. gr.

Engu má raska á grenjum nema með samþykki og að fyrirsögn sveitarstjórna. Ekki má láta hunda hlaupa á gren á grenjavinnslutímanum né hafa þar óþarfan umgang eða hark.

11. gr.

Sveitarstjórn heldur skrá yfir öll þekkt gren og gerir stutta lýsingu á þeim. Hún skal láta byggja vörður og skothyrgi við gren, þar sem þörf er á, og halda þeim við. Hún getur og látið laga skemmd gren, sem auðunnin eru, en ónýta önnur, sem torunnin eru.

12. gr.

Sýslunefndum er heimilt að setja með reglugerð, er atvinnumálaráðuneytið staðfestir, nánari reglur um framkvæmd laga þessara innan sýslunnar, svo sem um grenjaleitir, grenjavinnslu og kaupgreiðslu til skotmanna og annað, er lýtur að eyðing refa.

II. KAFLI.

Um refarækt.

13. gr.

Hver sá, er ætlar að setja á stofn refaræktarbú eða stunda refaeldi, þarf til þess leyfi sýslunefndar. Það telst refaræktarbú, þar sem refir eru aldir árlangt, en refaeldi þar, sem refir eru aldir skemmri tíma, hvort sem fleiri eru eða færri.

14. gr.

Bannað er að geyma refi öðruvísi en í fulltryggum girðingum eða annari öruggri vörzlu. Nú sleppur refur úr vörzlu og næst ekki. Skal þá eigandi sæta að minnsta kosti 200 kr. sekt fyrir hvert dýr, sem sleppur.

15. gr.

Atvinnumálaráðuneytið setur með reglugerð ákvæði um öryggi refagirðinga, geymslu og flutning refa og um lækniseftirlit með refaræktarbúum. Hreppstjórar í sveitum og lögreglustjórar í kaupstöðum skulu hafa sérstakt eftirlit með því, að geymsla refa sé svo örugg sem reglugerð ákveður.

16. gr.

Eigi má flytja út refi lifandi, nema þeir séu fallegir og vel aldir og

fylgi dýralæknisvottorð hverri útflutningssendingu um ástand og heilbrigði dýranna á útflutningsdegi og hvort yrðlingar séu eða eldri dýr. 44
19. maí

Þessi vottorð skulu staðfest af lögreglustjóra eða umboðsmanni hans.

Eigi má flytja út yrðlinga fyrir 20. sept. Atvinnumálaráðherra getur þó veitt undanþágu frá þessu ákvæði, ef sérstakar ástæður eru fyrir hendi.

17. gr.

Hvert refaræktarþú og annað refaeldi er skyldugt að borga allan kostnað, er eftirlit og annað, er búið varðar, hefir í för með sér, eftir reikningi. Verði ágreiningur um reikning, sker sýslunefnd úr.

18. gr.

Brot gegn lögum þessum og reglugerðum þeim, er samkvæmt þeim verða settar, varða sektum frá 20—5000 kr., er renna í hlutaðeigandi sýslusjóð þar sem brotið er framið, og skulu mál út af brotum sæta meðferð almennra lögreglumála.

19. gr.

Með lögum þessum eru úr gildi fallnar reglugerðir þær um grenjavinnslu og refarækt, er sýslunefndir hinna einstöku héraða hafa sett, að því leyti er þær koma í bága við lög þessi eða reglugerð, er atvinnumálaráðuneytið setur um refagirðingar.

Svo eru úr gildi númer lög nr. 48, 28. nóv. 1919, að því er snertir eyðing refa, og önnur lagaákvæði, sem koma í bága við lög þessi.

20. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Amaliuborg, 19. maí 1930.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Tryggvi Þórhallsson,

L Ö G

um

aukna landhelgisgæzlu.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski,
Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau
með samþykki Voru:

1. gr.

Ríkisstjórnin skal, svo fljótt sem verða má, láta kaupa eða byggja nýtt
skip til landhelgisgæzlu.

2. gr.

Til kaupa eða byggingar skipsins skal verja fé úr landhelgissjóði.

3. gr.

Lög þessi öðlast gildi þegar í stað.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Amaliuborg, 19. maí 1930.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Jónas Jónsson.

L Ö G

46
19. maí

um

Fiskveiðasjóð Íslands.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski,
Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau
með samþykki Voru:

1. gr.

Tilgangur Fiskveiðasjóðs Íslands er að styðja bátaútveg landsmanna
með hagkvæmum lánum.

2. gr.

Höfuðstóll sjóðsins er:

- I. Eignir hins gamla Fiskveiðasjóðs, í peningum og skuldabréfum, eins og þær verða, er lög þessi öðlast gildi.
- II. Tillag úr ríkissjóði, 1 milljón króna. Er það samningsatriði milli stjórnar sjóðsins og ríkisstjórnarinnar, hvenær og á hvern hátt greiðsla þessi fari fram, en lokið skal henni eigi síðar en 1. júní 1941.
- III. Hundraðsgjald af útfluttum fiskiafurðum samkvæmt því, sem ákveðið verður í sérstökum lögum, þar til höfuðstóll sjóðsins nemur 8 milljónum króna.

3. gr.

Fiskveiðasjóði er heimilt að gefa út handhafavaxtabréf, allt að 1½ milljón kr., sem tryggð skulu með stofnfé sjóðsins og ábyrgð ríkissjóðs. Fjármálaráðherra setur nánari reglur um stærð bréfanna, útlit, útdrátt og aðra meðferð þeirra, í reglugerð sjóðsins. Ríkisstjórninni er heimilt að taka lán til kaupa á slíkum bréfum, allt að 1½ milljón kr., enda skal svo til haga um vexti bréfanna, verð þeirra og tímalengd útlána, að ríkissjóður verði skaðlaus af.

4. gr.

Fé Fiskveiðasjóðs má eingöngu lána til:

- a. Skipakaupa, allt að 50 rúmlesta. Þó má veita lán til kaupa á stærri skipum, ef fé er fyrir hendi.

- 46 b. Stofnsetningar iðjufyrirtækja í sambandi við fiskveiðar, svo sem til hagnýtingar fiskiúrgangi, ishúsa og kælihúsa.
19. maí

5. gr.

Lán til kaupa á nýjum skipum má veita til 12 ára, en þeim mun skemur, sem nemur fyrningu, til kaupa á eldri skipum.

Skipakaupalán mega nema allt að helmingi kaupverðs, þó ekki yfir 30000 kr. til eins lánþega. Veita má þó samvinnufélögum fiskimanna lán til skipakaupa allt að 30000 kr. á skip.

Lán til iðjufyrirtækja má veita til 15 ára, og mega þau nema $\frac{3}{5}$ stofnkostnaðar fyrirtækjanna. Þó skal lán í einn stað eigi fara fram úr 35000 kr. Vextir lána samkvæmt grein þessari skulu ekki að jafnaði fara fram úr $5\frac{1}{2}\%$, og greiðast þeir fyrirfram. Hver lántakandi Fiskveiðasjóðs greiðir 1% af lánsupphæð í varasjóð deildarinnar um leið og hann tekur lánið.

6. gr.

Lán úr Fiskveiðasjóði má veita gegn þessum tryggingum:

- a. Gegn fasteignarveði, allt að $\frac{3}{5}$ af virðingarverði þess, ef ekki hvíla neinar skuldbindingar á veðinu á undan veðrétti sjóðsins.
- b. Gegn fyrsta veðrétti í skipum, allt að helmingi virðingarverðs, enda gangi þá veðréttur sjóðsins fyrir öllum öðrum tryggingum í skipunum, öðrum en lögveði.

7. gr.

Heimilt er stjórn Fiskveiðasjóðs að leggja árlegt aukagjald, sem nemi allt að $\frac{1}{4}\%$, á lán með veði í skipunum. Gjald þetta skal lagt í sérstakan sjóð, sem ávaxtast eins og varasjóður, og skal því varið til að bæta Fiskveiðasjóði þann halla, sem hann kann að biða vegna sjóveða í veðsettum skipum. Nánari fyrirmæli um þetta skulu sett í reglugerð Fiskveiðasjóðs.

8. gr.

Leggja skal í varasjóð, auk stofngjalds lánþega eftir 5. gr., 50% af árlegum tekjuafgangi Fiskveiðasjóðs, þar til varasjóður nemur 20% af útlánnum sjóðsins, en þaðan af svo mikið, sem þarf til að halda því hlutfalli tryggingar. Varasjóð skal ávaxta á öruggum stað, og má eigi festa hann í áhættulánnum.

9. gr.

Eignir þær, er Fiskveiðasjóður tekur að veði, skal á kostnað lánþega virða á þann hátt, er nánar verður tiltekið í reglugerð sjóðsins. Í reglugerðinni má meðal annars ákveða, að stjórn Fiskveiðasjóðsins megi tilnefna þá menn, er skuli framkvæma virðingarnar. Stjórn sjóðsins getur hvenær sem er heimtað skilríki fyrir því, að veðsettum eignum sé vel við haldið og að veðið hafi ekki rýrnað.

10. gr.

46

19. maí

Verði eigendaskipti að eign, sem veðsett er Fiskveiðasjóði, þá er stjórn sjóðsins heimilt að heimta lánið endurgreitt að fullu, eða að nokkru leyti, ef henni þykir ástæða til, enda skal bæði seljanda og kaupanda skylt að tilkynna sjóðstjórninni eigendaskiptin þegar í stað.

11. gr.

Verð húsa á fasteignum, er Fiskveiðasjóður tekur að veði, skal því aðeins teljast til virðingarverðs fasteignarinnar, að húsin séu váttryggð í váttryggingarstofnun, er stjórn sjóðsins tekur gilda.

Í reglugerð sjóðsins má ákveða, að Fiskveiðasjóður annist váttryggingar þeirra eigna, sem veðsettar eru fyrir láni úr sjóðnum, og innheimti iðgjöldin á gjalddögum lánsins, ef stjórn sjóðsins ákveður svo.

12. gr.

Nú er lán úr Fiskveiðasjóði eigi greitt á réttum gjalddaga, eða veðið gengur svo úr sér eða rýrnar að veðgildi, að það eigi er svo tryggt sem vera skal, eða nýr eigandi vanrækir að taka lánið að sér, og er þá stjórn sjóðsins heimilt að telja eftirstöðvar lánsins komnar í gjalddaga þegar, án uppsagnar.

13. gr.

Þegar lán er komið í gjalddaga, hefir Fiskveiðasjóðurinn heimild til að láta selja veðið við opinbert uppboð, án undanfarins dóms, sátta eða fjárnáms, samkvæmt tilskipun um fjárforráð ómyndugra, 18. febr. 1847, 10. gr., eða láta leggja það Fiskveiðasjóðnum út til eignar, ef þörf er á.

Fiskveiðasjóðurinn þarf ekki að láta neinn vera fyrir sína hönd við uppboðið og skal þar ekki taka mótmæli skuldunauts til greina, nema þau séu auðsjáanlega á rökum byggð, og eigi er heldur hægt að stöðva eða ónýta uppboðið með neinskonar dómskoti.

Fiskveiðasjóðurinn ber hinsvegar ábyrgð á því, að skuldin sé rétt og komin í gjalddaga, og er skuldunaut rétt að höfða mál til endurgjalds á öllu því, er hann hefir skaðazt á uppboðinu, og öllum málskostnaði að skaðlausu.

Fiskveiðasjóðurinn getur samið svo um við skuldunauta sína, að uppboð á veðsettum eignum megi fara fram í skrifstofu uppboðshaldara.

14. gr.

Nú er skip eða fasteign seld á nauðungaruppboði eða við gjaldþrotaskipti, og ber þá uppboðshaldara að rannsaka, hvort eignin er veðsett Fiskveiðasjóðnum, og geta þess í uppboðsgerðinni. Ef svo reynist, skal stjórn sjóðsins gert aðvart svo tímanlega, að hún geti látið fulltrúa sinn vera við uppboðið.

15. gr.

Fiskveiðasjóðurinn er undanþeginn tekjuskatti og öðrum opinberum

- 46 gjöldum og sköttum, hverju nafni sem nefnast. Bækur sjóðsins, ávísanir, skuldbindingar, sem gefnar eru út af sjóðnum og í nafni hans, svo og skuldbindingar, er veita sjóðnum handveðsrétt, eru undanþegnar stimpilgjaldi.

16. gr.

Atvinnumálaráðuneytið hefir á hendi stjórn Fiskveiðasjóðs, þar til samningar takast við Útvegsbanka Íslands um rekstur sjóðsins, eftir fyrir-mælum 10. gr. laga nr. 2 1930. Útlánsfé Fiskveiðasjóðs skal skipt sem jafnast eftir bátaútgæð í hverjum hluta landsins.

17. gr.

Reikningar Fiskveiðasjóðs skulu endurskoðaðir af 2 mönnum, er ráðherra skipar. Um störf þeirra og þóknun fyrir þau skal ákveðið í reglugerð sjóðsins.

Stjórn sjóðsins skal á hverju miðju reikningsári gefa ráðherra stutt yfirlit yfir hag sjóðsins, er birta skal í B-deild Stjórnartíðinda. Auk þess getur ráðherra, hvenær sem er, krafist allra upplýsinga um hag sjóðsins.

Eftir hver áramót gefur sjóðstjórnin ráðherra fullkominn, endurskoðaðan ársreikning og skýrslu um hag og starfsemi sjóðsins á árinu. Ráðherra úrskurðar ársreikninginn, og skal síðan birta hann í B-deild Stjórnartíðinda.

18. gr.

Í reglugerð fyrir Fiskveiðasjóðinn má setja þau ákvæði um stjórn sjóðsins og starfrækslu, er nauðsynleg þykja, þótt ekki sé sérstaklega gert ráð fyrir þeim í þessum lögum, enda fari þau ekki í bág við nein ákvæði í lögnum.

19. gr.

Lög þessi ganga í gildi 1. jan. 1931, og eru þá jafnframt úr gildi numin lög nr. 52, 10. nóv. 1905, um stofnun Fiskveiðasjóðs Íslands, og lög nr. 29, 16. nóv. 1907, um lánsdeild við Fiskveiðasjóð Íslands, svo og önnur fyrir-mæli í lögum, skipulagsskrá og reglugerð, er fara í bág við lög þessi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Amaliuborg, 19. maí 1930.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Tryggvi Þórhallsson.

L Ö G

47

19. maí

um

fiskveiðasjóðsgjald.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski,
Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau
með samþykki Voru:

1. gr.

Af öllum islenzkum fiskiafurðum, þar á meðal sild og sildarafurðum, hverju nafni sem nefnast, sem fluttar eru til útlanda, skal umfram lögmælt útflutningsgjald til rikissjóðs greiða í Fiskveiðasjóð Íslands $\frac{1}{8}\%$ gjald af verði afurðanna.

2. gr.

Gjald það, er ræðir um í 1. gr., skal miða við söluverð afurðanna með umbúðum, fluttra í skip (fob) á þeirri höfn, er þær fyrst fara frá, að frádregnu útflutningsgjaldi, eða söluverð erlendis (cif), að frádregnu útflutningsgjaldi og flutnings- og ábyrgðargjaldi til útlanda og miðilsgjaldi. Ef fiskiafurðir eru sendar óseldar, skal lögreglustjóri eða innheimtumaður rikissjóðs ákveða gjaldið eftir því, sem ætla má að verðar séu með umbúðum, fluttar á skip. Sendandi eða umboðsmaður hans er skyldur til að gefa lögreglustjóra eða innheimtumanni rikissjóðs vottorð, að viðlögðum drengskap, um hvort hið senda er selt eða ekki, og ef selt er, þá söluverð og söluskilmála.

3. gr.

Nú sannar sendandi það, áður en 6 mánuðir eru liðnir frá útgáfudegi farmskirteinis, að verð það, sem lögreglustjóri eða innheimtumaður rikissjóðs hefir sett á hinar útfluttu óseldu fiskiafurðir, sé hærra en hann hefir selt þær, og er fjármálaráðuneytinu þá heimilt að endurgreiða mismuninn.

4. gr.

Til fiskiafurða þeirra, er getur í 1. gr., telst allskonar fiskur, þar á meðal sild og hverskonar fiskiafurðir eða sildarafurðir, sem verkaðar eru eða

47 fluttar milli skipa í landhelgi eða á höfnum inni, þótt veiðin hafi farið fram
19. maí utan landhelgi.

5. gr.

Gjaldið fellur í gjalddaga um leið og skipið er afgreitt úr höfn eða áður en lagt er af stað til útlanda, ef engrar afgreiðslu er beiðzt. Gjaldið greiðist lögreglustjóra, þar sem varan er tekin, eða ef hún er eigi flutt úr landi, þá þar, sem skip leggur frá landi.

6. gr.

Hver, sem sendir vörur þær til útlanda, er ræðir um í lögum þessum, er skyldur að fá hlutaðeigandi lögreglustjóra eða innheimtumanni ríkissjóðs í hendur samrit eða staðfest eftirrit af farmskirteinum eða öðrum hleðsluskirteinum, er út hafa verið gefin um farminn, og skal það gert áður en skip er afgreitt eða leggur frá landi. Ef engin hleðsluskjöl hafa verið gefin út, kemur í þeirra stað yfirlýsing sendanda um vörumagnið, gefin að viðlögðum drengskap.

Ef sendandi er fjarverandi eða gætir eigi skyldu sinnar, taka ákvæði þessi einnig til skipstjóra og afgreiðslumanna skipa.

Gjaldið skal talið eftir skilríkjum þeim, er getur í þessari grein.

7. gr.

Skip og farmur er að veði fyrir fiskveiðasjóðsgjaldinu.

8. gr.

Lögreglustjórar eða tollstjóri skulu gera reikningsskil fyrir fiskveiðasjóðsgjaldinu, eftir því sem fjármálaráðuneytið og reglur um opinber reikningsskil mæla fyrir.

9. gr.

Brot gegn lögum þessum varða sektum, frá 50—5000 kr., nema þyngri refsing liggi við eftir öðrum lögum. Auk þess skal sendandi, skipstjóri eða afgreiðslumaður, sem sannur verður að sök um að hafa skýrt rangt frá farmi, greiða þrefalt það fiskveiðasjóðsgjald, sem reynt var að draga undan.

Sektir allar renna í ríkissjóð.

Ef lögreglustjóri eða innheimtumaður ríkissjóðs hefir grun um, að skilríki þau, er í 6. gr. getur, séu röng, skal hann rannsaka farm skipsins áður en það er afgreitt eða lætur frá landi, eða á annan veg útvega þær skýrslur, sem með þarf í þessu efni.

Kostnað, er af þessu leiðir, skal skipstjóri greiða, ef skilríkin reynast röng, en ella ríkissjóður.

10. gr.

Með mál út af brotum gegn lögum þessum skal farið sem almenn lögreglumál.

11. gr.

47

Lög þessi öðlast gildi 1. janúar 1931 og gilda þar til er höfuðstóll 19. maí
Fiskveiðasjóðs Íslands nemur 8 milljónum króna.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Amaliuborg, 19. maí 1930.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Tryggvi Þórhallsson.

L Ö G

48

19. maí

um

gagnfræðaskóla.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Slésvik, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski,
Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau
með samþykki Voru:

1. gr.

Í Vestmannaeyjum, Hafnarfirði, Reykjavík, Ísafirði og Akureyri skulu
vera gagnfræðaskólar. Heimilt er ennfremur landsstjórninni að láta efna
til gagnfræðaskóla á Siglufirði og Norðfirði, þegar kaupstaðir þessir óska þess
og uppfylla skilyrði þessara laga.

2. gr.

Markmið gagnfræðaskólanna er að veita ungmennum, sem lokið hafa
fullnaðarprófi barnafræðslunnar, kost á að afla sér frekari hagnýtrar fræðslu,
bóklegrar og verklegrar, gera þá nýtari þegna þjóðfélagsins og hæfa til að
stunda nám í ýmsum sérskólum.

3. gr.

Stofnkostnaður gagnfræðaskólanna greiðist að þrem fimmtu hlutum af hlutaðeigandi bæjarfélagi, en að tveim fimmtu hlutum úr rikissjóði, enda samþykki kennslumálastjórnin skólastað, uppdrætti og lýsingu af skólahúsinu. Bæjarfélög þau, sem nefnd eru í 1. gr., skulu leggja til hæfilega skólalóð og leikvöll endurgjaldslaust, en kennslumálastjórnin teikningu, ef þess er óskað.

4. gr.

Gagnfræðaskólar skulu vera samskólar fyrir piltá og stúlkur. Ársdeildir mega ekki vera færri en tvær. Auk þess má gagnfræðaskóli, með leyfi kennslumálastjórnar, hafa framhaldsnám hinn þriðja vetur í hagnýtum fræðum, eftir því sem ákveðið er í reglugerð. Kennsla í hverri ársdeild má ekki standa skemur en sex mánuði (sbr. þó 16. gr.), og ekki lengur en sjö og hálfan mánuð.

5. gr.

Inntökuskilyrði í 1. bekk gagnfræðaskólanna eru þessi: 1. Að hafa lokið fullnaðarprófi barnafræðslunnar. 2. Að vera ekki haldinn af næmum sjúkdómi. 3. Að vera 14 ára að aldri. Þó getur skólastjóri veitt undanþágu frá síðast talda skilyrðinu, ef honum virðist ástæða til, enda sé umsækjandi fullra 13 ára. Heimilt er og að ákveða í reglugerð próf í einstökum námsgreinum sem inntökuskilyrði. Ef fleiri sækja um inntöku í einhvern bekk gagnfræðaskóla en húsrúm leyfir, ræður prófeinkunn skólavist, samkvæmt nánari fyrirmælum í reglugerð.

6. gr.

Kennslan skal miða að því að glæða námfýsi nemenda og koma þeim til að starfa á eigin hönd, og skal um námsefni jafnan höfð hliðsjón af því, hvað ætla má að komi nemendum að gagni í lífinu. Sérstakt tillit skal taka til atvinnuhátta landsins og skólahéraðsins, einkum að loknu fyrsta árs námi.

Þessar námsgreinar skal kenna í gagnfræðaskólum: Íslenzku og íslenzkar bókmenntir, sögu, eitt norðurlandamálanna eða ensku, landafræði, náttúrufræði, almennan reikning, ásamt undirstöðu í flatarmáli og rúmmálsfræði. Þau atriði félags- og lögfræði, sem mest koma við daglegu lífi. Ennfremur dráttlist, söng, íþróttir og hagnýt vinnubrögð.

Heimilt er skólastjórum að veita nemendum undanþágu frá einstökum námsgreinum, einkum erlendum tungumálum, enda leggi þeir þá því meiri stund á önnur námsefni skólans, eftir því sem áhugi og hæfileikar benda til.

7. gr.

Eftir nám í fyrsta bekk skal ljúka ársprófi; eftir nám í öðrum bekk gagnfræðaprófi. Eftir nám í framhaldsbekk prófi því, sem reglugerð ákveður. Skólastjóri ræður skyndiprófum. Þau skulu vera skrifleg og fyrirvaralaus.

8. gr.

48

Kennarar gagnfræðaskólanna prófa hver í sinni kennslugrein og eru prófdómendur hver hjá öðrum við árspróf. Kennslumálaráðuneytið skipar prófdómendur við burtfararpróf, og velja þeir verkefnið við prófin.

9. gr.

Fimm manna skólanefnd hefir yfirlit um hvers gagnfræðaskóla. Kís bæjarstjórn með hlutfallskosningu fjóra menn til þriggja ára, en kennslumálaráðuneytið skipar hinn fimmta, sem jafnframt er formaður, til jafnlangs tíma. Þó getur kennslumálaráðuneytið falið skólanefnd barnaskólanna umsjón gagnfræðaskóla, þegar bæjarstjórn óskar þess.

10. gr.

Hver skólanefnd semur reglugerð fyrir sinn skóla um kennslu, próf og annað, er lýtur að starfi skólans, en kennslumálastjórnin staðfestir. Skólanefnd skal vera í ráðum með skólastjóra um bóka- og áhaldakaup, annast fjárfstjórn skólans og gera til kennslumálastjórnarinnar tillögur um skipun skólastjóra og ráðningu kennara.

11. gr.

Skólastjórar við gagnfræðaskólana skulu skipaðir af kennslumálaráðuneytinu, að fengnum tillögum hlutaðeigandi skólanefndar. Fasta kennara ræður kennslumálaráðuneytið, að fengnum tillögum skólanefndar og skólastjóra. Heimilt er skólanefnd að segja kennara upp starfi með eins árs fyrirvara. Auk skólastjóra er heimilt að ráða einn fastan kennara fyrir fyrstu 30 nemendurnar og úr því einn kennara fyrir hverja 30 nemendur eftir meðaltali síðustu 3 ára. Í nýjum gagnfræðaskóla skal tala fastráðinna kennara ákveðin þrjú fyrstu árin af skólanefnd í samráði við kennslumálastjórnina.

Kennarar, sem ráðnir eru með föstum samningi, skulu kenna 27 stundir á viku, en skólanefnd ákveður kennsluskyldu skólastjóra, með samþykki kennslumálastjórnarinnar.

Skólastjóri setur stundakennara fyrir hvert skólaár, með samþykki skólanefndar.

12. gr.

Fyrir mánaðardvöl hvers reglulegs nemanda í gagnfræðaskóla skal greiða úr ríkissjóði í skólasjóð 16 krónur, gegn 24 króna lágmarksframlagi úr hlutaðeigandi bæjarsjóði.

13. gr.

Innanbæjarnemendur skulu ganga fyrir öðrum um skólavist og að jafnaði njóta ókeypis kennslu. Þó má skólanefnd, þegar sérstök ástæða þykir til, með samþykki kennslumálastjórnarinnar ákveða skólagjöld, sem nemi 20 kr. um skólaárið fyrir stúlku, en 40 kr. fyrir pilt. Aldrei má þó leggja skólagjald á meira en helming innanbæjarnemenda. Utanbæjarstúlkur greiði 40 kr. í skólagjald, en utanbæjarpiltar 80 kr. yfir skólaárið.

14. gr.

Nú eru haldin námsskeið við gagnfræðaskóla í bóklegum eða verklegum fræðum, eigi skemur en 2 mánuði og kennsla hvers nemanda 12 stundir á viku eða meira, og skal þá greiða úr rikissjóði 6 kr. fyrir mánaðarkennslu hvers nemanda, gegn 9 kr. lágmarksframlagi úr bæjarsjóði. Nemendur greiði kennslugjald í hlutfalli við námstímann eftir ákvörðun skólanefndar. Nánari fyrirmæli um námsskeið þessi skulu sett í reglugerð hvers gagnfræðaskóla.

15. gr.

Ríkissjóðstillög og hið lögmælt framlag bæjarsjóðs, svo og kennslugjöld renna í skólasjóð, og stendur hann straum af rekstri skólans. Nú nægja ekki þessar tekjur til rekstrar gagnfræðaskóla, og greiðist þá úr hlutaðeigandi bæjarsjóði það, sem á vantar rekstrarkostnaðinn.

16. gr.

Í reglugerð fyrir gagnfræðaskóla í Vestmannaeyjum má ákveða, að námstíminn sé skemmri en 6 mánuðir árlega, en þó skulu próf þaðan vera hin sömu og við aðra gagnfræðaskóla, enda sé samantlagður kennslutími til prófs þar jafnlangur og í öðrum hliðstæðum skólum.

17. gr.

Við gagnfræðaskólann í Reykjavík skipar kennslumálastjórnin tvo fasta starfsmenn, skólastjóra og einn kennara. Skal skólastjóri njóta sömu launakjara og forstöðumaður Kennaraskólans, en kennarinn sömu launakjara og fastir kennarar við þann skóla. Laun þeirra greiðast úr rikissjóði, enda greiðist enginn rikissjóðsstyrkur fyrir hina fyrstu 30 nemendur þessa skóla. Þessi sérstöku hlunnindi gagnfræðaskólans í Reykjavík falla niður um leið og þeir menn láta þar af störfum, sem nú gegna þessum embættum.

18. gr.

Ríkissjóður lætur á árunum 1930, 1931 og 1932 reisa hús handa gagnfræðaskólanum í Reykjavík. Leggur bærinn til ókeypis lóð, sem kennslumálaráðuneytið tekur gilda, þar sem séð er fyrir eðlilegri vaxtarþörf skólans og annara skóla og skyldra stofnana, sem síðar yrði ákveðið að reka í sambandi við hann. Ennfremur skal Reykjavíkurbær leggja til vatn með kostnaðarverði úr hitaveitu bæjarins til að hita skólabygginguna. Ríkissjóður leggur fram $\frac{2}{3}$ byggingarkostnaðar, allt að 90 þús. kr., en Reykjavíkurbær $\frac{1}{3}$ hluta.

Meðan ekki er komin til afnota fyrir gagnfræðaskóla Reykjavíkur (núverandi ungmennaskóla) bygging sú, er hér um ræðir, skal Reykjavíkurbær skylt að sjá skólanum fyrir húsrúmi, sem kennslumálastjórnin tekur gilt, en landsstjórnin greiðir $\frac{2}{3}$ húsaleigunnar.

19. gr.

48

Heimilt skal ríkisstjórninni að taka lán til stofnfjárgreiðslu að sínum hluta, samkvæmt lögum þessum og lögum nr. 37 1929, um héraðsskóla, að því leyti sem þörf krefur og árlegar fjárveitingar ekki hrökkva til. 19. maí

20. gr.

Ungmennafræðsla í kaptúnum og sveitum, sem hvorki þessi lög né lög nr. 37 1929, um héraðsskóla, taka til, skal styrkt samkvæmt reglum, er kennslumálastjórnin setur, af því fé, sem árlega er til þess veitt í fjárlögum.

21. gr.

Lög þessi öðlast gildi að því er snertir ákvæði 18. gr. þegar í stað, en að öðru leyti 1. okt. 1930. Jafnframt eru úr gildi numin lög nr. 68 1928, um bráðabirgða-ungmennafræðslu í Reykjavík.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Amaliuborg, 19. maí 1930.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Jónas Jónsson.

L Ö G

um

breyting á lögum nr. 37, 14. júní 1929, um héraðsskóla.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau
með samþykki Voru:

Á eftir orðunum »að Núpi í Dýrafirði« í fyrri málsg. 1. greinar lag-
anna komi: Reykjum í Hrútafirði.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Amaliuborg, 19. maí 1930.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Jónas Jónsson.

L Ö G

50
19. maí

um

viðauka og breyting á lögum nr. 31, 7. maí 1928, um heimild handa ríkisstjórninni til ríkisrekstrar á útvarpi.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Á undan 1. gr. komi fyrirsögn: I. kafli. Um skipulag og rekstur útvarps.

2. gr.

2. gr. laganna falli niður. 3. gr. verði 2. gr.

3. gr.

4. gr. verði 3. gr. og orðist svo:

Atvinnumálaráðherra skipar fimm manna útvarpsráð til tveggja ára. Ráðherra velur formann þess, einn skal tilnefndur af Háskóla Íslands, einn af prestastefnu þjóðkirkjunnar, einn af fræðslumálanefnd (sbr. lög nr. 19 1928, 1. gr.), en hinn fimmti skal valinn meðal þriggja manna, er félag útvarpsnotenda tilnefnir, enda séu þá í því félagi fjórði hver þeirra manna, sem útvarpsnotendur eru taldir og greitt hafa lögmælt gjöld eftir lögum þessum; ella velur ráðherra einnig hinn fimmta mann í útvarpsráðið.

Skipun útvarpsráðs skal miða við 1. júlí.

4. gr.

Fyrri liður 5. gr. verði 4. gr. og orðist svo:

Útvarpsráðið hefir yfirstjórn hinnar menningarlegu starfsemi útvarpsins og ræður útvarpsefni, í samráði við útvarpsstjóra.

Þess skal stranglega gætt, að við útvarpið ríki skoðanafrelsi og að gætt verði fyllstu óhlutdrægni gagnvart öllum flokkum og stefnum í almennum málum.

50 Ráðherra ákveður nánar um störf útvarpsráðs í reglugerð, svo og um
19. maí þóknun fyrir störf.

5. gr.

Seinni liður 5. gr. verði 5. gr. og orðist svo: Atvinnumálaráðherra skipar útvarpsstjóra með fullum árslaunum, að fengnum tillögum útvarpsráðs. Skal honum falið að annast allt, er lýtur að umsjón og rekstri útvarpsins (sbr. þó 3. gr.), og hafa á hendi allar fjárreiður þess og reikningshald.

Atvinnumálaráðherra skipar ennfremur aðra starfsmenn við útvarpsstöðina, eftir því sem þörf krefur, og ákveður laun þeirra, að fengnum tillögum útvarpsstjóra.

6. gr.

6. gr. orðist svo: Til þess að standa straum af rekstri útvarpsins skal greiða til þess árlegt afnotagjald af hverju útvarpstæki í landinu. Atvinnumálaráðherra ákveður afnotagjaldið um eitt ár í senn, að fengnum tillögum útvarpsráðs og útvarpsstjóra. Heimilt er atvinnumálaráðherra að fela pósthúsum og póstafgreiðslum landsins að annast innheimtu á árgjöldum útvarpsnotenda samkvæmt nánari fyrirmælum í reglugerð.

Útvarpsstjóri semur í tæka tíð ár hvert fjárhagsáætlun um rekstur útvarpsins, og skal hún send atvinnumálaráðuneytinu til samþykkis.

7. gr.

7. gr. orðist svo: Eftir að lög þessi öðlast gildi og útvarpið er tekið til starfa, má enginn nota viðtæki fyrir útvarp, nema tilkynnt sé útvarpsstjórninni og lögboðið gjald greitt af tækinu. Hvert það útvarpstæki, sem ekki hefir verið tilkynnt útvarpsstjórn, skal upptækt vera, og rennur andvirðið til útvarpsins.

8. gr.

8. gr., sem er ný grein, orðist svo: Útvarpið skal hafa sama rétt og landssíminn um nauðsynlegar lagnir vegna starfsemi sinnar um lönd manna og lóðir og byggingar. Óheimilt er öllum að leggja svo nýjar lagnir, hvers kyns sem eru, að þær geti valdið бага eða óreglu á lögnum útvarpsins, sem fyrir eru, eða tækjum, sem standa í sambandi við þær.

Atvinnumálaráðherra sker úr ágreiningi um þessi atriði.

9. gr.

9. gr. (ný grein) orðist svo: — Nú hafa einstakir menn, sveitarfélög eða bæjarfélög raflagnir, vélar eða tæki, hverskonar sem eru, sem geta багаð eða valdið óreglu á notkun útvarpstækja, og er útvarpinu þá heimilt að gera, á kostnað eigenda, nauðsynlegar ráðstafanir um þau tæki eða lagnir, til þess að hindra truflanir, sem af þeim geta hlotizt.

Mönnum þeim, sem eru í þjónustu útvarpsins til þess að hindra slíkar truflanir, skal heimilt að fara tálmunarlaust um lönd manna og hús, ef nauðsyn

er á vegna þessa starfs, enda fari þeir ekki um hífýli fyrir kl. 8 að morgni né eftir kl. 10 að kvöldi.

50
19. maí

10. gr.

10. gr. (ný grein) orðist svo: — Í kirkjum, leikhúsum og samkomuhúsum, skólum, veitingasölum og hvarvetna þar, sem almennar skemmtanir eru haldnar eða mannfundir, þar sem umræður fara fram, skal útvarpinu heimilt, án endurgjalds eða nokkurra kvaða, að leggja um húsið nauðsynlegar leiðslur fyrir útvarp og koma þar fyrir útvarpstækjum. En skylt skal útvarpinu að gera með lögnum þessum svo lítið rask og missmíði á húsakynnum sem verða má.

Réttur til að útvarpa því, sem um hönd er haft í húsakynnum, er óviðkomandi þessum ákvæðum.

11. gr.

11. gr. (ný grein) orðist svo: — Heimilt skal útvarpinu að útvarpa án endurgjalds:

- a) messugerðum,
- b) hljómleikum og samsöngum, sem haldnir eru úti fyrir almenning, enda njóti flokkurinn styrks af almannafé,
- d) umræðum á opinberum samkomum, stjórnmalafundum og öðrum almennum mannfundum.

12. gr.

Á undan 12. gr., sem er ný grein, komi: — II. kafli. Um einkasölu á útvarpstækjum. En greinin orðist svo: Ríkisstjórninni er heimilt að ákveða einkasölu á útvarpstækjum. Skal þá engum öðrum en ríkisstjórninni eða þeim, sem hún felur það, heimilt að flytja inn í landið útvarpstæki né verzla með þau.

13. gr.

13. gr. (ný grein) orðist svo:

Útvarpstæki skal samkvæmt lögum þessum telja hvert það tæki, sem hægt er að nota til þess að taka við útvarpi, einnig tækjahluta og varahluti í útvarpstæki, og rafhlöð, sem notuð eru við útvarpstæki.

14. gr.

14. gr. (ný grein) orðist svo:

Ríkissjóður leggur fram nauðsynlegt rekstrarfé til einkasölnunnar. Allur verzlunarhagnaður af einkasölnunni rennur til útvarpsins.

15. gr.

15. gr. (ný grein) orðist svo:

Atvinnumálaráðherra ákveður með reglugerð allt nánara fyrirkomulag einkasölnunnar, þar á meðal, hversu fara skuli um þau útvarpstæki, sem óseld kunna að vera hjá tækjasölum, þegar einkasalan hefst.

50

19. maí

16. gr.

Á undan 16. gr. (sem er ný) kemur fyrirsögn: — III. kafli. Ýms ákvæði. En greinin orðist svo: Brot gegn lögum þessum varða sektum frá 50—500 kr., nema þyngri hegning liggi við. Þó skulu brot gegn 12. gr. varða sektum frá 200—20000 kr.

Hvert það útvarpstæki, sem ólöglega er flutt inn í landið eða ætlað til sölu á óleyfilegan hátt, skal upptækt vera og andvirðið renna til einkasölnunnar.

Með brot gegn lögum þessum skal farið sem almenn lögreglumál.

17. gr.

8. gr. verður 17. gr.

18. gr.

Bráðabirgðaaákvæði laganna hljóði svo: Um starfstíma núverandi útvarpssráðs fer eftir ákvæðum laga þessara, og skal hann samkvæmt þeim talinn frá 1. júlí næstkomandi.

19. gr.

Þegar lög þessi hafa öðlzt staðfesting konungs, skal færa þau inn í meginmál laga nr. 31, 7. maí 1928, og gefa þau út svo breytt.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Amalluborg, 19. maí 1930.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Tryggvi Þórhallsson.

L Ö G

51

19. maí

um

bændaskóla.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski,
Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau
með samþykki Voru:

1. gr.

Þar til öðruvísi verður ákveðið, skulu vera tveir skólar á landi hér, er
veiti bændafnum nauðsynlega undirbúningsmenntun og sérþekking til undir-
búnings stöðu þeirra. Skál annar skólinn vera á Hólum í Hjaltadal, en hinn á
Hvanneyri í Borgarfirði. Skólarnir nefnast bændaskólar.

2. gr.

Á skólajörðunum skulu vera hæfilega stór fyrirmyndarbú, rekin á
kostnað ríkissjóðs, ef hentara þykir, og veita skólastjórar þeim forstöðu.

Þar skulu færðir búreikningar um allar greinir búrekstrarins.

Á skólabúunum skal ríkisstjórnin láta fara fram hagnýtar tilraunir á
ýmsum sviðum landbúnaðarins, svo sem í jarðrækt, garðrækt, kynbótum
búfjár og öðru, er að búfjárrækt lýtur.

Í landi skólajarðanna má stofna nýbýli til ábúðar fyrir kennara skólans.

3. gr.

Við hvorn skóla skulu vera 4 fastir kennarar, og er einn þeirra skóla-
stjóri. Hefir hann aðalumsjón með nemendum skólans, húsum hans og
áhöldum. Kennarar hafa allir leigulausa íbúð í skólanum. Fáir kennarar ábúð
á nýbýlum í landi skólajarðanna samkv. 2. gr., skulu þeir gjalda leigu fyrir
landsnytjar og þau hús, er þeir fá til afnota umfram hæfilega kennaraíbúð.
Að öðru leyti fer um launakjör kennara eftir launalögum.

4. gr.

Í hvorum skóla eru 2 deildir, búfræðideild með tveimur bekkjum og
bændadeild, sem er aðeins einn bekkur.

51 Skólaárið er frá 15. október til 30. apríl í búfræðideild, en í bændadeild frá 15. október til 15. maí.

5. gr.

Þessi eru skilyrði fyrir inntöku í hvora deild:

- a. Að umsækjandi í búfræðideild sé að minnsta kosti 17 ára, en í bændadeild 18 ára.
- b. Að hann sé ekki haldinn neinum smitandi sjúkdómi.
- c. Að hann fullnægi um þekking þeim skilyrðum fyrir inntöku, sem sett verða í reglugerð.

6. gr.

Í búfræðideild skólans skal kennslan vera bæði bókleg og verkleg. Bóklega kennslan skal fara fram með fyrirlestrum, að því leyti sem betur þykir henta.

Þessar námsgreinar skal kenna bóklega: Íslenzku, stærðfræði (talnafræði, flatar- og rúmmálsfræði) og reikningshald, þjóðfélagsfræði, búnaðarhagfræði, búnaðarsögu og landbúnaðarlöggjöf Íslands og nágrannalandanna, landafræði, einkum viðskiptalandafræði, grasafræði, eðlisfræði, efnafræði, jarðfræði, líffæra- og lífeðlisfræði búfjár, jarðræktarfræði, búfjárfræði, mjólkurfræði, arfgengisfræði og verkfærafræði og land- og hallamælingar.

Í bændadeild skal leggja höfuðáherzlu á kennslu í jarðræktarfræði og húsdýrafræði. Kenna skal og aðrar námsgreinir, eftir því sem skólastjóri telur fært, og sé kennslan þeim mun yfirgripsminni sem námstíminn er styttri en í búfræðideild, enda skal í öllum undirbúningsnámsgreinum leggja aðaláherzlu á það, sem nauðsynlegt er til skilnings á búfræðinni, og í sérgreinum búfræðinnar á það, sem að mestu gagni má koma bændum í daglegu starfi þeirra.

Í báðum deildum skal ennfremur kenna: Handavinnu (smíðar), landmælingar, steinsteypugerð, söng, leikfimi og íþróttir, og auk þess í búfræðideild dráttlist og kortagerð.

Heimilt er atvinnumálaráðuneytinu að fjölga eða fækka námsgreinum í hvorri deild skólans fyrir sig, ef skólastjóri mælir með.

Í reglugerð skal kveða nánar á um allt fyrirkomulag kennslunnar.

7. gr.

Auk kennslu samkv. 6. gr. skal veita verklega kennslu:

Fyrir nemendur búfræðideildar í öllum venjulegum jarðabótastörfum með nýtisku aðferðum, einkanlega með hestum og hestaverkfærum, svo og notkun dráttarvéla og annara jarðyrkjuverkfæra. Mega nemendur velja um, hvort þeir stunda verklega námið allt sumarið milli námsvetranna, eða 6—8 vikna tíma að vorinu hvort árið eftir að skóla er lokið. Nemendur, er stunda verklegt nám allt sumarið, skulu einnig taka þátt í heyskaparvinnu og öðrum heimilisstörfum, allt eftir nánari ákvæðum reglugerðar.

Fyrir nemendur bændadeildar skal kennslan standa yfir í 6—8 vikur

fyrir eða eftir slátt sumarið eftir námsveturinn, og skulu nemendur á þeim tíma vinna eingöngu að jarðabótum, eftir nánari ákvæðum reglugerðar. 51
19. maí

Allir nemendur skólans skulu eiga kost á og hafa skyldu til að kynna sér og fylgjast með rekstri skólabúsins allan þann tíma, er þeir dvelja við skólann, og getur skólastjóri heimtað af þeim skýrslu eða ritgerðir, er sýni, að þeir hafi kynnt sér rekstur búsins.

8. gr.

Gjalda skal nemendum, sem taka þátt í verklegu námi, kaup fyrir vinnu þeirra, eftir því sem reglugerð kveður nánar á um.

9. gr.

Verklega námið skal fara fram á skólajörðunum, eftir því sem hægt er að koma við, en verði verkefni ekki nægilegt á skólastaðnum, skal skólastjóra skylt, í samráði við atvinnumálaráðuneytið, að útvega nemendum verklega kennslu annarsstaðar, á tilraunabúum og búum, er styrks njóta af opinberu fé. Semja má og við einstaka menn, ef þeir eru til þess hæfir, um að veita nemendum kennslu í jarðyrkju.

Ferðakostnað, er nemendur hafa af för sinni frá skólanum til verklegs náms, skulu þeir fá greiddan af fé skólans.

10. gr.

Árspróf og burtfararpróf skal halda við skólana í lok skólaárs í þeim námsgreinum, sem kenndar eru í ársdeildunum. Heimilt er, að utanskólanemendur gangi undir ársprófin.

Að loknu verklegu námi hvorrar deildar skal og fara fram verklegt próf.

Enginn getur fengið burtfararprófsskírteini frá skólunum, fyrr en hann hefir staðizt burtfararpróf í jarðyrkju.

Þeir einir, sem lokið hafa fullnaðarprófi frá búfræðideild, eða hliðstæðum skólum erlendum, hafa rétt til að bera nafnið búfræðingur.

Í reglugerð skal kveða nánar á um próf við skólana.

11. gr.

Heimilt er, ef þörf krefur til þess að fá nemendur í aðaldeildir skólanna nægilega vel undirbúna, að hafa við skólana undirbúningsdeild, ef því verður við komið án aukins húsakosts, og fer þá um fyrirkomulag hennar og starf eftir reglugerð, er atvinnumálaráðherra setur.

12. gr.

Búnaðarráðunautar og dýralæknar í opinberri þjónustu eru skyldir til að aðstoða við kennslu í bændaskólunum.

51

19. maí

13. gr.

Skólastjóri skal sjá um það, að nemendur bændaskólanna eigi kost á ódýrri þjónustu á skólastaðnum og geti haft sameiginlegt mótuneyti, sem honum ber þó að hafa með eftirlit.

Heimavist skal vera í skólanum fyrir alla nemendur.

14. gr.

Atvinnumálaráðuneytið hefir á hendi yfirstjórn bændaskólanna og gefur út reglugerð fyrir þá, er meðal annars kveður nánar á um inntökuskilyrði, námsskeið í sambandi við skólana, fyrirkomulag kennslunnar og um próf.

15. gr.

Kostnaður við að gera skólana úr garði samkvæmt lögum þessum greiðist úr rikissjóði. Svo greiðir hann og öll árleg útgjöld þeirra.

16. gr.

Út af breytingum þeim á rekstri skólabúanna, sem lög þessi hafa í för með sér, skal atvinnumálaráðuneytið leita samninga við núverandi skólastjóra. Ef viðunandi samningar nást ekki, koma ákvæði 2. gr. til framkvæmda þegar næst verða skólastjóraskipti.

Að öðru leyti koma lög þessi til framkvæmda 15. okt. 1930.

17. gr.

Með lögum þessum eru úr gildi numin lög nr. 48, 10. nóv. 1905, um bændaskóla, og lög nr. 25, 7. maí 1928, um viðauka við þau lög.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Amaliuborg, 19. maí 1930.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Tryggvi Þórhallsson.

L Ö G

52

19. maí

um

breyting á lögum nr. 40, 7. maí 1928, um breyting á jarðræktarlögum,
nr. 43, 20. júní 1923.

Vér Christian hinn Tiundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski,
Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau
með samþykki Voru:

1. gr.

Á eftir 7. gr. laganna komi ný grein, er orðist svo:

Nú gerir maður þurrheyshlóðu, og skal þá veita honum styrk úr
rikissjóði, allt að kr. 0,50 á hvert metið dagsverk. Þó veitist engum hærri
upphæð en 500 kr.

Styrkurinn er bundinn því skilyrði, að veggir hlöðunnar séu gerðir úr
steinsteypu eða steinlimdir, og þak úr bárujárni (og timbri) eða steinsteypu.

Eigi veitist styrkur á hlöður, sem taka minna en 100 hesta heys.
Búnaðarfélag Íslands setur nánari reglur um gerð á umræddum hlöðum og
ákveður, hvernig þær skuli lagðar í dagsverk.

2. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. júlí 1930.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Amaliuborg, 19. maí 1930.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Tryggvi Þórhallsson.

L Ö G

um

lögskráning sjómanna.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski,
Låenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau
með samþykki Voru:

1. gr.

Lögskráning sjómanna er tvennskonar, lögskráning í skiprúm og lög-
skráning úr skiprúmi.

2. gr.

Skýlt er að lögskrá sjómenn á öllum íslenskum skipum, sem eru 12
smálestir brúttó eða stærri.

3. gr.

Lögreglustjórar eru lögskráningarstjórar hver í sínu umdæmi. Utan
heimilisþinghár sinnar er þeim heimilt að fela hreppstjórum að framkvæma
lögskráningar.

Atvinnu- og samgöngumálaráðuneytið getur skipað sérstaka lögskrán-
ingarstjóra á þeim stöðum, þar sem ástæða þykir til að létta því starfi af lög-
reglustjóra. Einnig er lögreglustjóra heimilt að skipa fulltrúa innan heimilisþing-
hár sinnar, til að framkvæma lögskráningar á hans ábyrgð, ef þess gerist þörf.

Þar sem eigi er öðruvísi ákveðið í lögum þessum fer lögskráning fram
í því umdæmi, sem skipið þá er statt í.

4. gr.

Lögskrá skal í skiprúm:

1. Í hvert sinn, er nýr maður er ráðinn á skipið hér á landi.
2. Í hvert sinn, er nýr maður er ráðinn erlendis á íslenskt skip. Íslenskur
ræðismaður lögskráir þá á skipið, ef til hans næst, en ella skal lögskrán-
ing fara fram í fyrstu höfn hérlendis, er skipið er afgreitt í eða fermir í
eða affermir.

3. Í hvert sinn, er sjómenn eru ráðnir hér á landi í skiprúm á íslenzku skipi, sem státt er erlendis, skulu þeir lögskráðir áður en þeir fara af landi burt, og fer lögskráning þá fram þar, sem ráðningarsamningur er gerður við þá. 53
19. maí
4. Í hvert sinn er íslenzkur sjómaður er ráðinn á erlent skip hér á landi.
5. Í fyrsta sinn á hverju almanaksári, er skip er afgreitt eða byrjar ferð frá hérlandri höfn, enda þótt engin breyting verði á skipshöfn eða ráðningarkjörum hennar.

Nú er ráðningarkjörum sjómanna, sem fyrir eru á skipinu, breytt með nýjum samningum, og fer þá um lögskráningu sem þeir séu ráðnir að nýju á skipið.

5. gr.

Lögskrá skal úr skiprúmi í hvert sinn, er vist manns lýkur á skipi, hvort sem hann er leystur úr skiprúmi, strýkur af skipi, andast í vistinni eða fer með öðrum hætti af skipi. Fari hann af skipi í hérlandri höfn, fer lögskráning fram þar, en ella í fyrstu höfn hérlandis, er skipið er afgreitt í eða fermt í eða affermt.

6. gr.

Lögskrá skal alla þá menn, sem ráðnir eru til vinnu á skipi og fara eiga með því, hver sem starfi þeirra er. Þó þarf eigi að lögskrá leiðsögumenn, eftirlitsmenn með farmi eða verkamenn, er vinna eiga að fermingu eða affermingu á höfnum innanlands, þó þeir fari með skipinu, enda séu þeim eigi ætluð önnur störf.

7. gr.

Eigi má skipstjóri leggja skipi úr höfn nema allir þeir skipsmenn, er skylt er að lögskrá samkv. 6. gr., hafi áður verið lögskráðir í skiprúm.

Nú ber svo til, að leggja þarf skipi úr höfn, til fiskiveiða hér við land eða annara ferða innanlands, á þeim tíma, er skrifstofa lögskráningarstjóra er lokuð og lögskrá þarf einn mann eða fleiri í skiprúm, og er þá rétt, að þeir fari með skipinu ólögskráðir, enda hafi skipstjóra eigi verið kunnugt um, að lögskrá þyrfti þá, áður en skrifstofu lögskráningarstjóra var lokað. Skipstjóri skal þó, áður en hann lætur úr höfn, tilkynna lögskráningarstjóra bréflaga nöfn og heimili hinna ólögskráðu manna, svo skal hann og rita nöfn þeirra og ráðningarkjör á það samrit skipshafnarskrár, er hann hefir á skipinu. Þegar skipið næst kemur til hérlandrar hafnar, skal skipstjóri lögskrá menn þessa í skiprúm. Nú er sú ákvörðun tekin, eftir að skipið lætur úr höfn, að það fari til útlanda, og má þá enginn skipsmanna vera ólögskráður, þeirra er skylt var að lögskrá samkv. 6. gr.

8. gr.

Skipstjóra er skylt að sjá um, að skipsmenn séu lögskráðir í skiprúm og úr skiprúmi. Nú er svo ústátt sem segir í 3. lið 4. gr., og er skipstjóri eigi

53 staddur þar sem lögskráning á að fara fram, og skal þá útgerðarmaður sjá
19. maí um, að lögskráð sé.

9. gr.

Þegar lögskráð er í skiprúm, skulu menn þeir, er lögskráðir skulu, mæta sjálfir hjá lögskráningarstjóra ásamt skipstjóra, eða útgerðarmanni eða umboðsmanni hans, er svo stendur á sem segir í niðurlagi 8. gr. Nú er sá maður, er lögskráður skal, ráðinn á skipið af öðrum en skipstjóra eða útgerðarmanni, og skal þá sá maður, er réði hann, mæta við lögskráningu hans og undirrita ráðningarsamninginn í skipshafnarskrá og viðskiptabók.

Þegar lögskráð er úr skiprúmi, skulu þeir menn, er skrá á úr skiprúmi, mæta með sama hætti, ef þeir óska þess og eigi tálma veikindi eða önnur forföll.

Lögskráningarstjóra ber að sýna alla lipurð um lögskráningu utan venjulegs starfstíma, þegar nauðsyn krefur. Í Reykjavík skal lögskráningarstjóri sinna lögskráningu alla virka daga frá kl. 9 árd. til kl. 9 síðd., og á helgum dögum, öðrum en föstudeginum langa og fyrra helgidegi stórhátíða, frá kl. 4 til kl. 6 síðd.

10. gr.

Við lögskráningu í skiprúm skal skipstjóri sýna:

1. Skipstjóraskírteini sitt.
2. Mælingarbréf skipsins og haffærisskírteini.
3. Atvinnuskírteini þeirra manna, er lögskráðir eru og skírteini þurfa að lögum til þess að mega gegna stöðu þeirri á skipinu, sem þeir eru ráðnir til.
4. Skipshafnarskrá og aukaskrá, ef hún hefir verið gerð.
5. Viðskiptabækur þeirra manna, er lögskráðir skulu.

Við lögskráningu úr skiprúmi skal hann sýna skipshafnarskrá og sjóferðabækur.

11. gr.

Þegar lögskráð er í skiprúm, skal lögskráningarstjóri rannsaka, hvort nokkuð í framlögðum skjölum sé því til fyrirstöðu, að menn þeir, sem skráðir skulu, megi vera á skipinu eða í þeirri stöðu, sem þeir eru ráðnir til. Reynist einhverju áfátt í þessu efni, skal hann neita að lögskrá þá menn, sem svo er ástatt um.

12. gr.

Þegar skipsmenn allir eru skráðir í skiprúm í senn, samkv. 5. lið 4. gr. eða endranær, skal skipstjóri láta gera skipshafnarskrá í tveimur samhljóða eintökum. Atvinnu- og samgöngumálaráðuneytið setur reglur um gerð skipshafnarskrár. Nú eru nýir menn lögskráðir í skiprúm eftir að skipshafnarskrá er gerð, og skal þeim þá bætt við á skrána meðan hún endist, en á aukaskrá, sé hún fullrituð, og skal þess þá getið á aðalskránni, að aukaskrá hafi gerð verið.

13. gr.

Um viðskiptabækur og sjóferðabækur skipsmanna fer eftir ákvæðum

sjómannalaganna og reglugerða þeirra, er settar verða samkvæmt þeim, sbr. og um sjóferðabækur lög nr. 40, 19. júní 1922, 20. gr.

53
19. maí

14. gr.

Lögskráningarstjóri skal gæta þess, að skilríki þau öll, sem nefnd eru í 10. gr., séu fyrir hendi, er lögskráð er. Hann skal og gæta þess, að ritað sé í skipshafnarskrá og í viðskiptabók allt það, er þar skal ritað lögum samkvæmt, og að eigi sé ósamræmi milli þeirra. Komist hann að raun um, að misbrestur sé á þessu, skal eigi lögskráð fyrr en úr því er bætt, en ella ritar hann vottorð sitt um lögskráninguna á skjöl þessi.

15. gr.

Þegar lögskráð er í skiprúm, skal lögskráningarstjóri lesa upp ráðningarsamninginn í viðskiptabókinni eða skipshafnarskránni fyrir þeim, sem lögskráður skal, og spyrja hann að því, hvort hann sé samþykkur samningnum. Nú eru einhver þau ákvæði í samningnum, er lögskráningarstjóra virðist vera óvenjuleg, eða frábrugðin því, sem almennt tíðkast, og skal hann þá benda aðila á þau. Takist það eigi og vilji báðir aðiljar hlíta samningnum eins og hann er, skal lögskráning fara fram, ef samningurinn brýtur eigi í bág við lög, en lögskráningarstjóri skal þá rita athugasemd í viðskiptabókina og á skipshafnarskrána um það, hvað honum þótti athugasvert við samninginn.

16. gr.

Skipstjóra á öðru skipi en íslenzku fiskiskipi er skylt að hafa gert upp reikning þess manns, er úr skiprúmi skal skráður, áður en lögskráning hans úr skiprúmi fer fram. Nú er maður ráðinn á skip í þjónustu annars en útgerðarmanns, og skal þá sá, er hann vann hjá, hafa gert upp reikning hans, áður en hann er lögskráður úr skiprúmi. Hvor aðili um sig getur krafizt þess, að lögskráningarstjóri geri reikninginn upp eða rannsaki hann. Nú greinir aðila á um reikningsgerðina, og skal lögskráningarstjóri þá leita um sættir með þeim. Takist eigi sættir, getur hvor aðili um sig krafizt þess, að lögskráningarstjóri leggi úrskurð á málið. Úrskurði hans getur hvor aðili um sig skotið til sjódoms, og skal þá fé það, er aðila greinir á um, falið lögskráningarstjóra til geymslu, þar til fullnaðardómur hefir gengið um málið.

17. gr.

Nú er sjómanni heitið hluta af afla skips, farmgjaldi eða öðrum tekjum af ferðinni, eða af ágóða útgerðarmanns af útgerðinni, og þetta kaup hans verður eigi ákveðið áður en hann er skráður úr skiprúmi, og þarf þá eigi að gera reikning hans upp, að því er til þess hluta kaupsins tekur, um leið og hann er skráður úr skiprúminu. Útgerðarmaður skal, er þannig stendur á, hafa gert sjómanninum reikningsskil, áður en 3 mánuðir eru liðnir frá því að sjómaðurinn var skráður úr skiprúmi. Vilji sjómaðurinn ekki hlíta reikn-

53 ingsskilunum, getur hann lagt málið undir lögskráningarstjóra samkvæmt því, 19. maí sem segir í 16. gr.

18. gr.

Geti sjómaður eigi tekið á móti sjóferðabók og viðskiptabók sinni er hann er lögskráður úr skiprúmi, skal afhenda þær lögreglustjóra til varðveislu og ráðstöfunar.

19. gr.

Um skil skipstjóra á kaupi, sem haldið er eftir samkv. 62. gr. sjómannalaganna, fer eftir 69. gr. sömu laga.

20. gr.

Þegar lögskráningarstjóri hefir ritað vottorð sitt um lögskráninguna á skipshafnarskrána, afhendir hann skipstjóra annað samrit hennar, en heldur hinu eftir sjálfur.

Nú fer lögskráning síðar fram í öðru umdæmi en þar, sem það samrit skipshafnarskrár, er lögskráningarstjóri hélt eftir, er geymt, og skal þá lögskráningarstjóri sá, er síðar lögskráir, halda eftir samriti af því, sem ritað er á samrit skipstjóra, eða á aukaskrá, hafi hún verið gerð, við hina síðari lögskráningu.

Nú skýrir skipstjóri frá því við lögskráningu, að skipshafnarskrá sín sé glötuð, og lögskráningarstjóri hefir eigi samrit hennar, og skal þá lögskráningarstjóri leggja fyrir skipstjóra að láta gera nýja skipshafnarskrá. Skal lögskráningarstjóri þá rannsaka, hvort hin nýja skrá sé rétt, með samþykki á henni við viðskiptabækur skipsmanna og önnur skilríki þeirra og með því að láta þá sjálfa skýra frá ráðningarkjörum sínum. Eigi að skrá alla skipsmenn úr skiprúmi, þarf að gera nýja skrá, en lögskráningarstjóri skal þá rannsaka þau atriði, er lögskráningin gefur tilefni til, með þeim hætti, er áður var sagt.

21. gr.

Nú verða skipstjóraskipti á íslenzku skipi, og skal lögskráningarstjóri þá kveðja báða skipstjórana til sín, ef þess er kostur. Skal þá afhenda hinum nýja skipstjóra öll skjöl þau, er skipinu eiga að fylgja og fyrirrennari hans hafði undir höndum, jafnframt því að hann er lögskráður á skipið.

22. gr.

Lögskráningarstjóri skal jafnan, er lögskráning fer fram, rannsaka, hvort farið hefir verið eftir fyrirmælum laga um lögskráningu. Ef ætla má, að lögbrot hafi verið framið, skal hann gera þær ráðstafanir, sem með þarf til þess að ábyrgð verði komið fram fyrir brotið. Nú er lögskráningarstjóri eigi jafnframt lögreglustjóri, og skal hann þá tafarlaust tilkynna hlutaðeigandi lögreglustjóra þessa málavexti.

23. gr.

53

Lögskráningarstjóra er skylt að hafa jafnan nægar birgðir af við- 19. maí
skiptabókum sjómanna, sjóferðabókum og skipshafnarskrám. Ef skipstjóri
óskar þess, er lögskráningarstjóra skylt að fylla skjöl þessi út fyrir hann.

Fyrir störf þau, er lögskráningarstjóri innir af höndum samkvæmt lög-
um þessum, svo og fyrir viðskiptabækur, sjóferðabækur og skipshafnarskrár,
skal greiða gjald samkvæmt gjaldskrá, er atvinnu- og samgöngumálaráðu-
neytið setur. Lögskráningarstjóri innheimtir gjöld þessi, og renna þau í ríkis-
sjóð. Gjald fyrir sjóferðabók greiðir hlutaðeigandi sjómaður sjálfur.
Gjald fyrir aðstoð við reikningsgerð greiðir sá, er hennar óskar, en önnur
gjöld greiðir skipstjóri fyrir hönd útgerðarmanns.

24. gr.

Brot gegn lögum þessum varða 50—500 króna sektum, ef ekki liggur
þyngri refsing við brotinu samkvæmt öðrum lögum. Sektirnar renna í ríkis-
sjóð.

25. gr.

Mál út af brotum gegn lögum þessum sæta meðferð almennra lög-
reglumála.

26. gr.

58. gr. laga nr. 27, 27. júní 1921, er úr lögum numin.

27. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. janúar 1931.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Amaliuborg, 19. maí 1930.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

Tryggvi Þórhallsson.

FJÁRAUKALÖG

fyrir árið 1928.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallið á lög þessi og Vér staðfest þau
með samþykki Voru:

1. gr.

Til viðbótar við gjöld þau, sem talin eru í fjárlögum 1928, eru veittar
kr. 1252946,49 til útgjalda þeirra, sem tilfærð eru í 2.—11. gr. hér á eftir.

2. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 10. gr. er veitt:

I. Ráðuneytið o. fl.

		kr.	kr.
Við 1. b.	Til risnu	4000,00	
— 2.	Til utanferða ráðherra	4290,51	
— 4.	Annar kostnaður	21485,08	
— 5.	Fyrir að gegna ríkisféhirðisstörfum.	1386,70	
— 6. b.	Til pappírs og prentunar... ..	3808,90	
— c.	Til kostnaðar við sendingar	1910,48	
— 7.	Til viðhalds og umbóta á stjórnar- ráðshúsinu og ráðherrabústaðnum..	8786,50	
			45668,17

II. Hagstofan.

— 2.	Pappír, prentun og hefting hag- skýrslna	5833,89	
— 4.	Húsaleiga, hiti, ljós m. m.	325,85	
— 5.	Aðstoðar- og skrifstofukostnaður ...	3431,72	
— 6.	Til að gefa út manntalið 1703. ...	199,48	
			9790,94
		Flyt	55459,11

kr. 54
Flutt ... 55459,11 19. maí

III. Utanríkismál o. fl.

Við 1. d. Til skrifstofuhalds	1796,54	
— 4. Kostnaður við sambandslaganefnd ...	1163,78	
		2960,32
		58419,43

3. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 11. gr. er veitt:

A. Dómgæzla og lögreglustjórn:

— 4. a. Laun	1133,88	
— 5. a. Laun fulltrúa og skrifara.. ...	11437,00	
— b. Laun tollvarða	2671,67	
— d. Hiti og ljós... ..	985,76	
— e. Innheimtukostnaður	9343,00	
— 6. Skrifstofukostnaður sýslumanna og bæjarfógeta	4050,00	
— 8. Landhelgisgæzla... ..	38786,55	
— 10. Til hegningarhúsa	299,28	
— 11. Annar sakamála kostnaður og lög- reglumála	65087,22	
		133794,36

B. Sameiginlegur kostnaður við embættisrekstur:

— 1. a. Burðareyrir	8679,31	
— b. Embættisskeyti	19978,82	
— 2. Brunaábyrgðargjöld o. fl.... ..	11548,55	
— 3. Til embættiseftirlitsferða	4312,57	
— 4. Til skattanefndakostnaðar.. ...	8343,98	
— 5. Eyðublöð o. fl.	24387,94	
		77251,17
		211045,53

4. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 12. gr. er veitt:

Til læknaSKIPUNAR og heilbrigðismála:

— 8. Til geislalækningastofu ríkisins ...	1347,65	
— 11. Til nuddlækningastofu Jóns Kristj- ánssonar	1000,00	
Flyt ...	2347,65	269464,96

54
19. maí

		kr.	kr.	kr.
	Flutt ...	2347,65		269464,96
Við 17.	Geðveikrahælið á Kleppi...	14000,20		
— 18.	Heilsuhælið á Víflsstöðum	5321,10		
— 20. a.	Landsspítalinn	45000,00		
— b.	Viðbótarbygging á Kleppi	40000,00		
— j.	Heilbrigðiseftirlit alþýðuskóla...	945,10		
				107614,05

5. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 13. gr. er veitt:

Til samgöngumála.

A. Póstmál.

— 2.	Póstflutningur	15048,34	
— 3. a.	Skrifstofukostnaður	2135,03	
			17183,37

B. Vegabætur.

— I. 3.	Ferðakostnaður o. fl....	5611,91	
— 4.	Aðstoðarmenn og mælingar	9444,09	
— 5.	Skrifstofukostnaður	1335,59	
— II. a. 1.	Kjalarnesvegur	6969,98	
— 4.	Norðurárdalsvegur	7745,11	
— 6.	Húnavatnssýsluvegur	2925,86	
— 7.	Vallhólmsvegur	12953,01	
— 8.	Pelamerkurvegur	5669,58	
— 10.	Vopnafjarðarvegur	1739,54	
— 13.	Biskupstungnabraut	6881,42	
— b.	Viðhald og umbætur	99691,82	
— III.	Brúargerðir	129784,35	
— IV.	Slitlag akvega...	20000,00	
— V.	Fjallvegir	5978,39	
— VI. 1.	Til áhalda	3077,10	
— VII. 1.	Til akfærra sýsluvega	9294,60	
— XI.	Gistingarstyrkur	175,68	
			329278,03

Flyt ... 346461,40 377079,01

	kr.	kr.	54
Flutt ...	346461,40	377079,01	19. maí

C. Samgöngur á sjó.

— 1. a.	Til strandferða	9254,28	
— 2.	Til bátaferða	6800,00	
			16054,28

D. Hraðskeyta- og talsímasamband.

— I.	Til viðauka símakerfa o. fl.	3261,30	
— II.	Til nýrra símalagninga	20983,71	
— III. 2.	Kostnaður af aðalskrifstofu	596,34	
—	3. Ritsímastöðin í Reykjavík	12945,53	
—	4. Práðlausa stöðin í Reykjavík	3601,89	
—	5. Bæjarsíminn í Reykjavík	11363,70	
—	6. Áhaldabúsið	230,92	
—	7. Ritsímastöðin á Akureyri	2063,51	
—	8. Ritsímastöðin á Seyðisfirði	2752,58	
—	9. — - Ísafirði	2893,94	
—	10. — - Borðeyri	2046,03	
—	11. — - Hafnarfirði	1610,09	
—	13. — - Siglufirði	3881,49	
—	15. Til annara símastöðva og eftirlits- stöðva	5200,12	
— IV.	Eyðublöð o. fl.	5174,31	
— V.	Viðbót og viðhald stöðvanna	18595,93	
— VII.	Viðhald landssímanna	35395,60	
	Slysatrygging	871,20	
			133468,19

E. Vitamál.

— I. 3.	Til skrifstofuhalds	1471,11	
—	4. Ferðakostnaður m. m.	763,60	
— II.	Laun vitavarða... ..	667,83	
— III.	Rekstrarkostnaður vitanna	6519,30	
— V. a.	Til vitabygginga	15820,90	
—	b. Til leiðarljósa	5850,63	
			31093,37
			527077,24
	Flyt		904156,25

54
19. maí

kr. kr.
... ... 904156,25

6. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 14. gr. er veitt:

Til kirkju- og kennslumála.

A. Andlega stéttin.

Við b. 7. Til húsabóta á prestssetrum 1805,11

B. Kennslumál.

—	I. i.	Ljós, hiti, ræsting	1500,00
—	j. 3.	Ýms gjöld	3100,00
—	II. b.	Nám á sængurkvennastofnun ...	1193,75
—	III. b. 2.	Eldiviður og ljós	1335,53
—		3. Til skólahússins	1197,76
—		4. Stundakennsla o. fl.	1302,00
—		10. Ýmisleg gjöld	487,28
—		11. Verðlaunabækur... ..	37,95
—	IV. b. 1.	Auka- og stundakennsla	2585,00
—		2. Framhaldsnám	4200,00
—		3. Bækur og kennsluáhöld	345,92
—		4. Eldiviður og ljós	880,58
—		6. a. og b. Dyravarzla	350,00
—		8. Til skólahússins... ..	591,98
—		9. Ýmisleg gjöld	2563,99
—	V. b. 7.	Ýmisleg gjöld	420,29
—	VI. b. 4.	Ýmisleg gjöld	265,60
—	VII. b. 1.	Stundakennsla	360,00
—		2. Húsnaði	750,00
—	VIII. 2c. 1.	Verklegt nám	1529,90
—		3. Eldiviður og ljós	815,58
—		4. Ýmisleg gjöld	81094,67
—	XI.	1. Laun	400,00
—	XIII.	4. Farkennsla og eftirlit með heima- fræðslu	782,50
—		5. Til prófdómara við barnapróf .	9392,56
—	XIV. 1. b.	Aðstoðarkennsla... ..	700,00
—		c. 1. Til búnaðarnáms	50,00
—		4. Ýmisleg gjöld	1190,45
—		3. Til nýrra héraðsskóla	5000,00

Flyt ... 124423,29 1805,11 904156,25

		kr.	kr.	kr.	54
	Flutt ...	124423,29	1805,11	904156,25	19. maí
Við XV. 1.	Til húsmæðraskóla á Staðarfelli	3300,00			
— XVI.	Til kennslu heyrnar- og mál- leysingja	11391,19			
			139114,48		
				140919,59	

7. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 15. gr. er veitt:

Til vísinda, bókmennta og lista.

— 1. c.	Til aðstoðar	200,00		
— 2. c.	Ýms gjöld	501,80		
— 3. b.	Til aðstoðar	230,00		
— d.	Til áhalda og aðgerða	500,00		
— 5. b.	Viðhald og áhöld	300,00		
— 6.	Til kaupstaðarbókasafna... ..	80,00		
— 32.	Til landskjálftarannsóknna	23,75		
— 42.	Ferðastyrkur til útlanda	7734,00		
			...	9569,55

8. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 16. gr. er veitt:

Til verklegra fyrirtækja.

— 11.	Fjárkláðalækningar	475,95		
— 14. c.	Til veðurathugana utan Reykjavíkur	1652,74		
— d.	Til veðurskeyta o. fl.	300,00		
— f.	Ferðakostnaður yfirmatsmanna	5028,20		
— 18.	Til eftirlits með skipum og bátum og öryggi þeirra	5504,75		
— 23.	Til markaðsleitar erlendis	2735,00		
			...	15696,64

9. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 17. gr. er veitt:

Til almennrar styrktarstarfsemi.

— 3.	Styrkur til sjúkrasamlaga... ..	2004,45		
— 7.	Til slysatryggingar	3070,24		
— 8.	Til að hjálpa nauðstöddum Íslending- um erlendis	682,21		
			...	5756,90
	Flyt		...	1076098,93

1930

150

kr.

54
19. maí

Flutt ... 1076098,93

10. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 19. gr. er veitt:

Óviss útgjöld 143501,46

11. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 25. gr. er veitt:

Væntanleg fjáráukalög 1800,00

Þingsályktanir... .. 31546,10

... .. 33346,10

Samtals ... 1252946,49

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Amaliuborg, 19. maí 1930.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Einar Arnason.

L Ö G

55

19. maí

um

samþykkt á landsreikningnum 1928.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallið á lög þessi og Vér staðfest þau
með samþykki Voru:

								Áætlun	Reikningur
								kr.	kr.
I. Tekjur:									
1.	Fasteignaskattur	...	...	...	...	...	...	240000.00	259744.32
2.	Tekju- og eignarskattur	...	...	...	...	...	...	950000.00	1107172.44
3.	Lestagjöld af skipum	...	...	...	...	...	...	40000.00	44215.70
4.	Aukatekjur	...	...	...	...	...	...	350000.00	574230.92
5.	Erfðafjárskattur	...	...	...	...	...	...	40000.00	38022.76
6.	Vitagjöld	...	...	...	...	...	...	300000.00	449340.18
7.	Leyfisbréflagjöld	...	...	...	...	...	...	10000.00	15336.35
8.	Stimpilgjald	...	...	...	...	...	...	300000.00	419454.61
9.	Skólagjöld	...	...	...	...	...	...	15000.00	29281.62
10.	Bifreiðaskattur	...	...	...	...	...	...	30000.00	58117.09
11.	Útflutningsgjald	...	...	...	...	...	...	850000.00	1338387.68
12.	Áfengistollur	...	...	...	...	...	...	650000.00	441312.74
13.	Tóbakstollur	...	...	...	...	...	...	800000.00	1083429.24
14.	Kaffi- og sykurtollur	...	...	...	...	...	...	1000000.00	1218585.34
15.	Annað aðflutningsgjald	...	...	...	...	...	...	150000.00	255373.00
16.	Vörutollur	...	...	...	...	...	...	1000000.00	1650769.26
17.	Verðtollur	...	...	...	...	...	...	850000.00	1667140.22
18.	Gjald af brjóstsýkur- og konfektgerð	...	...	...	...	...	...	20000.00	106207.47
19.	Pósttekjur	...	...	...	...	...	...	475000.00	561093.16
20.	Símatekjur	...	...	...	...	...	...	1500000.00	1656259.21
Flyt								9570000,00	12973473,31

55

19. maí

		Áætlun	Reikningur
		kr.	kr.
	Flutt	9570000.00	12973473.31
21.	Vineinkasalan	450000.00	529553.11
22.	Tekjur af fasteignum ríkissjóðs o. fl.	34600.00	50662.90
23.	Tekjur af bönkum og vaxtatekjur	315000.00	166006.13
24.	Óvissar tekjur, ýmislegar greiðslur og endurgjöld	82000.00	517763.14
25.	Tekjur samkv. sérstökum lögum	»	56211.61
26.	Eytt af innstæðu	»	116053.25
Samtals ...		10451600.00	14409723.45

		Fjárveiting	Reikningur
		kr.	kr.
II. Gjöld:			
1.	Greiðslur af lánum ríkissjóðs og framlag til Landsbankans	1385676.00	1536632.13
2.	Borðfé Hans Hátignar konungsins	60000.00	60000.00
3.	Kostnaður við Alþingi og yfirskoðun landsreikninganna	219350.00	226787.57
4.	Til ríkisstjórnarinnar:		
	A. Ráðuneytið, ríkisféhirðir o. fl.	185760.00	237934.83
	B. Hagstofan	47500.00	57106.17
	C. Utanríkismál o. fl.	80500.00	83460.31
5.	A. Dómgæzla og lögreglustjórn	696026.00	825388.95
	B. Sameiginlegur kostnaður við embættisrekstur	144000.00	221251.17
6.	Læknaskipun og heilbrigðismál	876905.00	960996.65
7.	Til samgöngumála:		
	A. Póstmál	471960.00	477506.88
	B. Vegabætur	834450.00	1191133.96
	C. Samgöngur á sjó	340000.00	356054.28
	D. Hraðskeyta- og talsímasamband	1350900.00	1489469.67
	E. Vitamál	228620.00	246649.39
8.	Til kirkju- og kennslumála:		
	A. Andlega stéttin	324181.00	297090.80
	B. Kennslumál	1079895.00	1205505.07
9.	Til vísinda, bókmennta og lista	198030.00	204826.88
Flyt		8523753.00	9677794.71

										Fjárveiting	Reikningur	55
										kr.	kr.	19. maí
										</		

56
19. maí

FJÁRAUKALÖG

fyrir árið 1929.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau
með samþykki Voru:

1. gr.

Til viðbótar við gjöld þau, sem veitt eru í fjárlögum fyrir 1929, eru
veittar samkv. 2.—9. gr. hér á eftir kr. 606118,28.

2. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 11. gr. er veitt:	kr.	kr.
Til undirbúnings ríkisprentsmiðju... ..		3374,34

3. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 12. gr. er veitt:		
1. Til radio-móttökutækja handa Laugarnesspítala..	1079,00	
2. Húsaleiga dr. Helga Tómassonar frá september 1928 til maí 1929... ..	1753,63	
3. Til viðgerðar á húsinu nr. 12 í Kirkjustræti ...	7000,00	
4. Kostnaður vegna mænusóttar	3000,00	
		12832,63

4. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 13. gr. er veitt:		
1. Til umbóta og breytinga á pósthúsinu á Ísafirði	25592,08	
2. Til póst- og simahúss í Neskaupstað	17041,20	
3. Til aðgerðar á akbraut að Kristneshælinu	300,00	
		42933,28

5. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 14. gr. er veitt:		
1. Til aðgerðar á húsum á Bergþórshvoli... ..	441,86	
2. Til aðgerða á prestssetrinu í Vallanesi... ..	3000,00	
Flyt ...	3441,86	59140,25

	kr.	kr.	56
Flutt ...	3441,86	59140,25	19. maí
3. Kostnaður við uppfyllingu á kirkjugarði í Rvík	11801,90		
4. Álag á Presthólakirkju	1500,00		
5. Styrkur til húsmæðraskóla í Þingeyjarsýslu ...	7000,00		
6. Aðgerð og breytingar á Menntaskólanum	26000,00		
7. Aðgerð skólahússins á Eiðum... ..	10000,00		
8. Til bændaskólans á Hvanneyri	2280,43		
9. Styrkur handa Hallgrimi Þorbergssyni, til að rannsaka nokkur skólamál í Noregi og Danmörku	1000,00		
10. Til aðgerðar á Kennaraskólanum	2000,00		
11. Styrkur til rekstrar Laugarvatnsskóla	3000,00		
12. Til Laugaskóla: Byggingarstyrkur	5000,00		
13. Til sama skóla fyrir gólfduka... ..	2722,21		
14. Til Knattspyrnufélags Reykjavíkur, styrkur til umbóta á nýkeyptu húsi félagsins... ..	2000,00		
		77746,40	

6. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 15. gr. er veitt:

1. Styrkur til Guðm. Kambans	2400,00	
2. Til listasafnshúss Einars Jónssonar, fyrir girðingarefni d. kr.	1248,90	
3. Til eirsteypu af ýmsum myndum í listasafni Einars Jónssonar d. kr.	2800,00	
4. Styrkur handa söngkór til Danmerkurferðar ...	7500,00	
5. Styrkur handa glímumönnum til Þýskalandsfarar	2000,00	
		15948,90

7. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 16. gr. er veitt:

1. Til sjómælinga á Húnaflóa	51537,30	
2. Til húsaleigu, ljósa og hita í teiknistofu húsa-meistara ríkisins... ..	4278,97	
3. Til Skeiðaáveitunnar	6000,00	
4. Til flugferða	32000,00	
5. Til trjáplöntunar við ýmsar opinberar byggingar	1982,31	
		95798,58
Flyt		248634,13

8. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 18. gr. er veitt:

1. Til frú Dómhildar Jóhannsdóttur, ekkju Magnúsar Kristjánssonar ráðherra	1680,00
2. Til frú Ragnheiðar Bjarnadóttur, ekkju Þorleifs Jónssonar póstmeistara, frá 1. maí	933,32
3. Til frú Sigríðar Blöndal, ekkju Björns Blöndals, fyrrv. héraðsl.	420,00
4. Til Jakobs Björnssonar, fyrrv. sildarmatsmanns, frá 1. marz til 31. des.	1866,66
5. Til Sigurðar Péturssonar, fyrrv. fangavarðar, frá 1. júlí	700,00
6. Til frú Halldóru Þórðardóttur, ekkju Gísla Guðmundssonar gerlafræðings, frá 1/10 1928	1030,00
7. Til Sig. H. Kvarans, fyrrv. héraðsl., frá 1. júní... ..	330,71
8. Til frú Kristbjargar Marteinsdóttur, ekkju Sigurðar Jónssonar ráðherra, frá 1. júní	490,00
9. Til frú Guðríðar Helgadóttur, ekkju síra Jóhs. L. L. Jóhannssonar, frá 1. apríl	453,60
10. Til ungfrú Sigríðar Magnúsdóttur, hjúkrunarkonu, frá 1. okt.	175,00

8079,29

9. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 19. gr. er veitt:

1. Kostnaður við för 5. bekkinga Menntaskólans til Hornafjarðar... ..	2500,00
2. Greiðsla til hátíðarnefndar Alþingis til undirbúnings hátíðarinnar... ..	128126,00
3. Til Magnúsar Torfasonar sýslumanns, til utanfarar... ..	3000,00
4. Greiðsla til húsameistara, vegna alþingishátíðarinnar, til flutnings og byggingar húsa á Þingvöllum o. fl. ..	65690,24
5. Ýmislegur kostnaður á Þingvöllum	23546,00
6. Greiðsla til vegamálastjóra, til ýmsra aðgerða á Þingvöllum vegna alþingishátíðarinnar	39576,47
7. Kostnaður við vegagerð á Þingvöllum... ..	10950,00

Flyt ...	273388,71	256713,42
----------	-----------	-----------

	kr.	kr.	56
Flutt ...	273388,71	256713,42	19. maí
8. Til undirbúnings lögskipaðrar réttitunar ...	1000,00		
9. Til útgáfu ríkisgjaldaskýrslna árin 1925 og 1927	6756,00		
10. Til kostnaðar við kirkjumálanefnd ..	7100,00		
11. Til greiðslu á tunnutolli 1919 ...	61160,15		
		349404,86	
Samtals ...		606118,28	

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Amaliuborg, 19. maí 1930.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Einar Arnason.

L Ö G

um

57
19. maí

breyting á vegalögum, nr. 41, 4. júní 1924.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski,
Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau
með samþykki Voru:

Á 2. gr. vegalaga, nr. 41 1924, eru gerðar þessar breytingar:

I. Við A.

1. Fyrir »Landeyjar, Eyjafjöll« í tölulíð 1 kemur: Hvolhrepp inn Fljótshlíð
að Teigi yfir Pverá.

57

19. maí

2. Aftan við tölulíð 4 koma 2 nýir liðir:
 - a. Skeiðabraut, frá vegamótum Suðurlandsvegar, norðan Flatholts upp Skeið og Hrunamannahrepp að Brúarhlöðum.
 - b. Landbraut, frá Þjóðveginum hjá Meiri-Tungu í Holtum upp Land að Múla.
3. Á eftir tölulíð 6 kemur nýr liður:
Hafnarbraut, frá Höfn í Hornafirði á Þjóðvegin.

II. Við B.

1. Við tölul. 1. bætist:
Frá Hnífsdal að Gemlufalli við Dýrafjörð.
2. Við tölul. 2 bætist:
og frá vegamótum norðan Gljúfurár að Kláffossbrú.
3. Á eftir tölul. 2 kemur nýr liður:
Laxárdalsvegur, frá Búðardal um Laxárdal og Laxárdalsheiði að vegamótum Þjóðvegar utan Borðeyrar.

III. Við C.

1. Í stað orðanna í tölul. 1 »Um Tunguheiði að Þórshöfn« kemur:
Kringum Tjörnes, um Kelduhverfi, Óxarfjörð, Pistilfjörð að Þórshöfn.
2. Aftan við tölul. 2 koma 2 nýir liðir:
 - a. Vesturhópsvegur, frá Múlavegi við Neðra-Vatnshorn að Hvalsbraut við suðurenda Vesturhópsvatns.
 - b. Skagastrandarvegur, frá Blöndubré við Blönduós til Skagastrandar.
3. Aftan við tölul. 3 koma 3 nýir liðir:
 - a. Hofsóssbraut, frá Hofsósi til Hjaltadalsárbrúar.
 - b. Eyjafjarðarbraut, frá Akureyri að Saurbæ.
 - c. Kópaskersbraut, frá Kópaskersvogi að vegamótum við Brunnárbrú.

IV. Við D.

- Á eftir tölulíð 4 kemur nýr liður:
Úthéraðsvegur, frá Eyvindarárbrú um Eiðáþinghá og Hjaltastaðáþinghá að Óshöfn.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Amaliuborg, 19. maí 1930.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Tryggvi Þórhallsson.

L Ö G

58

19. maí

um

viðauka við hafnarlög fyrir Vestmannaeyjar, nr. 60, 10. nóv. 1913.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski,
Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau
með samþykki Voru:

1. gr.

Til dýpkunar innsiglingar, fullnaðarviðgerðar hafnargarða og nauðsyn-
legustu mannvirkja innan hafnar í Vestmannaeyjum veitast úr rikissjóði allt
að 110 þús. krónur, gegn tvöföldu framlagi úr hafnarsjóði Vestmannaeyja-
kaupstaðar.

Tillagið úr rikissjóði er bundið því skilyrði, að yfirumsjón með verkinu
og reikningshaldinu sé falin manni, sem rikisstjórnin samþykkir.

2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Amaliuborg, 19. maí 1930.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Tryggvi Þórhallsson.

L Ö G

um

skurðgröfur ríkisins og rekstur þeirra.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski,
Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau
með samþykki Voru:

1. gr.

Ríkisstjórninni er heimilt, í samráði við Búnaðarfélag Íslands, að kaupa 1 skurðgröfu á ári fyrst um sinn, af þeirri gerð, er henta þykir hér á landi. Heimild þessi nær einnig til þess að láta gera tilraunir um smíði og notkun á skurðgröfum.

2. gr.

Umsjón og starfræksla skurðgrafna þeirra, er ríkið á nú og keyptar verða, skal falin Búnaðarfélagi Íslands, en það skal hafa í sinni þjónustu mann, er hefir sérþekkingu í þeim efnum.

3. gr.

Búnaðarfélagi Íslands skal falið að láta gera mælingar, uppdrætti og áætlanir á þeim svæðum, þar sem áhugi er fyrir slíkum framkvæmdum og telja verður líklegt, að skurðgröfu verði við komið.

4. gr.

Nú hafa uppdrættir og áætlanir verið gerðar á einhverju svæði, og geta þá bændur þar myndað með sér áveitufélög samkv. 42.—44., 46. og 47. gr. vatnalaganna frá 1923, eða landþurkunarfélög samkv. 82. gr. sömu laga, og skal um stofnun þess félagsskapar og starfrækslu að öllu farið eftir fyrir- mælum vatnalaganna.

5. gr.

Nú er landþurkunar- eða áveitufélag myndað samkv. 4. gr. Ber því þá réttur til, svo fljótt sem ástæður leyfa, að fá eina eða fleiri af skurðgröfum ríkisins lánaðar, enda hagi svo til, að hentugt sé að nota þar skurðgröfu. Ríkið lánar skurðgröfurnar án endurgjalds, greiðir allan kostnað af flutningi

þeirra milli vinnustaða og sér um viðhald þeirra, en umsjónarmaður skurð- 59
grafnanna ræður verkstjóra til þeirra. Búnaðarfélag Íslands setur reglur um 19. maí
rekstur skurðgrafnanna.

6. gr.

Af kostnaði þeim, er leiðir af starfrækslu skurðgrafnanna, þar með
talið nauðsynlegt viðhald þeirra, varahlutir og vátrygging, þar sem þess er
þörf, greiðir ríkissjóður $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{3}$ heimilast landþurkunar- eða áveitufélögunum
að útvega sér að láni, en $\frac{1}{3}$ skulu landeigendur leggja fram sjálfir, um leið
og verkið er framkvæmt.

7. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Amaliuborg, 19. maí 1930.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Tryggvi Þórhallsson.

L Ö G

um

60

19. maí

breyting á áfengislögum, nr. 64, 7. maí 1928.

Vér Christian hinn Tiundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski,
Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau
með samþykki Voru:

1. gr.

Aftan við 7. gr. laganna bætist:

Heimilt er að ákveða í reglum þessum, að brot gegn þeim varði sektum,
frá 100 til 500 krónum, nema þyngri hegning liggi við eftir lögum þessum.

2. gr.

Upphaf 8. gr. laganna orðist svo:

Upptæk skal gera og ónýta öll áhöld o. s. frv.

3. gr.

Aftan við 14. gr. laganna bætist þriðja málsg., svo hljóðandi:

Hver, sem aflar sér áfengis undir því yfirskini, að hann þurfi á því að halda í lögleyfðum tilgangi, en notar það til nautnar, skal sæta sektum.

4. gr.

a. Fyrsta málsg. 21. gr. laganna orðist svo:

Láti læknir af hendi áfengi eða áfeng lyf eða lyfseðil á áfengi, hvort heldur er handa mönnum eða dýrum, án þess að hafa gengið úr skugga um það með rannsókn, að áfengið sé nauðsynlegt til lækninga, eða hann misbeitir á annan veg lækningaleyfi sínu, til að útvega mönnum áfengi til neyzlu, eða hann brýtur reglur þær, er settar eru eða settar verða til tryggingar því, að áfeng lyf verði ekki höfð til nautnar, heldur aðeins til lækninga, skal hann sæta refsingu samkvæmt 38. gr. þessara laga.

b. Síðasta málsg. 21. gr. falli burt.

5. gr.

Fyrir orðin í 27. gr. laganna »auk sektar skal greiða 40 krónur á hvern lítra þess áfengis, er innflutt er« komi: Auk þess greiðist í sekt 40 kr. á hvern lítra þess áfengis, er innflutt er.

6. gr.

Fyrir orðin í 30. gr. laganna »Brot gegn 6. gr. varða sektum samkv. 27. gr. 1, og skal sökunautur ennfremur sæta fangelsi«, komi:

Brot gegn 6. gr. varða sektum, 500—5000 krónum, og skal sökunautur ennfremur sæta fangelsi, ef áfengið hefir verið ætlað til sölu eða veitinga fyrir borgun.

7. gr.

Fyrri málsg. 32. gr. laganna orðist svo:

Brot gegn fyrri málsg. 11. gr. eða gegn þeim reglum, er settar eru eða settar verða samkv. annari málsg. sömu greinar, eða gegn þeim öðrum ákvæðum þessara laga, sem hanna að veita, gefa, selja eða láta af hendi áfengi til annara manna, varða sektum frá 500 til 5000 krónum. Sé brotið itrekað, varðar það sektum frá 1000 til 10000 krónum.

8. gr.

Síðasta málsg. 38. gr. laganna falli burt.

9. gr.

60

19. maí

Fjórða málsg. 45. gr. laganna orðist svo:

Brot á þeim reglum, sem settar eru eða settar verða um meðferð vinnanna, varða sektum samkvæmt þessum lögum, og má í reglunum kveða svo á, að refska skuli fyrir hlutdeild í brotum á reglugerðarákvæðunum.

10. gr.

Þá er lög þessi hafa öðlzt staðfestingu konungs, skal fella texta þeirra inn í meginmál áfengislaga, nr. 64, 7. maí 1928, og gefa þau út þannig breytt.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Amaliuborg, 19. maí 1930.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Jónas Jónsson.

61
19. maí

FJÁRLÖG

fyrir árið 1931.

Vér Christian hinn Tiundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Péttmerski,
Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau
með samþykki Voru:

I. KAFLI.

T e k j u r .

1. gr.

Árið 1931 er ætlað til, að tekjur ríkisins verði svo sem talið er í 2.—5.
gr., og að þeirra verði aflað með tekjugreinum, sem þar eru taldar.

2. gr.

Þessir skattar og tollar er ætlað til að nemi:

	kr.	kr.
1. Fasteignaskattur... ..	260000	1500000
2. Tekjuskattur og eignarskattur ..	1200000	
3. Lestagjald af skipum... ..	40000	
4. Aukatekjur	475000	
5. Erfðafjárskattur	30000	1315000 1100000
6. Vitagjald.	350000	
7. Leyfisbréfagjöld	10000	
8. Stimpilgjald... ..	360000	
9. Skólagjöld	20000	
10. Bifreiðaskattur	70000	
11. Útflutningsgjald		
12. Áfengistollur (þar á meðal óáfengt öl, áfengislaus vín, ávaxtasafi og gosdrykkir)... ..	425000	
Flyt ...	425000	3915000

61

19. maí

	kr.	kr.
Flutt ...	20000	10000
3. Væntanlega útdregið af þeim bréfum	24000	44000
4. Vextir af innstæðum í bönkum		8000
5. Aðrir vextir... ..		50000
Samtals ...		112000

5. gr.

Óvissar tekjur og endurgreiðslur eru taldar:

	kr.	kr.
1. Óvissar tekjur		50000
2. Endurgreiddar fyrirframgreiðslur		10000
3. Endurgreidd lán og andvirði seldra eigna		20000
4. Tekjur Menningarsjóðs		15000
5. Skemmtanaskattur		75000
Samtals ...		170000

II. KAFLI.

Gjöld.

6. gr.

Árið 1931 eru veittar til gjalda upphæðir þær, sem tilgreindar eru í
7.— 20. gr.

7. gr.

Greiðslur af lánum ríkissjóðs og framlag til Landsbankans er talið:

	kr.	kr.
I. Vextir:		
1. Innlend lán	140622	
2. Dönsk lán, danskar kr. 162164,82 á 121.70	197354	
Flyt ...	337976	

		kr.	kr.	61 19. maí
	Flutt ...	337976		
3. Enska lánið frá 1921, hluti ríkissjóðs £ 8046 - 3 - 6				
á 22.00		177015		
			514991	
II. Afborganir:				
1. Innlend lán		167127		
2. Dönsk lán, danskar kr. 357319,14 á 121,70		434857		
3. Enska lánið 1921, £ 2552 - 17 - 11 á 22,00		56163		
			658147	
III. Framlag til Landsbankans, 18. greiðsla			100000	
	Samtals ...		1273138	

8. gr.

	kr.	kr.
Borðfé Hans Hátignar konungsins... ..		60000

9. gr.

Til alþingiskostnaðar og yfirskoðunar landsreikninga er veitt:

	kr.	kr.
1. Til alþingiskostnaðar		225000
2. Til yfirskoðunar landsreikninga		4200
Samtals ...		229200

Til ríkisstjórnarinnar er veitt:

	kr.	kr.
I. Ráðuneytið, ríkisféhirðir o. fl.		
1. Til ráðherra:		
a. Laun... .. 35400		
b. Til risnu 8000		
	43400	
2. Til utanferða ráðherra.. 6000	6000	
3. Laun starfsmanna stjórnarráðsins 75000	75000	
4. Annar kostnaður 44000	44000	
5. Fyrir að gegna ríkisféhirðisstörfum 27000	27000	
Par af 1000 kr. persónuleg launaviðbót til núverandi ríkisbókara.		
6. Til þess að gefa út stjórnartíðindi:		
a. Þóknun fyrir útgáfu tíðindanna o. fl. 900		
b. Til pappírs og prentunar 12000		
c. Til kostnaðar við sendingar með póstum 1000		
	13900	
7. Til umbóta og viðhalds á stjórnarráðshúsinu og ráðherrabústaðnum og til hitunar og lýsingar hans	10000	
		219300
II. Hagstofan:		
1. Laun 13000	13000	
2. Pappír, prentun og heftling hagskýrslna 13000	13000	
3. Prentun eyðublaða. 2000	2000	
4. Húsaleiga, hiti og ljós m. m. 5000	5000	
5. Aðstoðar- og skrifstofukostnaður 25000	25000	
6. Til að gefa út manntalið 1703... .. 1000	1000	
		59000
III. Utanríkismál o. fl.		
1. Til sendiráðs í Kaupmannahöfn:		
a. Laun sendiherra 20000		
b. Húsaleiga... .. 5000		
c. Kostnaður við embættið 20000		
d. Til skrifstofuhalds 17000		
	62000	
Flyt ...	62000	278300

		kr.	kr.	61 19. maí
	Flutt ...	62000	278300	
2.	Fyrir meðferð utanríkismála	12000		
3.	Ríkisráðskostnaður	4000		
4.	Kostnaður við sambandslaganefnd	6000		
5.	Gengismunur af upphæðunum í 8. gr. 10. gr. III 1—3	25000		
			109000	
	Samtals ...		387300	

11. gr.

Til dómgæzlu, lögreglustjórnar o. fl. er veitt:

		kr.	kr.
A.			
Dómgæzla og lögreglustjórn.			
1.	Hæstiréttur:		
a.	Laun..	31400	
b.	Annar kostnaður, allt að	5000	
	Par af 3000 kr. til ritara.		36400
2.	Laun bæjarfógeta, sýslumanna og lögreglustjóra.. ...		150000
3.	Laun hreppstjóra..		25000
4.	Skrifstofukostnaður lögmannsins í Reykjavík:		
a.	Laun 2 fulltrúa og 3 skrifara	25000	
b.	Húsaleiga, hiti, ljós og ræsting	4200	
c.	Ýms gjöld, allt að..	5000	
d.	Til samningar spjaldskrár yfir afsals- og veð- málabækur	3000	
			37200
5.	Skrifstofukostnaður tollstjórans í Reykjavík:		
a.	Laun 4 skrifara	15120	
b.	Laun 6 tollvarða... ..	30380	
c.	Húsaleiga..	4500	
d.	Hiti og ljós	2000	
e.	Innheimtukostnaður	16000	
f.	Ýms gjöld, allt að	18000	
			86000
	Flyt ...		331600

	kr.	kr.
Flutt ...		334600
6. Skrifstofukostnaður lögreglustjórans í Reykjavík:		
a. Laun fulltrúa og 3 skrifara	23700	
b. Húsaleiga	4000	
c. Hiti og ljós	2400	
d. Ýms gjöld	2900	
		33000
Fastir starfsmenn í skrifstofum lögmansins, toll- stjórans og lögreglustjórans í Reykjavík njóta dýrtíðar- uppbótar eftir reglum launalaganna.		
7. Skrifstofukostnaður sýslumanna og bæjarfógeta		100000
8. Styrkur til lögreglustjóra, til utanferða		2000
9. Til landhelgisgæzlu, gegn allt að 300000 kr. framlagi úr landhelgissjóði		300000
10. Framlag til landhelgissjóðs		20000
11. Til hegningarhússins í Reykjavík og viðhaldskostn- aður fangelsa		12000
12. Til vinnuhælisins í Litla-Hrauni		10000
13. Annar sakamála- og lögreglumála m. m.		15000
14. Borgun til sjóðómsmanna		2000
15. Borgun til setu- og varadómara		5000
Samtals A. ...		833600
B.		
Sameiginlegur kostnaður við embættisrekstur.		
1. Burðareyri og embættisskeyti:		
a. Endurgjald handa embættismönnum fyrir burðar- eyri undir embættisbréf	35000	
b. Fyrir embættisskeyti	45000	
		80000
2. Brunaábyrgðar- og fasteignagjald fyrir nokkrar opin- berar fasteignir		25000
3. Til embættisefirlitsferða		6000
4. Gjöld til yfirskattaneftnda, skattstofu Reykjavíkur og fyrir skattvirðingar		60000
5. Eyðublöð, bókband, auglýsingar o. fl.		15000
Samtals B. ...		186000

12. gr.

61

Til læknaSKIPUNAR og heilbrigðismála er veitt:

19. maí

	kr.	kr.
1. Laun		255000
2. Til skrifstofukostnaðar landlæknis, eftir reikningi, allt að		2000
3. Styrkur til læknisvitjana handa sveitum, sem eiga sérstaklega erfiða læknissókn		9450
Styrkurinn skiptist þannig: 1. til Ólafs-fjarðarbúa 600 kr. — 2. Til Kolbeinsstaða-, Eyja- og Miklaholts-hreppa í Hnappadalssýslu, 200 kr. til hvers, 600 kr. — 3. Til Staðarsveitar 200 kr. — 4. Til Bæjarhrepps 300 kr. — 5. Til Öræfinga 400 kr. — 6. Til Þingvalla-hrepps 200 kr. — 7. Til Grimseyinga 400 kr. — 8. Til Suðureyrarhrepps 200 kr. — 9. Til Klofnings- og Skarðs-hreppa 300 kr. — 10. Til Holts- og Haganeshreppa 300 kr. — 11. Til Breiðdalshrepps 300 kr. — 12. Til Eyrarsveitar 200 kr. — 13. Til Flateyjarhrepps í Þingeyjarsýslu 200 kr. — 14. Til Selvogshrepps 150 kr. — 15. Til Vestur- og Austur-Eyja-fjallahreppa 200 kr. — 16. Til Sléttu-, Grunnavíkur- og Snæfjallahreppa, 300 til hvers, 900 kr. 17. Til Borgarfjarðarhrepps í Norður-Múlasýslu 300 kr. — 18. Til Rauðasands- og Barðastrandarhreppa, 150 kr. til hvors, og til Múlahrepps 250 kr., 550 kr. — 19. Til Fjallahrepps í Norður-Þingeyjarsýslu og Jökuldalshrepps í Norður-Múlasýslu, vegna byggðar í Möðrudalsheiði og Jökuldalsheiði, 200 kr. til hvors, 400 kr. 20. Til Árneshrepps í Strandasýslu 600 kr., sé héraðið læknislaust. — 21. Til Loðmundarfjarðarhrepps 150 kr. — 22. Viðbótarstyrkur til Ólafs-fjarðarbúa, gegn eigi minna tillagi frá þeim sjálfum en 1600 kr., ef þeir ráða til sín sérstakan lækni, 2000 kr.		
4. Til lækni í Reykjavík, er skylt sé að gegna sjúkravítjunum í Kjós, Kjalarnesi og Mosfellssveit og fara eftir taxta héraðslækna		1500
5. Til augnlækninga:		
a. Styrkur til augnlækni í Reykjavík	1000	
b. Styrkur til augnlækni á Akureyri	1000	
c. Styrkur til lækningaferða kringum landið	1000	
Flyt ...	3000	267950

	kr.	kr.
Flutt ...	3000	267950
Ferðastyrkurinn skiptist að jöfnu milli augnlæknis í Reykjavík, er hafi til yfirsóknar svæðið milli Eskifjarðar og Ísafjarðar, að báðum stöðum meðtöldum, og augnlæknis á Akureyri, er hafi hinn hlutann, frá Hólmavík til Norðfjarðar, enda hafi þeir dvöl a. m. k. á einni höfn eða tveim í hverri sýslu.		
6. Styrkur til tannlæknis Vilhelms Bernhöfts í Reykjavík		3000
7. Styrkur til háls-, nef- og eyrnalæknis Ólafs Þorsteinssonar í Reykjavík		1000
Styrkurinn til augnlæknis í Reykjavík og læknanna Vilhelms Bernhöfts og Ólafs Þorsteinssonar er bundinn því skilyrði, að þeir, hvor um sig, segi stúdentum í læknadeild háskólans til í sinni sérfræði og veiti fátæku fólki ókeypis læknishjálp á tilteknum stað, ekki sjaldnar en 4 sinnum á mánuði, og gefi skýrslu um það.		1000
8. Til geislalækningastofu ríkisins..		12000
9. Til radíumsjóðs Íslands, styrkur til að reka radíumlækningar		2500
10. Styrkur til héraðslækna til utanferða, í því skyni að afla sér nýrrar læknispekkingar		3000
Þennan styrk veitir stjórnarráðið eftir tillögum landlæknis, og má hann ekki fara fram úr 250 kr. fyrir hverja mánaðardvöl erlendis.		
11. Holdsveikraspítalinn		62940
Sá kostnaður sundurliðast þannig:		
A. Laun læknis... ..	7800	
B. Annar kostnaður:		
1. Laun starfsmanna... ..	12000	
2. Viðurværi 40 manna (ca. 130 a. á dag)	18740	
3. Klæðnaður	1500	
4. Lyf og sáraumbúðir	1400	
5. Eldsneyti	7600	
6. Ljósmeti... ..	2000	
7. Húsbúnaður og áhöld... ..	1800	
8. Viðhald á húsum... ..	2500	
9. Þvottur og ræsting.. ...	1500	
Flyt ...	49040	353390
	7800	

					kr.	kr.	61 19. maí
	Flutt ...	49040			7800	353390	
10.	Greftrunarkostnaður	500					
11.	Skemmtanir	600					
12.	Skattar o. fl.	3500					
13.	Ýmisleg gjöld	1500					
					55140		
					62940		
12.	Geðveikrahælið á Kleppi :						
I.	Gamli spítalinn					59625	
	Sá kostnaður sundurliðast þannig:						
A.	Laun læknis				6800		
B.	Önnur gjöld:						
1.	Kaup starfsmanna	13500					
2.	Búrekstur	16000					
3.	Matvæli	32000					
4.	Klæðnaður 70 sjúklinga á 50 kr. handa hverjum	3500					
5.	Lyf og sáraumbúðir	500					
6.	Ljós og hiti	10000					
7.	Viðhald og áhöld	10000					
8.	Þvottur og ræsting	3000					
9.	Skemmtanir	750					
10.	Skattar m. m.	2500					
11.	Óviss gjöld	1400					
					93150		
					99950		
	Þar frá dragast þessar tekjur:						
	Meðgjöf með 70 sjúklingum, kr. 1,50 á dag	38325					
	Tekjur af búinu	2000					
					40325		
	Mismunur ...				59625		
	Flyt ...				...	413015	

		kr.	kr.	61 19. maí
	Flutt ...	235940	458815	
Þar frá dragast þessar tekjur:				
Meðgjöf með 95 sjúklingum, 5 kr. á dag	173375			
Meðgjöf með 10 sjúkl., 6 kr. 50 au. á dag	23725			
Meðgjöf með 24 börnum, 4 kr. á dag ...	35040			
Tekjur af búinu	1000			
		233140		
	Mismunur ...	2800		
14. Heilsuhælið í Kristnesi:				
Rekstrarkostnaður			3000	
15. Önnur gjöld:				
a. Styrkur til sjúkrahúsa og sjúkraskýla, allt að ...	18000			
Styrkurinn veitist eftir fjölda legudaga, þó eigi meira en 70 aurar fyrir hvern legudag, gegn því að hjerað það, sem sjúkrahúsið á, leggi fram eins mikið og styrknum nemur, og að því tilskildu, að sjúklingar, sem ríkissjóður greiðir sjúkrahúsunum fyrir, njóti sömu kjara sem innanhéraðssjúklingar.				
b. Styrkur til að reisa sjúkraskýli og læknaþústaði ..	18000			
c. Til Hróarstungulæknishéraðs, sérstakur styrkur upp í kostnað við að reisa lækniþústað með sjúkrastofu	5000			
d. Bólusetningarkostnaður	3500			
e. Gjöld samkv. 13. gr. í lögum 16. nóv. 1907, um varnir gegn útbreiðslu næmra sjúkdóma	18000			
f. Gjöld samkv. 25. gr. í lögum 6. nóv. 1902, um varnir gegn því, að næmir sjúkd. berist til Íslands	2000			
g. Gjöld samkv. lögum nr. 16 1923, um varnir gegn kynsjúkdómum	7000			
h. Kostnaður við heilbrigðiseftirlit lækna með alþýðuskólum	2000			
i. Til hjálparstöðvar hjúkrunarfélagsins Líknar, gegn a. m. k. jafnmiklu frá bæjarsjóði Reykjavíkur ...	4000			
j. Til hjálparstöðvar Rauðakrossdeildar Akureyrar fyrir berklaveika, gegn jafnmiklu frá bæjarsjóði Akureyrar	500			
		78000	461815	
	Flyt ...			

	kr.	kr.
Flutt ...	78000	461815
k. Til félags íslenzkra hjúkrunarkvenna	700	
l. Til geitnalækninga, gegn að minnsta kosti $\frac{2}{3}$ annarsstaðar að	500	
m. Til styrktar mönnum, er þurfa að fá sjer gervilimi	4000	
n. Viðbótarlaun yfirsetukonu í Grímsey, gegn jafnmikilli launaviðbót annarsstaðar frá	300	
o. Til Halldórs Arnórssonar umbúðasmiðs	2200	
		85700
16. Hluti ríkissjóðs af launum ljósmæðra		38000
Samtals ...		585515

13. gr.

Til samgöngumála er veitt:

	kr.	kr.
A. Póstmál.		
1. Laun:		
a. Eftir launalögum	109800	
b. Póstafgreiðslumenn utan Reykjavíkur	80000	
c. Bréfhirðingamenn... ..	22000	
		211800
2. Póstflutningur		200000
3. Annar kostnaður:		
a. Skrifstofukostnaður í Reykjavík hjá aðalpóstmeistara og póstmeistara, eftir reikningi... ..	15000	
b. Skrifstofukostnaður og aðstoð utan Reykjavíkur hjá póstmeisturum og á stærri póstafrgreiðslum	24000	
c. Húsaleiga utan Reykjavíkur á stærri póststofum og póstafrgreiðslum	16500	
d. Önnur gjöld	60000	
		115500
Samtals A. ...		527300

		kr.	kr.	61 19. maí
B. Vegamál.				
I. Stjórn og undirbúningur vegagerða:				
1. Laun vegamálastjóra		7800		
2. Laun aðstoðarverkfræðings		6780		
3. Ferðakostnaður þeirra og fæðispeningar, eftir reikningi, allt að		6000		
4. Til aðstoðarmanna og mælinga, allt að		24000		
5. Skrifstofukostnaður, allt að		8000		
			52580	
II. Þjóðvegir:				
a. Til nýrra akvega:				
1. Kjósarvegur, gegn því að hlutaðeig- endur greiði $\frac{1}{4}$ kostnaðar	20000			
2. Stykkishólmsvegur	20000			
3. Holtavörðuheidiarvegur	60000			
4. Vesturlandsvegur	40000			
5. Húnavatnssýsluvegur	15000			
6. Langadalsvegur	10000			
7. Blönduhlíðarvegur	25000			
8. Öxnadalsvegur	10000			
9. Vaðlaheiðarvegur	60000			
10. Pistilfjarðarvegur	15000			
11. Jökulsárhlíðarvegur	10000			
12. Biskupstungnabraut	20000			
13. Skaftártunguvegur	10000			
14. Vopnafjarðarvegur	10000			
		325000		
b. Viðhald og umbætur		200000		
			525000	
III. Til brúargerða samkvæmt brúalögum			150000	
IV. Til slitlags á akvegum (bifreiðaskattur)			70000	
V. Fjallvegir			25000	
VI. 1. Til áhalda, allt að		20000		
2. Til bókasafns verkamanna		300		
			20300	
Flyt ...		...	842880	

	kr.	kr.
Flutt ...		842880
VII. Til sýsluvega:		
1. Tillög til akfærra sýsluvega, allt að gegn að minnsta kosti jafnmiklu tillagi annars- staðar að og öðrum þeim skilyrðum, sem at- vinnumálaráðherra setur.	40000	
2. Til sýsluvegasjóða eftir lögum nr. 10 1923	80000	120000
VIII. Til dragferjubalds:		
1. Á Lagarfljóti	300	
2. - Skjálfandaflóti	300	
3. - Blöndu	300	900
IX. Til ferju á Hrosshyl í Þjórsá		250
X. Styrkur til þess að halda uppi vetrarflutningum yfir Hellisheiði		5000
XI. Styrkur til Sigurðar Daníelssonar, til byggingar á Kolviðarhóli, síðari greiðsla enda hvíli sú kvöð framvegis á húseiganda að halda þar uppi gistingu og greiðasölu fyrir ferðamenn, undir eftirliti og samþykki atvinnumálaráðherra hvað verð- lag áhrærir. Jafnframt fellur niður árlegt ríkissjóðs- tillag til gistihússins.		6000
XII. Styrkur til að halda uppi byggð og gistingu fyrir ferðamenn Atvinnumálaráðuneytið veitir styrkinn ábúendum á afskekktum bæjum við þjóðbraut.		3000
XIII. Til byggingar í Bakkaseli		25000
XIV. Til byggingar útihúsa í Fornahvammi		4000
XV. Iðgjöld til slysaftryggingar verkamanna samkv. lög- um nr. 44, 27. júní 1925		5000
Samtals B. ...		1012030

		kr.	kr.	61 19. maí
C.				
Samgöngur á sjó.				
1. Til strandferða:				
a. Ríkissjóðs	200000			
b. Eimskipafélags Íslands	60000			
c. H/f Skafftfellings	24000			
			284000	
2. Til bátaferða á flóum, fjörðum og vötnum... ..			91200	
Samtals C. ...			375200	
D.				
Vitamál og hafnargerðir.				
I. Stjórn og undirbúningur vita- og hafnarmála:				
1. Laun vitamálastjóra	7800			
Hann sé umsjónarmaður vitamála og hafnargerða og ókeypis ráðunautur landsstjórnar, hjeradsstjórna og bæja í öllu því, er varðar vitamál og hafna.				
2. Laun aðstoðarverkfræðings	6500			
3. Til verkfróðrar aðstoðar	7000			
4. Til skrifstofuhalds, eftir reikningi	6200			
5. Ferðakostnaður og fæðispeningar, eftir reikningi	2500			
			30000	
II. Laun vitavarða..			28000	
Par af 300 kr. persónuleg launaviðbót handa núverandi vitaverði Gróttuvitans.				
III. Rekstrarkostnaður vitanna			115000	
IV. Sjómerki, þar með talið viðhald sæluhúsa			10000	
V. Til að reisa nýja vita			80000	
VI. Til áhaldakaupa			10000	
VII. Ýmislegt			30000	
VIII. Til bryggjugerða og lendingarbóta, allt að $\frac{1}{3}$ kostnaðar, gegn $\frac{2}{3}$ annarsstaðar að, enda sé það fé fyrir hendi og stjórnarráðið samþykki áætlun ...			97000	
Af upphæðinni skal verja 6000 kr. til bryggju-				
Flyt ..			400000	

	kr.	kr.
Flutt ...		400000
gerðar í Grindavík, gegn tvöföldu framlagi annars- staðar að, enda séu almenningi tryggð afnot af bryggjunni.		
IX. Til viðgerðar öldubrjótnum í Bolungavík, helming- ur kostnaðar (þar af endurveiting kr. 3742,52) allt að		7500
Verkið sé unnið undir eftirliti vitamálastjórnarinnar.		
Samtals D. ...		407500
E.		
Til Flugfélags Íslands h/f.		
1. Styrkur til flugferða	20000	
2. Til flugvélakaupa... ..	50000	
Framlagi þessu (í tölul. 2) er stjórninni heimilt að verja til hlutakaupa í flugfélaginu.		70000
Samtals E. ...		70000
F.		
Hraðskeyta- og talsímasamband.		
I. Til viðauka símakerfa, smærri efniskaupa, afborg- ana á húseigninni á Seyðisfirði o. fl.. ...		45000
II. Til einkasíma í sveitum		30000
III. Til nýrra símalagninga, með því skilyrði, að sam- komulag náist við hlutaðeigandi héruð		100000
IV. Til kaupa fjölsímataækja, Reykjavík—Akureyri, fyrri greiðsla		75000
V. Til starfrækslu landssímanna m. m.:		
1. Laun samkvæmt launalögum	360000	
2. Kostnaður við aðalskrifstofu landssímanna ...	20000	
3. Ritsímastöðin í Reykjavík	40000	
4. Loftskeytastöðin í Reykjavík	11000	
5. Bæjarsíminn í Reykjavík	250000	
6. Áhaldahúsið	3000	
Flyt ...	684000	250000

		kr.	kr.	61 19. maí
	Flutt ...	684000	250000	
7.	Ritsímastöðin á Akureyri	15000		
8.	Ritsímastöðin á Seyðisfirði	16000		
9.	Ritsímastöðin á Ísafirði... ..	11000		
10.	Símastöðin á Borðeyri	6000		
11.	Símastöðin í Hafnarfirði	7500		
12.	Símastöðin í Vestmannaeyjum	7000		
13.	Símastöðin á Siglufirði	7500		
14.	Til aukaritsímabjónustu	3000		
15.	Til annara símastöðva og eftirlitsstöðva	115000		
16.	Afborgun og vextir af láni frá L. M. Ericsson o. fl.	141000		
17.	Til uppbótar á launum:			
	a. Talsímakvenna við bæjarsímann í Reykjavík, Hafnarfirði, Vestmannaeyjum og Siglufirði, allt að	14100		
	b. Símrítara o. fl. eftir sömu reglum og 1927..	14000		
	c. Til kvenvarðstjóra, kvensímrítara o. fl.	3600		
		31700		
18.	Til Steindórs Björnssonar	1200		
19.	Til Jónasar Eyvindssonar og Gróu Dalhoff, persónuleg launaviðbót, 300 kr. til hvors	600		
			1046500	
VI.	Eyðublöð, prentkostnaður, ritföng m. m.... ..		40000	
VII.	Viðbót og viðhald stöðvanna		55000	
VIII.	Til að reisa lofttalstöðvar á Ísafirði og Horni		10000	
IX.	Kostnaður við ferðalög vegna starfrækslunnar, eftir reikningi, allt að		10000	
X.	Viðhald landssímanna		180000	
XI.	Áframhaldsgjald		25000	
XII.	Til kennslu fyrir símamenn... ..		3000	
XIII.	Tillag til alþjóðaskrifstofunnar í Bern		1500	
XIV.	Ýms gjöld		7000	
	Samtals F.	...	1628000	

		kr.	kr.
G.			
Útvarp.			
I. Stofnkostnaður.			
Afborgun og vextir af láni frá Marconifélaginu í London			178000
II. Starfrækslan.			
1. Laun útvarpsstjóra	9300		
2. Útvarpsráð og útvarpsefni	33700		
3. Viðhald, ræsting, ljós, hiti, rafmagnsgæzla ...	40000		
4. Yms gjöld	20000		
			103000
Samtals G. ...			281000

14. gr.

Til kirkju- og kennslumála er veitt:

		kr.	kr.
A.			
Andlega stéttin.			
a. Biskupsdæmið:			
1. Laun biskups	8800		
2. Skrifstofukostnaður, eftir reikningi, allt að	2000		
			10800
b. Önnur gjöld:			
1. Til prestakalla samkvæmt lögum 27. febr. 1880, 1. gr.	300		
2. Hluti ríkissjóðs af lífeyrisgjaldi presta samkvæmt lögum nr. 49 1907	350		
3. Viðbót við eftirlaun þau, er fátækir uppgjafaprestar og prestsekkjur njóta samkvæmt lögum	7000		
4. Framlag til prestlaunasjóðs	260000		
5. Til dómkirkjuprestsins í Reykjavík, fyrir skýrslugerðir	1000		
Flyt ...	268650		10800

		kr.	kr.	61 19. maí
	Fjutt ...	268650	10800	
6.	Styrkur til þjónandi presta til utanferða	2000		
7.	Til húsabóta á prestssetrum, með skilyrðum sem greinir í fjárlögum 1924.	20000		
			290650	
	Samtals A. ...		301450	
B.				
Kennslumál.				
1.	Háskólinn:			
a.	Laun	93000		
b.	Til héraðslæknisins í Reykjavík fyrir kennslu við háskólann... ..	1500		
c.	Til kennara í lagalæknisfræði	500		
d.	Til kennslu í söng	1000		
e.	Til kennslu í bókhaldi	400		
f.	Til þess að greiða kostnað við heimsóknir erlendra vísindamanna, er hér halda fyrirlestra í háskólanum, allt að	2000		
g.	Námsstyrkur	15000		
h.	Húsaleigustyrkur	9000		
i.	Rekstrarstyrkur til rannsóknarstofu háskólans	6000		
j.	Til kennsluáhalda læknadeildar... ..	1000		
k.	Fyrir starf við gerlarannsókn og kennslu í efnafræði	2800		
l.	Hiti, ljós, ræsting og vélgæzla	4000		
m.	Önnur gjöld:			
1.	Til ritara og dyravarðar 4000 aук hlunninda, er dyravörður hefir áður notið.			
2.	Ýms gjöld 5000			
		9000		
n.	Ferðastyrkur vegna stúdentaskipta	750		
o.	Framlag fyrir eitt herbergi í alþjóðastudentagarði í París, þriðja greiðsla af fjórum	2500		
p	Til stúdentagarðs (endurveiting)	25000		
			173450	
	Flyt ...		173450	

	kr.	kr.
Flutt ...		173450
II. Námsstyrkur erlendis:		
a. Til íslenzkra stúdenta í erlendum háskólum ...	24000	
b. Námsstyrkur samkvæmt ákvörðun menntamálaráðs	12000	
Styrkinn má veita konum sem kórlum til hvers þess náms, er menntamálaráðið telur nauðsyn að styrkja.		
c. Til Jens Jóhannessonar læknis, til sérfræðináms í háls-, nef- og eyrnalækningum	1200	
d. Til Gunnars Bjarnasonar, til þess að ljúka námi í vélaverkfræði í Mittweida í Þýzkalandi	900	
e. Til Kristins Björnssonar læknis, til þess að ljúka skurðlækninganámi í París	1500	
		39600
III. Menntaskólinn almenni:		
a. Laun	74200	
b. Önnur gjöld:		
1. Til bókasafns skólans	1000	
2. Til eldiviðar, ljósa og ræstingar ...	7000	
3. Til skólahússins utan og innan ...	3000	
4. Til stundakennslu og til prófdómenda, allt að	27000	
Af upphæð þessari má verja allt að 2000 kr. til stundakennara í námsgreinum þeim, er Guðm. Bárðarson kennir.		
5. Húsaleigustyrkur handa 15 lærisveinum, 75 kr. handa hverjum ...	1125	
6. Námsstyrkur, 2000 kr., með verðstuðulsuppbót	2800	
7. Læknispókun	500	
8. Til kennslutækja	2000	
9. Ýmisleg gjöld	3500	
10. Til verðlaunabóka	200	
11. Vegna kostnaðar við skólastjórn ...	2000	
	50125	
		124325
Flyt ...		337375

		kr.	kr.	61 19. maí
	Flutt ...		337375	
Húsaleigustyrk og námsstyrk má aðeins veita efnilegum, reglusömum og efnalitlum nemendum. Húsaleigustyrkur sé venjulega aðeins veittur utanbæjarmönnum, og að námsstyrk gangi utanbæjarmenn fyrir innanbæjarmönnum, að öðru jöfnu.				
IV. Gagnfræðaskólinn á Akureyri:				
a.	Laun	29000		
b.	Önnur gjöld:			
1.	Til aukakennara og stundakennslu 12000			
2.	Vegna kostnaðar við skólastjórn ... 2000			
3.	Til bóka og kennsluáhalda 2000			
4.	Til eldiviðar og ljósa 6500			
5.	Námsstyrkur 1200			
Utanbæjarnemendur gangi að styrk fyrir innanbæjarnemendum, að öðru jöfnu.				
6.	Til dyravörzlu 2000			
7.	Til viðhalds 2000			
8.	Til ýmislegra gjalda 3000			
		30700		
V.	Kennaraskólinn:		59700	
a.	Laun	19000		
b.	Önnur gjöld:			
1.	Stundakennsla 3000			
2.	Eldiviður og ljós 2500			
3.	Bókakaup og áhöld 500			
4.	Námsstyrkur 2500			
Utanbæjarnemendur gangi að styrk fyrir innanbæjarnemendum, að öðru jöfnu.				
5.	Til vornámsskeiðs fyrir barnakennara 1500			
6.	Til viðhalds 3000			
7.	Ýmisleg gjöld 2500			
		15500		
			34500	
	Flyt ...		431575	

				kr.	kr.
Flutt ...					431575
VI. Stýrimannaskólinn:					
a. Laun				13500	
b. Önnur gjöld:					
1. Til stundakennslu	...	...	1500		
2. Til eldiviðar og ljósa	...	...	1500		
3. Til Sveinbjarnar Egilssonar, til fyrir- lestra	...	...	300		
4. Til áhaldakaupa	...	...	10000		
5. Ýmisleg gjöld	...	...	2500		
				15800	29300
VII. Vélstjóráskólinn:					
a. Laun				8800	
b. Önnur gjöld:					
1. Til stundakennslu	...	...	1000		
2. Húsnæði	...	...	5400		
3. Ljós og hiti	...	...	1300		
4. Ræsting	...	...	700		
5. Til prófhalda	...	...	800		
6. Ýms gjöld	...	...	500		
				9700	18500
Við skólana undir liðunum III.—VII. skal vera skólagjald, að minnsta kosti 150 kr. fyrir hvern innanbæjarnemanda. Stjórnarráðið má þó, eftir tillögum skólastjóra, veita undanþágu frá skólagjaldi, ef í hlut eiga efnalitlir, en einkar efnilegir nemendur.					
VIII. Bændakennsla:					
1. Til bændaskólans á Hólum:					
a. Laun	...	...	9650		
b. Til smíða-, leikfimi- og dráttlistar- kennslu	...	...	1450		
c. Önnur gjöld:					
1. Til verklegs náms, allt að	...	...	2500		
2. Til kennsluáhalda	...	...	800		
Flyt ... 3300 11100					479375

			kr.	kr.
	Flutt ...	3300 11100		479375
	3. Til eldiviðar og ljósa...	3500		
	4. Ýmisleg gjöld	3000		
		9800		
			20900	
2.	Til bændaskólans á Hvanneyri:			
	a. Laun	8550		
	b. Til smíða- og leikfímikennslu ...	1300		
	c. Önnur gjöld:			
	1. Til verklegs náms, allt að	2400		
	2. Til kennsluáhalda... ..	500		
	3. Til eldiviðar og ljósa ...	3000		
	4. Ýmisleg gjöld	3000		
		8900		
			18750	
Styrkurinn til verklegs náms við bændaskólana á Hólum og Hvanneyri veitist nemendum, sem stunda verknám samkvæmt samningi, eigi skemur en 8 vikur á ári, og skila skólunum dagbókum um vinnubrögðin yfir námstímann, enda sjái skólastjóri nemendum fyrir ókeypis fæði og kennslu. Nemi styrkurinn aldrei hærri upphæð á hvern nemanda en 18 kr. fyrir hverja viku námstímans. Styrkinn má aðeins greiða eftir á, samkvæmt skýrslu um námið, og sé í henni getið, hve háan vikustyrk hver nemandi skal fá.				
3.	Til steinsteypukennslu		4000	
				43650
IX.	Iðnfræðsla:			
	a. Til Iðnaðarmannafélagsins í Reykjavík, til þess að reka iðnskóla í Reykjavík, undir yfirumsjón landsstjórnarinnar		7500	
	Par af til framhaldskennslu 1500 kr.			
	b. Til Iðnaðarmannafélagsins á Akureyri, til kvöldskólalahlds		2000	
	c. Til Iðnaðarmannafélagsins á Ísafirði, til skólalahlds		1200	
	Flyt ...		10700	523025

		kr.	kr.
	Flutt ...	10700	523025
d.	Til Iðnaðarmannafélagsins í Hafnarfirði, til kvöldskólalahalds	800	
	Styrkurinn til þessara 4 skóla má þó ekki fara yfir $\frac{4}{5}$ rekstrarkostnaðar.		
	Skólar þessir skulu senda stjórnarráðinu skýrslu, enda samþykki það stundaskrá þeirra.		
e.	Til að styrkja efnilega menn, karla og konur, til verklegs framhaldsnáms erlendis	5000	
	Þar af 1000 kr. til Jóns Sigurðssonar, til þess að nema nýjustu aðferðir við byggingar úr járnbentri steinsteypu.		16500
X.	Verzlunarskólar:		
a.	Til Kaupmannafélagsins og Verzlunarmannafélagsins í Reykjavík, til að halda uppi skóla fyrir verzlunarmenn, undir umsjón landsstjórnarinnar, þó ekki yfir $\frac{3}{4}$ kostnaðar	6000	
b.	Til Sambands samvinnufélaganna, til þess að halda uppi verzlunarskóla, undir yfirumsjón landsstjórnarinnar, þó ekki yfir $\frac{3}{4}$ kostnaðar ..	6000	12000
XI.	Ljósmeðraskólinn:		
1.	Laun forstöðumanns	1000	
2.	Til verklegrar kennslu:		
a.	Laun þriggja ljósmeðra í Rvík ...	900	
b.	Annar kostnaður, allt að	500	
		1400	
3.	Styrkur til námskvenna, þar í talin verðstuðulsuppbót, allt að	6700	9100
XII.	Kvennaskólar:		
1.	Til kvennaskólans í Reykjavík:		
a.	Húsaleigustyrkur	5000	
b.	Rekstrarkostnaður, gegn að minnsta kosti 1800 kr. framlögum annarsstaðar að en úr ríkissjóði	21000	
	Flyt ...	26000	560625

		61 19. maí	
		kr.	kr.
	Flutt 26000		560625
c. 40 kr. fyrir hverja námsmey, sem er allt skólaárið, allt að	4000		
d. Námsstyrkur til sveitastúlkna	1000		
		31000	
2. Til kvennaskólans á Blönduósi:			
a. Rekstrarstyrkur, gegn að minnsta kosti 1000 kr. framlögum annarsstaðar að en úr ríkissjóði	14000		
b. 65 kr. fyrir hverja námsmey, sem er allt skólaárið, allt að... ..	2000		
c. Til endurbóta á skólahúsinu	6000		
		22000	
Skólar þessir standa undir yfirumsjón landsstjórnarinnar.			53000
XIII. Almenn barnafræðsla:			
1. Umsjón fræðslumála:			
a. Laun fræðslumálastjóra	5600		
b. Skrifstofukostnaður, eftir reikningi, allt að	2000		
c. Til eftirlitsferða, eftir reikningi, allt að	1000		
		8600	
2. Laun kennara við fasta skóla og dýrtíðaruppbót		300000	
3. Laun farkennara og dýrtíðaruppbót		30000	
4. Til farkennslu og eftirlits með heimafræðslu, með sömu skilyrðum sem verið hefir, allt að... ..		7000	
5. Til prófdómara við barnapróf		10000	
6. Til þess að reisa barnaskóla utan kaupstaða, samkv. skilyrðum 14. gr. fræðslulaganna, allt að		40000	
7. Til fræðslumálarits... ..		800	
8. Utanfararstyrkur handa barnakennurum		3000	
			399400
XIV. Unglinga- og alþýðuskólar:			
1. Til alþýðuskólans á Eiðum:			
a. Laun	10500		
Flyt	10500		1013025

			kr.	kr.
	Flutt ..	10500		1013025
b.	Til hannyrða, leikfimi og smíða-			
	kennslu	2000		
	1. Til kennsluáhalda ...	800		
	2. Til eldiviðar og ljósa ...	4000		
	3. Ymisleg gjöld	3000		
	4. Til viðhalds skólahúss			
	og húsgagna	2000		
	5. Til smíðastofu og smíða-			
	tólakaupa	1000		
		10800		
c.	Til vatnsveitu í skólann	9000		
			32300	
2.	Til gagnfræðaskóla í Reykjavík		3000	
3.	Til héraðsskóla samkv. l. nr. 32 1929		55000	
4.	Til unglingaskóla (lýðskóla) utan Reykjavíkur			
	og Akureyrar, allt að		35000	
	Styrkurinn er veittur með því skilyrði, að skólarnir fullnægi reglum, er stjórnarráðið setur, og að þeir njóti styrks annarsstaðar frá, er ekki sé minni en þriðjungur ríkissjóðsstyrksins. Unglingaskólar í kaupstöðum og fjölmönnum kaптúnunum fá minni styrk en sveitaskólar, að öðru jöfnu. Kennslumálastjórnin úthlutar styrknum og hefir eftirlit með skólunum.			
5.	Til þess að reisa héraðsskóla í sveitum, allt að helmingi kostnaðar		40000	
	Par af 10000 kr. til leikfímihúss á Laugum.			
	Styrkurinn er bundinn þeim skilyrðum, að skólastaðurinn sé ákveðinn, áætlun og teikning samþykkt af stjórnarráðinu og trygging sé fyrir nægu fjárframlagi á móti, enda verði reglugerð skólans staðfest af fræðslumálastjórninni og skólinn héraðseign.			
6.	Til þess að reisa unglingaskóla í kaupstöðum, ² / ₃ kostnaðar, allt að		20000	
	Styrkurinn er bundinn þeim skilyrðum, að áætlun og teikning sé samþykkt af stjórnarráði-			
	Flyt ..		185300	1013025

		61 19. maí	
		kr.	kr.
	Flutt ...	185300	1013025
	inu og trygging sé fyrir nægu fjárframlagi á móti, enda verði reglugerð skólans staðfest af fræðslumálastjórninni og skólinn eign kaupstaðarins.		
7.	Til bókasafna við unglingaskóla	2000	
8.	Til þess að gefa út kennslubækur handa skólum	3000	
			190300
XV. Húsmæðrafræðsla:			
1.	Til húsmæðradeildar við Alþýðuskóla Þingeyinga	5000	
2.	Til húsmæðrafræðslu á Hallormsstað.	5000	
	Styrkir samkvæmt tölul. 1.—2 eru bundir því skilyrði hvor um sig, að atvinnumálaráðherra samþykki reglugerðir skólanna.		
3.	Til þess að reisa húsmæðraskóla, allt að helmingi byggingarkostnaðar	20000	
	Styrkurinn er bundinn þeim skilyrðum, að skólastaðurinn sé ákveðinn, áætlun og teikning samþykkt af stjórnarráðinu og trygging sé fyrir nægu fjárframlagi á móti, enda verði reglugerð skólans staðfest af fræðslumálastjórninni.		
4.	Til kvenfélagsins Óskar í Ísafjarðarkaupstað, til húsmæðrafræðslu, gegn 1000 kr. annarsstaðar að	6000	
	Noti félagið ekki styrkinn, má greiða hann öðrum á Ísafirði eða Ísafjarðarsýslu, að óbreyttum skilyrðum.		
5.	Til húsmæðrafræðslu í Vík í Mýrdal.	1500	
			37500
XVI.	Til kennslu heyrnar- og málleysingja m. m.		26000
	Stjórnin annast um, að aðstandendur nemendanna eða nemendurnir sjálfir greiði kostnað, ef efni þeirra leyfa, samkv. tilsk. 28. febr. 1872, 2. gr.		
XVII. Blindrakennsla:			
1.	Til kennslu blindra barna, sem send eru utan til náms, gegn jafnmiklu framlagi annarsstaðar að	1000	
2.	Til Sigurbjargar Sveinsdóttur, til framhaldsnáms á blindraskóla í Kaupmannahöfn	1200	
	Flyt ...	2200	1266825

	kr.	kr.
Flutt ...	2200	1266825
3. Til blindra manna, til þess að nema körfugerð og þesskonar iðnað innanlands, samkv. nánari fyrirráðum atvinnumálaráðuneytis	2400	4600
XVIII. Sundkennsla o. fl.:		
1. Til sundkennslu í Reykjavík	300	
Styrkur þessi er bundinn því skilyrði, að kennsla þessi fari fram að minnsta kosti 2 mánuði að vorinu og 1 mánuð að haustinu og að lærisveinar ríkisskólanna og skóla fyrir unglinga og fullorðna, sem styrktir eru af ríkisfé, njóti kennslunnar ókeypis.		
2. Laun Ólafs Pálssonar og Jóns Pálssonar fyrir sundkennslu þá, sem getur í 1. lið, og til að kenna öðrum sundkennurum björgunarsund ...	3000	
3. Til sundkennslu o. fl. annarsstaðar en í Rvík ...	3000	
Styrkurinn veitist bæjarstjórnnum og sýslunefndum með því skilyrði, að annarsstaðar frá sé lagt til sundkennslunnar eigi minna en ríkissjóðsstyrknum nemur.		
4. Til þess að gera nýjar, steinsteyptar sundlaugar og sundskýli, enda séu þær til afnota fyrir almenning og landsstjórnin samþykki uppdrátt og kostnaðaráætlun, helmingur kostnaðar, allt að	20000	26300
XIX. Til Ríkarðs Jónssonar, til þess að halda uppi kennslu í teikningu og tréskurði í þjóðlegum stíl		1800
XX. Til Soffiu Stefánsdóttur, til þess að halda uppi námsskeiðum fyrir konur og karla í teikningu og tréskurði allt árið		1200
XXI. Til Íþróttakennslu		4000
XXII. Til Íþróttasambands Íslands		6000
XXIII. Til Unnar Jónsdóttur, utanfararstyrkur til þess að fullnuma sig í íþróttakennslu		1200
XXIV. Til Helga Tryggvasonar, utanfararstyrkur til þess að kynna sér hraðritunarkennslu og skólamál ...		1500
XXV. Til Skáksambands Íslands		1500
Samtals B. ...		1314925

15. gr.

61

Til vísinda, bókmennta og lista er veitt:

19. maí

	kr.	kr.
1. Landsbókasafnið:		
a. Laun	18300	
b. Launauppbót til 1. bókavarðar, 500 kr., og til 2. bókavarðar 1000 kr.	1500	
c. Til aðstoðar	4500	
d. Til að kaupa bækur og handrit og til bókbands ..	15000	
e. Til að semja spjaldskrá	1000	
f. Til að semja og gefa út skrá yfir handrit	3000	
g. Til ritaukaskrár	800	
h. Brunaábyrgðargjald fyrir safnið	360	
i. Húsaleiga	2000	
j. Ýmisleg gjöld	1000	
		47460
2. Þjóðskjalasafnið:		
a. Laun	6600	
b. Til bókbands, bóka- og handritakaupa, umbúnaðar skjala og aðstoðarmanns	5500	
c. Ýms gjöld	1000	
		13100
3. Þjóðminjasafnið og verndun fornminja:		
a. Laun þjóðminjavarðar (fornminjavarðar)	7300	
b. Til aðstoðar, eftir reikningi, allt að	2550	
c. Til að útvega forngripi, allt að	1500	
d. Til áhalda og aðgerða	1500	
e. Til rannsókna og ferðakostnaðar	1000	
Þjóðminjasafnið sé opið 6 stundir á viku, eftir nánari fyrirætlum stjórnarráðsins.		
f. Til Hóladómkirkju, til endurbóta	1000	
		14850
4. Náttúrufræðifélagið:		
a. Tillag	2000	
b. Til aðstoðarmanns	1400	
Styrkurinn veitist með því skilyrði, að safnið sé til sýnis almenningi á ákveðnum tíma, ekki sjaldnar en einu sinni á viku.		3400
Flyt	...	78810

	kr.	kr.
Flutt ...		78810
5. Landsbókasafnshúsið:		
a. Til eldiviðar, ljósa og ræstingar	6500	
b. Til viðhalds og áhalda	2000	
		8500
6. Til kaupstaðabókasafna, gegn eigi minna tillagi úr bæjarsjóði og sýslusjóði		2000
7. Aukastyrkur til þriggja bókasafna:		
a. Til amtsbókasafnsins á Akureyri, að því tilskildu, að Davíð skáld frá Fagraskógi hafi þar bókavörzlu með a. m. k. 2000 kr. launum auk verðstuðulsuppbótar... ..	3000	
b. Til bókasafnsins á Ísafirði, að því tilskildu, að Guðmundur Gíslason Hagalín rithöfundur hafi þar bókavörzlu með a. m. k. 2000 kr. launum auk verðstuðulsuppbótar	3000	
c. Til amtsbókasafnsins á Seyðisfirði	1000	
enda skal starfrækja safnið í samráði við sýslunefnd Suður-Múlasýslu og bæjarstjórn Neskaupstaðar.		7000
8. Til sýslubókasafna og lestrarsala í kaптúnun, gegn eigi minna tillagi úr sýslusjóði eða sveitarsjóði... ..		1000
9. Til bókasafnsins Íþöku, til bókakaupa		200
10. Til Hins íslenska bókmenntafélags		3400
enda haldi það áfram útgáfu hins íslenska fornbréfasafns sem að undanfögnu.		
11. Til Þjóðvinafélagsins, þar af 5000 kr. með því skilyrði, að félagið gefi út æfisögu Jóns Sigurðssonar ...		6800
12. Til Fornleifafélagsins		800
13. Til Sögufélagsins, til þess að gefa út alþingisbækur, landsyfirdóma o. fl.		2700
14. Til Þorkels Jóhannessonar, til að safna drögum að atvinnusögu Íslands, gegn 800 kr. framlagi annarsstaðar að		1200
15. Til Björns K. Þórólfssonar, til þess að semja skrá yfir skjöl, er Ísland varða og geymd eru í skjalasöfnunum í Kaupmannahöfn, enda fái þjóðskjalasafnið afrit af skránni		1500
Flyt ...		113910

		kr.	kr.	61 19. maí
	Flutt ...		113910	
16.	Til útgáfu allt að 20 arka af þjóðsagnasafni Sigfúsar Sigfússonar, gegn jafnmiklu framlagi annarsstaðar frá		1500	
17.	Til Ríkarðs Jónssonar, styrkur til útgáfu myndabókar með verkum hans		1500	
18.	Til Fornritaútgáfunnar, 150 kr. á hverja prentaða örk, allt að		5000	
19.	Til Leikfélags Reykjavíkur, gegn að minnsta kosti 2000 kr. framlagi úr bæjarsjóði Reykjavíkur		6000	
20.	Til Leikfélags Akureyrar, gegn að minnsta kosti 500 kr. framlagi frá Akureyrarkaupstað.		1500	
21.	Til Leikfélags Ísafjarðar, gegn að minnsta kosti 300 kr. framlagi frá Ísafjarðarkaupstað		1000	
22.	Til Arndísar Björnsdóttur, til leiklistarnáms erlendis .		2000	
23.	Til Sigrúnar Magnúsdóttur, til leiklistarnáms við leikskóla konunglega leikhússins í Kaupmannahöfn . . .		2000	
24.	Til Páls Ísólfssonar, til þess að veita kirkjuorgelleikurum og barnakennurum utan Reykjavíkur ókeypis kennslu í orgelleik, hljómfærði og söngstjórn í kirkjum og barnaskólum... ..		2000	
25.	Til Maríu Markan, til lokanáms í söngleiklist		1500	
26.	Til Árna Kristjánssonar, til þess að fullnuma sig í píanóleik		1300	
27.	Til Karlakórs Reykjavíkur, til söngnáms		1000	
28.	Styrkur til skálda og listamanna, þó eigi minna en 500 kr. til hvers		6000	
29.	Til Halldórs Kiljans Laxness, til ritstarfa		2000	
30.	Til Þórbergs Þórðarsonar, til þess að safna orðum úr alþýðumáli, enda sé safnið eign ríkisins . . .		2400	
31.	Til Finns Sigmundssonar, til þess að semja skrá yfir íslenzkar rímur og kanna sögu þeirra... ..		1500	
32.	Til Hannesar Þorsteinssonar, til þess að semja æfisögur lærðra manna íslenzkra á síðari öldum, enda sé handritið eign ríkisins að honum látnum		2000	
33.	Til Sigurðar Nordals, til ritstarfa, 2000 kr. með verðstuðulsuppbót		2800	
34.	Til Magnúsar Ásgeirssonar, til ljóðapýðinga		1500	
	Flyt ...		158410	

	kr.	kr.
Flutt ...		158410
35. Til Bjarna Sæmundssonar, til fiskirannsóknna:		
a. Föst laun með dýrtíðaruppbót	6800	
b. Til ferða og annara útgjalda við rannsóknirnar ...	1200	
		8000
36. Til dr. Guðmundar Finnbogasonar, til þess að vinna að bók um eðliseinkenni Íslendinga, lokagreiðsla ...		2000
37. Til Frímanns B. Arngrímssonar, til að safna steinum og jarðtegundum og rannsaka, að hverju sé nýtt ...		1000
38. Til Páls Þorkelssonar, til þess að vinna að málsháttasafni sínu		1000
39. Til Guðbrands Jónssonar, til þess að semja íslenska miðaldamenningarsögu		1800
40. Til Stúdentaráðs Háskóla Íslands, til þess að starfrækja upplýsingaskrifstofu		1200
41. Til listasafnshúss Einars Jónssonar		4000
42. a. Til Einars Jónssonar myndhöggvara, 5000 kr. með verðstuðulsuppbót	6800	
enda hafi hann forstöðu og umsjón listasafns síns, er sé almenningi til sýnis endurgjaldslaust 4 stundir á viku.		
b. Til sama, til aðstoðar	1200	
		8000
43. Til fréttastofu blaðamannafélagsins		2500
44. Til þess að kaupa Grænlands-bókasafn Einars Benediktssonar handa Landsbókasafni		5000
45. Ferðastyrkur til útlanda		6000
46. Til Menningarsjóðs (sbr. tekjul. 5. gr. 4.)		15000
47. Til Þjóðleikhúss (sbr. tekjul. 5. gr. 5.)		75000
48. Þóknun fyrir störf menntamálaráðs Íslands (sbr. 1. gr. laga nr. 7, 12. apríl 1928)		3000
Samtals ...		291910

16. gr.

61

19. maí

Til verklegra fyrirtækja er veitt:

	kr.	kr.
1. Til Búnaðarfélags Íslands, enda samþykki atvinnu- málaráðuneytið fjárhagsáætlun búnaðarþingsins... ..		250000
2. Til tilraunastarfsemi um grasfræ- og hafrasáningu, allt að		10000
Styrkur veitist af þessum lið eftir ákvörðun at- vinnumálaráðuneytisins í samráði við Búnaðarfélag Íslands.		
3. Til sandgræðslu... ..		40000
Par af 5000 kr. til áveitu og sandgræðslu í Meðallandi.		
4. Gjöld samkvæmt jarðræktarlögunum		430000
5. Til búfjárrýggingarsjóðs Íslands		15000
6. Tillag til Búnaðarbankans:		
a. Til byggingar- og landnámssjóðs	200000	
b. Til bústofnlánadeildar	50000	
c. Til ræktunarsjóðs:		
1. Afgjöld þjóðjarða 30000		
2. Kostnaðartillag 7000		
3. Hluti af útflutningsgjaldi 63000		
	100000	
d. Til lánadeildar smábýla	50000	
		400000
7. Tillag til byggingarsjóða kaupstaða og kauptúna, samkv. lögum um verkamannabústaði... ..		33000
8. Vegna ráðstafana um tilbúinn áburð		50000
9. Til að rannsaka og gera tillögur um raforkuveitur til almenningsþarfa utan kaupstaða, gegn fimmtungs fram- lagi frá hlutaðeigandi héruðum, allt að		15000
10. Til Garðyrkjufélags Íslands:		
Laun garðyrkjustjóra		4000
11. Til skógræktar:		
a. Laun	11910	
Par af 600 kr. húsaleiguuppbót til Einars Sæ- mundsens.		
b. Til skóggræðslu	16000	
Flyt ...	27910	1247000

	kr.	kr.
Flutt ...	27910	1247000
c. Til Hákonar Á. Bjarnasonar, til skógræktar- og sandgræðslunáms... ..	1200	
		29110
12. Til dýralækninga:		
a. Laun handa 4 dýralæknum	17000	
b. Til Hólmgeirs Jenssonar, til dýralækninga	900	
		17900
13. Til rannsóknastofu í þarfir atvinnuveganna		20000
14. Til fjárkláðalækninga		6000
15. Til eftirlits með útflutningi á hrossum		500
16. Til efnarannsóknarstofu í Reykjavík:		
a. Laun forstöðumanns, auk 25% af öllum tekjum stofnunarinnar, 3500 kr., með dýrtíðaruppbót ...	4800	
b. Til aðstoðar	5600	
c. Húsaleiga	3000	
d. Til ljósa, eldsneytis og ræstingar	1200	
e. Til áhaldakaupa	800	
		15400
17. Til veðurstofu Íslands:		
a. Laun forstöðumanns og fulltrúa	14900	
b. Til aðstoðar	12350	
c. Til veðurathugana utan Reykjavíkur, áhalda o. fl.	10000	
d. Til veðurskeyta o. fl.	11150	
e. Til loftskeytatækja	800	
f. Húsaleiga, ljós, hiti og ræsting	4000	
g. Eftirlit með veðurathugunarstöðvum o. fl.	1400	
h. Til að varpa út veðurskeytum á erlendum málum	2000	
		56600
18. Til landmælinga		55000
19. Til Fiskiveiðasjóðs Íslands		6000
20. Til Fiskifélagsins, enda samþykki atvinnumálaráðuneytið fjárhagsáætlun fiskipingsins		80000
Enda sjái það um á sinn kostnað útgáfu fiskimannaalmanaks.		
21. Laun yfirmatsmanna o. fl.:		
a. 5 fiskiyfirmatsmanna	16600	
b. Launauppbót fiskiyfirmatsmanna	8200	
Flyt ...	24800	1533510

	kr.	kr.
Flutt ...	24800	1533510
Af þessari upphæð fá fiskifyfirmatsmennirnir í Reykjavík, Ísafirði, Akureyri og Seyðisfirði 1500 kr. hver, fiskifyfirmatsmaðurinn í Vestmannaeyjum 1200 kr. og fiskifyfirmatsmaðurinn í Reykjavík 1000 kr. í ritfé.		
c. Laun 4 ullarmatsmanna	2200	
d. — 6 kjötmatsmanna	5000	
e. Ferðakostnaður yfirmatsmanna	10000	42000
22. Til eftirlits með skipum og bátum og öryggi þeirra:		
a. Laun skipaskoðunarstjóra	6800	
b. Til skrifstofukostnaðar, allt að	5000	
		11800
23. Til markaðsleitar erlendis		10000
24. Til erindrekkstrar í Miðjarðarhafslöndunum, gegn tvöföldu fjárframlagi annarsstaðar að		10000
25. Til Sambands Íslenzkra heimilisiðnaðarfélaga		6000
Þar af 800 kr. til Geirs Þormars, til að halda uppi kennslu og námsskeiðum í tréskurði á Norður- og Austurlandi.		
26. Til Guðmundar Jónssonar frá Mosdal, til að halda uppi kennslu og námsskeiðum í tréskurði og heimilisiðnaði		1000
27. Til Guðmundar Einarssonar myndhöggvara, til þess að setja upp leirbrennsluverksmiðju		5000
28. Til Halldóru Bjarnadóttur, til þess að vinna að útbreiðslu og eflingu heimilisiðnaðar		1800
29. Til Ingu L. Lárusdóttur, til þess að safna fyrirmyndum forns listiðnaðar í söfnum erlendis		3000
30. Til Kvenfélags Hvammshrepps í Vík í Mýrdal, til þess að halda uppi kennslu í handavinnu kvenna ...		600
31. Til Kvenfélagasambands Íslands, til undirbúnings starfsemi sinni		2000
32. Til sambands norðlenzkra kvenna		450
33. Til sambands austfirzka kvenna		450
34. Til sambands sunnlenzkra kvenna		450
35. Til Bandalags kvenna		450
36. Til kvenréttindafélags Íslands		500
Flyt ...		1629010

61

19. maí

	kr.	kr.
Flutt ...		1629010
37. Til vörumerkjaskrásetjara		2000
38. Handa Ungmennafélagi Íslands, til efflingar íþróttar og skóggæðslu		7500
Félagið gefi landsstjórninni skýrslu um, hvernig fénu er varið.		
39. Til Bandalags skáta		500
40. Til Dýraverndunarfélags Íslands, til dýraverndunarstarfsemi		1000
41. Til Fiskiræktarfélagssins Blöndu, $\frac{1}{3}$ rekstrarkostnaðar, allt að		500
42. Laun húsagerðarmeistara		7800
43. Til leiðbeiningar um húsagerð til sveita, á móti byggingar- og landnámsjóði		4000
enda greiðist engin borgun fyrir leiðbeiningarnar.		
44. Til Hjálpræðishersins í Reykjavík, byggingarstyrkur til gistihúss, síðari greiðsla		5000
45. Til mælinga og rannsókna á vatnasvæði Þverár og Markarfljóts... ..		10000
46. Til mælinga og rannsókna á vatnasvæði Hornafjarðarfljóts og Hólmsár (fyrri greiðsla)		4000
47. Til ræktunarvegna í Vestmannaeyjum, síðari greiðsla		6000
48. Til þess að gera laxastiga í Lagarfoss, $\frac{3}{5}$ kostnaðar, allt að		6000
49. Til að rannsaka til fullnustu og gera laxgengan farveg Blöndu undan Enni, $\frac{3}{5}$ kostnaðar, allt að		2000
50. Til Þórðar Flóventssonar, til leiðbeiningar um laxa- og silungaklak		1800
51. Gjöld vegna læga um skipulag bæja og sjávarþorpa...		8000
52. Til vatnsrennismælinga		2000
Samtals ...		1697110

17. gr.

61

Til almennrar styrktarstarfsemi er veitt:

19. maí

	kr.	kr.
1. Styrkur til berklasjúklinga		800000
Þar af til greiðslu legukostnaðar Eiðs Kvarans erlendis, 5 kr. fyrir legudag, þó ekki yfir 1500 kr.		
2. Gjöld samkvæmt lögum nr. 61 1921, um breyting á fátækralögum, 77. og 78. gr.		60000
3. Styrkur til sjúkrasamlaga		7000
Af þessum lið má greiða sjúkrasamlagi Hins ísl. prentarafélags styrk í samræmi við styrk til annara sjúkrasamlaga.		
4. Til styrktarsjóðs verkamanna- og sjómannafélaganna í Reykjavík		3500
5. Til sjúkra- og styrktarsjóðs vitavarða		500
6. Til slysatryggingar		10000
7. Til slysavarna, allt að		14000
enda sé stjórnarráðinu send skýrsla um starfsemina.		
8. Til að hjálpa nauðstöddum Íslendingum erlendis ...		1000
9. Til bjargráðasjóðs		24000
10. Tillag til ellistyrktarsjóða		45000
11. Til Stórstúku Íslands, til bindindisstarfsemi		10000
12. Til Rauðakrossfélags Íslands		1000
13. Til slysatryggingarsjóðs félagsins Dagsbrúnar		500
14. Til sjúkrasjóðs Fellshrepps		300
15. Til sjúkrasjóðs Hofshrepps		400
16. Til styrktar- og sjúkrasjóðs verkakvennafélagsins Framsóknar í Reykjavík		500
17. Til sjúkrasjóðs Félags járnsmíðanema í Reykjavík ...		200
18. Til styrktarsjóðs sjómannafélags Vestmannaeyja		500
19. Til sjúkrasjóðs verkamannafélagsins Drífanda í Vestmannaeyjum		500
20. Til sjúkrasjóðs verkamannafélags Akureyrar		300
21. Til sjúkrasjóðs verkakvennafélagsins Einingar á Akureyri		150
Fjárveitingarnar undir 13.—21. tölul. eru bundnar því skilyrði, að jafnmikið fé að minnsta kosti komi annarsstaðar að og að stjórnarráðinu sé send skýrsla um starfsemina.		
Flyt ...		979350

61

19. maí

	kr.	kr.
Flutt ...		979350
22. Til Elliheimilisins Grundar Rvík, byggingarstyrkur ...		10000
23. Til gamalmennahælis á Ísafirði		1000
24. Til gamalmennahælis á Seyðisfirði		1000
25. Tillag til Alþjóðahjálparsambandsins (International Relief Union)		1000
26. Til Sesselju Sigmundardóttur, til þess að koma upp heimili fyrir veikluð eða vanrækt börn í samvinnu við Barnaheimilisnefnd kirkjunnar		5000
Samtals ...		997350

18. gr.

Til eftirlauna og styrktarfjár er veitt:

	kr.	kr.
I. Samkvæmt eftirlaunalögum:		
a. Embættismenn	36439,64	
b. Embættismannaekkkjur og börn	17457,65	
c. Prestsekkjur	5977,44	
d. Lifeyrir samkvæmt lögum nr. 49 1923	2500,00	
e. — — — — 51 1921	1000,00	
		63374,73
II. Styrktarfé og eftirlaun, auk lögboðinna eftirlauna:		
a. Embættismenn:		
1. Til Sigurðar Magnússonar lækni	600,00	
2. — Sigurðar Kvarans héraðslækni	405,00	
3. — Þorvalds Pálssonar lækni... ..	300,00	
	1305,00	
b. Embættismannaekkkjur og börn:		
1. Til Magneu Ásgeirsson	200	
2. — Ólivu Guðmundsson	175	
3. — Theodóru Thoroddsen	800	
4. — Sigríðar Hjaltadóttur	400	
5. — Ingileifar Snæbjarnardóttur	400	
Flyt ... 1975	1305,00	63374,73

				61 19. maí	
				kr.	kr.
Flutt 1975				1305,00	63374,73
6.	Til Sigríðar Fjeldsted læknisekkju	...	450		
7.	— Sigríðar Finnbogadóttur	...	800		
8.	— Rannveigar Tómasdóttur	..	600		
9.	— Önnu Gunnlaugsson	..	900		
10.	— Kristbjargar Marteinsdóttur	...	1200		
11.	— Kristínar Jacobson	...	600		
12.	— Guðnýjar Jónsdóttur	...	400		
13.	— Kirstínar Þ. Blöndal	...	300		
14.	— Guðlaugar Magnúsdóttur	...	2000		
15.	— 2 barna hennar	...	200		
16.	— Rögnu Gunnarsdóttur læknisekkju	...	600		
17.	— Jenny Forberg	...	600		
18.	— Ástu Hallgrímsson	...	600		
19.	— Ástu Einarson	...	600		
20.	— Aðalbjargar Sigurðardóttur	...	1200		
21.	— Dómhildar Jóhannsdóttur	...	1200		
22.	— Önnu Þorgrímsdóttur læknisekkju, 600 kr., auk 100 kr. með hverju barni hennar í ómegð	...	1300		
23.	— Sofflu Johnsen læknisekkju	...	500		
24.	— Kristínar Þórarinsdóttur læknisekkju	...	400		
25.	— Sigríðar Blöndal læknisekkju	...	300		
26.	— Hrefnu Einarsdóttur læknisekkju, 600 kr., auk 100 kr. með einu barni í ómegð	...	700		
				17425,00	
c. Uppgjafaprestar:					
1.	Til Stefáns M. Jónssonar	...	325,00		
2.	— Guðlaugs Guðmundssonar	...	500,00		
3.	— Bjarna prófasts Einarssonar	...	780,00		
4.	— Sigurðar prófasts Gunnarssonar	...	662,25		
5.	— Guttorms Vigfússonar	...	600,00		
6.	— Björns Þorlákssonar	...	208,00		
7.	— Stefáns Jónssonar	...	370,00		
8.	— Jóns Þorsteinssonar	...	390,00		
9.	— Jóns Árnasonar	...	445,00		
10.	— Þórðar Ólafssonar	...	370,00		
Flyt ...				4650,25	
				18730,00	63374,73

61
19. maí

				kr.	kr.
	Flutt ...	4650,25		18730,00	63374,73
11.	Til Páls Stephsensens ...	355,00			
12.	— Helga P. Hjálmarssonar ...	475,00			
13.	— Einars Jónssonar, sjá fjárl. 1930	3000,00			
				8480,25	
d. Prestsekkjur:					
1.	Til Auðar Gísladóttur ...	300,00			
2.	— Bjargar Einarsdóttur ...	500,00			
3.	— Guðrúnar Björnsdóttur ...	300,00			
4.	— Guðrúnar J. Jóhannesdóttur ...	300,00			
5.	— Guðrúnar Ólafsdóttur ...	300,00			
6.	— Guðrúnar Pétursdóttur ...	300,00			
7.	— Guðrúnar Torfadóttur ...	300,00			
8.	— Ingunnar Leifsdóttur ...	300,00			
9.	— Hlífur Bogadóttur, 300 kr. auk 100 kr. með hverju barni hennar, sem er í ómegð ...	600,00			
10.	— Jóhönnu S. Jónsdóttur ...	300,00			
11.	— Kirstínar Pétursdóttur ...	300,00			
12.	— Sigrúnar Kjartansdóttur ...	300,00			
13.	— Steinunnar Pétursdóttur ...	300,00			
14.	— Ragnhildar Gísladóttur frá Eyvind- arhólum ...	300,00			
15.	— Sigríðar Halldórsdóttur Jónsson	300,00			
16.	— Guðlaugar Vigfúsdóttur ...	209,20			
17.	— Ingibjargar Magnúsdóttur ...	157,90			
18.	— Guðfinnu Jensdóttur ...	183,04			
19.	— Guðrúnar Sigurðardóttur ...	181,07			
20.	— Guðbjargar Hermannsdóttur ...	181,70			
21.	— Þórunnar Bjarnadóttur ...	155,56			
22.	— Guðrúnar S. Jónsdóttur ...	250,00			
23.	— Önnu Stefánsdóttur ...	200,00			
24.	— Helgu Skúladóttur ...	227,06			
25.	— Guðríðar Ólafsdóttur ...	164,26			
26.	— Guðríðar Helgadóttur, ekkju Jóh. L.L. Jóhannssonar, 132 kr., auk 100 kr. með hverju barni hennar í ómegð	432,00			
27.	— Arndísar Pétursdóttur ...	137,90			
Flyt ...				7479,69	
				27210,25	63374,73

61
19. maí

		kr.	kr.
	Flutt ...	7479,69	27210,25
28.	Til Guðnyjar Þorsteinsdóttur ...	173,56	63374,73
29.	— Valgerðar K. Guðmundsdóttur frá Grenivík ...	135,37	
30.	— Jakobínu Sigurgeirsdóttur frá Borg	157,44	
31.	— Kamillu Briem ...	170,57	
32.	— Kristínar Jónsdóttur prófastsekkju á Brjánslæk ...	300,00	
			8416,63
e.	Kennarar, kennaraekkjur og börn:		
1.	Til Önnu Ásmundsdóttur ...	300,00	
2.	— Guðlaugar Zakaríasdóttur ...	360,00	
3.	— Magnúsar Einarssonar ...	500,00	
4.	— Elínar Briem Jónsson ...	300,00	
5.	— Steinunnar Frímannsdóttur ...	450,00	
6.	— Þórunnar Stefánsdóttur ...	400,00	
7.	— Guðmundar Björnssonar ...	150,00	
8.	— Jóns Strandfelds... ..	150,00	
9.	— Einars Hávarðssonar ...	150,00	
10.	— Elísabetar Jónsdóttur ...	300,00	
11.	— Ragnheiðar Torfadóttur ...	400,00	
12.	— Páls J. Árdals ...	800,00	
13.	— Jóhannesar Sigfússonar ...	1800,00	
14.	— Ásdísar Þorgrímsdóttur 300 kr., auk 100 kr. með hverju barni hennar í ómegð ...	700,00	
15.	— Sigurjóns Rögnvaldssonar ...	200,00	
16.	— Ástu Magnúsdóttur kennaraekkjju	200,00	
			7160,00
f.	Póstmenn, póstar og ekkjur þeirra:		
1.	Til Guðm. Kristjánssonar ...	300	
2.	— Böðvars Jónssonar... ..	300	
3.	— Þóru Matthíasdóttur ...	300	
4.	— Vigdísar Steingrímsdóttur ...	300	
5.	— Þórunnar Sigurðardóttur, ekkju Halldórs Bjarnasonar pósts ...	200	
6.	— Jens Þórðarsonar ...	300	
7.	— Friðriks Möllers ...	1200	
	Flutt ...	2900	42786,88
			63374,73

61

19. maí

				kr.	kr.
	Flutt ...	2900		42786,88	63374,73
8.	Til Anínu Arinbjarnardóttur	200			
9.	— Eliesers Eiríkssonar	200			
10.	— Kristjáns Jóhannessonar, Jódísar- stöðum	300			
11.	— Jóhannesar Þórðarsonar	300			
12.	— Guðm. Kristjánssonar	300			
13.	— Stefáns Stefánssonar, Eskifirði ...	600			
14.	— Friðriks Klemenzsonar	2000			
15.	— Óla P. Blöndals	1800			
16.	— Kristjáns Blöndals	1000			
17.	— Bødvars Sigurðssonar pósts ...	300			
18.	— Einars Ároasonar, fyrrum pósts ...	200			
19.	— Steindórs Hinrikssonar pósts ...	300			
20.	— Ólafs Ólafssonar pósts	200			
21.	— Halldórs Benediktssonar pósts ...	200			
22.	— Ragnheiðar Bjarnadóttur, ekkju Þorleifs Jónssonar	1000			
23.	— Friðriks Jónssonar pósts	450			
24.	— Einars Ólasonar fyrrum pósts ...	300			
25.	— Þórodds Bjarnasonar pósts	600			
26.	— Sigríðar Guðmundsdóttur, ekkju Bødvars Þorlákssonar	300		13450,00	
g. Rithöfundar:					
1.	Til Indriða skrifstofustjóra Einarssonar	3500			
2.	— Valdimars Briems	1200			
3.	— Ólafar Sigurðardóttur frá Hlöðum	500			
4.	— Einars Hjörleifssonar Kvarans ...	3000			
5.	— Þorsteins Gíslasonar	2000			
6.	— Guðmundar Friðjónssonar	1500			
7.	— dr. Helga Péturss	4000			
8.	— Kristínar Sigfúsdóttur skáldkonu...	1000			
9.	— Einars Benediktssonar	4000			
10.	— Stefáns frá Hvítadal	1200			
11.	— Jakobs Thorarensens	1200			
12.	— Sigurjóns Friðjónssonar	1000			
	Flyt ...	42100		56236,88	63374,73

		kr.	kr.
	Flutt ...	24100	
13.	Til Guðmundar Kambans	2000	
14.	— Unnar Benediktsdóttur skáldkonu	1000	
		27100,00	63374,73
h. Ekkjur og börn skálda og rithöfunda:			
1.	Til Jakobínu Pétursdóttur	200,00	
2.	— Guðrúnar Jónsdóttur	300,00	
3.	— Arnbjargar Einarsdóttur	300,00	
4.	— Guðrúnar Sigurðardóttur	300,00	
5.	— Ólínu Þorsteinsdóttur	300,00	
6.	— 1 barns hennar	100,00	
7.	— Valgerðar Arnljótsdóttur	600,00	
8.	— Eleanor Sveinbjörnsson	1200,00	
		3300,00	
i. Ýmsir starfsmenn og ekkjur:			
1.	Til Petreu Jónsdóttur 300 kr., og að auki 100 kr. með barni hennar, sem er í ómegð	400	
2.	— Kristínar Sigurðardóttur júbíl- ljósmóður	500	
3.	— Matthildar Þorkelsdóttur júbíl- ljósmóður	500	
4.	— Þórdísar Símonardóttur júbílljós- móður	500	
5.	— Jakobínu Sveinsdóttur júbílljós- móður	500	
6.	— Oddnýjar Guðmundsdóttur, júbíl- ljósmóður	500	
7.	— Þórunnar Gísladóttur ljósmóður ...	500	
8.	— Önnu Þorsteinsdóttur ljósmóður ...	400	
9.	— Kristínar Jónasdóttur ljósmóður ...	300	
10.	— Nikólinu Björnsdóttur ljósmóður ...	300	
11.	— Sigurðjódar Einarsdóttur ljósmóður	300	
12.	— Jórunnar Guðmundsdóttur ljós- móður	300	
13.	— Margrjetar Grímsdóttur ljósmóður	200	
14.	— Kristínar Guðmundsdóttur ljósm.	200	
	Flyt ...	5400	86636,88
			63374,73

		kr.	kr.
	Flutt ... 5400	86636,88	63374,73
15.	Til Hólmfríðar Friðfinnsdóttur ljósmóður 200		
16.	— Áslaugar Bjarnadóttur ljósmóður 300		
17.	— Ingibjargar Jónsdóttur ljósmóður 300		
18.	— Jakobínu Jensdóttur 300		
19.	— Hildar Jónsdóttur ljósmóður ... 300		
20.	— Sigurveigar Jónatansdóttur ljósmóður 300		
21.	— Guðrúnar Guðmundsdóttur ljósmóður 300		
22.	— Halldóru Metúsalemsdóttur ljósmóður 300		
23.	— Jensínu Pálsdóttur ljósmóður ... 200		
24.	— Margrétar Jónsdóttur ljósmóður ... 200		
25.	— Guðrúnar Jónasdóttur ljósmóður 200		
26.	— Guðrúnar Magnúsdóttur ljósmóður 200		
27.	— Gróu Jónsdóttur ljósmóður 200		
28.	— Þuríðar Jónsdóttur ljósmóður ... 300		
29.	— Sigríðar Narfadóttur 300		
30.	— Hólmfríðar Björnsdóttur, ekkju Guðm. Hjaltasonar 300		
31.	— Páls Erlingssonar 1200		
32.	— Erlends Zakaríassonar 300		
33.	— Kristlins Jónssonar, vegavinnustjóra á Akureyri 300		
34.	— Einars Guðmundssonar, fyrrum vegavinnustjóra 300		
35.	— Guðlaugar Jónsdóttur, ekkju Jóns síldarmatsm. Stefánssonar 200		
36.	— Jakobs Björnssonar fyrrv. síldarmatsmanns 1600		
37.	— Gests Guðmundssonar, fyrrum vita- varðar 400		
38.	— Vigfúsar Sigurðssonar, fyrrum vita- varðar 300		
39.	— Sigfúsar Sigfússonar frá Eyvindará 800		
	Flyt ... 14500	86636,88	63374,73

		61 19. maí	
		kr.	kr.
	Flutt ... 14500	86636,88	63374,73
40.	Til Steinunnar Sigurðardóttur, ekkju Magnúsar Vigfússonar 600		
41.	— Margrjetar Jónsdóttur, ekkju Þórðar vitavarðar Þórðarsonar 300		
42.	— Ágústu Ólafsdóttur, ekkju Magnúsar Gunnarssonar 300		
43.	— Halldóru Pétursdóttur Briem 600		
44.	— Kristjónu Benediktsdóttur 400		
45.	— Bjargar Guðmundsdóttur 400		
46.	— Guðbjargar A. Þorleifsdóttur í Múlakoti 400		
47.	— Henriette Kjær... .. 600		
48.	— Helgu Ófeigsdóttur, ekkju Árna Zakaríassonar 400		
49.	— Guðrúnar Egilson, 2000 kr., auk 100 kr. með hverju barni hennar í ómegð 2400		
50.	— Guðjóns Guðlaugssonar... .. 1200		
51.	— Önnu Bjarnadóttur, ekkju Hjálmars Lárussonar 300		
52.	— Jóhannesar Jörundssonar hafnsögu- manns, Hrísey 300		
53.	— Halldóru Þórðardóttur 600		
54.	— Vigdísar Bergsteinsdóttur fyrrv. spít- alaráðskonu 300		
55.	— Sigríðar Magnúsdóttur hjúkrunar- konu 500		
56.	— Jónínu Marteinsdóttur hjúkrunar- konu 300		
57.	— Guðleifar Erlendsdóttur fyrrv. hjúkrunarkonu 300		
58.	— Sigurðar Péturssonar fangavarðar 1000		
59.	— Ragnheiðar Erlendsdóttur, ekkju Valdimars Daðasonar tollþjóns ... 300		
60.	— Susie Briem, ekkju Halldórs Briems 800		
61.	— Gunnlaugs Indriðasonar veðurfræð- ings 700		
		28000,00	
Flyt ...		114636,88	63374,73

						Flutt ...	9472158,00		61
Samkvæmt	15. gr.	...	...	...	...	...	291910,00		19. maí
—	16. —	...	...	...	...	...	1697110,00		
—	17. —	...	...	...	...	...	997350,00		
—	18. —	...	...	...	...	...	253216,25		
—	19. —	...	...	...	...	...	100000,00		
—	20. —	...	...	...	...	...	10000,00		
								kr. 12821744,25	

En tekjur eru áætlaðar:

Samkvæmt	2. gr.	...	...	...	...	...	12500000,00	
—	3. —	...	...	...	...	...	34600,00	
—	4. —	...	...	...	...	...	112000,00	
—	5. —	...	...	...	...	...	170000,00	
								— 12816600,00

Tekjuhalli kr. 5144,25

22. gr.

Stjórninni er heimilt:

- I. Að greiða Eimskipafélagi Íslands allt að 85000 kr. styrk, ef nauðsyn krefur.
- II. Að greiða að helmingi halla þann, sem verða kann á tilraunum Sambands ísl. samvinnufélaga af að senda frosið kjöt á erlendan markað haustið 1930, miðað við verð það, er framleiðendur fá fyrir saltað kjöt. Tilraunin sé framkvæmd í samráði við landsstjórnina.
- III. Að veita styrk í eitt skipti fyrir öll til þess að koma á stofn osta- og smjörbúum, sem nemi allt að $\frac{1}{4}$ stofnkostnaðar. Styrkurinn sé því aðeins greiddur, að fyrirtækið sé fullbúið til starfrækslu.
- IV. Að greiða séra Kjartani Helgasyni fyrrv. prófasti í Hruna full prestislaun.
- V. Að fenginni reynslu, að kaupa 2 snjóbifreiðar, til flutninga á Holtavörðuheidi og Fagradal.
- VI. Að gefa Árneshreppi eftir helming af 11650 kr. skuld hans við ríkissjóð.
- VII. Að gefa Grunnavíkurhreppi eftir af skuld hans við ríkissjóð kr. 262,50 og alla ógreidda vexti, gegn því að hreppurinn greiði eftirstöðvarnar, 3000 kr., með jöfnum afborgunum á næstu 12 árum.
- VIII. Að gefa Gerðahreppi upp skuld hans við viðlagasjóð, að upphæð 37000 kr.
- IX. Að láta athuga og gera áætlun um endurbyggingu sjóvarnargarðs á Siglufríði og greiða síðan úr ríkissjóði helming kostnaðar við framkvæmd verksins, gegn jafnmiklu frá Siglufjarðarkaupstað.
- X. Að veita Halldóri Arnórssyni umbúðasmið eftirgjöf á eftirstöðvum af viðlagasjóðsláni, 5500 kr.
- XI. Að láta reisa vinnu- og hressingarhæli fyrir 30 berklaveika menn að Reykjum í Ölfusi, og taka til þess lán, allt að 50 þús. kr.

61

19. maí

- XII. Að veita eftirgjöf á eftirstöðvum af viðlagasjóðsláni Ostagerðarfélags Önfirðinga, kr. 9141,67.
- XIII. Að lána Finni Jónssyni málara allt að 10000 kr. til þess að byggja sér vinnustofu, gegn tryggingu, er stjórnin tekur gilda.
- XIV. Að ábyrgjast allt að 48000 kr. húsa kaupalán fyrir kvennaskóla Reykjavíkur, gegn þeirri tryggingu, er stjórnin tekur gilda.
- XV. Að ganga í ábyrgð fyrir allt að 90000 kr. láni fyrir samvinnufélag Eskfirðinga, til kaupa á fiskiskipum, enda nemi lánið eigi meira en $\frac{3}{4}$ af kaupverði skipanna fullbúinna til fiskveiða. Lánið skal tryggt með sjálfskuldarábyrgð félagsmanna og ábyrgð Eskifjarðarhrepps og Suður-Múlasýslu. Forstöðumaður félagsins og annar endurskoðandi skulu samþykktir af ríkisstjórninni. Taka verður lánið í innlendri lánsstofnun eða innanlands.
- XVI. Að ganga í ábyrgð fyrir allt að 150 þús. kr. láni fyrir samvinnufélag sjómanna á Akureyri til kaupa á fiskiskipum, enda nemi lánið eigi meiru en $\frac{4}{5}$ af kaupverði skipanna fullbúinna til fiskveiða, og greiðist að fullu á 10 árum. Lánið skal tryggt með gagnábyrgð Akureyrarkaupstaðar, fyrsta veðrétti í skipunum og sjálfskuldarábyrgð félagsmanna. Forstöðumaður félagsins og annar endurskoðandi skulu samþykktir af ríkisstjórninni. Taka verður lánið í innlendri lánsstofnun eða innanlands.
- XVII. Að ábyrgjast lán til Síldareinkasölu Íslands. Skulu þau lán endurgreiðast að fullu áður en nokkrum síldareiganda verður greitt meira en 18 kr. á tunnu af saltsíld, að meðtöldu andvirði umbúða og verkunarkostnaði, eða tilsvarendi upphæð fyrir öðruvísi verkaða síld. Ábyrgð ríkissjóðs gildir til ársloka 1931 og skal aldrei nema hærri upphæð en svo, að hún og varasjóður einkasölunnar á hverjum tíma nemi samtals 500 þús. kr.

23. gr.

Stjórn Landsbankans veitist heimild til að greiða Steinunni Kristjánsdóttur, ekkju Alberts Þórðarsonar bankabókara, 500 kr. 1931, svo og uppbót á þá fjárhæð, eftir sömu reglu og bankinn veitir hana á laun starfsmanna sinna, og að greiða Birni Kristjánssyni uppbót á eftirlaun hans, eftir sömu reglu.

Stjórninni er heimilt að greiða Þóru Beck, ekkju Þórólfs Becks skipstjóra, eftirlaun eftir svipuðum reglum og Eimskipafélag Íslands greiðir ekkjum skipstjóra sinna, og sé upphæðin færð á útgerðarreikning Esju.

Stjórninni er heimilt að endurgreiða Steinþóri Guðmundssyni fyrrv. skólastjóra iðgjöld þau, er hann hefir greitt í lífeyrissjóð barnakennara.

24. gr.

Ef lög þau verða staðfest, er afgreidd hafa verið frá Alþingi 1930 og hafa í för með sér tekjur eða gjöld fyrir ríkissjóð, breytast fjárhæðirnar tekju- og gjaldamegin samkvæmt þeim lögum.

Allar þær fjárveitingar, sem eigi eru ákveðnar í lögum, öðrum en fjárlögum, tilskipunum, konungsúrskurðum eða öðrum gildandi ákvörðunum, gilda aðeins fyrir fjárhagstímabilið. 61
19. maí

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Amaliuborg, 19. maí 1930.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Einar Arnason.

L Ö G

62
19. maí

um

um heimild handa ríkisstjórninni til ríkisrekstrar á útvarpi.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Lænborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Að Vér samkvæmt 19. gr. laga, dags. í dag, um viðauka og breyting á lögum nr. 31, 7. maí 1928, um heimild handa ríkisstjórninni til ríkisrekstrar á útvarpi, höfum látið færa fyrgreind lög inn í meginmál laga nr. 31, 7. maí 1928, og gefum þau út svo breytt:

I. KAFLI.

Um skipulag og rekstur útvarps.

1. gr.

Ríkisstjórninni er heimilt að láta reisa og starfrækja nýja loftskýtastöð í Reykjavík og taka nauðsynleg lán í því skyni, og má stöðin vera þannig gerð,

62 að nota megi hana jöfnum höndum til að útvarpa tali og söng sem til vanalegra
19. maí firðskeytasendinga.

Sendiorka stöðvarinnar í loftneti skal að meðaltali eigi vera minni en 5 kw. til talsendinga, en ritorka 10 kw. eða meira. Stöðin heitir **Útvarpsstöð Íslands í Reykjavík**.

2. gr.

Fjárhagsáætlun um tekjur og gjöld útvarpsstöðvarinnar skal tekin sem sérstakur liður í fjárlög ríkisins á ári hverju. Halli, sem verða kann á rekstrinum, greiðist úr rikissjóði.

3. gr.

Atvinnumálaráðherra skipar fimm manna útvarpsráð til tveggja ára. Ráðherra velur formann þess, einn skal tilnefndur af Háskóla Íslands, einn af prestastefnu þjóðkirkjunnar, einn af fræðslumálanefnd (sbr. lög nr. 19 1928, 1. gr.), en hinn fimmti skal valinn meðal þriggja manna, er félag útvarpsnotenda tilnefnir, enda séu þá í því félagi fjórði hver þeirra manna, sem útvarpsnotendur eru taldir og greitt hafa lögmælt gjöld eftir lögum þessum; ella velur ráðherra einnig hinn fimmta mann í útvarpsráðið.

Skipun útvarpsráðs skal miða við 1. júlí.

4. gr.

Útvarpsráðið hefir yfirstjórn hinna menningarlegu starfsemi útvarpsins og ræður útvarpsefni, í samráði við útvarpsstjóra.

Þess skal stranglega gætt, að við útvarpið ríki skoðanafrelsi og að gætt verði fyllstu óhlutdrægni gagnvart öllum flokkum og stefnum í almennum málum.

Ráðherra ákveður nánar um störf útvarpsráðs í reglugerð, svo og um þóknun fyrir störfín.

5. gr.

Atvinnumálaráðherra skipar útvarpsstjóra með fullum árslaunum, að fengnum tillögum útvarpsráðs. Skal honum falið að annast allt, er lýtur að umsjón og rekstri útvarpsins (sbr. þó 3. gr.), og hafa á hendi allar fjárreiður þess og reikningshald.

Atvinnumálaráðherra skipar enn fremur aðra starfsmenn við útvarpsstöðina, eftir því sem þörf krefur, og ákveður laun þeirra, að fengnum tillögum útvarpsstjóra.

6. gr.

Til þess að standa straum af rekstri útvarpsins skal greiða til þess árlegt afnotagjald af hverju útvarpstæki í landinu. Atvinnumálaráðherra ákveður af-

notagjaldið um eitt ár í senn, að fengnum tillögum útvarpsráðs og útvarpsstjóra. Heimilt er atvinnumálaráðherra að fela pósthúsum og póstafgreiðslum landsins að annast innheimtu á ámsgjöldum útvarpsnotenda samkvæmt nánari fyrirætlun í reglugerð. 62
19. maí

Útvarpsstjóri semur í tæka tíð ár hvert fjárhagsáætlun um rekstur útvarpsins, og skal hún send atvinnumálaráðuneytinu til samþykkis.

7. gr.

Eftir að lög þessi öðlast gildi og útvarpið er tekið til starfa, má enginn nota viðtæki fyrir útvarp, nema tilkynnt sé útvarpsstjórninni og lögboðið gjald greitt af tækinu. Hvert það útvarpstæki, sem ekki hefir verið tilkynnt útvarpsstjórn, skal upptækt vera, og rennur andvirðið til útvarpsins.

8. gr.

Útvarpið skal hafa sama rétt og landssíminn um nauðsynlegar lagnir vegna starfsemi sinnar um lönd manna og lóðir og byggingar. Óheimilt er öllum að leggja svo nýjar lagnir, hvers kyns sem eru, að þær geti valdið бага eða óreglu á lögnum útvarpsins, sem fyrir eru, eða tækjum, sem standa í sambandi við þær.

Atvinnumálaráðherra sker úr ágreiningi um þessi atriði.

9. gr.

Nú hafa einstakir menn, sveitarfélög eða bæjarfélög raflagnir, vélar eða tæki, hverskonar sem eru, sem geta багаð eða valdið óreglu á notkun útvarpstækja, og er útvarpinu þá heimilt að gera, á kostnað eigenda, nauðsynlegar ráðstafanir um þau tæki eða lagnir, til þess að hindra truflanir, sem af þeim geta hlotizt.

Mönnum þeim, sem eru í þjónustu útvarpsins til þess að hindra slíkar truflanir, skal heimilt að fara tálmunarlaust um lönd manna og hús, ef nauðsyn er á vegna þessa starfs, enda fari þeir ekki um húbýli fyrir kl. 8 að morgni né eftir kl. 10 að kvöldi.

10. gr.

Í kirkjum, leikhúsum og samkomuhúsum, skólum, veitingasölum og hvarvetna þar, sem almennar skemmtanir eru haldnar eða mannfundir, þar sem umræður fara fram, skal útvarpinu heimilt, án endurgjalds eða nokkurra kvaða, að leggja um húsið nauðsynlegar leiðslur fyrir útvarp og koma þar fyrir útvarpstækjum. En skylt skal útvarpinu að gera með lögnum þessum svo lítið rask og missmíði á húsakynnum sem verða má.

62 Réttur til að útvarpa því, sem um hönd er haft í húsakynnunum, er óvið-
19. maí komandi þessum ákvæðum.

11. gr.

Heimilt skal útvarpinu að útvarpa án endurgjalds:

- a) messugerðum,
- b) hljómleikum og samsöngum, sem haldnir eru úti fyrir almenning, enda njóti flokkurinn styrks af almannafé,
- d) umræðum á opinberum samkomum, stjórnmalafundum og öðrum almennum mannfundum.

II. KAFLI.

Um einkasölu á útvarpstækjum.

12. gr.

Ríkisstjórninni er heimilt að ákveða einkasölu á útvarpstækjum. Skal þá engum öðrum en ríkisstjórninni eða þeim, sem hún felur það, heimilt að flytja inn í landið útvarpstæki né verzla með þau.

13. gr.

Útvarpstæki skal samkvæmt lögum þessum telja hvert það tæki, sem hægt er að nota til þess að taka við útvarpi, einnig tækjahluta og varahluta í útvarpstæki, og rafhlöð, sem notuð eru við útvarpstæki.

14. gr.

Ríkissjóður leggur fram nauðsynlegt rekstrarfé til einkasölnunnar. Allur verzlunarhagnaður af einkasölnunni rennur til útvarpsins.

15. gr.

Atvinnumálaráðherra ákveður með reglugerð allt nánara fyrirkomulag einkasölnunnar, þar á meðal, hversu fara skuli um þau útvarpstæki, sem óseld kunna að vera hjá tækjasöllum, þegar einkasalan hefst.

III. KAFLI.

62

19. maí

Ýms ákvæði.

16. gr.

Brot gegn lögum þessum varða sektum frá 50—500 kr., nema þyngri hegning liggi við. Þó skulu brot gegn 12. gr. varða sektum frá 200—20000 kr.

Hvert það útvarpstæki, sem ólöglega er flutt inn í landið eða ætlað til sölu á óleyfilegan hátt, skal upptækt vera og andvirðið renna til einkasölunnar.

Með brot gegnum lögum þessum skal farið sem almenn lögreglumál.

17. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi, og skal stöðin vera reist svo fljótt sem unnt er.

B r á ð a b i r g ð a á k v æ ð i .

Um starfstíma núverandi útvarpsráðs fer eftir ákvæðum laga þessara, og skal hann samkvæmt þeim talinn frá 1. júlí næstkomandi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Amaliuborg, 19. maí 1930.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Tryggvi Þórhallsson.

YFIRSETUKVENNALÖG.

Vér Christian hinn Tiundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Að Vér samkvæmt 3. gr. laga, dagsettra í dag, um breyting á lögum nr. 76, 28. nóv. 1919, um breyting á yfirsetukvennalögum nr. 14, 22. október 1912, höfum látið innfæra í meginmál laga nr. 14, 22. október 1912, breytingar þær, sem gjörðar eru á þessum lögum samkvæmt fyrstnefndum lögum og lögum nr. 76, 28. nóv. 1919, og gefum þau hérmeð út í einu lagi sem yfirsetukvennalög.

1. gr.

Engin getur orðið yfirsetukona hér á landi, nema hún hafi staðizt próf í yfirsetukvennaskólanum í Reykjavík, eða konunglegu fæðingarstofnuninni í Kaupmannahöfn, eða öðrum erlendum yfirsetukvennaskóla, sem landlæknir tekur gildan.

Yfirsetukonur í Reykjavík skulu hafa notið kennslu í fæðingarstofnuninni í Kaupmannahöfn eða annari erlendri fæðingarstofnun, sem að dómi landlæknis veitir jafngóða fræðslu.

2. gr.

Hverri sýslu landsins skal skipta í yfirsetukvennaumdæmi, og ræður sýslunefnd þeirri skiptingu, tölu umdæmanna og takmörkum þeirra og velur þeim heiti. Ein skal vera yfirsetukona í hverju umdæmi og hafa þar aðsetur, er sýslunefnd þykir hæfa.

Í hverjum kaupstað skal vera yfirsetukona, ein eða fleiri; því ræður bæjarstjórn, hversu margar þær eru.

3. gr.

Sýslumaður skipar yfirsetukonur eftir tillögum sýslunefndar og fær þeim veitingarbréf; en í kaupstöðum bæjarfógeti eftir tillögum bæjarstjórnar.

Dó skal jafnan leita álits héraðslæknis, áður yfirsetukona er skipuð; ef héraðslæknir telur hana óhæfa til starfsins, skal fresta skipuninni og skjóta því máli undir fullnaðarúrskurð landlæknis.

4. gr.

Laun yfirsetukvenna í kaupstöðum skulu greidd úr bæjarsjóði, en í sveitum að einum þriðja hluta úr sýslusjóði og að tveimur þriðju hlutum úr ríkis-

sjóði. Utan kaupstaða skulu launin greidd á manntalsþingi, en mánaðarlega í kaupstöðum.

63

19. maí

Launin skal miða við manntal umdæmisins við síðustu áramót, þannig:

1. Í þeim umdæmum, þar sem fólkstal er 300 eða minna, skulu árslaun vera 300 krónur.
2. Í umdæmum, sem hafa fleiri en 300 manna, skulu árslaunin vera 300 krónur, að viðbættum 10 kr. fyrir hverja fulla fimm tugi manna, sem fram yfir eru 300.
3. Í kaupstöðum, þar sem eru tvær eða fleiri yfirsetukonur, skal deila íbúatölu jafnt milli þeirra, og því næst reikna þeim laun á sama hátt og öðrum yfirsetukonum, þó aldrei yfir 1000 kr. í byrjunarlaun.

Laun allra yfirsetukvenna skulu hækka eftir 5 ár um 50 krónur, og eftir önnur 5 ár um 50 krónur. Þó mega launin án dýrtíðaruppbótar aldrei fara fram úr 1500 krónum.

Á laun þessi greiðist dýrtíðaruppbót af aðiljum eftir þeim reglum, sem gilda um starfsmenn ríkisins. Yfirsetukonur, sem skipaðar hafa verið áður en lög þessi öðluðust gildi, taka launabót eftir þjónustualdri.

5. gr.

Sýslunefndir og bæjarstjórnir mega veita þeim yfirsetukonum hæfileg eftirlaun, er fengið hafa lausn frá starfa sínum fyrir elli sakir eða vanheilsu.

Ef yfirsetukona slasast, þegar hún er að gegna lögmæltu starfi sínu, svo að hún verður að fá lausn, og er ekki fær um að vinna fyrir sér á annan hátt, þá skal hún eiga kröfu til eftirlauna, en bæjarstjórn eða sýslunefnd ákveður upphæð þeirra.

Eftirlaun greiða sömu aðiljar og launin greiða, í sama blutfalli.

6. gr.

Hver yfirsetukona er skyldug að láta aðstoð sína tafarlaust í té hverri þeirri sængurkonu í umdæminu, er gerir boð eftir henni.

Nú бага yfirsetukonu veikindi eða önnur lögleg forföll, og eru þá yfirsetukonur í næstu umdæmum skyldar að gegna, ef þær mega því við koma án þess að vanrækja sín umdæmi.

7. gr.

Yfirsetukonum ber sanngjörn þóknun fyrir yfirsetu og hjúkrun sængurkvenna, og að auki ókeypis fararþéttir báðar leiðir. Þessi þóknun skal vera eigi minni en 7 kr. fyrir að sitja yfir og kr. 2.50 fyrir hvern dag, sem yfirsetukona dvelur hjá sængurkonunni, nema þann dag, er hún tekur á móti barninu, en 1 kr. fyrir hverja vitjun í kaupstað eða kaupþúni þar sem yfirsetukona býr.

Ef sængurkona þiggur af sveit, eða er svo fátæk, að hún getur ekki borgað, þá á yfirsetukona heimtingu á að sveitarsjóður greiði henni þóknunina fyrir yfirsetustarfið og nauðsynlega aðhjúkrun, og skal ekki telja þau gjöld sem veittan sveitarstyrk.

8. gr.

Landlæknir skal semja og stjórnarráðið staðfesta yfirsetukvennareglugerð um skyldur yfirsetukvenna og gjöld fyrir aukaverk þau, er þær inna af hendi.

9. gr.

Brjóti nokkur yfirsetukona gegn því, sem henni er gert að skyldu með lögum þessum og yfirsetukvennareglugerðinni, skal hún sæta sektum, sem renna í landssjóð, nema þyngri hegning liggi við afbroti hennar að lögum. Verði hún sek af nýju, og eru miklar sakir til, einkum ef hún hefir oftár en einu sinni skorast undan að vitja sængurkonu tafarlaust og að forfallalaus, þá skal henni vikið frá. Ef yfirsetukona ljóstar upp því, sem einhver kona hefir trúast henni fyrir sem yfirsetukonu um hagi sína, skal henni þegar vikið frá starfi sínu.

10. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. janúar 1931, og frá sama tíma eru yfirsetukvennalög 17. des. 1875 og lög nr. 9, 13. apríl 1894, um breyting á 3. og 5. gr. yfirsetukvennalaga 17. des. 1875, úr gildi felld.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Amaliuborg, 19. maí 1930.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Einar Arnason.

ÁFENGISLÖG.

64

19. maí

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski,
Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Að Vér samkvæmt 10. gr. laga, dagsettra í dag, um
breyting á áfengislögum, nr. 64, 7. maí 1928, höfum látið fella texta þeirra
inn í meginmál áfengislaga, nr. 64, 7. maí 1928, og gefum þau hér með
út þannig breytt.

I. KAFLI.

Innflutningur áfengis.

1. gr.

Engan áfengan drykk eða áfengisvökva má flytja til Íslands til annara
nota en þeirra, sem getið er um í 2. gr. En áfengur drykkur eftir lögum þessum
telst hver sá vökvi, sem meira er í en $2\frac{1}{4}\%$ af vínanda að rúmmáli. Duft, kökur
og annað, er þau efni eru í, sem sundur má leysa í vökva og hafa nefndan áfeng-
isstyrkleika, skal fara með sem áfengan drykk.

Brot gegn þessari grein er fullframið, þegar áfengi er flutt inn í land-
helgi, nema sannað sé, að það sé ekki ætlað til sölu eða neyzlu hér í landi eða
landhelgi. En landhelgi telst 4 sjómíli frá haf út frá stórstraumsfjöruborði, og
sé talið frá yztu skerjum og hólum, er upp úr sjó koma, enda teljast firðir og
víkur í landhelgi allt það, sem landmegin verður innan við beina línu, er dregin
sé þar milli nesja, sem næst fjarðarmynni verða 12 sjómíli, og 4 sjómíli til
hafs frá þeirri línu.

2. gr.

Ríkisstjórninni einni skal heimilt að annast innflutning og sölu áfengis,
sem nauðsynlegt er:

- til iðnþarfa, efnarannsókna, náttúrugripasafna eða annara verklegra nota.
- til eldsneytis, og skal sá vinandi gerður óhæfur til drykkjar.
- handa lyfsölum, eins og lyfjaskrá heimilar, einnig smáskammtalyf með
vínanda í, og skal smáskammtalæknum heimilt að fá þau í innlendum
lyfjabúðum, ef pöntun þeirra fylgja meðmæli hlutaðeigandi lögreglustjóra
og sóknarprests.
- handa próföstum þjóðkirkjunnar og forstöðumönnum annara kirkjudeilda

64
19. maí

messuvín, sem nauðsynlegt er við altarisgöngur (þótt í því sé meira af vínanda en $2\frac{1}{4}\%$ að rúmmáli).

Jafnskjótt og lög þessi öðlast gildi, skal stjórnarráðið löggilda nýja lyfjaskrá.

Handa sendiræðismönnum framandi ríkja er heimilt að flytja frá útlöndum hæfilegan áfengisforða til heimilisþarfa þeirra, þó ekki yfir 800 lítra á ári handa hverjum þeirra.

3. gr.

Ekkert skip má flytja nokkurt áfengi til landsins, nema það, er fara á til áfengisverzlunar ríkisins eða farið er með samkvæmt fyrirmælum þessara laga.

Hvenær sem skip tekur íslenzka höfn, er skipstjóra skylt að tilkynna löggæzlumanni tafarlaust, eða um leið og hann sýnir skipsskjölin, hvort nokkurt áfengi sé í skipinu og hve mikið. Hafi skipið meðferðis áfengi, sem ekki á að fara til áfengisverzlunar ríkisins, skal löggæzlumaður á fyrstu höfn, er skipið kemur til, innsigla áfengisbirgðirnar. Skipstjóri ábyrgist, að engu áfengi sé skotið undan innsiglun og að innsiglin séu ekki brotin eða af áfenginu tekið, fyrr en skipið er alfarið frá landinu. Löggæzlumaður skal rannsaka á hverjum viðkomustað skipsins, hvort innsigli eru heil og hvort nokkuð hefir tekið verið af áfenginu, og hefir hann vald til að brjóta innsiglin, til þess að framkvæma þá rannsókn. Skrá yfir það áfengi, sem innsiglað var, skal fylgja skipinu, og samrit af henni liggja hjá þeim, er innsiglaði.

Löggæzlumaður hefir vald til að opna hirzlur skipverja og farþega og rannsaka aðra staði á skipinu, til þess að ganga úr skugga um, hvort áfengi sé þar.

Skipstjóri ber ábyrgð á brotum skipverja gegn þessari grein, en farþegar á farangri sínum.

Fyrirmæli þessarar greinar ná ekki til herskipa eða til skemmtiferðaskipa, enda flytji þau ekki farþega hingað aðra en þá, sem búa í skipinu meðan það stendur við hér við land og fara með því aftur, og ekki aðra farþega héðan.

4. gr.

Strandi skip hér við land og hafi meðferðis áfengi, eða berist þvílíkt vogrek á land, skal hreppstjóri, í forföllum lögreglustjóra, þá þegar taka áfengisílatin til varðveislu og innsigla þau. Hann segir lögreglustjóra tafarlaust til áfengisins, og kemur lögreglustjóri því til geymslu á óhultum stað. Áfengi þetta má lögreglustjóri ekki selja eða láta af hendi til annara en réttra eigenda. Skal hann með fyrstu ferð skýra þeim frá björgun áfengisins. Kjósi eigandi innan 12 mánaða frá auglýsingu, að það sé sent á sinn kostnað eða flutt úr landi, skal það gert; ella sé það eign ríkissjóðs.

Sé ókunnugt um eiganda strandgóss eða vogreks, skal áfengið eign ríkissjóðs, ef eigandi hefir ekki sagt til sín áður en hinn lögskipaði auglýsingafrestur er útrunninn.

5. gr.

64

19. maí

Enginn má taka við nokkurskonar ólöglega aðfluttu áfengi úr skipi hér við land, eða í íslenzkri landhelgi, né heldur taka við áfengi á floti, hvort sem hann gerir það endurgjaldlaust eða gegn endurgjaldi.

II. KAFLI.

Tilbúningur áfengis.

6. gr.

Bannað er að brugga á Íslandi eða búa til áfenga drykki eða áfengisvökva og að gera drykkhæft það áfengi, sem er eða gert hefir verið óhæft til drykkjar.

7. gr.

Dómsmálaráðuneytið setur reglur um sölu áfengis þess, sem ætlað er til verklegra afnota, sbr. 2. gr. a. og b., hvort sem það hefir verið gert óhæft til drykkjar eða ekki. Skulu reglur þessar tryggja það, að áfengið verði ekki haft til neyzlu.

Heimilt er að ákveða í reglum þessum, að brot gegn þeim varði sektum frá 100 til 500 krónum, nema þyngri hegning liggi við eftir lögum þessum.

8. gr.

Upptæk skal gera og ónýta öll áhöld, sem nota á eða hafa verið notuð við bruggun eða tilbúning áfengra drykkja eða til þess að gera drykkhæft það áfengi, sem ódrykkhæft var. Áfengi það, sem búið hefir verið til eða aftur gert drykkhæft, skal og upptækt ásamt ílátunum. Andvirðið rennur í rikissjóð.

III. KAFLI.

Meðferð áfengis í landinu.

9. gr.

Áfengi það, sem ríkisstjórnin flytur inn samkv. 2. gr., selur hún aðeins lyfsölum og læknum, er hafa rétt til lyfjasölu, og öðrum þeim, er þessi lög heimila. Ríkisstjórnin setur nánari reglur um áfengisöluna. Skal það tekið fram í reglum þeim, hve mikið áfengi megi láta af hendi við héraðslækna, embættislausa lækna, dýralækna og lyfsala á hverju ári eða um ákveðið tímabil. Ennfremur skal það ákveðið í reglugerð, að suðuvökvi og áfengi til iðnaðar skuli í kaupstöðum og kaптúnunum landsins selt undir yfirumsjón og eftirliti forstöðumanns áfengisverzlunarinnar.

64

19. maí

10. gr.

Engan áfengan drykk má flytja um landið, annan en þann, sem um ræðir í 2. gr. þessara laga og merktur er innsigli áfengisverzlunarinnar, eða þann drykk, sem um getur í 4. gr. og farið er með eftir fyrirmælum þeirrar greinar, nema læknislyf sé úr lyfjabúð eða frá lækni, mengað áfengi og messuvín.

11. gr.

Öllum er óheimilt að veita, gefa, selja eða láta af hendi áfengi til annara manna, nema það sé áður gert óhæft til drykkjar eða heimilað í lyfjaskrá, og enn fremur messuvín við altarisgöngu.

Um sölu lyfja þeirra, sem áfengi er í, setur dómsmálaráðherra, með ráði landlæknis, reglur til tryggingar því, að áfeng lyf verði ekki höfð til nautna, heldur aðeins til lækninga.

12. gr.

Láti nokkur viðgangast ólöglegan tilbúning áfengis, ólöglega sölu eða geymslu þess í húsum sínum eða á landi sínu, skal hann sekur samkvæmt 33. gr. Sama refsing liggur við, ef skip, bátar eða flutningatæki eru með eigandans vitund og vilja notuð til geymslu, flutnings eða sölu ólöglegs áfengis.

13. gr.

Sé maður sterklega grunaður um ólöglegan aðflutning eða óleyfilega sölu eða veitingu áfengis í hagnaðarskyni, eða sakborningur hafi áður verið dæmdur fyrir brot gegn áfengislöggjöfinni, má lögreglustjóri gera heimilisrannsókn hjá honum án dómsúrskurðar, ef hann telur það nauðsynlegt til þess að komast fyrir málið.

Komi það í ljós við heimilisrannsóknina, að áfengi sé í vörzlum þess manns, er rannsókn fer fram hjá, skal hann skyldur til að sanna, hvernig áfengið sé komið í vörzlur hans. Geri hann það ekki, skal hann teljast sekur um brot gegn 1. gr.

14. gr.

Hvern þann, sem hitzt hefir ölvaður, er heimilt að leiða fyrir dómara, og er honum skylt að færa sönnur á, hvernig hann hefir fengið áfengi það, er hann hefir ölvaður af orðið. Náist ekki til dómara, skal hlutaðeigandi hreppstjóri hafa vald til að rannsaka málið til bráðabirgða, og skal hann senda dómaranum staðfest afrit af prófunum til frekari meðferðar.

Færi yfirheyrður ekki sönnur á, hvernig hann hefir fengið áfengið, skal hann sæta sektum samkvæmt lögum þessum.

Hver, sem aflar sér áfengis undir því yfirskini, að hann þurfi á því að halda í lögleyfðum tilgangi, en notar það til nautnar, skal sæta sektum.

15. gr.

Áfengisauglýsingar eru bannaðar.

IV. KAFLI.

Ölvun.

16. gr.

Sá, sem er ölvaður á almannafæri, opinberum samkomum eða skipum hér við land, skal sæta ábyrgð samkvæmt lögum þessum.

17. gr.

Hver sá embættismaður eða starfsmaður ríkisins, sem er ölvaður, þegar hann er að gegna embætti sínu eða starfi, skal sæta refsingu. Þriðja brot varðar embættismissi eða frávikning úr stöðunni um stundarsakir, eigi skemur en 3 mánuði, eða að fullu og öllu, ef miklar sakir eru. Sé um lækni að ræða, missir hann lækningaleyfi sitt ásamt embættinu.

Sömu refsingu skal hver sá læknir sæta, þótt hann sé ekki embættismaður, sem er ölvaður, þegar hann er að gegna læknisstörfum sínum, og kemur þá missi lækningaleyfis um stundarsakir eða fyrir fullt og allt í stað embættis- eða sýslunarmissis.

18. gr.

Séu lyfsalar eða þjónar þeirra ölvaðir við störf sín, sæti þeir sömu refsingu og læknar.

19. gr.

Séu skipstjórar, stýrimenn, bátaformenn eða vélstjórar ölvaðir við störf sín á skipi, sem þeir eiga að stjórna, sæta þeir sömu refsingu og embættismenn samkvæmt 17. gr. Kemur þá missir réttar til skipstjórnar, stýrimennsku eða vélgæzlu, eftir því sem við á, í stað embættismissis eða sýslunarmissis.

20. gr.

Bifreiðastjóri má ekki neyta áfengra drykkja eða vera með áhrifum þeirra við bifreiðaakstur.

Brot gegn þessu ákvæði varðar missi ökuskirteinis um stundarsakir, þó eigi skemur en 3 mánuði, eða fyrir fullt og allt, ef miklar sakir eru eða brot er itrekað.

V. KAFLI.

Önnur brot lækna og löggæzlumanna.

21. gr.

Láti læknir af hendi áfengi eða áfeng lyf eða lyfseðil á áfengi, hvort heldur er handa mönnum eða dýrum, án þess að hafa gengið úr skugga um það

64 19. maí með rannsókn, að áfengið sé nauðsynlegt til lækninga, eða hann misbeitir á annan veg lækningaleyfi sínu, til að útvega mönnum áfengi til neyzlu, eða hann brýtur reglur þær, er settar eru eða settar verða til tryggingar því, að áfenglyf verði ekki höfð til nautnar, heldur aðeins til lækninga, skal hann sæta refsingu samkvæmt 38. gr. þessara laga.

Sama gildir um lyfsala og þjóna þeirra, ef þeir nota aðstöðu sína til þess að útvega eða afhenda mönnum áfengi til neyzlu.

22. gr.

Hver sá, sem skyldur er að sjá um, að lögum þessum sé fylgt og að brotum gegn þeim sé haldið til laga, skal sæta refsingu samkvæmt 39. gr., hafi hann sjálfur gerzt brotlegur við þessi lög.

VI. KAFLI.

Veitingasala og gistihúsrekstur.

23. gr.

Hverjum þeim, sem fengið hefir leyfi til veitingasölu eða gistihúshalds samkvæmt lögum nr. 21, frá 15. júní 1926, er bannað að selja, gefa eða láta afhendi áfengi á þeim stöðum, sem um ræðir í greindum lögum, og varðar brot refsingu samkvæmt 40. gr. þessara laga.

Sektir liggja og við því, ef þjónustumenn gerast brotlegir gegn þessari grein. Neytendur skulu einnig sæta sektum samkvæmt 40. gr.

24. gr.

Bannað er að neyta áfengis í veitingastofum, veitingatjöldum eða öðrum stöðum, þar sem veitingar fara fram.

Ekkert félag manna má hafa um hönd í félagsskap áfengisveitingar, né heldur má áfengisnautn fara fram í félagsherbergjum, hvort sem er í húsi félagsins eða annara, nema leyfi lögreglustjóra komi til.

Brot gegn þessari grein varðar refsingu samkvæmt 41. gr. þessara laga.

VII. KAFLI.

Um löggæzlumenn.

25. gr.

Löggæzlumenn samkvæmt lögum þessum eru lögreglustjórar, hreppstjórar og sérstakir löggæzlumenn.

Lögreglustjórum er sérstaklega skylt að sjá um, að lögum þessum sé hlýtt, hverjum í sínu umdæmi, en hreppstjórum hverjum í sínum hreppi.

64
19. maí

Dómsmálaráðherra skipar sérstaka löggæzlumenn þar, sem þörf þykir. Hann fær þeim erindisbréf, og má í því ákveða, að þeir hafi á hendi tollgæzlu og fleiri eftirlitsstörf, auk gæzlu þessara laga. Mótgerðir gegn þeim, þegar þeir eru að starfi sínu, varða refsingu samkvæmt ákvæðum almennra hegningarlaga um brot á móti valdstjórninni og allsherjarreglu.

26. gr.

Hreppstjórar og sérstakir löggæzlumenn hafa vald til að hefja lögreglu-rannsókn, hver í sínu umdæmi, gegn þeim mönnum, sem staðnir eru að brot-um á þessum lögum eða grunaðir um brot. Rannsaki þeir málin ítarlega samkvæmt leiðbeiningu, er dómsmálaráðuneytið setur, og sendi síðan viðkomandi dómara staðfest afrit af prófunum, en hann tekur málin til frekari meðferðar.

VIII. KAFLI.

Refsiákvæði.

27. gr.

Fyrir brot gegn 1. gr. skal refsa þannig:

1. Ef áfengi er flutt inn í því skyni að selja það eða veita fyrir borgun, þá varðar það sektum:

Fyrsta sinni 1000— 5000 kr.

Öðru sinni 2000—10000 —

Priðja sinni 4000—20000 —

Auk þess greiðist í sekt 40 kr. á hvern lítra þess áfengis, er innflutt er.

Ennfremur skal sökunautur sæta fangelsi, eða ef brot er margitrek- að eða miklar sakir eru að öðru leyti, hegningarvinnu allt að tveim árum.

Flytji skip hingað ólöglega áfengi, svo að telja megir það verulegan hluta af farmi þess, skal það gert upptækt með dómi handa rikissjóði.

Skip skal ávallt vera að veði til tryggingar greiðslu á sektum og máls- kostnaði, og má kyrsetja það og selja að undangengnu fjárnámi til lúkn- ingar hvorutveggja.

2. Sannist, að áfengið sé ekki flutt inn til sölu eða veitinga fyrir borgun, svo og þegar skipstjóri ber ábyrgð á broti skipverja, en er ekki við það riðinn að öðru leyti, varðar það sektum, frá 200—3000 kr.

Jafnan skal hið ólöglega aðflutta áfengi verða eign rikissjóðs.

28. gr.

Skýri skipstjóri lögreglustjóra, hreppstjóra eða sérstökum löggæzlu- manni rangt frá um áfengi það, er hann hefir meðferðis, eða dragi að skýra frá

64 áfengisbirgðum samkv. 3. gr., skal hann sekur um 500—5000 krónur, liggi ekki
 19. maí þyngri refsing við broti hans samkvæmt öðrum lögum. Skip er að veði fyrir sektum og málskostnaði, eins og segir í 27. gr. 1, síðustu málsg.

Áfengi það skal gert upptækt, sem skotið var undan innsíglun eða vanrækt að skýra frá.

29. gr.

Brot gegn 5. gr. varða sektum eins og segir í 27. gr.

30. gr.

Brot gegn 6. gr. varða sektum, 500—5000 krónum, og skal sökunautur ennfremur sæta fangelsi, ef áfengið hefir verið ætlað til sölu eða veitinga fyrir borgun, eða, ef brot er margítrekað eða miklar sakir eru að öðru leyti, hegningarvinnu allt að 2 árum.

31. gr.

Brot gegn 10. gr. varða sektum, 200—2000 krónum, og skal áfengið ásamt ílátunum verða eign ríkissjóðs.

32. gr.

Brot gegn fyrri málsg. 11. gr. eða gegn þeim reglum, er settar eru eða settar verða samkv. annari málsg. sömu greinar, eða gegn þeim öðrum ákvæðum þessara laga, sem banna að veita, gefa, selja eða láta af hendi áfengi til annara manna, varða sektum frá 500 til 5000 krónum. Sé brotið ítrekað, varðar það sektum frá 1000 til 10000 krónum.

Brjótí nokkur oftár ákvæði þessarar greinar, eða geri sér að atvinnu sölu eða veitingar áfengra drykkja, varðar það fangelsi, ekki skemur en 3 mánuði, auk sekta samkv. 1. málsg., eða hegningarvinnu allt að 1 ári, ef miklar sakir eru.

33. gr.

Brot gegn 12. gr. varða sektum, 100—2000 kr., og ítrekað brot 200—4000 kr. Fjárnám fyrir sektum og kostnaði skal gera í bátum og flutningatækjum, sem notuð eru til ólöglegs áfengisflutnings.

34. gr.

Verði maður sekur um brot gegn 14. gr., skal hann sektir greiða, 100—1000 krónur.

35. gr.

Brot gegn 15. gr. varða 100 kr. sektum fyrir hverja birtingu auglýsingar.

36. gr.

Brot gegn 16. gr. varða sektum, frá 50—500 kr. Auk þess skal skipstjóri láta flytja hinn brotlega á land á fyrstu höfn, ef brotið er framið á farþegaskipi.

37. gr.

Brot gegn 17.—19. gr. varða sektum: Fyrsta sinni 100—500 kr. Öðru sinni

200—1000 kr. Þriðja sinni stöðu- eða starfsmissi samkv. ákvæðum áðurnefndra greina.

38. gr.

Brot gegn 1. málsg. 21. gr. varða fyrsta sinni 500—5000 kr. sekt, og tvöfaldri sekt, ef brot er itrekað, og skal þá auk þess svipta lækinn heimild til að gefa út áfengisseðla og láta af hendi áfengi eða áfengisblöndur. Sé lækinn ekki héraðslæknir, missir hann þessa heimild við fyrsta brot.

Verði lyfsali brotlegur við 2. málsg. 21. greinar, greiði hann sektir samkv. 1. málsg. þessarar greinar, og missi auk þess lyfsöluleyfi við annað brot. Afgreiðslumenn lyfsala eða lækna greiði sektir eins og segir í þessari grein og missi við þriðja brot rétt til að afhenda lyf eða selja.

Læknir eða lyfsali ábyrgist greiðslu sektar og málskostnaðar, er afgreiðslumaður hans, sem ekki hefir lyfsalapróf, er dæmdur til að greiða samkvæmt framanskráðu, og má gera aðför í eignum þeirra til lúkningar sektum.

39. gr.

Brot gegn 22. gr. varðar í fyrsta sinni sektum, 500—5000 krónum, og tvöfaldast sekt, ef brot er itrekað, og auk þess embættis- eða stöðumissi, ef miklar sakir eru.

Sé um að ræða brot gegn 16. gr., skulu sektir vera tvöfalt hærri en segir í 36. gr.

40. gr.

Verði veitingasali sekur um brot gegn 23. gr., varðar það sektum samkv. 32. gr. Auk fésektarinnar missir hann veitingaleyfi, í fyrsta sinni ekki skemur en 1 mánuð, í annað sinni ekki skemur en þrjá mánuði og í þriðja sinni að fullu og öllu.

Þjónustumenn og neytendur sæti sektum, 200—2000 kr.

41. gr.

Brjótí nokkur ákvæði 24. greinar 1. málsg., varðar það veitingasala 100—1000 kr. sekt og neytanda 200—2000 kr. sekt. Þriðja brot varðar veitingasala missi veitingaleyfis.

Brot gegn 2. málsg. 24. greinar varða neytendur, þjónustumenn og félagsstjórn 200—2000 kr. sektum.

42. gr.

Sá, sem kemur því til leiðar með fortölum eða fjárframlögum, heitum, hótunum eða ráðum sínum, að lög þessi verði brotin, veitir til þess aðstoð í orði eða verki, tekur þátt í gróða af þeim brotum eða aðstoðar aðra til að halda þeim gróða, skal, þótt hann verði ekki talinn aðalmaður í verknaðinum, sæta sektum, 400—4000 kr.

Sé brotið itrekað, skal dæma sökunaut í fangelsi auk sekta, eða í hegningarvinnu, allt að einu ári.

64

19. maí

Sektir allar renna í rikissjóð.

Gera skal aðför hjá hinum seku til lúkningar sektum samkv. lögum þessum, og því aðeins skulu þeir afplána sektir í fangelsi, að fé þeirra hrökkvi ekki fyrir þeim.

44. gr.

Vinnuskylda má vera samfara afplánun sekta samkvæmt lögum þessum.

IX. KAFLI.

Undanþága.

45. gr.

Vín þau, sem um ræðir í lögum nr. 3, frá 4. apríl 1923, eru undanþegin ákvæðum þessara laga um innflutning, veitingu, sölu, heimilisnotkun og flutning um landið. Svo skal og haldast óbreytt að því er þessi vín snertir það ákvæði, að skip má hafa hæfilegan skipsforða af áfengi óinnsiglaðan, en aldrei má gefa eða selja af þeim forða öðrum en skipverjum, sbr. 3. gr. nefndra laga og tilvisun hennar til ákvæða um þetta í þágildandi bannlögum.

Áfengi má ekki afhenda neinum, sem yngri er en 21 árs, og varðar refsingu samkv. 37. gr., ef út af er brotið.

Dómsmálaráðherra ákveður með reglugerð, hvað teljast skuli hæfilegur skipsforði af vínun þessum, svo og um varnir gegn misbrúkun við sölu þeirra og veitingu. Ákveðið skal meðal annars í reglugerðinni, að áfengissölubúðir skuli lokaðar frá hádegi á laugardögum til kl. 9 á mánudagsmorgnum og að veitingahús, sem leyfi hefir til áfengisveitinga, megi aðeins veita áfengi með mat í borðsal veitingahússins og einungis á vissum tímum, sem tilteknir eru í reglugerðinni.

Brot á þeim reglum, sem settar eru eða settar verða um meðferð vinnanna, varða sektum samkvæmt þessum lögum, og má í reglunum kveða svo á, að refsaskuli fyrir blutdeild í brotum á reglugerðarákvæðunum.

X. KAFLI.

Ýms ákvæði.

46. gr.

Fara skal með mál út af brotum á lögum þessum og reglum sem almenn lögreglumál.

47. gr.

Lög þessi skal prenta á íslensku, dönsku, þýzku, ensku og frönsku, og svo mörg eintök, að nægi til að senda umboðsmönnum ríkisins í öðrum löndum.

48. gr.

64

Numin eru úr gildi með þessum lögum lög nr. 25, 3. nóv. 1915, um bann 19. maí
gegn tilbúningi áfengra drykkja o. fl., lög nr. 15, 8. júní 1925, um aðflutnings-
bann á áfengi, og öll þau lagaákvæði, sem koma í bága við þessi lög.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Amaliuborg, 19. maí 1930.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Jónas Jónsson.

ALMENN FYRIRMÆLI

65

30. apríl

um

Búnaðarbanka Íslands.

1. gr.

Búnaðarbanki Íslands er sjálfstæð stofnun, sem er eign ríkisins undir sérstakri stjórn, og ber ríkissjóður ábyrgð á öllum skuldbindingum bankans.

2. gr.

Bankinn starfar, jafnskjótt sem við verður komið, í sex deildum með aðgreindum fjárhag, og nefnast þær sparisjóðs- og rekstrarlánadeild, veðdeild, bústofnslánadeild, ræktunarsjóður, lánadeild smábýla við kaupstaði og kaup-tún og byggingar- og landnámssjóður. Skal halda algerlega aðgreindum vara-sjóðum og öðrum eignum, útlánunum, innlögum, bókhaldi og reikningshaldi hverrar deildar um sig.

Fyrirmæli verða sett og birt sérstaklega um hverja deild fyrir sig.

3. gr.

Yfirumsjá bankans er í höndum ráðherra þess, er fer með landbúnaðar-mál. Stjórn bankans og eftirlit að öðru leyti annast framkvæmdarstjórn, aðal-bankastjóri og tveir meðstjórnendur.

4. gr.

Bókhaldi og reikningum deildanna skal hagað svo, að kostað sé kapps um, að ætíð sé auðvelt að kynnast hag bankans.

5. gr.

Pegar störfum er lokið hvern dag, skal allt fé bankans, mikilsvarðandi skjöl og bækur látið í eldtrygga trausta skápa.

6. gr.

Bankastjórnarnir skulu að jafnaði allir, og hið fæsta tveir, vera viðstaddir í bankanum til viðtals á hverjum degi, eigi skemur en tvær stundir. Þó er bankastjórn heimilt að veita tilteknum starfsmönnum bankans umboð til þess að rita undir skuldbindingar ásamt aðalbankastjóra, þegar sérstaklega stendur á.

65

30. apríl

Bankastjórn ákveður, hvenær bankinn skuli vera opinn til afgreiðslu fyrir almenning.

7. gr.

Bankastjórn ákveður í samráði við ráðherra, er fer með landbúnaðarmál, vöxtu af innlögum og útlánnum.

Vaxtabreytingar skulu auglýstar í Lögbirtingablaði.

9. gr.

Bankastjórnin segir starfsmönnum bankans fyrir um störf þau og skyldur, sem á þeim hvíla, og hefir eftirlit með því, að framkvæmt sé það, er fyrir þá er lagt.

10. gr.

Allir embættismenn og starfsmenn bankans skulu undirskrifa drengskaparheit um það, að þeir skuli gegna störfum þeim, sem þeim eru á hendur falin, með árvekni og samvirkusemi og eigi gera nokkurum manni út í frá kunnugt um málefni bankans né segja frá um viðskipti einstakra manna við hann.

11. gr.

Tveir bókhaldsfróðir menn skulu vera endurskoðunarmenn bankans, skipaðir af ráðherra til tveggja ára í senn, eftir tillögu sameinaðra landbúnaðarnefnda beggja deilda alþingis, að viðhafðri hlutfallskosningu; skulu þeir hafa stöðugt eftirlit með rekstri bankans, rannsaka reikninga hans í hverju einstöku atriði og bera þá saman við bækur bankans, verðbréfaeign og heimafé. Þeir skulu að minnsta kosti tvisvar á ári sannreyna, hvort heimafé bankans og eignir eru fyrir hendi.

Endurskoðendur gera skýrslu til stjórnarráðs með ársreikningum bankans og ella, er þeim þykir þörf á.

12. gr.

Laun hvors endurskoðanda skulu vera 1200 kr. á ári (fyrsta árið þó 600 kr.), auk harðærisbóta.

13. gr.

Allar leiðréttingar, eða breytingar í bókum bankans, skulu svo gerðar, að glögglega sjáist, hvað þar hefir staðið upphaflega.

14. gr.

Bankastjórn skal á hverju miðju reikningsári senda ráðherra stutt yfirlit um hag bankans, og skal það birt í B-deild Stjórnartíðinda. En við árslok skal sendur fullkominn endurskoðaður ársreikningur og skýrsla um hag og starf-

semi bankans á árinu. Ráðherra úrskurðar ársreikninginn, og skal því næst birta útdrátt úr honum í B-deild Stjórnartíðinda.

65
30. apríl

15. gr.

Deildir bankans taka hver um sig þátt í sameiginlegum kostnaði, eftir því sem bankastjórn ákveður með samþykki ráðherra.

16. gr.

Kvittanir frá bankanum eru því að eins fullgildar, að féhirðir hafi ritað undir þær og þeim fylgi áritun bókara um, að þær séu athugaðar. Í forföllum þeirra er þó jafngild kvittun þess eða þeirra, er þeir fela starf sitt í samráði við bankastjórn.

17. gr.

Féhirðir bankans skal setja trygging fyrir fé því, sem honum er trúað fyrir, sem nemi að minnsta kosti einum fjórða af því, sem hann má hafa mest í sjóði í eiginvörzlum.

Féhirðir ber ábyrgð á þeim, sem í forföllum hans eða af öðrum ástæðum annast störfina, ef eigi er séð fyrir því, að varamennirnir eða aðstoðarmennirnir setji trygging, meðan þeir gegna störfum féhirðis.

18. gr.

Starfsmenn bankans eru skyldugir til að vinna fram yfir venjulegan starfstíma bankans, þegar þess er þörf.

19. gr.

Starfsmennirnir mega ekki án leyfis bankastjórnar taka að sér annað launað starf eða reka atvinnu.

20. gr.

Embættismönnum og starfsmönnum bankans er bannað að gerast umboðsmenn annarra við bankann.

21. gr.

Þeir, sem vilja fá lán úr bankanum, skulu beiðast þess skriflega, og geta þeir fengið prentuð eyðublöð undir slíka beiðni í bankanum. Skriflegs svars við slíkri beiðni verður ekki krafizt, og getur enginn, sem synjað er um lán, heimtað, að honum sé gerð grein fyrir, hverjar ástæður séu til synjunarinnar.

22. gr.

Sérhver skuldunautur bankans má greiða lán það, er hann hefir fengið, allt eða nokkurn hluta þess, áður en komið er að gjalddaga þeim, sem ákveðinn er í skuldabréfinu og fær hann þá endurgoldinn tiltölulegan hluta þeirra

- 65** vaxta, er hann hefir greitt fyrir fram af fjárhæð þeirri, sem hann greiðir fyrir
 30. apríl réttan gjalddaga, en eigi hærri vöxtu en bankinn á þeim tíma greiðir fyrir sparisjóðsinnlög; þó getur bankastjórn breytt til um vaxtagreiðsluna, ef ástæða þykir til. Vaxtahæðin skal nema meira en 3 kr. til þess að endurgreiðsla á vöxtum geti komið til greina.

Fyrirmæli þessi eru hér með sett samkvæmt lögum um Búnaðarbanka Íslands nr. 31, 14. júní 1929, til þess að öðlast þegar gildi, og birtast til eftirbreytni öllum, sem hlut eiga að máli.

Atvinnu- og samgöngumálaráðuneytið, 30. apríl 1930.

Tryggvi Þórhallsson.

Vígfús Einarsson.

66

30. apríl

F Y R I R M Æ L I

um

sparisjóðs og rekstrarlánadeild Búnaðarbanka Íslands.

Samkvæmt lögum 14. júní 1929, um Búnaðarbanka Íslands, eru sparisjóðs- og rekstrarlánadeild bankans sett þau ákvæði, er hér fara á eftir.

1. gr.

Ríkissjóður ber ábyrgð á sparisjóðs- og rekstrarlánadeild sem öðrum skuldbindingum Búnaðarbankans.

2. gr.

Deildin skal eiga að minnsta kosti 15% af innlánsfé með sparisjóðskjörum í tryggum og auðseldum verðbréfum, svo sem ríkisskuldabréfum, jarðræktarbréfum, veðdeildarbréfum Búnaðarbankans eða Landsbankans eða öðrum verðbréfum, er bankastjórn og ráðherra telja jafntrygg. Í stað verðbréfa má koma innieign í sparisjóðsdeild Landsbankans.

3. gr.

66

Allur tekjuafgangur rennur í varasjóð deildarinnar, enda ber hann töp þau, sem deildin kann að verða fyrir og eigi verða greidd af árstekjum hennar. 30. apríl

4. gr.

Sparisjóðs- og rekstrarlánadeild bankans tekur við fé til ávöxtunar með sparisjóðskjörum, minnst 1 kr. í senn. Þó er deildin eigi skyld að taka við stórfé, þegar stjórn bankans telur honum það óhentugt.

5. gr.

Þegar innstæðan nemur minnst 5 kr., skal reikna vöxtu af heilum krónum frá og með næsta degi eftir að féð er lagt inn, þó eigi í minni hlutum en heilum aurum.

Vextir skulu reiknaðir til 31. desember ár hvert og lagðir þá við höfuðstól. Af fjárhæðum, sem nema 1000 kr. eða þar yfir, er bankinn eigi skyldur að greiða vöxtu, þegar slíkar fjárhæðir standa skemur en tvo mánuði í bankanum.

6. gr.

Af fé, sem bankinn ávaxtar með sparisjóðskjörum, verður greitt það, er menn óska, án uppsagnarfrests, þegar stjórn bankans telur sér fært, en krafizt getur hún þess, að fjárhæðum frá 1000—3000 kr. sé sagt upp með viku fyrirvara, fjárhæðum þar yfir með tveggja mánaða fresti.

Eigi er bankinn skyldur að greiða meira en 5000 kr. á mánuði hverjum úr sömu viðskiptabók, nema uppsögn liggi fyrir, og er þá uppsagnarfrestur tveir mánuðir að minnsta kosti.

7. gr.

Þeim, sem í fyrsta sinn leggur inn fé með sparisjóðskjörum, er þá fengin viðskiptabók, og greiðir hann 50 aura fyrir. Stjórn bankans ákveður, hvort gjald þetta skuli tekið fyrir fram eða þegar bókin er útskrifuð eða ónýtt.

Hvenær sem fé er lagt inn eða tekið út úr sparisjóði, skal það um leið ritað í viðskiptabókina. Þó má taka við fé, án þess að sýna bókina, gegn kvittun bókara og féhirðis, þegar sérstök atvik eru fyrir hendi.

Heimilt er að setja upp sérstaka deild í sparisjóðnum, þar er taka meg við innlögum og ávisa á innstæðu, án þess að viðskiptabókin sé sýnd. Skulu slík innlög og útgreiðslur færðar inn í viðskiptabókina, þegar hún er næst sýnd í bankanum. Viðskiptabækur þeirrar deildar skulu greinilega bera með sér, að rita meg við ávisanir á innstæðuna.

Innlög og útgreiðslur kvitta bókari og féhirðir í viðskiptabók, og er það full sönnun.

Það er eigi á ábyrgð bankans, þótt handhafi viðskiptabókar hafi eigi haft löglega heimild frá eiganda hennar til þess að fá greitt fé það, er viðskiptabókin hljóðar um, eða eitthvað af því. Slíkt hið sama ber sá skaða, er féð á, ef fyrir

66 kemur, að fölsuð ávísun er greidd af bankanum, nema um sé að kenna augljósu
30. apríl gáleysi bankans.

Vextir skulu tilfærðir í viðskiptabækur eftir áramót, fyrst þegar hreyft er við innstæðu. Stjórn bankans löggildir viðskiptabækur eða þeir starfsmenn bankans, sem stjórn hans veitir umboð til þess.

8. gr.

Ef viðskiptabók glatast, leitar eigandinn til stjórnar bankans, og annast hún þá um, að handhafa sé stefnt, að þeim hætti, er greinir í lögum um sparisjóðu, 3. nóv. 1915. Kostnað greiðir eigandi.

9. gr.

Stjórn bankans er heimilt að segja upp fé, sem á vöxtum er í bankanum með sparisjóðskjörum, með þriggja mánaða fyrirvara. Skal uppsögnin annaðhvort færð inn í viðskiptabókina eða birt í því blaði, er flytur auglýsingar stjórnarvalda, og að minnsta kosti í tveim blöðum öðrum.

Eftir gjalddaga eru ekki greiddir vextir af fé því, sem upp er sagt.

10. gr.

Ef eigandi að innstæðufé hvorki leggur inn né tekur út í 15 ár samfleytt, verða eigi vextir reiknaðir af framar, og verður þá skorað á eiganda að hirða féð; skal það gert með auglýsingu, er birt sé með misseris fyrirvara, að þeim hætti, er segir í 8. gr. Ef hann gefur sig ekki fram, áður en frestur er liðinn, er viðskiptabók hans ógild, en féð, ásamt vöxtum, rennur í bankann; þó má stjórn bankans greiða féð að meira eða minna leyti, ef réttur eigandi gefur sig fram innan fimm ára.

11. gr.

Mönnum verður eigi veitt vitneskja um eignir annarra í bankanum, nema skylt sé að lögum.

12. gr.

Sá, er tekið hefir allt út úr viðskiptabók sinni, skal skila henni í bankann. Ef bók er útskrifuð, fær eigandi aðra ókeypis, ef hann vill halda viðskiptunum áfram.

13. gr.

Heimilt er sparisjóðs- og rekstrarlánadeild að taka fé til ávöxtunar eftir sérstökum samningi í hvert skipti og láta í té viðtökuskirteini fyrir fénu.

14. gr.

Heimilt er deild þessari að kaupa og selja víxla, tékka og ávisanir, í samræmi við tilgang bankans.

15. gr.

66

30. apríl

Heimilt er og deild þessari að veita lán rekstrarlánafélögum eða kaupa víxla sparisjóða, samvinnukaupfélaga, banka eða bankaútibúa, með því skilyrði, að féð sé eingöngu notað til þess að lána það aftur út til rekstrarlánafélaga, sem stofnuð kunna að verða samkvæmt sérstökum lögum um slík félög.

16. gr.

Deildinni er enn fremur heimilt að veita lán gegn ábyrgð bæjar-, sýslu- eða sveitarfélaga, þegar þessi skilyrði eru fyrir hendi:

- a) Útskrift úr fundarbók lánbeiðanda, sem sýni, að löglega hafi verið samþykkt að taka lánið, og sé útskriftin staðfest af yfirvaldi því, er hlut á að máli.
- b) Yfirlýsing stjórnarvalds þess, er hlut á að máli, um ábyrgðina.
- c) Fjárhagsreikningur bæjar, sýslu eða sveitar næsta ár á undan lánbeiðninni.
- d) Samþykki æðra stjórnarvalds (sýslunefndar eða stjórnarráðs).
- e) Vottorð þeirra yfirvalda, er hlut eiga að máli, um það, að þeir menn, er annast um lántökuna, eða veita umboð til að taka lánið, séu réttir aðiljar.

17. gr.

Heimilt er og deildinni að veita lán gegn tryggingu í 1. eða 2. veðrétti í jarðeignum, þar á meðal ræktuðum erfðafestulöndum með húsum.

Um slík lán skulu lánbeiðendur fullnægja þessum skilmálum:

- a) Leggja fram virðingargerð, er sett sé og samin svo sem nú skal greina.

Eignir þær, er setja skal að veði, skulu virtar af trúnaðarmönnum deildarinnar á kostnað lánbeiðanda. Bankinn leggur til eyðublöð að virðingargerðum.

Eignirnar skal meta til þess verðs, sem þær hafa í kaupum og sölum eftir beztu vitund virðingarmanna, og skal virða þær með kvöðum þeim, er á þeim hvíla.

Í virðingargerð skal eign lýst rækilega og greinilega; skulu þar tjáð öll þau atriði, kostir og gallar, sem áhrif geta haft á verðmæti hennar. Skal þar tilgreint verð eignarinnar að fasteignamati, kúgildatala, afgjaldshæð, hlunnindi og kvaðir, allt það, er lýtur að högum hennar og ræktun, viðhaldi húsa, og enn greind sérstök atvik, sem áhrif hljóta að hafa á verðmæti hennar, svo sem það, hvort hún liggur undir skemmdum af vatnagangi, skriðum, sandfoki, snjóflóðum o. s. frv. Þess skal getið, hver hús séu á jörðinni og hvers virði hvert um sig, en eins fyrir því tekið fram virðingarverð jarðarinnar sjálfar, án húsa.

Í virðingu húseigna skal nákvæmlega lýst hverju einstöku húsi, tilgreind stærð þess, tala herbergja, telja til allt múr- og naglfast, sem henni fylgir, svo sem ofna, járneldstæði o. fl., efni það, er húsin eru gerð af, og gæði þess, að svo miklu leyti sem unnt er, enn fremur aldur húsa og viðhald og kvaðir, ef nokkurar eru.

66

30. apríl

Ef eignin hefir gengið kaupum og sölum, svo að kunnugt sé, skal skýrt frá, hvað gefið hafi verið fyrir hana síðast. Á húsum er tilskilin vátrygging í félagi, sem stjórn bankans tekur gilt. Vátrygging í brunabótafélagi Íslands skal jafnan tekin gild.

Hús, sem landi fylgja, hvort heldur er jörð eða erfðafestuland, verða eigi tekin að veði sérstaklega, jafnvel þótt vátryggð séu, nema sérstakar ástæður séu fyrir hendi.

- b) Útvega veðbókarvottorð.
- c) Útvega vottorð sama embættismanns, sem hlut á að máli, um þinglesna heimild lánbeiðanda að eigninni, eða, ef ekki er unnt, þá vottorð hans um, að eignin sé vitanleg eign hans.
- d) Afhenda bankanum vátryggingarskirteini, ef um vátryggðar eignir er að ræða, og
- e) kvittun fyrir síðustu iðgjaldsgreiðslu.

18. gr.

Deildin lánar fé gegn sjálfskuldarábyrgð, sem stjórn bankans telur fullnægjandi.

19. gr.

Deildin veitir einnig reikningslán gegn þeim tryggingum, sem stjórn bankans ákveður, um það tímabil, sem henni og lántakanda semur um.

20. gr.

Lán gegn fasteign og handveði eru veitt til þess tíma, er stjórn bankans ákveður, og með þeim árgreiðslukjörum slíkt hið sama. Lán gegn sjálfskuldarábyrgð eru eigi veitt til lengra tíma en eins árs í senn.

21. gr.

Stjórn bankans ákveður vöxtu af innlögum og útlánsfé í samráði við atvinnumálaráðherra. Vaxtabreytingar allar skulu jafnan auglýstar í Lögbirtinga-blaði.

22. gr.

Um samning og birting ársreikning sparisjóðs- og rekstrarlánadeildar fer eftir ákvæðum 72. gr. í lögum um Búnaðarbanka Íslands, 14. júní 1929.

Fyrirmæli þessi eru hér með sett samkvæmt lögum um Búnaðarbanka Íslands nr. 31, 14. júní 1929, til þess að öðlast þegar gildi, og birtast til eftirbreytni öllum, sem hlut eiga að máli.

Atvinnu- og samgöngumálaráðuneytið, 30. apríl 1930.

Tryggvi Þórhallsson.

Vigfús Einarsson.

FYRIRMÆLI

67

30. apríl

um

veðdeild Búnaðarbanka Íslands og fyrsta flokk bankavaxtabréfa hennar.

Samkvæmt lögum 14. júní 1929, um Búnaðarbanka Íslands, eru um veðdeild bankans sett þau ákvæði, er hér fara á eftir.

1. gr.

Í samræmi við tilgang bankans er það hlutverk veðdeildar að veita lán um langt árabíll gegn veði í fasteignum og gegn tryggingu í eignum og tekjum bæjar-, sýslu- og sveitarfélaga.

2. gr.

Veðdeildin hefir á boðstólum skuldabréf, sem hljóða á handhafa (bankavaxtabréf), en nafnskrá má í bókum hennar, og verða þau kölluð 1. flokkur bankavaxtabréfa hennar. Öll fjárhæð þeirra má ekki fara fram úr áttfaldri fjárhæð stofnsjóðsins. Fjárhæð bankavaxtabréfanna skal talin í gjaldgengum peningum, og skulu bréfin samín eftir fyrirmynd, sem stjórn bankans tekur til. Atvinnumálaráðherra og stjórn bankans rita undir þau. Í bankavaxtabréfunum skal vera útdráttur úr fyrirmælum þessum, að minnsta kosti á íslenzku og ensku. Fjárhæðir bréfanna skulu vera 10000, 5000, 1000, 500 og 100 kr., og skal hver deild hafa sérstakt bókstafseinkenni, en hvert bréf tölusett. Telja má fjárhæðir bankavaxtabréfanna einnig í útlendri mynt samhliða íslenzku krónu-myntinni. Ásamt bankavaxtabréfunum skal afhenda stofna (talons) með vaxtamiðum til 20 ára að minnsta kosti, og þegar hinn síðasti liður þeirra er fallinn í gjalddaga og innleystur, skal afhenda nýjan stofn með vaxtamiðum og hinum eldra stofni skilað.

Aldrei má selja meira af bankavaxtabréfum en nemur fjárhæð þeirri, sem veðdeildarflokkurinn á í veðskuldabréfum.

Ef meira er gefið út um stundarsakir af bankavaxtabréfum en nemur þeirri fjárhæð, sem deildin á í veðskuldabréfum, er bera jafnháa vöxtu sem vaxtabréfin, skal geyma andvirði mismunarins í Landsbanka Íslands, unz því verður varið til útlána samkvæmt tilgangi veðdeildarflokksins.

3. gr.

Auk veðskuldabréfa þeirra, sem veðdeildarflokkurinn fær frá lántaköndum og fé það, sem hann kann að eiga í Landsbanka Íslands samkvæmt niðurlagi 2. greinar, skal trygging fyrir honum vera:

- 67** a) Varasjóður veðdeildarflokksins.
 30. apríl b) Sameiginleg ábyrgð lántakanda flokksins, er nemi allt að 10% (sbr. 9. gr.).
 c) Stofnsjóður veðdeildar.
 d) Ábyrgð rikissjóðs.

Ef taka þarf til trygginganna, skal það gert í þeirri röð, sem að ofan er greint.

4. gr.

Leggja skal í varasjóð tekjuafgang þann, sem kann að verða samkvæmt árlegum reikningsskilum veðdeildarflokksins. En stofnsjóður veðdeildar er 1250000 króna í skuldabréfum viðlagasjóðs. Vextir af stofnsjóði leggjast við hann eftir fyrirmælum 14. og 15. gr. Búnaðarbankalaganna. Að öðru leyti renna vextirnir í varasjóð.

5. gr.

Af bankavaxtabréfunum skal á ári hverju svara í vöxtu 5%, er greiðist tvisvar á ári, 2. janúar og 1. júlí, að helmingi í hvort skipti, gegn afhendingu vaxtamiðans. Vaxtamiðar, sem fallnir eru í gjalddaga, skulu innleystir í bankanum sjálfum og í þeim bönkum erlendis, sem bankastjórnin ákveður og auglýsir með þriggja mánaða fyrirvara í Lögbirtingablaði og í öðrum samsvarandi blöðum erlendis, þar sem ætla má, að bréfin séu í umferð. Sömuleiðis skulu vaxtamiðarnir gjaldgengir til lúkningar sköttum og öðrum gjöldum rikissjóðs, og skulu gjaldheimtumenn rikissjóðs innleysa þá, ef þeir hafa fé fyrir hendi, sem greiðast á í rikissjóð.

6. gr.

Fé veðdeildarflokksins má lána:

- Gegn veði í jörðum og allskonar fasteignum, sem ætlaðar eru til afraksturs landbúnaðar eða til almenningsnota í sveitum landsins.
- Til bæjar-, sýslu- eða sveitarfélaga eða gegn tryggingu í ábyrgð þeirra, að áskildu samþykki æðri stjórnarvalda, enda sé lánið ætlað til jarðræktar, búrekstrar eða til einhvers fyrirtækis til almennings heilla í sveitum.
- Gegn afgjaldskvöð af fasteign, með forgöngurétti fyrir samningsveði, enda hafi lög verið sett, er heimili að leggja slíkar afgjaldskvaðir á fasteignir. Lán þessi veitast löggiltum félögum fasteignaeiganda, sem með höndum hafa félagsmannvirki til umbóta á fasteignum, svo sem raforkuveitur eða önnur slíkir mannvirki.

Hús og önnur mannvirki, er eldur getur grandað, skulu eigi tekin gild að veði, nema váttryggð séu í váttryggingarstofnun, sem stjórn bankans tekur gilda. Heimilt er veðdeildinni að annast sjálf váttrygginguna og innheimta iðgjöldin með árgjöldum af láninu.

7. gr.

Lánsfjárhæð má ekki fara fram úr $\frac{3}{5}$ af virðingarverði fasteignar. Að jafnaði má eigi lána, nema gegn 1. veðrétti. Þó er heimilt að taka gildan 2. eða

síðara veðrétt, ef almannasjóðir einir eiga forgangsveð og lánin samanlögð eru innan $\frac{3}{5}$ virðingarverðs. Heimilt er þó stjórn bankans að taka sérstakt áhættu- gjald af slíku láni, og rennur það í varasjóð. 67 30. apríl

8. gr.

Eignir þær, er veðdeildarflokkurinn tekur að veði, skulu metnar á kostnað lánþega af tveim mönnum, sem stjórn bankans nefnir til, svo framarlega sem ekki er unnt að hlíta löggiltu fasteignamati. Eignirnar skal meta til þess verðs, sem þær eftir beztu vitund virðingarmanna hafa í kaupum og sölum, og skal virða þær með kvöðum þeim, er á þeim hvíla, hvort heldur eru skattar eða afgjöld. Í virðingargerðunum skal eignunum lýst rækilega og greinilega. Um jarðeign skal tilgreina dýrleika hennar, kúgildatölu, afgjaldshæð, hlunnindi hennar og kvaðir þær, er á henni kunna að hvíla, allt það, er lýtur að högum hennar og ræktun, viðhaldi húsa, og enn greina sérstök atvik, sem áhrif hljóta að hafa á verðmæti hennar, svo sem það, hvort hún liggur undir skemmdum af vatnagangi, sjávangangi, skriðum, sandfoki, snjóflóðum o. s. frv.

Um húseignir skal þess getið, hver hús séu á jörðinni og hvers virði hvert um sig, en eins fyrir því tekið fram virðingarverð jarðarinnar sjálfar, án húsa. Í virðingu húseigna skal nákvæmlega lýst hverju einstöku húsi. tilgreint stærð þess, tala herbergja, telja til allt múr- og naglfast, sem húseign fylgir, svo sem ofna, járneldstæði o. fl., efni það, sem húsin eru gerð af, og gæði þess, að svo miklu leyti sem unnt er, enn fremur aldur húsa og viðhald.

Ef eignin hefir gengið kaupum og sölum, skal getið síðasta kaupverðs hennar.

Lántakandi skal að minnsta kosti á hverjum fimm ára fresti, meðan lánið stendur, sýna skirteini, sem bankastjórnin tekur gilt, fyrir því, að veðið hafi ekki rýrnað í verði, svo að veðdeildarflokkinum geti verið nokkur hætta af húin. Ef lántakandi lætur farast fyrir að senda stjórn bankans slíkt skirteini, má hún láta skoðun og nýja virðing fara fram á kostnað lántakanda.

9. gr.

Auk ábyrgðar eiginna skulda, ábyrgjast lántakendur sameiginlega skuldbindingar veðdeildarflokks þessa, þó eigi framar en 10% af því, sem lán þeirra voru á síðasta gjalddaga, áður en taka þurfti til ábyrgðarinnar, en til hennar má taka, hvenær sem tryggingar þær, er getur í 3. gr. a. nægja eigi til að standast áfallið tap. Áður en gripið er til stofnsjóðs veðdeildar, skal þá jafna niður á alla lántakendur veðdeildarflokksins aukagjaldi til varasjóðs, svo sem þörf er á, til þess að bæta skaðann. Niðurfjöfnun á aukagjaldi þessu skal vera í hlutfalli við fjárhæð lánanna. Eftir ákvörðun stjórnar bankans má skipta greiðslu þessari niður á fleiri en eitt ár.

Ef þörf er á að gripa til ábyrgðarinnar til að fullnægja skuldbindingum veðdeildarflokksins, skal endurgreiða það án vaxta, þegar hagur flokksins leyfir það.

67 Ef eigi hrökkva til tryggingar þær, sem getur í 3. gr. a—b, skal greiða 30. apríl tapið úr stofnsjóði. Ef stofnsjóður á þann hátt lækkar um 15%, má veðdeildin eigi halda áfram að láta af hendi bankavaxtabréf né veita lán, nema alþingi ákveði á ný, að hún skuli halda áfram störfum og með hvaða skilyrðum.

10. gr.

Minnsta lán, sem veðdeildarflokkurinn veitir, skal vera 300 kr., og jafnan skulu lán standa á hundraði króna. Lánstíminn má vera allt að 40 árum, ef veðið er jarðeign, vandað steinsteypuhús eða steinhús, og allt að 30 árum, ef veðið er vandað timburhús. Ef lánið er bæjar-, sýslu- eða sveitarlán, skal því lokið á eigi lengra tíma en 20 árum.

11. gr.

Lán þau, sem veðdeildarflokkurinn veitir, má hann greiða í bankavaxtabréfum sínum, eftir ákvæðisverði þeirra, eða í peningum með þeirri fjárhæð, sem deildin getur fengið fyrir bréfin, að frádregnum sölukostnaði, og jafnan hefir veðdeildarflokkurinn rétt til þess að greiða lánin í peningum með þeirri fjárhæð, sem hann getur fengið fyrir bankavaxtabréfin eða á von á að fá fyrir þau, að frádregnum öllum beinum kostnaði. Semja má um sölu bankavaxtabréfa flokksins fyrir fram í einu lagi eða fleiri, enda samþykki atvinnumálaráðherra söluverðið.

12. gr.

Til þess að menn geti fengið lán úr veðdeildarflokknum, verða þeir að fullnægja þeim skilmálum, er nú skal greina:

- Útvega virðingargerð, samkvæmt því, sem segir í 8. gr.
- Útvega veðbókarvottorð.
- Útvega vottorð sama embættismanns, er hlut á að máli, um þinglesna heimild lánbeiðanda að eigninni, eða ef ekki er unnt, þá vottorð hans um, að eignin sé vitanleg eign hans.
- Afhenda bankanum váttryggingarskirteini, ef um váttryggðar eignir er að ræða, og
- kvittun fyrir síðustu iðgjaldsgreiðslu.

Ef um er að ræða lán bæjar-, sýslu- eða sveitarfélaga, skulu þessi skilríki vera fyrir hendi:

- Samþykki æðra stjórnarvalds.
- Fjárhagsreikningur lánbeiðanda næsta ár á undan lánbeiðninni.
- Vottorð þeirra yfirvalda, er hlut eiga að máli, um það, að þeir menn, sem annast um lántökuna eða veita umboð til að taka lánið, séu réttir aðiljar.
- Vottorð úr fundarbók lánbeiðanda, sem sýni, að löglega hafi verið samþykkt að taka lánið, og sé útskriftin staðfest af yfirvaldi því, er hlut á að máli.

13. gr.

67

Hver lántakandi skal greiða 1% af lánsfénu í varasjóð flokksins. Ef um 30. apríl semst við stjórn bankans, er þó lántakanda heimilt að greiða þetta lántökugjald í tvennu lagi. Ef lánið er endurgreitt að öllu leyti, áður en lántökugjaldið er að fullu greitt, ber að greiða eftirstöðvar lántökugjaldsins, um leið og lánið er endurgreitt.

Ef eigandaskipti verða að fasteign, sem veðsett er veðdeildarflokkinum, skal kaupandi hafa tilkynnt það veðdeildinni eigi síðar en á næsta gjalddaga lánsins.

Heimilt er veðdeildinni við hver eigandaskipti að krefjast endurgreiðslu lánsins að öllu eða nokkuru leyti.

Ef markverðar breytingar eru gerðar á veðsettri eign, svo að hún rýrni við það í verði, en skuldunautur vanrækir að birta bankastjórninni þetta þegar í stað, má krefjast allt að 1% aukagjalds af veðskuldinni, er rennur í varasjóð.

14. gr.

Ef einhver, sem keypt hefir veð, vill taka að sér skuld við veðdeildarflokkinn, skal hann þegar í stað leita samþykkis bankastjórnar um það. Ef hún samþykkir, að hinn nýi eigandi taki lánið að sér, skal hann innan 6 mánaða frá kaupdegi sanna eignarrétt sinn fyrir bankastjórn og taka lánið að sér.

15. gr.

Lánum þeim, sem veðdeildarflokkurinn veitir, má hann eigi segja upp, meðan lánþegi gegnir að öllu skyldum þeim, sem hann hefir undirgengizt.

En þá er bankastjórn heimilt að telja eftirstöðvar láns fallnar í gjalddaga undir eins, án uppsagnar, ef eigi er fullnægt einhverju atriði lánsskilmálanna, t. d.:

- a) Ef ákvæðisgjöld eru eigi greidd í réttan gjalddaga.
- b) Ef veðið gengur svo úr sér, að það er eigi lengur svo tryggilegt sem vera skal.
- c) Ef skuldunautur heldur eigi váttrygðum húsum, sem að veði eru, eða vanrækir að senda veðdeildinni kvittun váttryggingarfélags þess, er hlut á að, fyrir iðgjaldi í tæka tíð.
- d) Ef á veðið falla eftirstöðvar af sköttum eða gjöldum, er ganga fyrir kröfu veðdeildar, eða nýr kaupandi vanrækir að taka að sér lán.

16. gr.

Skuldunautar veðdeildarflokksins skulu 15. október ár hvert greiða vöxtu, afborganir og tillög til veðdeildarkostnaðar og varasjóðs í einu lagi með jafnri fjárhæð á hverjum gjalddaga. Sérhvert lán, sem veitt er á öðrum tíma árs en nefndum gjalddaga, skal talið veitt á næst undanförunum gjalddaga, en á næsta gjalddaga á eftir skulu vextir og gjald til veðdeildarkostnaðar og varasjóðs þó aðeins takast frá 1. degi þess mánaðar, sem lánið er tekið í til næsta gjalddaga

67 (15. okt.). Tillag til veðdeildarkostnaðar og varasjóðs er $\frac{1}{2}\%$ á ári af lánsfjár-
30. apríl hæðinni, eins og hún er fyrir hvern gjalddaga. En vextir eru 5 af hundraði á ári af höfuðstól þeim, sem í láni er á hverjum tíma.

17. gr.

Á hinum ákveðna gjalddaga má hver lántakandi, án undanfarinnar uppsagnar, greiða aukaafborganir, sem þó standi á hundraði króna, eða endurgreiða lánið að öllu leyti. Greiðslur þessar má hann lúka með bankavaxtabréfum veðdeildarflokksins eftir ákvæðisverði þeirra. Lögmatar skal telja greiðslur þessar, ef þær eru komnar til veðdeildarinnar fyrir 15. nóvember. Á öðrum tímum árs má greiða upp lán að fullu, ef bankastjórnin samþykkir, þó því aðeins, að það sé veðdeildinni að skaðlausu.

18. gr.

Sérhver skuldunautur, sem eigi hefir innan 15. nóvember greitt árleg gjöld sín, er hann átti að lúka á næst undangengnum gjalddaga, skal í dráttarvöxtu af nefndum gjöldum greiða 1% fyrir hvern mánuð frá gjalddaga til greiðsludags, og skal sá mánuður, sem komið er fram í, talinn sem heill.

19. gr.

Afborgunum þeim og endurgreiðslum, sem luktar eru í peningum á hverjum gjalddaga, skal varið til að innleysa bankavaxtabréf þau, er veðdeildarflokkurinn hefir af hendi látið, eftir hlutkesti, sem notarius publicus hefir umsjón með og fram fer í viðurvist tveggja manna; kveður atvinnumálaráðherrann annan til þess, hinn bankastjórnin. Þegar hlutkesti hefir farið fram, skal auglýsa með 6 mánaða fyrirvara tölurnar á bankavaxtabréfum þeim, er upp hafa komið til innlausnar, og á hverjum gjalddaga þau verði greidd. Auglýsing þessi skal birt í blöðum þeim, er 5. gr. ræðir um. Veðdeildin má og á þann hátt og með þeim fyrirvara, er áður segir, innleysa bankavaxtabréf flokksins framar en hér segir.

20. gr.

Handhafar eða eigendur bankavaxtabréfa þeirra, er innleysa skal, geta gegn því að afhenda þau með vaxtamiðum þeim, er þeim fylgja, fengið greiddan höfuðstól þeirra á ákveðnum gjalddaga, og er eigi skylt að greiða neina vöxtu af höfuðstólnum upp frá því. Greiðsla fer fram á þeim stöðum, sem nefndir eru í 5. gr.

21. gr.

Höfuðstóll og vaxtafé, sem komið er í gjalddaga til útgreiðslu, rennur í varasjóð veðdeildarflokksins, vextir, ef eigi er vitjað innan 5 ára, höfuðstóll, ef eigi er vitjað innan 20 ára, hvort tveggja talið frá gjalddaga.

22. gr.

67

30. apríl

Nú glatast bankavaxtabréf, sem nafnskráð er í bókum veðdeildarinnar, og getur þá bankastjórnin innkallað handhafa bréfsins, með 9 mánaða fyrirvara, í auglýsingu, er birt sé þrisvar samfleytt í Lögbirtingablaði og í samsvarandi blöðum erlendis, þar er ætla má, að bréfin séu í umferð. Ef enginn gefur sig fram með bréfið í tæka tíð, getur bankastjórnin afhent hinum skráða eiganda þess nýtt bankavaxtabréf með sömu fjárhæð sem það, er glataðist, án þess að nokkur annar, er bankavaxtabréfið kann að hafa verið afsalað geti þar fyrir búið kröfu á hendur veðdeildarflokkinum.

Um ógilding annarra glataðra bankavaxtabréfa og vaxtamiða fer eftir almennum lögum.

23. gr.

Bankavaxtabréf þau, sem innleyst hafa verið eða notuð til að greiða eða afborga lán, má eigi frammar setja í veltu, heldur skal ónýta þau undir eins á þann hátt, að þau með því verði ógild, og leggja þau til geymslu í fjárhirzlu veðdeildarinnar. Skal síðan við lok næsta reikningsárs brenna þau í viðurvist endurskoðanda, ásamt vaxtamiðum þeim, er innleystir hafa verið það reikningsár.

24. gr.

Þegar lán er komið í gjalddaga, hefir veðdeildin heimild til að láta selja veðið við opinbert uppboð, án undanfarandi dóms, sátta eða fjárnáms, samkvæmt ákvæðum í tilskipan um fjárforráð ómyndugra, 18. febr. 1847, 10. gr., eða láta leggja það veðdeildinni út til eignar, ef þörf er á.

Veðdeildin þarf ekki að láta neinn vera fyrir sína hönd við uppboðið, og skal þar ekki taka mótmæli skuldunauts til greina, nema þau séu auðsjáanlega á rökum byggð, og eigi er heldur unnt að stöðva eða ónýta uppboðið með nokkurs konar málskoti.

Veðdeildin hefir aftur á móti ábyrgð á því, að skuldin sé rétt og komin í gjalddaga, og skuldunautur hefir rétt til þess að höfða mál til endurgjalds á öllu því, er hann hefir skaðazt á uppboðinu, og öllum málkostnaði að skaðlausu.

Veðdeildin getur löglega samið svo um við skuldunauta sína, að uppboð á veðsettum fasteignum megi fara fram í skrifstofu uppboðshaldara.

25. gr.

Nú hefir veðdeildin orðið að láta leggja sér út veðsetta eign (sbr. 24. gr.) og eignin hefir eigi selzt innan árs, frá því er veðdeildin tók við henni, og skal þá greiða veðskuldina úr varasjóði, eða að minnsta kosti svo mikinn hluta hennar, að eftirstöðvar veðskuldar á eigninni séu eigi hærri en þriðjungur virðingarverðs hennar til lántöku, né heldur hærri en boðið var hæst í eignina á uppboði. Skal eignin síðan seld svo fljótt sem unnt er og sýnt þykir, að eigi sé ávinningur að biða lengur með söluna, og getur kaupandi þá tekið að sér eftirstöðvar lánsins.

67 30. apríl Á meðan veðdeildin hefir slíka eign með höndum, skal eigi að síður árlega greiða tilskildar afborganir og vöxtu af láninu, og skal það gert úr varasjóði, ef tekjur af eigninni sjálfri hrökkva eigi til þess.

Í ársreikningum veðdeildar skal gera sérstaklega grein fyrir eignum þeim, sem þannig er ástatt um.

26. gr.

Fé varasjóðs og stofnsjóðs skal ávaxta í bankavaxtabréfum veðdeildar, svo sem við verður komið.

Fé ófullráðra manna og almannastofnana og sjóða má verja til að kaupa bankavaxtabréf veðdeildar, en þó eigi hærra verði en skráðu eða almennu gangverði og aldrei hærra en ákvæðisverð þeirra er. Allt það geymslufé, sem samkvæmt lögum, skipulagsskrám sjóða eða öðrum gildum ákvæðum má verja til útlána gegn fasteignaveði, má í stað þess geyma í bankavaxtabréfum veðdeildar.

27. gr.

Skyldir skulu embættis- og sýslunarmenn ríkisins eða bæjar-, sýslu- eða sveitarfélaga endurgjaldslaust eða gegn hæfilegri þóknun, er veðdeildin greiðir, ef um nokkurt meiri háttar starf er að ræða, að gefa bankastjórn skýrslur og veita aðstoð, svo sem að láta í té álit sitt um verð fasteigna, hafa eftirlit með viðhaldi veðsettra eigna, annast innheimtu árgjalda af lánnum eða sölu bankavaxtabréfa eða inna af hendi önnur svipuð störf fyrir veðdeildina.

28. gr.

Veðdeildarflokkinum stýrir stjórn Búnaðarbankans.

29. gr.

Endurskoðunarmenn Búnaðarbankans skulu hafa vakandi augu á því, að veðdeildinni sé stjórnað samkvæmt ákvæðum þeim, sem um hana gilda. Einkum skulu þeir hafa gætur á, að aldrei sé í veltu bankavaxtabréf, er nemi stærri fjárhæð samtals en heimilað er í 2. og 19. gr. Þeim ber að athuga skjöl hvers láns, sem veitt er, til þess að ganga úr skugga um, að haldin séu ákvæði þau, sem sett eru fyrir útláni; þeir skulu hafa stöðugt eftirlit með því, að bankavaxtabréf þau, sem ræðir um í 23. gr., séu þannig ónýtt, að ekki sé framár unnt að setja bankavaxtabréfið eða vaxtamiða þess í veltu; þeir skulu að lokum, að minnsta kosti einu sinni á ári, sannreyna að heimafé veðdeildarinnar og veðskuldabréf o. s. frv. sé fyrir hendi.

30. gr.

Sérstakan reikning skal halda um 1. flokk bankavaxtabréfanna, enda sé þeim til tryggingar sérstakur varasjóður, og skal í hann renna tekjuafgangur veðdeildarflokksins.

31. gr.

67

Þegar lokið er skuldbindingum hvers þeirra veðdeildarflokka, er stofn- 30. apríl
aðir verða samkvæmt lögum veðdeildar Búnaðarbankans, rennur varasjóður
til næsta flokks og svo koll af kolli. Þegar lokið er skuldbindingum síðasta
flokksins, rennur varasjóðurinn til þess eða þeirra veðdeildarflokka eða veð-
lánastofnana, sem settar verða til þess að halda áfram veðlánastarfseminni, eftir
að lokið er síðasta flokki samkvæmt lögnum. Ef slíkum nýjum flokkum eða
veðlánastofnunum verða fengin aðgreind starfsvið, skiptist varasjóður í milli
þeirra, svo að hvert starfsvið njóti réttarar ítölu, þeirrar er varasjóðinum hefir
þaðan aflazt.

Fyrirmæli þessi eru hérmeð sett samkvæmt lögum um Búnaðarbanka
Íslands nr. 31, 14. júní 1929, til þess að öðlast þegar gildi, og birtast til eftir-
breytni öllum, sem hlut eiga að máli.

Atvinnu- og samgöngumálaráðuneytið, 30. apríl 1930.

Tryggvi Þórhallsson.

Vigfús Einarsson.

FYRIRMÆLI

68

30. apríl

um

bústofnslánadeild Búnaðarbanka Íslands og fyrsta flokk bankavaxtabréfa hennar.

Samkvæmt lögum 14. júní 1929, um Búnaðarbanka Íslands, eru um bú-
stofnslánadeild bankans sett þau ákvæði, er hér fara á eftir.

1. gr.

Það er hlutverk bústofnslánadeildar að veita bændum og öðrum þeim,
er kvikfjárrækt stunda, þar með bústofnslánafélögum, er sett kunna að verða
upp samkvæmt sérstökum lögum, lán til þess að auka bústofn sinn eða koma
upp bústofni; veita má og sömu lánþegum lán til kaupa á verkfærum til jarð-
yrkju og heyvinnu.

2. gr.

Bústofnslánadeildin hefir á boðstólum skuldabréf, sem hljóða á handhafa (bankavaxtabréf), en nafnskrá má í bókum hennar, og verða þau kölluð fyrsti flokkur bankavaxtabréfa hennar. Öll fjárhæð þeirra má ekki fara fram úr sexfaldri fjárhæð tryggingarfjár þess og stofnsjóðs, sem ríkissjóður leggur deildinni. Fjárhæð bankavaxtabréfanna skal talin í gjaldgengum peningum, og skulu bréfin samin eftir fyrirmynd, sem stjórn bankans tekur til. Atvinnumálaráðherra og stjórn bankans rita undir þau. Í bankavaxtabréfunum skal vera útdráttur úr fyrirmælum þessum, að minnsta kosti á íslenzku og, ef þörf þykir, á einhverju öðru tungumáli. Fjárhæðir bréfanna skulu vera 5000, 1000, 500 og 100 kr., og skal hver deild þeirra hafa sérstakt bókstafseinkenni, en hvert bréf tölusett. Telja má fjárhæðir bankavaxtabréfanna einnig í útlendri mynt samhliða íslenzku krónumyntinni. Ásamt bankavaxtabréfunum skal afhenda stofn (talons) með vaxtamiðum til 15 ára.

Aldrei má selja meira af bankavaxtabréfum en nemur fjárhæð þeirri, sem bústofnslánaflókkurinn á í veðskuldabréfum.

Ef meira er gefið út um stundarsakir af bankavaxtabréfum en nemur þeirri fjárhæð, sem deildin á í veðskuldabréfum, er bera jafnháa vöxtu sem vaxtabréfin, skal geyma andvirði mismunarins í Landsbanka Íslands, unz því verður varið til útlána samkvæmt tilgangi bústofnslánadeildar.

3. gr.

Auk veðskuldabréfa þeirra, sem bústofnslánadeildarflokkurinn fær frá lántaköndum, og fé það, sem hann kann að eiga í Landsbanka Íslands samkv. niðurlagi 2. gr., skal trygging fyrir honum vera:

- a) Varasjóður bústofnslánadeildar.
- b) Sameiginleg ábyrgð lántakanda flokksins, er nemi allt að 10% (sbr. 9. gr.).
- c) Tryggingarfé og stofnsjóður bústofnslánadeildar.
- d) Ábyrgð ríkissjóðs.

Ef taka þarf til trygginganna, skal það gert í þeirri röð, sem að ofan er greint.

4. gr.

Leggja skal í varasjóð tekjuafgang þann, sem kann að verða samkvæmt árlegum reikningsskilum bústofnslánaflokksins. En tryggingarfé bústofnslánadeildar er 700000 kr. í skuldabréfum viðlagasjóðs. Stofnsjóður deildarinnar er 300000 kr., sem ríkissjóður leggur til með 50000 kr. tillagi á ári í 6 ár.

5. gr.

Af bankavaxtabréfunum skal á ári hverju greiða í vöxtu 6%, er greiðist tvisvar á ári, 2. janúar og 1. júlí, að helmingi í hvort skipti, gegn afhendingu vaxtamiðans. Vaxtamiðar, sem fallnir eru í gjalddaga, skulu innleystir í bankanum sjálfum (og í þeim bönkum erlendis, sem bankastjórnin ákveður og aug-

lýsir með þriggja mánaða fyrirvara í Lögbirtingablaðinu og í öðrum samsvarandi blöðum erlendis, þar sem ætla má, að bréfin séu í umferð). Sömu leiðis skulu vaxtamiðarnir gjaldgengir til lúkningar sköttum og öðrum gjöldum ríkissjóðs, og skulu gjaldheimtumenn ríkissjóðs innleysa þá, ef þeir hafa fé fyrir hendi, sem greiðast á í ríkissjóð. 68
30. apríl

6. gr.

Fé bústofnslánadeildar má lána:

- a) Gegn veði í kúm lánþega.
- b) Gegn veði í öðru búfé, ef eigandi fjárens setur auk þess hreppsábyrgð sem viðbótartrygging eða aðra trygging, sem bankastjórn tekur gilda.

Nú tekur deildin veð í búfé, sem tryggja má gegn sjúkdóma- og slyshættu í váttryggingarsjóðum sveitarfélaga eða á annan hátt, og skal þá jafnan krefjast slíkrar tryggingar.

Þrátt fyrir ákvæði 4. gr. laga um veð, 4. nóv. 1887, er lántakanda heimilt að veðsetja bústofnslánadeild einu nafni tiltekna flokka búfjár síns, er hann á eða eignast kann, og gengur veð deildarinnar fyrir öllum síðari veðsetningum búfjár eða einstakra gripa innan sama flokks. Sama gildir um veðsetning fódurbirgða, sem veðsali kann að eiga á hverjum tíma handa veðsettu búfé.

Eigi gildir 8. gr. sömu laga um veðsetning búfjár og fódurbirgða til bústofnslánadeildar, og eigi tapar deildin heldur veði sínu, þótt veðbréf sé ekki þinglesið af nýju á fyrsta manntalsþingi eftir flutning veðsala í aðra þingha, nema bankastjórn hafi í tæka tíð verið kunnugt um flutninginn.

7. gr.

Lánsfjárhæð má ekki fara fram úr helmingi verðs hins veðsetta búfjár eftir verðlagsskrá. Aldrei má lána fé deildarinnar gegn búfjárveði, nema tryggt sé með 1. veðrétti í búfénu.

8. gr.

Eigi verða í veð teknir eldri gripir en hér segir: Kýr 12 vetra, naut 6 vetra, ær og sauðir 6 vetra, hrútar 4 vetra, hestar 15 vetra, stóðhestar 6 vetra, geitfé 6 vetra, gyltur 5 vetra.

Um virðing búfjár skal gilda verðlagsskrá hvers héraðs, svo langt sem þær ná, ella gildir gangverð innan héraðs, eftir vottorði hreppstjóra.

Jafnskjótt sem búfjártrygging er komin á í hreppi, skal lánþega skylt að tryggja þar hið veðsetta búfé sitt.

Lánþegi skal árlega, meðan lánið stendur, sýna vottorð hreppstjóra fyrir því, að veðið hafi ekki rýrnað svo í verði, að bústofnslánaflokkinum geti verið nokkur hættu búin; hér til telst skilríki fyrir því, að í stað búfjár þess, er fargað kann að hafa verið eftir leyfi, eða farizt hefir af veiki eða slysum, eða úr hefir gengið vegna aldurs, hafi veðið verið aukið að gripum, svo að fullnægja sé í.

9. gr.

Auk ábyrgða eiginna skulda, ábyrgjast lántakendur sameiginlega skuldbindingar bústofnslánaflokks þessa, þó eigi frammar en 10% af því, sem lán þeirra voru á síðasta gjalddaga, áður en taka þurfti til ábyrgðarinnar, en til hennar má taka, hvenær sem tryggingar þær, er getur í a-lið 3. gr., nægja eigi til að standast áfallið tap. Áður en gripið er til stofnsjóðs veðdeildar, skal þá jafna niður á alla lántakendur bústofnslánaflokksins aukagjaldi til varasjóðs, svo sem þörf er á, til þess að bæta skaðann. Niðurfjöfnun á aukagjaldi þessu skal vera í hlutfalli við fjárhæð lánanna. Eftir ákvörðun stjórnar bankans má skipta greiðslu þessari niður á fleiri en eitt ár.

Ef þörf er á að grípa til ábyrgðarinnar til að fullnægja skuldbindingum bústofnslánaflokksins, skal endurgreiða það án vaxta, þegar hagar flokksins leyfir það.

Ef eigi hrökkva til tryggingar þær, er getur í 3. gr. a—b, skal greiða tapið úr stofnsjóði. Ef stofnsjóður á þann hátt lækkar um 15%, má bústofnslánadeildin eigi halda áfram að láta af hendi bankavaxtabréf né veita lán, nema alþingi ákveði af nýju, að hún skuli halda áfram störfum og með hvaða skilyrðum.

10. gr.

Minnsta lán, sem bústofnslánaflokkurinn veitir, skal vera 300 kr., og jafnan skulu lán standa á hundraði króna. Hæsta lán, sem deildin veitir, er 4000 kr. Lánstíminn má eigi vera lengri en 10 ár. Þegar sérstaklega stendur á, er bankastjórn heimilt að láta lánin standa afborgunarlaus tvö fyrstu árin, en vextir skulu jafnan luktir árlega.

11. gr.

Lán þau, sem bústofnslánaflokkurinn veitir, má hann greiða í bankavaxtabréfum sínum, eftir ákvæðisverði þeirra, eða í peningum með þeirri fjárhæð, sem deildin getur fengið fyrir bréfin, að frádregnum sölukostnaði, og jafnan hefir bústofnslánaflokkurinn rétt til þess að greiða lánin í peningum með þeirri fjárhæð, sem hann getur fengið fyrir bankavaxtabréfin eða á von á að fá fyrir þau, að frádregnum öllum beinum kostnaði. Semja má um sölu bankavaxtabréfa flokksins fyrir fram í einu lagi eða fleiri, enda samþykki atvinnunáðaráðherra söluverðið.

12. gr.

Til þess að menn geti fengið lán úr bústofnslánadeild, verða þeir að senda þessi skilríki með hverri lánbeiðni:

- Vottorð hreppstjóra um það, að lánbeiðandi eigi búfé það, sem boðið er að veði, og að það sé ekki veðsett öðrum.
- Vottorð hreppsfundar um það, að lánbeiðandi hafi ekki lent í fódurþröng síðustu 5 ár eða þann tíma, sem hann hefir húið, ef skemmri er.
- Vottorð forðagæzlumanns eða eftirlitsmanns um ástand búfjárens og aldur og fódurbingðir eigandans.

- d) Skýrsla hreppstjórans samkvæmt framtalsbókum hreppsins um búpenings- 68
eign lánbeiðanda síðustu 5 ár eða þann tíma, sem hann hefir búið, ef 30. apríl
skemmri er.

Þau skilríki, sem greind eru í 1. og 3. lið, skal lánbeiðandi senda banka-
stjórn árlega, meðan lánið stendur. Ef lán hefir verið fengið til verkfærakaupa,
skal lántakandi senda bankastjórn árlega innan 12 mánaða vottorð hreppstjóra
um, að verkfærin hafi verið keypt og séu í eigu lántakanda.

Ef um hreppsábyrgð er að ræða, skulu þessi skilríki fylgja ábyrgðaryfir-
lýsingu:

- 1) Samþykki sýslunefndar.
- 2) Fjárhagsreikningur hreppsins.
- 3) Vottorð yfirvalds, að þeir menn skipi hreppsnefnd, sem ábyrgðina takast á
hendur.
- 4) Staðfest útskrift úr fundarbók hreppsnefndar, um að ábyrgðin hafi verið
löglega samþykkt.

13. gr.

Hver lántakandi skal greiða 1% af lánsfénu í varasjóð flokksins. Ef um
semst við stjórn bankans, er þó lántakanda heimilt að greiða þetta lántökugjald
í tvennu lagi. Ef lánið er endurgreitt að öllu leyti, áður en lántökugjaldið er að
fullu greitt, ber að greiða eftirstöðvar lántökugjaldsins, um leið og lánið er end-
urgreitt.

Ef eigendaskipti verða að veðinu, er bústofnslánadeild heimilt að krefjast
endurgreiðslu lánsins að öllu eða nokkuru leyti.

Ef markverðar breytingar verða á veði, svo að það rýrni við það í verði,
en skuldunautur vanrækir að birta bankastjórninni þetta þegar í stað, má
krefjast allt að 1% aukagjalds af veðskuldinni, er rennur í varasjóð.

14. gr.

Ef einhver, sem keypt hefir veð, vill taka að sér skuld við bústofnslána-
flokkinn, skal hann þegar í stað leita samþykkis bankastjórnar um það. Ef hún
samþykkir, að hinn nýi eigandi taki lánið að sér, skal hann innan 6 mánaða frá
kaupdegi sanna eignarrétt sinn fyrir bankastjórn og taka lánið að sér.

15. gr.

Lánum þeim, sem bústofnslánadeildin veitir, má hún eigi segja upp,
meðan lánþegi gegnir að öllu skyldum þeim, sem hann hefir undirgengizt.

En þá er bankastjórn heimilt að telja eftirstöðvar láns fallnar í gjald-
daga undir eins, án uppsagnar, ef eigi er fullnægt einhverju atriði lánskilmál-
anna, t. d.:

- a) Ef ákvæðisgjöld eru eigi greidd í réttan gjalddaga.
- b) Ef veðið gengur svo úr sér, að það er ekki lengur svo tryggilegt sem vera
skal.

- 68 c) Ef á veðið falla eftirstöðvar af sköttum eða gjöldum, er ganga fyrir kröfu
30. apríl bústofnslánadeildar, eða nýr kaupandi vanrækir að taka að sér lán.

Nú kemur það í ljós, að lántakandi hefir notað fengið lán til annars en aukningar á bústofni sínum eða hann hefir fargað aftur af bústofninum, og er lánið þá þegar afturkræft. Auk þess skal lántakandi sæta sektum, frá 20—200 kr., nema þyngri refsing liggi við samkvæmt öðrum lögum. Sama gildir um lán, sem fengin eru til verkfærakaupa.

Nú flytur skuldunautur bústofnslánadeildar búferlum, og skal hann þá þegar tilkynna það bankastjórninni. Ef skuldunautur, sem fengið hefir bústofnslán gegn hreppsabyrgð, flytur úr þeim hreppi, án þess að hafa fengið ábyrgð hreppnefndar framlengda, skal lánið þegar fallið í gjalddaga, enda hafi hann ekki sett aðra trygging í hennar stað, er bankastjórn tekur gilda.

16. gr.

Skuldunautar bústofnslánaflokksins skulu 1. nóvember ár hvert greiða vöxtu, afborganir og tillög til kostnaðar við bústofnslánadeild og til varasjóðs hennar í einu lagi með jafnri fjárhæð á hverjum gjalddaga. Sérhver lán, sem veitt er á öðrum tíma árs en nefndum gjalddaga, skal talið veitt á næstundanförunum gjalddaga, en á næsta gjalddaga á eftir skulu vextir og gjald til deildarkostnaðar og varasjóðs þó aðeins takast frá 1. degi þess mánaðar, sem lánið er tekið í, til næsta gjalddaga (1. nóvember). Tillag til deildarkostnaðar og varasjóðs er $\frac{3}{4}\%$ á ári af lánsfjárhæðinni, eins og hún er fyrir hvern gjalddaga. En vextir eru 6 af hundraði á ári af höfuðstól þeim, sem í láni er á hverjum tíma.

17. gr.

Á hinum ákveðna gjalddaga má hver lántakandi, án undanfarinnar uppsagnar, greiða aukaafborganir, sem þó standi á hundraði króna, eða endurgreiða lánið að öllu leyti. Greiðslur þessar má hann lúka með bankavaxtabréfum bústofnslánaflokksins eftir ákvæðisverði þeirra. Lögmætar skal telja greiðslur þessar, ef þær eru komnar til deildarinnar fyrir 15. desember. Á öðrum tímum árs má greiða upp lán að fullu, ef bankastjórnin samþykkir, þó því aðeins, að það sé deildinni að skaðlausu.

18. gr.

Sérhver skuldunautur, sem eigi hefir innan 15. desember greitt árleg gjöld sín, er hann átti að lúka á næst undangengnum gjalddaga, skal í dráttarvöxtu af nefndum gjöldum greiða 1 % fyrir hvern mánuð frá gjalddaga til greiðsludags, og skal sá mánuður, sem komið er fram í, talinn sem heill.

19. gr.

Afborgunum þeim og endurgreiðslum, sem luktar eru í peningum á hverjum gjalddaga, skal varið til að innleysa bankavaxtabréf þau, er bústofnslánaflokkurinn hefir af hendi látið, eftir hlutkesti, sem notarius publicus hefir

umsjón með og fram fer í viðurvist tveggja manna; kveður atvinnumálaráðherrann annan til þess, hinn bankastjórnin. Þegar hlutkesti hefir farið fram, skal 68
 auglýsa með 6 mánaða fyrirvara tölurnar á bankavaxtabréfum þeim, er upp 30. apríl
 hafa komið til innlausnar, og á hverjum gjalddaga þau verði greidd. Bústofnslánadeildin má og á þann hátt og með þeim fyrirvara, er áður segir, innleysa bankavaxtabréf flokksins framar en hér segir.

20. gr.

Handhafar eða eigendur bankavaxtabréfa þeirra, er innleysa skal, geta gegn því að afhenda þau með vaxtamiðum þeim, er þeim fylgja, fengið greiddan höfuðstól þeirra á ákveðnum gjalddaga, og er eigi skylt að greiða neina vöxtu af höfuðstólnum upp frá því. Greiðslan fer fram á þeim stöðum, sem nefndir eru í 5. gr.

21. gr.

Höfuðstóll og vaxtafé, sem komið er í gjalddaga til útgreiðslu, rennur í varasjóð bústofnslánaflokksins, vextir, ef eigi er vitjað innan 5 ára, höfuðstóll, ef eigi er vitjað innan 20 ára, hvort tveggja talið frá gjalddaga.

22. gr.

Nú glatast bankavaxtabréf, sem nafnskráð er í bókum bústofnslánadeildar, og getur þá bankastjórnin innkallað handhafa bréfsins, með 9 mánaða fyrirvara, í auglýsingu, er birt sé þrisvar samfleytt í Lögbirtingablaði, og í samsvarandi blöðum erlendis, þar er ætla má, að bréfin séu í umferð. Ef enginn gefur sig fram með bréfið í tæka tíð, getur bankastjórnin afhent hinum skráða eiganda þess nýtt bankavaxtabréf með sömu fjárhæð sem það, er glataðist, án þess að nokkur annar, er bankavaxtabréfið kann að hafa verið afsalað, geti þar fyrir búið kröfu á hendur bústofnslánaflokkinum.

Um ógilding annarra glataðra bankavaxtabréfa og vaxtamiða fer eftir almennum lögum.

23. gr.

Bankavaxtabréf þau, sem innleyst hafa verið eða notuð til að greiða eða afborga lán, má eigi framar setja í veltu; heldur skal ónýta þau undir eins á þann hátt, að þau með því verði ógild, og leggja þau til geymslu í fjárhirzlu deildarinnar. Skal síðan við lok næsta reikningsárs brenna þau í viðurvist endurskoðanda, ásamt vaxtamiðum þeim, er innleystir hafa verið það reikningsár.

24. gr.

Fé varasjóðs og stofnsjóðs skal ávaxta í bankavaxtabréfum bústofnslánadeildar, svo sem við verður komið.

Fé ófullráða manna og almannastofnana og sjóða má verja til að kaupa bankavaxtabréf bústofnslánadeildar, en þó eigi hærra verði en skráðu eða almennu gangverði og aldrei hærra en ákvæðisverð þeirra er.

68

30. apríl

25. gr.

Skyldir skulu embættis- og sýslunarmenn ríkisins eða bæjar-, sýslu- eða sveitarfélaga endurgjaldslaust eða gegn hæfilegri þóknun er bústofnslánadeild greiðir, ef um nokkurt meira háttar starf er að ræða, að gefa bankastjórn skýrslur og veita aðstoð, ef hún fer fram á það, svo sem að láta í té álit sitt um verð veðs, hafa eftirlit með viðhaldi veðs, annast innheimtu árgjalda af lánum eða sölu bankavaxtabréfa eða inna af hendi önnur svipuð störf. Svo er og hreppstjóri hver skyldur til að senda bankastjóra árlega nákvæma skýrslu um húfjäreign allra eða tiltekinna búanda í hreppnum, ef bankastjórn krefst.

26. gr.

Bústofnslánaflokkinum stýrir stjórn Búnaðarbankans.

27. gr.

Endurskoðunarmenn Búnaðarbankans hafa á hendi endurskoðun bústofnslánadeildar eftir svipuðum reglum sem gilda um veðdeild bankans.

28. gr.

Sérstakan reikning skal halda um 1. flokk bankavaxtabréfanna, enda sé þeim til tryggingar sérstakur varasjóður, og skal í hann renna tekjuafgangur bústofnslánaflokksins.

29. gr.

Þegar lokið er skuldbindingum hvers þeirra bústofnslánaflokka, er stofnaðir verða samkvæmt lögum bústofnslánadeildar Búnaðarbankans, rennur varasjóður til næsta flokks og svo koll af koll. Þegar lokið er skuldbindingum síðasta flokksins, rennur varasjóðurinn til þess eða þeirra bústofnslánaflokka eða stofnana, sem settar verða til þess að halda lánstarfseminni, eftir að lokið er síðasta flokki samkvæmt lögum. Ef slíkum nýjum flokkum eða lánsstofnunum verða fengin aðgreind starfsvið, skiptist varasjóður í milli þeirra, svo að hvert starfsvið njóti réttar ítölu, þeirrar er varasjóðinum hefir þaðan aflazt.

Fyrirmæli þessi eru hér með sett samkvæmt lögum um Búnaðarbanka Íslands nr. 31, 14. júní 1929, til þess að öðlast þegar gildi, og birtast til eftirbreytni öllum, sem hlut eiga að máli.

Atvinnu- og samgöngumálaráðuneytið, 30. apríl 1930.

Tryggvi Þórhallsson.

Vigfús Einarsson.

FYRIRMÆLI

69

30. apríl

um

lánadeild Búnaðarbanka Íslands handa smábýlum við kaupstaði og kaupþún.

Samkvæmt lögum 14. júní 1929, um Búnaðarbanka Íslands, eru um lána-deild smábýla við kaupstaði og kaupþún sett þau ákvæði, er hér fara á eftir.

1. gr.

Í samræmi við tilgang bankans er það hlutverk smábýladeildar að veita lán til smábýla í grennd við kaupstaði og kaupþún, og skal það að jafnaði þeim takmörkum bundið, að land það, er býli fylgir, skuli fullræktað eða fullnotað geta veitt meðalfjölskyldu að minnsta kosti þriðjung þess, er þarf til framfærslu henni, eða sé um 3 hektarar.

2. gr.

Starfsfé deildarinnar, er framlag ríkissjóðs og lánsfé það, er ríkissjóður útvegar, samkvæmt 54. og 55. gr. laga um Búnaðarbanka Íslands, 14. júní 1929.

3. gr.

Af lánnum úr deildinni skal greiða í vöxtu 6% á ári, þangað til öðru vísi verður ákveðið.

4. gr.

Fé smábýladeildar má lána:

- a) Gegn hverju því fasteignaveði, er bankastjórnin tekur gilt.
- b) Gegn ábyrgð bæjar-, sýslu- eða hreppsfélaga.
- c) Gegn afgjaldakvöð á býlið, enda sé það ekki veðsett með 1. veðrétti.

Hús og önnur mannvirki, er eldur getur grandað, skulu eigi tekin gild að veði, nema váttryggð séu í váttryggingarstofnun, sem stjórn bankans tekur gilda. Heimilt er deildinni að annast sjálf váttrygginguna og innheimta iðgjöldin með árgjöldum af láninu.

5. gr.

Lánsfjárhæð má ekki fara fram úr $\frac{3}{4}$ af virðingarverði húseigna, mannvirkja og lands eða afnotaréttar lands. Að jafnaði má eigi lána, nema gegn 1. veðrétti. Þó er (nema þegar um afgjaldskvöð er að ræða) heimilt að taka gildan 2. eða síðara veðrétt, ef almannasjóðir einir eiga forgangsveð og lánin samanlögð eru innan $\frac{3}{4}$ virðingarverðs.

Eignir þær, sem smábýladeildin tekur að veði, skulu metnar á kostnað lánþega af tveim mönnum, sem stjórn bankans nefnir til, svo framarlega sem ekki er unnt að hlíta löggiltu fasteignamati. Eignirnar skal meta til þess verðs, sem þær eftir beztu vitund virðingarmanna hafa í kaupum og sölum, og skal virða þær með kvöðum þeim, sem á þeim hvíla, hvort heldur eru skattar eða afgjöld. Í virðingargerðunum skal eignunum lýst rækilega og greinilega. Um jarðeign skal tilgreina landstærð, hlunnindi og kvaðir þær, er á henni kunna að hvíla, allt það, er lýtur að hógum hennar og ræktun, viðhaldi húsa, og enn tilfærð sérstök atvik, sem áhrif hljóta að hafa á verðmæti býlisins, svo sem það, hvort hún liggur undir skemmdum af vatnagangi, sjávangangi, skriðum, sandfoki, snjóflóðum o. s. frv.

Um húseignir skal þess getið, hver hús séu á landinu og hvers virði hvert um sig, en eins fyrir því tekið fram virðingarverð landsins sjálfs, án húsa. Í virðingu húseigna skal nákvæmlega lýst hverju einstöku húsi, tilgreind stærð þess, tala herbergja, telja til allt múr- og naglfast, sem húseign fylgir, svo sem ofna, járneldstæði o. fl., efni það, er húsin eru gerð af, og gæði þess, að svo miklu leyti sem unnt er, enn fremur aldur húsa og viðhald.

Ef eignin hefir gengið kaupum og sölum, skal getið síðasta kaupverðs hennar.

Lántakandi skal að minnsta kosti á hverjum fimm ára fresti, meðan lán-ið stendur, sýna skirteini, sem bankastjórnin tekur gilt, fyrir því, að veðið hafi ekki rýrnað í verði, svo að lánadeildinni geti verið nokkur hætta af búin. Ef lántakandi lætur farast fyrir að senda stjórn bankans slíkt skirteini, má hún láta skoðun og nýja virðing fara fram á kostnað lántakanda.

Minnsta lán, sem smábýladeildin veitir, er 200 kr., og jafnan skulu lán standa á hundraði króna. Hámark lánsfjárhæðar er 15000 kr. Lánstíminn má vera allt að 40 árum, ef veðið er jarðeign, vandað steinsteypuhús eða steinhús, og allt að 30 árum, ef veðið er vandað timburhús.

Til þess að menn geti fengið lán úr smábýladeild, verða þeir að fullnægja þeim skilyrðum, er nú skal greina:

- a) Útvega virðingargerð, samkvæmt því sem segir í 6 gr.
- b) Útvega veðbókarvottorð.
- c) Útvega vottorð sama embættismanns, er hlut á að máli, um þinglesna heimild lánbeiðanda að eigninni, eða ef ekki er unnt, þá vottorð hans um, að eignin sé vitanleg eign hans.
- d) Afhenda bankanum vátryggingarskirteini, ef um vátryggðar eignir er að að ræða, og
- e) kvittun fyrir síðustu iðgjaldsgreiðslu.

Ef um er að ræða ábyrgð bæjar-, sýslu- eða sveitarfélaga, skulu þessi skilríki fylgja ábyrgðaryfirlýsingu:

69
30. apríl

- 1) Samþykki æðra stjórnarvalds.
- 2) Fjárhagsreikningur þess bæjar-, sýslu eða sveitarfélags, sem í hlut á.
- 3) Vottorð þeirra yfirvalda, er hlut eiga að máli, að þeir menn skipi bæjarstjórn þá, sýslumenn eða hreppsnefnd, sem ábyrgðina takast á hendur.
- 4) Staðfest útskrift úr fundarbók þess, er tekur að sér ábyrgðina, um að ábyrgðin hafi verið löglega samþykkt.

Ef um er að ræða afgjaldskvöð:

- a) Eignarvottorð frá yfirvaldi því, sem hlut á að máli.
- b) Eftirrit af byggingarbréfi.

9. gr.

Hver lántakandi skal greiða 1% af lánsfénu í varasjóð.

Eigandaskipti að veðsettu býli skal kaupandi hafa tilkynnt eigi síðar en á næsta gjalddaga lánsins.

Heimilt er smábýladeild við hver eigandaskipti að krefjast endurgreiðslu lánsins að öllu eða nokkuru leyti.

Ef einhver, sem keypt hefir veð, vill taka að sér skuld við smábýladeild, skal hann þegar í stað leita samþykkis bankastjórnar um það. Ef hún samþykkir, að hinn nýi eigandi taki lánið að sér, skal hann innan 6 mánaða frá kaupdegi sanna eignarrétt sinn fyrir bankastjórn, og taka lánið að sér.

10. gr.

Lánum þeim, sem smábýladeildin veitir, má hún eigi segja upp, meðan lánþegi gegnir að öllu skyldum þeim, sem hann hefir undirgengizt.

En þá er bankastjórn heimilt að telja eftirstöðvar láns fallnar í gjalddaga undir eins, án uppsagnar, ef eigi er fullnægt einhverju atriði lánsskilmálanna, t. d.

- a) Ef ákvæðisgjöld eru eigi greidd í réttan gjalddaga.
- b) Ef veðið gengur svo úr sér, að það er eigi lengur svo tryggilegt sem vera skal.
- c) Ef skuldunautur heldur eigi vátryggðum húsum, sem að veði eru, eða vanrækir að senda smábýladeildinni kvittun vátryggingarfélags þess, er í hlut á, fyrir iðgjaldi í tæka tíð.
- d) Ef á veðið falla eftirstöðvar af sköttum eða gjöldum, er ganga fyrir kröfu smábýladeildar, eða nýr kaupandi vanrækir að taka að sér lán.

11. gr.

Skuldunautar smábýladeildar skulu 1. nóvember ár hvert greiða vöxtu, afborganir og tillög til kostnaðar við smábýladeild og til varasjóðs hennar í einu lagi með jafnri fjárhæð á hverjum gjalddaga. Sérhvert lán, sem veitt er á öðrum tíma árs en nefndum gjalddaga, skal talið veitt á næst undanförunum gjalddaga, en á næsta gjalddaga á eftir skulu vextir og gjald til deildar-kostn-

69 aðar og varasjóðs þó að eins reiknast frá 1. degi þess mánaðar, sem lánið er
30. apríl tekið í, til næsta gjalddaga (1. nóvember). Tillag til deildarkostnaðar og varasjóðs er $\frac{1}{2}\%$ á ári af lánsfjárhæðinni, eins og hún er fyrir hvern gjalddaga.

12. gr.

Sérhver skuldunautur, sem ekki hefir innan 15. desember greitt árleg gjöld sín, er hann átti að lúka á næsta undangengnum gjalddaga, skal í dráttarvöxtu af nefndum gjöldum greiða 1% fyrir hvern mánuð frá gjalddaga til greiðsludags, og skal hver partur úr mánuði teljast heill.

13. gr.

Þegar lán er komið í gjalddaga, hefir deildin heimild til þess að ganga að veðinu, eftir þeim reglum, er gilda um eignir, sem veðsettar eru bankanum.

14. gr.

Leggja skal í varasjóð tekjuafgang þann, sem kann að verða samkvæmt árlegum reikningum deildarinnar.

15. gr.

Skyldir skulu allir embættismenn og sýslunarmenn til að aðstoða bankastjórnina á svipaðan hátt sem fyrir er mælt um veðdeild bankans.

16. gr.

Endurskoðunarmenn Búnaðarbankans hafa á hendi endurskoðun smábýladeildar eftir svipuðum reglum sem gilda um veðdeild bankans.

17. gr.

Sérstakan reikning skal halda um smábýladeild, jafnframt því sem hún skal talin í aðalreikningi bankans.

Fyrirmæli þessi eru hér með sett samkvæmt lögum um Búnaðarbanka Íslands, nr. 31, 14. júní 1929, til að öðlast þegar gildi, og birtast til eftirbreytni öllum, sem hlut eiga að máli.

Atvinnu- og samgöngumálaráðuneytið, 30. apríl 1930.

Tryggvi Þórhallsson.

Vigfús Einarsson.

AUGLÝSING

70
14. maí

um

breyting á prófreglugerð fyrir gagnfræðadeild hins almenna
Menntaskóla í Reykjavík frá 18. apríl 1907.

1. gr.

Síðari málsgrein 5. gr. í breytingu þeirri, er gerð hefir verið á reglugerð-
inni 5. apríl 1923 orðist svo: Fyrir skriflegar úrlausnir skal eigi gefa sérstakar
einkunnir nema í íslenzku. Í öðrum greinum skal aðeins gefa eina einkunn
fyrir munnlega og skriflega frammistöðu.

2. gr.

Reglur þær, er settar eru með reglugerðarbreytingu þessari koma
strax til framkvæmda.

Í dóms- og kirkjumálaráðuneytinu, 14. maí 1930.

Jónas Jónsson.

Gissur Bergsteinsson.

AUGLÝSING

71
14. maí

um

breyting á prófreglugerð fyrir lærdómsdeild hins almenna
Menntaskóla í Reykjavík frá 20. maí 1910.

Samkvæmt þegnlegum tillögum dóms- og kirkjumálaráðnuneytisins hefir
Hans hátign konungurinn í dag allramildilegast þóknast að staðfesta eftirfar-
andi reglugerð um breyting á prófreglugerð fyrir lærdómsdeild hins almenna
Menntaskóla í Reykjavík.

71
14. maí

REGLUGERÐ

um

breyting á prófreglugerð fyrir lærdómsdeild hins almenna Menntaskóla í Reykjavík
frá 20. maí 1910.

1. gr.

2. liður 2. gr. fellur niður og töluröð breytist samkvæmt því.
9. liður 3. gr. orðist svo:

9. Bókfærsla.

Prófið er skriflegt. Nemendur skulu reyndir í aðalgreinum bókfærslunnar, einfaldri bókfærslu og tvöfaldri, eftir amerísku og ítölsku kerfi.

2. gr.

Reglugerð þessi gengur þegar í gildi.

Þetta birtist hérmeð til leiðbeiningar öllum þeim, sem hlut eiga að máli.

Í dóms- og kirkjumálaráðuneytinu, 14. maí 1930.

Jónas Jónsson.

Gissur Bergsteinsson.

KONUNGSBRÉF

72

25. júní

um

að Alþingi skuli koma saman á Þingvöllum.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski,
Láenborg og Aldinborg.

Gjörum kunnugt: Að Vér samkvæmt stjórnarskrá konungsríkisins Ís-
lands, 18. maí 1920, allramildilegast skipum fyrir um, að Alþingi skuli
koma saman á Þingvöllum þann 26. júní 1930.

Ritað í Reykjavík 25. júní 1930.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Tryggvi Þórhallsson.

73

25. júní

KONUNGSBRÉF

um

þingsuppsögn.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski,
Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Vér viljum hérmeð veita yður, sem Vorum forsætis-
ráðherra Íslands umboð til þess í Voru nafni að segja Alþingi slitið,
þá er þingið hefir lokið störfum sínum nú bráðlega.

Ritað í Reykjavík 25. júní 1930.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Tryggvi Þórhallsson.

KONUNGSBRÉF

74

26. júní

um

heiðursmerki alþingishátíðarinnar 1930.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Pétterski,
Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Vér höfum fallizt á þá tillögu forsætisráðherra að láta gera heiðursmerki alþingishátíðarinnar 1930 úr gulli, til þess að halda á lofti minningunni um þúsund ára afmæli Alþingis, þúsund ára fæðingarár ríkisins.

Á heiðursmerkinu að framan er merki alþingishátíðarinnar, en aftaná áletrað „Ísland 930—1930“, og skal bera það í litbandi Íslands, vinstra megin á brjóstinu.

Heiðursmerkið má aldrei veita nema nú á þessu hátíðarsumri, og skal sæma því alla alþingismenn Íslands, þá fulltrúa erlendra þjóðþinga, er Alþingi hefir boðið til hátíðarinnar og eru hér staddir svo og samkvæmt tillögu forsætisráðherra, einstaka aðra, einkum þá, er hafa staðið eða standa í náinni samvinnu við Alþingi og stjórn landsins um undirbúning og umsjá hátíðarinnar. Aðra má ekki sæma heiðursmerkinu. Merkið er eign þeirra, sem því hafa verið sæmdir, og ber ekki að skila því aftur.

Frá þessum reglum má aldrei víkja.

Gjört á Þingvöllum, 26. júnímánaðar 1930.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Tryggvi Þórhallsson.

75

21. sept.

BRÁÐABIRGÐALÖG

um

breyting á lögum nr. 18, 19. júní 1922 um fiskimat.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Með því atvinnu- og samgöngumálaráðuneyti Vort hefir þegnlega borið upp fyrir Oss, að nýlega sé aftur farið að flytja saltfisk lausan í skipum til Spánar, sem hætt hafi verið við um nokkurt skeið vegna þess að talin var hætta á skemmdum á fiskinum í þeim flutningum, og með því að Spánarmarkaðinum er talin stafa hætta af þessari flutningsaðferð, ef hún yrði nú aftur tekin upp að nokkru ráði, teljum Vér það brýna nauðsyn að gefa út bráðabirgðalög um þetta efni samkvæmt 23. gr. stjórnarskrárinnar 18. maí 1920.

Því bjóðum Vér og skipum þannig:

1. gr.

3. málsgrein 1. gr. laganna orðist svo:

Allur fiskur, sem fluttur er til Spánar, skal vera bundinn í bagga og vera í hæfilegum umbúðum að dómi matsmanna. Sama gildir um fisk, sem fluttur er til hinna annara Miðjarðarhafslanda, ef hann er fluttur til þessara landa um önnur lönd.

2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Skaganum, 21. september 1930.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Tryggvi Þórhallsson.

TILSKIPUN**76**
2. okt.

um

manntal á Íslandi.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur,
Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Að með því að 1. desember er nú almennt skoðaður
sem hátíðisdagur á Íslandi og því þykir óheppilegt að láta allsherjar-
manntal fara fram þann dag, þá bjóðum Vér hérmeð og fyrirskipum,
samkvæmt 1. gr. laga nr. 4, 18. maí 1920, um manntal á Íslandi, svo sem
hér segir:

1. gr.

Almennt manntal skal taka um allt land 2. desember 1930.

2. gr.

Tilskipun þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eigi allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Amaliuborg, 2. október 1930.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Einar Arnason.

77

1. nóv.

REGLUGERÐ

fyrir

útibú Landsbanka Íslands.

I. KAFLI.

Skipulag og stjórn útibúsins.

1. gr.

Samkvæmt lögum um Landsbanka Íslands 15. apríl 1928, 2. og 43. gr., rekur sparisjóðsdeild bankans útibú, sem annast venjulega bankastarfsemi, svo sem nánar verður ákveðið í reglugerð þessari, nema sérstök ákvæði verði sett um tiltekin útibú.

2. gr.

Stjórn Landsbanka Íslands er yfirstjórn útibúsins, ákveður hún umdæmi þess og verkswið og gefur starfsmönnum þess starfsreglur, sem þeim skal skylt að fara eftir í öllum greinum.

3. gr.

Stjórn útibúsins hefir útibússtjóri á hendi. Hann er skipaður af bankaráðinu með 6 mánaða uppsagnarfresti að fengnum tillögum framkvæmdarstjórnarinnar. Bankaráðið setur útibússtjóranum erindisbréf. Til að skuldbinda útibúið þarf undirskrift útibússtjóra og einhvers starfsmanns útibúsins, sem bankaráðið gefur umboð til þess. Bankaráðið skipar og endurskoðanda við útibúið með 6 mánaða uppsagnarfresti og setur honum erindisbréf að fengnum tillögum framkvæmdarstjórnar bankans.

4. gr.

Útibúið er að öllu leyti rekið á kostnað og ábyrgð bankans, enda fær hann allar tekjur þess.

5. gr.

Ársreikningur útibúsins skal saminn og sendur bankanum endurskoðaður fyrir janúarlök ár hvert.

6. gr.

Útibússtjórinn ákveður, með samþykki framkvæmdarstjórnar bankans, hvenær útibúið er opið til afgreiðslu og birtir það almenningi. Allir

starfsmenn útbúsins, nema endurskoðandi, skulu jafnan vera viðstaddir í afgreiðslutímanum. 77
1. nív.

7. gr.

Starfsmönnum útibúsins er skylt að vinna fram yfir venjulegan starfstíma, þegar þess er þörf.

8. gr.

Starfsmennirnir mega ekki án leyfis framkvæmdarstjórnarinnar taka að sér annað launað starf eða reka atvinnu.

9. gr.

Starfsmönnum útibúsins er bannað að gerast umboðsmenn gagnvart útibúinu.

10. gr.

Allir starfsmenn útibúsins skulu undirskrifa drengskaparheit um það, að þeir með árvekni og samvirkusemi skuli gegna störfum þeim, sem þeim eru á hendur falin, og eigi gera neinum úti í frá kunnugt um málefni útibúsins, né segja frá um viðskipti einstakra manna við það.

11. gr.

Útibússtjóri skiptir verkum milli starfsmanna útibúsins, þar sem ekki er öðruvísi ákveðið í reglugerð þessari, og hefir eftirlit með að þeir mæti reglulega í útibúinu og gæti skyldu sinnar í hvívetna. Hann hefir eftirlit með bókhaldinu og sjóðnum og ber að öllu leyti ábyrgð á rekstri útibúsins gagnvart stjórn bankans. Hann ákveður um öll útlán útibúsins innan þeirra takmarka, sem sett verða sérstaklega fyrir hvert útibú. Fyrir 15. nóvember ár hvert skal útibússtjóri hafa gert tillögu til bankastjórnarinnar um það, hve mikið starfsfé útibúið þurfi á næsta ári og skiptingu þess milli atvinnugreina.

12. gr.

Kvittanir frá útibúinu eru því aðeins fullgildar, að féhirðir hafi ritað undir þær, og þeim fylgi áritun bókara um, að þær séu athugaðar. Í forföllum þeirra er þó jafngild kvittun þess eða þeirra, er þeir fela starf sitt með samþykki útibússtjóra.

13. gr.

Allar leiðréttingar eða breytingar í bókum útibúsins skulu þannig gerðar að glögt sjáist, hvað þar hefir staðið upphaflega.

14. gr.

Féhirðir útibúsins skal setja tryggingu fyrir því fé, sem honum er trúað fyrir, sem nemi að minnsta kosti einum fjórða af því, sem hann má hafa mest í sjóði í eigin vörzlu, eftir ákvörðun framkvæmdarstjórnar.

- 77** Féhirðir ber ábyrgð á þeim, sem í forföllum hans eða af öðrum ástæð-
1. nív. um annast störfun, ef eigi er séð fyrir að varamennirnir eða aðstoðarmenn-
irnir setji tryggingu, meðan þeir gegna störfum féhirðis.

15. gr.

Á aðalpeningahirzlu útibúsins skal læsingin vera þannig gerð, að ekki verði henni lokið upp nema með tveimur lyklum, sem ekki eru eins. Hefir útibússtjórinn annan lykilinn, en féhirðir hinn, og verða þeir því ávallt tveir að vera við þegar hún er opnuð.

Þegar eitthvað er tekið úr sjóði eða í hann látið, skal það ritað í bók, sem til þess er ætluð.

Skal féhirðir rita nafn sitt undir, ef úr sjóði er tekið, en útibússtjóri, ef í hann er látið.

16. gr.

Féhirði skal fengin önnur fjárhirzla, er hann skal geyma í fé það, sem honum er fengið til daglegra þarfa, og hefir hann einn lykil eða lykla að henni.

17. gr.

Allir varalyklar skulu geymdir í hirzlum, sem tveir mismunandi lyklar ganga að, svo að aldrei geti einn maður haft aðgang að þeim.

II. KAFLI.

Dálk- eða hlaupareikningsviðskipti.

18. gr.

Hver sá, sem vill byrja dálk- eða hlaupareikningsviðskipti við útibúið, skal semja um það við útibússtjóra.

19. gr.

Sá, sem leggur inn á dálk eða hlaupareikning, fær lausa kvittun fyrir fénu, tvírtaða, ef hann óskar þess.

20. gr.

Menn geta fengið fé, sem þeir eiga inni á dálki eða í hlaupareikningi, útborgað eftir skriflegri beiðni, samkvæmt tékkávisun eða eftir símskeyti, sem svo tryggilega sé gengið frá, að sú útborgun sé hættulaus fyrir útibúið, t. d. þegar undirskrift hins rétta hlutaðeiganda hefir verið staðfest af símanum á venjulegan hátt.

21. gr.

77

Enginn má gefa ávísun á meira fé en hann á inni á dálki eða í hlaupareikningi, nema öðruvísi sé um samið. 1. nóv.

22. gr.

Útibúið selur innstæðueigendum tékkávisanabækur til afnota við ávísanir á innstæðu og fær samtímis sýnishorn af undirskrift hlutaðeiganda til samanburðar. Komi það fyrir, að fölsk ávísun sé greidd af útibúinu, ber sá skaðann sem féð á, nema um sé að kenna augljósu gáleysi útibúsins.

23. gr.

Í tékkávisun, sem gefin er út á innstæðu á dálki eða hlaupareikningi, verður fjárhæðin að vera tilgreind með tölustöfum og bókstöfum. Sé þessa ekki gætt, þá er útibúinu ekki skylt að útborga ávísunarupphæðina. Sé fjárhæðin tilgreind öðruvísi með tölustöfum en bókstöfum, þá gildir lægri talan.

24. gr.

Leitað skal samþykkis framkvæmdarstjórnarinnar til viðtöku á innlögum á dálk eða í hlaupareikning, sem útibússtjóri telur óvenjuleg eða varhugaverð.

25. gr.

Heimilt er hverjum að sjá hlaupareikning sinn í bókum útibúsins, og einnig umboðsmanni hans, en varast verður, að hann sjái reikning annara manna.

III. KAFLI.

Sparisjóðsviðskipti.

26. gr.

Útibúið tekur við fé til ávöxtunar með sparisjóðskjörum, minnst 1 kr. í senn. Þó er eigi skylt að taka við stórfé, þegar útibússtjórn álitur það óhagleglegt fyrir útibúið.

27. gr.

Þegar innstæða nemur minnst 5 krónum, reiknast vextir af heilum krónum frá og með næsta degi eftir að féð var lagt inn, þó eigi í minni hlutum en heilum aukum.

Vextir reiknast til 31. desember ár hvert og leggjast þá þegar við höfundstólinn. Af fjárhæðum, er nema 1000 krónum eða þar yfir, er útibúinu eigi

77 skylt að greiða vexti, þegar fjárhæðir þessar standa skemur en 2 mánuði í 1. nóv. útibúinu.

28. gr.

Af fé, sem útibúið ávaxtar með sparisjóðskjörum, verður greitt það, er menn óska, án uppsagnarfrests, þegar útibússtjórinn sér það fært, en heimta má, að upphæðum frá 500—1500 kr. sé sagt upp með viku fyrirvara og upphæðum þar yfir með tveggja mánaða fyrirvara.

Án tveggja mánaða uppsagnarfrests er útibúinu eigi skylt að borga meira en 2500 kr. á mánuði hverjum úr sömu viðskiptabók.

29. gr.

Þegar viðskiptamaður leggur inn fé með sparisjóðskjörum í fyrsta sinn, fær hann viðskiptabók og greiðir 50 aura fyrir. Framkvæmdarstjórnin ákveður hvenær gjald þetta er greitt.

Í hvert skipti, sem fé er lagt inn eða tekið út úr sparisjóði, skal það um leið vera ritað í viðskiptabókina. Þó má í sérstökum tilfellum taka við fé án þess bókin sé sýnd, gegn kvittun bókara og féhirðis.

Heimilt er að stofna sérstaka deild við sparisjóðinn, þar sem taka má við innlögum og ávísá á innstæðuna, án þess viðskiptabókin sé sýnd. Skulu slík innlög og útborganir færast í viðskiptabókina þegar hún er næst sýnd í útibúinu. Viðskiptabækur við þá deild skulu greinilega bera með sér, að gefa megi út ávísanir á innstæðuna.

Fyrir innlögum og útborgunum kvittar bókarí og féhirðir í viðskiptabókina, og er það full sönnun fyrir greiðslunni.

Það er eigi á ábyrgð útibúsins, þótt handhafi viðskiptabókar hafi eigi haft löglega heimild frá eiganda hennar til að fá útborgað fé það, er viðskiptabókin hljóðar um, eða eitthvað af því. Um falskar ávísanir á sparisjóðsinnstæður gilda ákvæði 22. gr.

Vexti skal innfæra í viðskiptabækurnar þegar þær eru sýndar í útibúinu í fyrsta skipti eftir 14. jan. ár hvert. Útibússtjóri og gjaldkeri löggilda viðskiptabækur, eða þeir starfsmenn útibúsins, sem bankaráðið gefur umboð til þess.

30. gr.

Glatist viðskiptabók, ber eiganda að snúa sér til útibúsins, er annast um, að handhafa hennar verði stefnt samkvæmt 50. gr. laga um Landsbanka Íslands nr. 10, 15. apríl 1928. Kostnaðinn greiðir eigandinn.

31. gr.

Útibússtjóra er heimilt að segja lausu fé, sem er á vöxtum í útibúinu með sparisjóðskjörum, með 3 mánaða fyrirvara. Skal annaðhvort rita uppsögnina í viðskiptabókina eða gefa út auglýsingu um hana, er sé birt í því

blaði, er stjórnarvalda auglýsingar skulu birtar í, og að minnsta kosti í tveim öðrum blöðum.

77
1. nív.

Eftir gjalddaga eru engir vextir greiddir af því, sem upp er sagt.

32. gr.

Ef eigandi að innstæðufé hvorki leggur inn, né tekur út, í 15 ár samfleytt, verður hætt að greiða vexti af því, og verður þá með auglýsingu, er skal birt með missiris fyrirvara á þann hátt, sem segir í 31. gr., skorað á eiganda að hirða féð. Gefi hann sig ekki fram áður en fresturinn er liðinn, er viðskiptabók hans ógild, en féð, ásamt vöxtum, rennur í útibúið, þó má útibústjóri greiða féð, að meira eða minna leyti, ef réttur eigandi gefur sig fram innan 5 ára, og bankaráðið leyfir.

33. gr.

Engum verða gefnar upplýsingar um eignir annara í útibúinu, nema skylt sé að lögum.

34. gr.

Sá, er tekið hefir allt út úr viðskiptabók sinni, skal skila henni í útibúið; sé bók útskrifuð, fær hann aðra bók ókeypis, ef hann vill halda viðskiptunum áfram.

35. gr.

Útibúinu er heimilt að taka fé til ávöxtunar eftir sérstökum samningi í hvert skipti og gefa viðtökuskirteini fyrir fénu.

IV. KAFLI.

Um kaup á víxlum o. fl.

36. gr.

Útibúinu er heimilt að kaupa og selja víxla, tékka og ávisanir, hvort sem greiðsla á að fara fram innan lands eða utan.

37. gr.

Víxlar, tékkar, ávisanir og önnur verðbréf, er útibúið kaupir, skulu vera greinilega samin, og skulu hlutaðeigendur kosta kapps um, að þau séu óblettuð, eða óflekkðuð, og án leiðréttinga.

Þegar útibúið kaupir eða selur verðbréf, er hljóða um erlenda peninga, skal verð bréfanna jafnan reiknað í íslenskum peningum.

Hvert það verðbréf, er útibúið kaupir, á að vera framselt því skriflega um leið og kaupin eru afgreidd.

77

1. nóv.

Þegar víxill hefir verið afsagður, skal útibúið venjulega taka út stefnu í víxilmáli innan 10 daga, þegar samþykkjandi og allir ábyrgðarmenn eru búsettir í þeim kaupstað eða hreppi, er útibúið hefir aðsetur í, en ella í síðasta lagi innan 40 daga.

38. gr.

V. KAFLI.

Um lánveitingar.

39. gr.

Útibúinu er heimilt að veita lán gegn tryggingu með 1. og 2. veðrétti í jarðeignum, þar á meðal ræktuðum erfðafestulöndum með húsum, og húseignum með lóð í kaupstöðum, eða verzlunarstöðum.

40. gr.

Til þess að menn geti fengið lán úr útibúinu gegn fasteignaveði, verða þeir að fullnægja þeim skilyrðum er nú skal greina:

a. Útvega virðingargerð samkvæmt eftirfylgjandi:

Eignir þær, er setja skal að veði, skulu 2 óvillhallir menn, er hlutað-eigandi lögreglustjóri skipar til þriggja ára í senn fyrir hvern hrepp eða kaupstað — og 1 til vara —, virða á kostnað lánbeiðanda. Útibúið leggur til eyðublöð fyrir virðingargerðir.

Eignirnar skal meta til þess verðs, sem þær, eftir beztu vitund virðingarmanna, hafa í kaupum og sölum, og skal þær virða með kvöðum þeim, er á þeim hvíla, sköttum eða afgjöldum.

Í virðingargerðinni skal eignunum ítarlega og greinilega lýst, og fram tekin öll þau atriði, kostir og gallar, er áhrif geta haft á verðmætið.

Sé það jarðeign, skal tilgreina fasteignamat hennar, hve mörg kúgildi fylgi henni, upphæð afgjaldsins, hlunnindi hennar og kvaðir þær, er á henni kunna að hvíla. Ennfremur skal taka fram allt það, er lýtur að ásigkomulagi jarðarinnar í heild sinni, og ræktunarástandi hennar, hvernig viðhaldi bygginga á jörðinni sé varið, og önnur sérstök atvik, er hljóta að hafa áhrif á verðmæti jarðarinnar, svo sem hvort hún liggur undir skemmdum af vatnagangi, skriðum, sandfoki, snjóflóði o. fl.

Þess skal getið, hver hús eru á jörðinni og hvað þau séu virt hvert um sig, og eins skal tekið fram virðingarverð jarðarinnar sjálfrar án húsa.

Þegar virtar eru húseignir, skal nákvæmlega lýsa hverri einstakri byggingu, tilgreina stærð hennar, hve mörg herbergi í henni eru, telja til allt múr- og naglfast, er henni fylgir, svo sem ofna, járneldstór o. fl., efni

það, er byggingarnar eru byggðar úr, og að svo miklu leyti sem unnt er, 77
gæði þess, og ennfreður aldur bygginganna og viðhald, og ef kvaðir 1. nív.
nokkrar eru á þeim.

Að lokum skal í virðingargerðinni tekið fram, hve stór lóð sú sé, er húseigninni fylgir, og hvernig ásigkomulag hennar sé.

Hafi eignin gengið kaupum og sölum svo kunnugt sé, skal skýrt frá hvað gefið hefir verið fyrir hana síðast.

Til þess að hús í kaupstöðum og verzlunarstöðum séu tekin að veði, útheimtis, að þau séu tryggð í váttryggingarfélagi, er framkvæmdarstjórnin tekur gilt. Váttrygging í Brunabótafélagi Íslands skal jafnan tekin gild.

Hús, sem fylgja jörðinni, verða eigi sérstaklega tekin að veði, enda þótt váttryggð séu, nema sérstakar ástæður séu fyrir hendi. Sama er um hús utan kaupstaða og verzlunarstaða, sem eigi eru notuð við ábúð á jörðu, eða ræktuðum erfðafestulöndum.

- b. Útvega vottorð hlutaðeigandi embættismanns samkvæmt afsals- og veðmálabókum, hvort nokkur veðskuld eða önnur eignarbönd liggi á eigninni og hver þau séu, svo að það sjáist, að þau séu eigi því til fyrirstöðu, að eignin geti orðið veðsett útibúinu.
- c. Útvega vottorð hlutaðeigandi embættismanns samkvæmt embættisbókum hans um, að hlutaðeigandi hafi þinglesna eignarheimild fyrir eigninni, eða sé það eigi hægt, þá vottorð hans um, að eignin sé vitanleg eign hans.
- d. Ef um váttryggðar eignir er að ræða, afhendist útibúinu váttryggingarskirteini og
- e. kvittun fyrir síðustu iðgjaldsgreiðslu.
- f. Sé um leigulóð að ræða, verður lóðarsamningur að fylgja lánsskjölunum með áritun um, að samrit eða eftirrit sé afhent til þinglýsingar.

41. gr.

Útibúið lánar fé gegn sjálfsskuldarábyrgð, er útibússtjóri álitur fullnægjandi.

42. gr.

Útibúið lánar fé gegn handveði, svo sem arðberandi áreiðanlegum verðbréfum eða öðrum þeim munum, er útibússtjóri tekur gilda og sér útibúinu fært að geyma.

Ennfremur má útibúið veita lán um stuttan tíma gegn tryggingu í váttryggðum verzlunarvörum, sem útibúinu eða trúnaðarmönnum þess eru afhentar sem handveðstrygging, eða vörum samkvæmt farmskirteini eða geymsluskirteini, sem útibúinu er afhent og framselt.

Um sölu á handveðum sjá 57. gr. laga um Landsbanka Íslands, nr. 10, 15. apríl 1928.

77

1. nív.

Útibúið veitir einnig reikningslán með samþykki framkvæmdarstjórnarinnar og gegn þeim tryggingum, sem hún ákveður.

43. gr.

Útibúið má veita lán gegn veði í eignum og tekjum bæjar-, sýslu- og sveitarfélaga, og gegn ábyrgð þeirra sem slíkra, þegar eftirfylgjandi skilyrði eru fyrir hendi:

- a. Leyfi hlutaðeigandi stjórnarvalds (sýslunefndar og stjórnarráðs) til lántökunnar.
- b. Fjárhagsreikningur sýslunnar, sveitar- og bæjarfélagsins næsta ár á undan lánbeiðninni.
- c. Vottorð hlutaðeigandi yfirvalda um það, að þeir menn, er annast um lántökuna, eða veita umboð til að taka lánið, séu réttir hlutaðeigendur.
- d. Útskrift úr fundarbók lánbeiðanda, sem sýni, að löglega hafi verið samþykkt að taka lánið, og sé útskriftin staðfest af hlutaðeigandi yfirvaldi.

44. gr.

Lán gegn fasteign og handveði veitist eigi til lengri tíma en 10 ára, nema samþykki framkvæmdarstjórnarinnar komi til. Hún kveður og á um, hvernig afborgun lánsins sé greidd. Lán gegn sjálfskuldarábyrgð og vátryggðum vörum veitist eigi til lengri tíma en 1 árs í senn.

45. gr.

Útibúið getur tekið á hendur ábyrgðir um stuttan tíma samkvæmt nánari ákvæðum í erindisbréfi útibússtjóra.

46. gr.

Þeir, sem vilja fá lán úr útibúinu, skulu beiðast þess skriflega og geta þeir fengið prentuð eyðublöð undir slíkar lánbeiðnir í útibúinu. Skriflegs svars við slíkri beiðni verður ekki krafizt, og getur enginn, sem synjað er um lán, heimtað, að honum sé gerð grein fyrir, hverjar ástæður séu til synjunarinnar.

47. gr.

Sérhver skuldunautur útibúsins má greiða lán það, er hann hefir fengið, allt eða nokkurn hluta þess, áður en gjalddagi sá, sem ákveðinn er í skuldaþréfinu er kominn, og fær hann þá endurgoldinn tiltölulegan hluta þeirra vaxta, er hann hefir fyrirfram greitt, af upphæð þeirri, sem hann greiðir fyrir réttan gjalddaga, en ekki hærri vexti en útibúið á þeim tíma gefur fyrir spari-sjóðsinnlög. Þó getur útibússtjórinn breytt til um vaxtagreiðsluna, ef ástæða þykir til. Vaxtaupphæðin skal nema meiru en 3 kr. til þess að endurgreiðsla á vöxtum geti komið til greina.

VI. KAFLI.

77

1. nóv.

Um kaup á verðbréfum og innheimtu.

49. gr.

Útibúið kaupir skuldabréf ríkja og bæjar- og sveitarfélaga og önnur trygg og auðseljanleg verðbréf og selur aftur, þegar ástæða er til.

50. gr.

Halda skal skrá yfir hin keyptu verðbréf með auðkennum, fjárhæðum og gjalddögum, og skal dagurinn tilgreindur, þegar þau eru keypt eða seld.

51. gr.

Þess skal nákvæmlega gætt, að útdregin skuldabréf eða bréf, sem sagt hefir verið upp, og áfallnir vextir séu innheimtir á réttum gjalddaga.

52. gr.

Hlutabréf má útibúið eigi kaupa nema í umboði annara.

Útibúið má annast allskonar innheimtur á fjárhæðum fyrir innlenda og erlenda kröfuhafa, bæði hérlandis og erlendis.

Bankaráð Landsbanka Íslands.

Jón Árnason. Metúsalem Stefánsson. Héðinn Valdimarsson.

Jóh. Jóhannesson. Magnús Jónsson.

78

4. ágúst

AUGLÝSING

um

samning um sátt, dóms og gerðaskipun milli Íslands og Spánar.

Stjórnir Íslands og Spánar hafa þann 26. ágúst 1929 gert með sér samning um friðsamlega lausn deilumála er kynnu að rísa milli landanna. Fullgildingarskjölin af samningi þessum voru afhent í Kaupmannahöfn þann 9. júlí 1930 og er samningurinn þar með genginn í gildi frá sama degi að telja.

Samningurinn, sem var saminn á frönsku, birtist hér á eftir, ásamt íslenskri þýðingu á samningnum:

Traité de conciliation, de règlement
judiciaire et d'arbitrage entre
l'Islande et l'Espagne.

Samningur um sátt, dóms- og gerðar-
skipun milli Íslands og Spánar.

Sa Majesté le Roi d'Islande et de Danemark et Sa Majesté le Roi d'Espagne animés du désir de resserrer les liens d'amitié qui existent entre l'Islande et l'Espagne et de résoudre, selon les principes les plus élevés du droit international public, les différends qui viendraient à s'élever entre les deux Pays, ont résolu de conclure à cet effet un Traité et ont désigné leurs Plénipotentiaires, à savoir:

Sa Majesté le Roi d'Islande et de Danemark:

Monsieur *Peter Rochegune Munch*,
Docteur ès lettres, Ministre des
Affaires Etrangères de Dane-
mark,

Sa Majesté le Roi d'Espagne:

Monsieur *Vicente Gutierrez de
Agüera*, Son Envoyé Extraordi-
naire et Ministre Plénipotentiaire
en Danemark,

lesquels, après s'être fait connaître
leurs pleins pouvoirs, reconnus en

Með því að Hans hátign, konungi Íslands og Danmerkur, og Hans hátign konungi Spánar, leikur hugur á að tryggja vináttuböndin milli Íslands og Spánar, og á að leysa, í samræmi við háleitustu meginreglur hins opinbera þjóða-réttar, ágreininga er kunna að rísa milli landanna, hafa þeir ákvarðað að gera með sér samning héraðlútandi, og hafa útnefnt sem umboðsmenn sína:

Hans hátign konungur Íslands og Danmerkur:

Herra *Peter Rochegune Munch*,
doktor í heimspeki, utanríkis-
málaráðherra Danmerkur,

Hans hátign konungur Spánar:

Herra *Vicente Gutierrez de Agüera*,
sérlegan sendiherra sinn og ráð-
herra með umboði í Danmörku,
sem, eftir að hafa tjáð hvor öðrum
umboð sín, sem reyndust góð og gild,

bonne et due forme, sont convenus des dispositions suivantes:

Article I.

Les Hautes Parties contractantes s'engagent réciproquement à régler par voie pacifique et d'après les méthodes prévues par le présent Traité, tous les litiges ou conflits, de quelque nature qu'ils soient, qui viendraient à s'élever entre l'Islande et l'Espagne et qui n'auraient pu être résolus par les procédés diplomatiques ordinaires.

PARTIE I.

Article II.

Tous les litiges entre les Hautes Parties contractantes, de quelque nature qu'ils soient, au sujet desquels les Parties se contesteraient réciproquement un droit et qui n'auraient pu être réglés à l'amiable par les procédés diplomatiques ordinaires, seront soumis pour jugement, soit à un Tribunal arbitral, soit à la Cour Permanente de Justice Internationale. Les contestations pour la solution desquelles une procédure spéciale est prévue par d'autres Conventions en vigueur entre les Hautes Parties contractantes, seront réglées conformément aux dispositions de ces Conventions.

Article III.

S'il s'agit d'une contestation dont l'objet, d'après la législation intérieure de l'une des Parties, relève de la compétence Tribunaux nationaux, cette Partie pourra s'opposer à ce qu'elle soit soumise à la procédure prévue par le présent Traité, avant

hafa orðið ásáttir um eftirfylgjandi ákvæði:

78
4. ágúst

1. grein.

Hinir háu samningsaðilar skuldbinda sig gagnkvæmt til að leysa á friðsamlegan hátt, og með þeim aðferðum sem fyrir er mælt í samningi þessum, allar þrætur eða deilur, hvers eðlis sem þær eru, sem kynnu að rísa milli Íslands og Spánar, og ekki hefir tekizt að jafna milli stjórnarfulltrúa ríkjanna.

I. ÞÁTTUR.

2. grein.

Allar þrætur milli hinna háu samningsaðila, hvers eðlis sem þær eru, en þess efnis, að aðiljarnir eru ósáttir um réttaratriði, og ekki hefir tekizt að jafna milli stjórnarfulltrúa ríkjanna, skal leita dómsákvörðunar um, annaðhvort fyrir gerðardómi, eða hinum fasta alþjóðadómstóli. Þrætuefni sem samkvæmt öðrum samningum, sem eru í gildi milli hinna háu samningsaðila, eiga að sæta sérstakri meðferð til úrlausnar, skulu sæta þeirri meðferð er samningar þessir mæla fyrir um.

3. grein.

Ef þrætuefnið er málsatriði, sem samkvæmt heimalöggjöf annars aðila, heyrir undir dómstóla sama lands, þá getur þessi sami aðili mótmælt því, að þrætuefnið skuli sæta þeirri meðferð, sem gert er ráð fyrir í þessum samningi, áður en endanlegur dóms-

78 qu'un jugement définitif ait été rendu, dans un délai raisonnable, par l'autorité judiciaire compétente.

Article IV.

Avant d'être soumis à la procédure judiciaire prescrite à l'article II du présent Traité, le différend pourra être, d'un commun accord entre les Parties, soumis à fin de conciliation à une Commission Internationale spécialement constituée à cet effet et qui aura pour tâche d'élucider les questions en litige, de recueillir à cette fin toutes les informations utiles par voie d'enquête ou autrement et de s'efforcer de concilier les Parties.

Si, dans les six mois à compter du jour où l'une des Parties aura proposé la procédure de conciliation, il n'y a pas accord sur le renvoi du différend à ce moyen de règlement, sur la composition de la Commission de Conciliation ou sur les modalités de la procédure, chacune des Parties pourra demander de soumettre la contestation, soit à un Tribunal arbitral, soit à la Cour Permanente de Justice Internationale, suivant les stipulations de l'article II du présent Traité.

Article V.

Si le renvoi à la procédure de Conciliation n'a pas été demandé ou si la conciliation devant une Commission constituée à cet effet n'a abouti, ainsi que dans le cas mentionné au dernier alinéa de l'article IV, les Parties établiront de commun accord le compromis déférant le litige à la Cour Permanente de Justice Internationale ou désignant des arbitres. Le compromis

úrskurður hefir verið uppkveðinn, innan hæfilegs tíma, af réttu dómsvaldi.

4. grein.

Verði það að samkomulagi aðilanna, getur deiluefni, áður en það sætir þeirri dómsmeðferð er 2. grein mælir fyrir um, orðið látið sæta sáttameðferð fyrir millirikjanefnd, sérstaklega þar til útnefndri, sem hefir það hlutverk, að skýra deiluefnin, safna í þeim tilgangi öllum upplýsingum, er að gagni geta komið, með vitna-yfirheyrslu, eða á annan hátt, og leitast við að sætta aðilana.

Ef að liðið hafa 6 mánuðir frá þeim degi að annar aðilinn stakk upp á sáttameðferð, og ekki hefir náðst samkomulag um slíka málsmeðferð, eða þá um, hvernig sáttanefndin skuli skipuð, eða um hvernig málaflutningnum skuli hagað, þá getur hvor aðili krafist þess, að þrætuefnið sé borið undir gerðardóm, eða fasta alþjóðadómstólinn, samkvæmt ákvæðum 2. greinar þessa samnings.

5. grein.

Ef ekki hefir verið farið fram á sáttanefndarmeðferð, eða ef sáttaleitunin fyrir þar til setti sáttanefnd hefir ekki borið árangur, svo og í tilfelli því er um ræðir í síðari hluta 4. greinar, eru samningsaðilarnir ásáttir um, að þrætunni skuli vísa til fasta alþjóðadómstólsins eða þá að útnefna gerðardómara. Í samkomulagi hér um skal nákvæmlega tilgreint efni þræt-

déterminera nettement l'objet du différend, les compétences particulières que pourraient être dévolues à la Cour Permanente de Justice Internationale ou au Tribunal arbitral, ainsi que toutes autres conditions arrêtées entre les Parties. Il sera établi par échange de notes entre les deux Gouvernements.

La Cour Permanente de Justice Internationale chargée de statuer sur le différend ou le Tribunal arbitral désigné aux mêmes fins, auront, respectivement, compétence pour interpréter les termes du compromis.

Si le compromis n'est pas arrêté dans les trois mois à compter du jour où l'une des Parties aura été saisie de la demande aux fins de règlement judiciaire, chaque partie pourra, après préavis d'un mois, porter directement, par voie de requête, la contestation devant la Cour Permanente de Justice Internationale.

Au surplus, la procédure applicable sera celle prévue par le statut de la Cour Permanente de Justice Internationale ou, en cas de recours à un Tribunal arbitral, celle prévue par la Convention de la Haye du 18 Octobre 1907, pour le Règlement pacifique des conflits internationaux.

PARTIE II.

Article VI.

Toutes questions sur lesquelles les Gouvernements des deux Hautes Parties contractantes seraient divisés, sans pouvoir les résoudre à l'amiable par les procédés diplomatiques ordinaires, dont la solution ne pourrait être recherchée par un jugement, ainsi qu'il est prévu par l'article II du pré-

unnar, hið sérstaka umboð, sem fasta alþjóðadómstólnum eða gerðardómin- 78
um er veitt, svo og sérhver önnur at- 4. ágúst
triði, sem aðilarnir hafa orðið ásáttir
um. Til samkomulagsins skal stofn-
að með nótum, sem stjórnirnar senda
hvor annari.

Fasti alþjóðadómstóllinn, eða gerðardómur, sem hefir ágreiningsatriðið til meðferðar, hafa hvor um sig umboð til þess að gera út um, hvernig skilja beri ákvæði samkomulagsins.

Ef ekki hefir náðst samkomulag innan þriggja mánaða frá því að annar aðilinn hefir móttekið ósk um dómsúrlausn, þá getur hvor aðilinn um sig, með eins mánaðar fyrirvara, flutt þrætuefnið beina leið til fasta alþjóðadómstólsins, sem þá er beðinn að taka þrætuefnið til meðferðar.

Málsmeðferðin skal að öðru leyti vera sú, sem fyrir er mælt í reglugerð fasta alþjóðadómstólsins, eða, sé málinu vísað til gerðardóms, í samræmi við Haagsamþykktina frá 18. október 1907, um friðsamlega úrlausn á milli-ríkjadeilum.

II. ÞÁTTUR.

6. grein.

Öll málefni, sem hina háu samningsaðila greinir á um, og ekki hefir tekið að jafna milli stjórnarfulltrúa ríkjanna, og málefnið eru auk þess þess efnis, að ekki er hægt að leita dómsúrlausnar samkvæmt 2. grein þessa samnings, og ekki hefir þegar verið mælt fyrir um málsmeðferð í öðrum

78 sent Traité, et pour lesquelles une
 4. ágúst procédure de règlement ne serait pas
 déjà prévue par un Traité ou Convention
 en vigueur entre les Parties, pour-
 ront, d'un commun accord entre les
 Parties, être soumises en vue de con-
 ciliation à une Commission spéciale-
 ment instituée à cet effet.

Article VII.

Si, dans les six mois à compter du
 jour où l'une des Parties a, en vertu
 de l'article VI, proposé la procédure
 de conciliation, il n'y a pas accord sur
 le renvoi du conflit à ce moyen de rè-
 glement, sur la composition de la
 Commission de Conciliation ou sur les
 modalités de procédure, ainsi que lors-
 que le renvoi à la procédure de Con-
 ciliation n'a pas été demandé ou lors-
 qu'une conciliation par une Commis-
 sion instituée à cet effet, n'a pas
 abouti, le conflit sera, à la requête
 d'une seule des Parties, soumis pour
 décision à un Tribunal arbitral, qui,
 à défaut d'autre accord entre les Par-
 ties, sera composé de cinq membres
 désignés pour chaque cas particulier.
 Les Parties contractantes nomment
 chacune librement un arbitre et dési-
 gnent d'un commun accord les trois
 autres, parmi lesquels sera choisi le
 Président de la Commission. Ce Tri-
 bunal arbitral aura, en pareil cas, les
 pouvoirs d'amiable compositeur, et
 dictera un règlement obligatoire pour
 les Parties.

Article VIII.

Si la nomination des membres du
 Tribunal arbitral à désigner en com-
 mun n'intervenait pas dans un délai
 de trois mois à compter du jour où

samningi eða samþykkt, sem er í
 gildi milli aðilanna, má, með sam-
 komulagi aðilanna, flytja fyrir sér-
 staklega setta nefnd, er skal leitast við
 að sætta aðilana.

7. grein.

Nú liða 6 mánuðir frá þeim degi er
 annar aðili hefir farið fram á sátta-
 meðferð samkvæmt 6. grein, og ekki
 hefir náðst samkomulag um að leita
 úrlausnar á ágreiningsefninu með
 slíkri aðferð, eða þá um hversu sátta-
 nefndin skuli skipuð, eða um hversu
 málaf lutningnum skuli hagað, svo og í
 því tilfelli, að ekki hefir verið farið
 fram á að vísa ágreiningnum til sátta-
 meðferðar, eða ef sáttaumleitunin
 fyrir þar til setti nefnd hefir ekki
 borið árangur, þá skal deilunni, þótt
 aðeins annar aðilinn óski þess, vísað
 til úrlausnar gerðardóms sem, sé ekki
 öðruvísi umsamið milli aðilanna, skal
 vera setinn af fimm dómurum, er
 skulu tilnefndir í hverju einstöku til-
 felli.

Hvor aðili um sig velur eftir eigin
 geðþótta einn gerðardómara, en hina
 þrjá skulu þeir útnefna í sameiningu,
 og einn þessara þriggja skal kosinn
 forseti nefndarinnar. Þessi gerðar-
 dómur hefir, þegar svona hagar, um-
 boð sem sáttasemjari, og kveður upp
 skuldbindandi úrskurð fyrir aðilana.

8. grein.

Ef að útnefning þeirra gerðardóm-
 ara, er útnefnast eiga í sameiningu,
 hefir ekki orðið innan þriggja mán-
 aða frá þeim degi er annar aðilinn

l'une des Parties aura adressé à l'autre la demande d'arbitrage chacune des Parties contractantes désignera à côté de l'arbitre nommé librement en vertu de l'art. VII, encore un arbitre qui cependant ne devra pas être un de ses propres ressortissants. Le cinquième arbitre qui sera en même temps Président du tribunal arbitral sera nommé à la requête de l'une des Parties par le Président de la Cour Permanente de Justice Internationale ou, si celui-ci est ressortissant d'un des Etats contractants par le Vice-Président ou par le membre le plus âgé de la cour, qui n'est pas ressortissant d'un des Etats contractants.

Article IX.

Lorsqu'il sera question d'arbitrage entre elles, les Parties contractantes s'engagent à conclure, dans un délai de trois mois à compter du jour où l'une des Parties aura adressé à l'autre la demande d'arbitrage, un compromis spécial concernant l'objet du conflit ainsi que les modalités de la procédure.

Si ce compromis ne peut être conclu dans le délai prévu, il y sera obligatoirement suppléé conformément à la procédure prévue au Titre IV de la Convention de La Haye du 18 Octobre 1907, pour le règlement pacifique des conflits internationaux, qui régira, dans ce cas, le recours à l'arbitrage.

Dispositions générales.

Article X.

Si la Cour Permanente de Justice Internationale ou le Tribunal Arbitral établissait qu'une décision d'une instance judiciaire ou de toute autre au-

hefir farið fram á gerð við hinn aðilann, útnefnir hvor aðili um sig, við hlið þess gerðardómara, er hann hefir útnefnt eftir eigin geðþótta samkvæmt 7. grein, einn gerðardómara, sem þó má ekki vera ríkisborgari sama ríkis.

Fimmti gerðardómarrinn, sem jafnframt á að vera forseti gerðardómsins, skal útnefndur eftir beiðni annars aðilans, af forseta fasta alþjóðadómstólsins eða, sé hann ríkisborgari annars samningsaðila, varforseta, eða af þeim dómara, sem er elstur af embættisaldri, sem ekki er ríkisborgari hvorugs samningsríkjanna.

9. grein.

Begar um er að ræða gerð milli aðilanna, skuldbindi þeir sig til þess að gera með sér, innan þriggja mánaða frá þeim degi er annar aðilinn hefir borið upp við hinn ósk um gerð, sérstakt samkomulag viðvíkjandi efni deilunnar, og um hversu málaflutningnum skuli hagað.

Ef ekki hefir tekizt að ná þessu samkomulagi, innan hins greinda frests, þá skal koma í stað þess ákvæði 4. þáttar Haagsamþykktarinnar frá 18. október 1907, um friðsamlega úrlausn á deilum milli ríkja, og í því tilfelli, málsmeðferðinni hagað samkvæmt þeim hætti.

Almenn ákvæði.

10. grein.

Ef að fasti alþjóðadómstóllinn, eða gerðardómur, kemst að raun um, að ákvörðun dóms eða annars yfirvalds í öðru hvoru landinu, fer að öllu, eða

78 torité relevant de l'une des Parties
4. ágúst contractantes, se trouve entièrement
ou partiellement en opposition avec
le droit gens, et si le droit constitu-
tionnel de cette Partie ne permettait
pas ou ne permettait qu'imparfaite-
ment d'effacer par voie administra-
tive les conséquences de la décision
dont il s'agit, la sentence judiciaire ou
arbitrale déterminera la nature et
l'étendue de la réparation à accorder
à la Partie lésée.

Article XI.

Durant la procédure de conciliation,
la procédure judiciaire ou la procé-
dure arbitrale, les Parties contractan-
tes s'abstiendront de toutes mesures
pouvant avoir une répercussion sur
l'acception des propositions de la
Commission de Conciliation ou sur
l'exécution de l'arrêt de la Cour
permanente de Justice Internationale
ou de la sentence du Tribunal arbitral.
A cet effet la Commission de Concila-
tion, la Cour de Justice ou le Tribunal
arbitral ordonneront, le cas échéant,
quelles mesures provisoires doivent
être prises.

Article XII.

Les contestations qui surgiraient au
sujet de l'interprétation ou de l'exé-
cution du présent Traité seront, sauf
accord contraire, soumises directe-
ment à la Cour Permanente de Justice
Internationale par voie de simple
requête.

Article XIII.

Le présent Traité sera ratifié. Les
instruments de ratification en seront

einhverju leyti, í bága við alþjóðarétt,
og ef að stjórnلög þessa aðila leyfa
ekki, eða ekki svo að fullnægjandi
þyki, að ógilda, með ráðstöfun fram-
kvæmdarvaldsins, afleiðingar ákvörð-
unarinnar er um greinir, þá skal í
dómsniðurstöðunni, eða í gerðinni,
sett ákvæði um bætur, hvers eðlis og
hversu miklar, handa þeim aðila, er
órétti hefir verið beittur.

11. grein.

Meðan að stendur á sáttaumleitun,
dóms- eða gerðardómsmeðferð, skulu
aðilarnir leiða hjá sér hverskonar
ráðstafanir, er kynnu að hafa verkan-
ir gegn því að tilmælum sáttanefndar
verði tekið, eða gegn framkvæmd
dómsúrskurðar fasta alþjóðadóm-
stólsins, eða úrskurðar gerðardóms-
ins. Í þessum tilgangi skulu, ef svo ber
undir, sáttanefnd, dómstóllinn, eða
gerðardómurinn, setja fyrirmæli um,
hvaða bráðabirgðaráðstafanir skulu
gerðar.

12. grein.

Þrætum er upp kunna að koma við-
víkjandi skýringu, eða framkvæmd, á
samningi þessum, skal, sé ekki öðru-
visi umsamið, vísað beint til alþjóða-
dómstólsins, með venjulegri beiðni.

13. grein.

Samning þennan skal fullgilda.
Fullgildingarskjölum skal skipzt á í

échangés à Copenhague dans le plus bref délai possible.

Le présent Traité entrera en vigueur à la date de l'échange des ratifications et remplacera dans les relations entre l'Islande et l'Espagne, la Convention d'Arbitrage conclue à Madrid le 1er Décembre 1905. Il aura une durée de dix ans à partir de cette date. S'il n'est pas dénoncé six mois avant l'expiration de ce délai, il sera considéré comme renouvelé pour une période de dix années, et ainsi de suite.

Si lors de l'expiration du présent Traité, une procédure de Conciliation, de règlement ou d'arbitrage se trouve pendante, elle suivra son cours jusqu'à son achèvement, conformément aux stipulations du présent Traité.

En foi de quoi, les Plénipotentiaires susnommés ont signé le présent Traité et y ont apposé leur cachet.

Fait à Copenhague, en double exemplaire, le 26 août 1929.

Pour l'Islande:

P. Munch
(L. S.)

Pour l'Espagne:

Vicente Gutierrez de Agüere
(L. S.)

Þetta er hérmeð gert almenningi kunnugt.

Forsætisráðherra, 4. ágúst 1930.

Tryggvi Þórhallsson.

Kaupmannahöfn, eins fljótt og auðið er.

Samningur þessi gengur í gildi þann dag er fullgildingarskjölum er skipzt á, og kemur, að því er snertir afstöðu Íslands og Spánar, í stað gerðardómssamþykktarinnar, samdri í Madrid 1. desember 1905. Hann gildir í 10 ár frá þeim degi.

Ef honum hefir ekki verið sagt upp sex mánuðum fyrir lok þessa tímabils, skal hann álitast endurnýjaður til tíu ára, og þannig áfram.

Ef að sáttaumleitun, dóms- eða gerðarmeðferð, er ekki lokið á þeim tíma er samningur þessi gengur úr gildi, skal sú málsmeðferð til lykta leidd, samkvæmt ákvæðum þessa samnings.

Þessu til staðfestu hafa fyrrgreindir umboðsmenn undirritað samning þennan, og sett við hann innsigli sín.

Saminn í tveimur eintökum í Kaupmannahöfn 26. ágúst 1929.

Í umboði Íslands

P. Munch
(L. S.)

Í umboði Spánar

Vicente Gutierrez de Agüere
(L. S.)

78
4. ágúst

AUGLÝSING

um

samkomulag sem konungsríkið Ísland og konungsríkið Svíaríki hafa gert með sér til að tryggja ríkisborgurunum rétt til bóta fyrir slys við vinnu.

Með því að hinni konunglegu íslenzku stjórn og hinni konunglegu sænsku stjórn hefir virzt hagkvæmt að tryggja ríkisborgurum í hinu landinu rétt til bóta fyrir slys við vinnu, hafa undirritaðir, er þartil hafa gilt umboð, gert með sér eftirfylgjandi samkomulag:

1. Við framkvæmd íslenzkra laga frá 7. maí 1928 um slysatryggingar skulu sænskir ríkisborgarar og eftirlátnir vandamenn þeirra, án tillits til heimilisfangs, njóta sama réttar til bóta, sem íslenskir ríkisborgarar.

2. Ákvæðið í 27. grein, fyrstu málsgrein, öðru atriði, í sænskum lögum frá 17. júní 1916 um tryggingu gegn slysi við vinnu, skal ekki koma til framkvæmda við íslenzka ríkisborgara, sem ekki eru búsettir í Svíþjóð, heldur skulu íslenskir ríkisborgarar án tillits til hvar þeir eru búsettir eiga rétt til bóta samkvæmt ákvörðunum 6. og 7. greinar og 27. greinar, fyrstu málsgrein, fyrsta atriði, nefndra laga; ákvæðið í 27. grein, annari málsgrein sömu laga skal ei heldur koma til framkvæmda gagnvart íslenskum ríkisborgurum.

3. Bætur tildæmast og ákveðast annars samkvæmt reglum, sem á hverjum tíma gilda þarum í landi því, er greiðir bæturnar, og eins skal bótarétthafinn, í öllum málefnum, er snerta rétt hans og skyldur vegna

Sedan kungl. svenska regeringen och kungl. isländska regeringen funnit lämpligt att tillförsäkra medborgare i det andre landet rätt till ersättning för olycksfall i arbete, hava under-tecknade, därtill vederbörligen befull-mäktigade, ingått följande överens-kommelse:

1. Vid tillämpningen av den isländska lagen den 7 maj 1928 om försäkring för olycksfall skola svenska medborgare och deras efterlevande, utan hänsyn til hemvist, tillerkännas samma rätt till ersättning som isländska medborgare.

2. Bestämmelsen i 27 § första stycket, andra punkten i den svenska lagen den 17 juni 1916 om försäkring för olycksfall i arbete skall icke äga tillämpning i fråga om isländsk medborgare, som icke är bosatt i Sverige, utan skola följaktligen isländska medborgare, oavsett var de äro bosatta, hava rätt till ersättning efter de i lagens 6 och 7 §§ samt 27 § första stycket, första punkten angivna grunderna; bestämmelsen i 27 § andra stycket av samma lag skall ej heller äga tillämpning i fråga om isländsk medborgare.

3. Ersättningar tillerkännas och fastställas för övrigt enligt regler, som vid varje tidpunkt äro gällande i avseende härå i det land, varifrån ersättningen utgår, likasom den ersättningsberättigade i alla ärenden, som angå

tryggingarinnar, vera háður fyrirmælum laga um slysatryggingar í því landi, sem hann þiggur bæturnar frá.

4. Stjórn hinnar íslensku stofnunar „Slysatrygging Ríkisins“ og sænska „Riksförsäkringsanstalten“ skulu í málum þeim, sem samkomulag þetta nær til, gegn greiðslu áfallandi kostnaðar, aðstoða hvor aðra, og auk þess, ef óskað er, aðstoða aðra váttryggingarstofnun, sem samkvæmt öðrum hvorum fyrrnefndra laga yfirtekur tryggingu gegn slysi við vinnu, við útvegum á upplýsingum og greiðslu bóta.

5. Hvor aðili um sig getur fellt samkomulag þetta úr gildi við uppsögn með minnst eins árs fyrirvara, enda gangi samkomulagið úr gildi við lok almanaksárs.

6. Samkomulag þetta skal koma til framkvæmda við slys, sem eiga sér stað frá og með næsta degi eftir undirskriftardag samkomulagsins; þó skulu ákvæðin í 4. þætti einnig ná til slysa, er áður hafa orðið.

Þessu til staðfestu hafa undirritaðir skrifað undir samkomulag þetta og sett fyrir innsigli sín.

Gert í Stokkhólmi í tveim eintökum 31. október 1930.

Erik Scavenius.
L. S.

Fredrik Ramel.
L. S.

Þetta er hérmeð gert almenningi kunnugt.

Forsætisráðherrann, 8. desember 1930.

Tryggvi Þórhallsson.

hans rättigheter och förpliktelser på grund av försäkringen, skall vara underkastad olycksfallförsäkringslagstiftningen i det land, varifrån han mottager ersättningen.

4. Svenska Riksförsäkringsanstalten och Styrelsen för den isländska statens olycksfallsförsäkring skola i de fall, som i denna överenskommelse avses, mot vederlag för uppkommande omkostnader bistå varandra ävensom på begäran annan försäkringsinrättning, som enligt någon av ovannämnda lagar meddelar försäkring för olycksfall i arbete, med verkställande av utredningar och utgivande av ersättningar.

5. Överenskommelsen kan genom uppsägning av var och en av parterna efter en uppsägningstid av minst ett år upphöra att gälla med utgången av ett kaldenderår.

6. Förevarande överenskommelse tillämpas på olycksfall, som inträffa från och med dagen efter den, då denna överenskommelse undertecknas, dock att bestämmelserna i punkt 4 skola gälla även i fråga om olycksfall, som dessförinnan inträffat.

Till beskräftelse härav hava undertecknade underskrivit denna överenskommelse och försett densamma med sina sigill.

Som skedde i Stockholm i två exemplar den 31 oktober 1930.

79
8. des.

